

NU2012

Göteborg 17–19 oktober 2012

KONFERENS- KATALOG

Detaljerat program

och all övrig

information

du behöver!

Uppdaterad 2012-10-04

Innehåll

Programöversikt	5
Onsdag 17 oktober	5
Torsdag 18 oktober	6
Fredag 19 oktober	7
Välkommen till NU2012	8
Bra att veta	9
Huvudtalare och inbjudna medverkande	11
Konferensens åtta teman	14
Konferensbidrag och dokumentation	15
Sessioner och presentationsformer	16
Sponsorer och utställare	17
Keynotes	18
Keynote 1: Onsdag 13:20 – 14:00	18
Keynote 2: Torsdag 9:10 – 9:50	18
Keynote 3: Torsdag 10:00 – 10:40	19
Keynote 4: Torsdag 11:10 – 11:50	20
Keynote 5: Fredag 9:10 – 9:50	21
Temasessioner	22
Pass 1: Onsdag 14:30 - 15:50	22
Pass 1: Konferensbidrag	26
Pass 2: Onsdag 16:10 - 17:30	59
Pass 2: Konferensbidrag	62
Pass 3: Torsdag 13:00 - 14:20	87
Pass 3: Konferensbidrag	91
Pass 4: Torsdag 15:00 - 16:20	118
Pass 4: Konferensbidrag	121
Pass 5: Fredag 10:30 - 11:50	144
Pass 5: Konferensbidrag	147
Pass 6: Fredag 13:00 - 14:20	170
Pass 6: Konferensbidrag	174
Posterutställning	200
Onsdag 17 oktober	200
Torsdag 18 oktober	201
Fredag 19 oktober	201
Konferensbidrag - posterutställning	202
Företagspresentationer	213
Onsdag 17 oktober	213
Torsdag 18 oktober	213
Fredag 19 oktober	213
Författare - index	219
Konferensbidrag - index	225
Instruktion för presentatörer	230
Granskare av konferensbidrag	231
Planering av NU2012	232
Kartor över lokaler	233
Öppet torg	234
Vägbeskrivningar	235

Programöversikt

Onsdag 17 oktober

- 10:00 - 17:00 **Registrering**
Entrén till Clarion Hotel Post
- 13:00 – 13:20 **Pam Fredman**, ordförande i SUHF och rektor vid Göteborgs universitet
- 13:20 – 14:00 **Anna Valtonen**, rektor för Designhögskolan, Umeå universitet
Keynote: Vågar vi tänka innovativt? – Om att utveckla universitetsutbildning med hjälp av design.
- 14:00 – 14:30 **Paus**, fika, utställning, mingel
- 14:30 – 15:50 **Temasessioner, Pass 1**
Föredragningar, rundabordssamtal, workshops och företagspresentationer
- 15:50 – 16:10 **Paus**, utställning, mingel
- 16:10 – 17:30 **Temasessioner, Pass 2**
Föredragningar, rundabordssamtal, workshops och företagspresentationer
- 19:30 – **Middag på Clarion Hotel Post**
Göteborgs stad tillsammans med NU2012 står som värd för kvällen.
Välkomsttalare: Elisabet Rothenberg Kommunfullmäktiges 1:e vice ordförande
Underhållning: Wermlands Salonger, Musikhögskolan Ingesund
- 13:00 – 17:00 **Öppet torg i Vinterträdgården**
Under konferensens öppettider har du här möjlighet att besöka utställningen, titta på posters samt mingla med kollegor. Ett antal utställare kommer även att ge en företagspresentation under konferensen (se särskilt schema i slutet av katalogen). Posterförfattare finns på plats vid sin poster mellan 14.00 – 17.00 för att svara på frågor och diskutera (se särskilt schema i slutet av katalogen).

Rektorernas och huvudtalarnas anföranden genomförs i Drottningporten under konferensens tre dagar.

Torsdag 18 oktober

- 09:00 – 09:10 **Mikael Alexandersson**, rektor vid Högskolan i Halmstad
- 09:10 – 09:50 **William Rankin**, Director of Educational Innovation and Associate Professor of English, Abilene Christian University, USA. *Keynote*: Renewing Teaching and Learning: Leveraging Mobility for Student Engagement.
- 09:50 – 10:00 **Kort paus**, bensträckare
- 10:00 – 10:40 **Elsebeth Korsgaard Sorensen**, Professor at the Faculty of Business and Social Sciences, Aarhus Universitet, Denmark. *Keynote*: Fostering sustainable intercultural group collaboration across time and space in higher education.
- 10:40 – 11:00 **Paus**, fika, utställning, mingel
- 11:00 – 11:10 **Åsa Bergenheim**, rektor vid Karlstads universitet
- 11:10 – 11:50 **Gina Wisker**, Professor of Higher Education and Contemporary Literature, Head of Centre for Learning and Teaching at University of Brighton, England. *Keynote*: Cross-cultural doctoral supervision and conceptual threshold crossing.
- 11:50 – 13:00 **Lunch**, utställning, mingel
- 13:00 – 14:20 **Temasessioner, Pass 3**
Föredragningar, rundabordssamtal, workshops och företagspresentationer
- 14:20 – 15:00 **Paus**, fika, utställning, mingel
- 15:00 – 16:20 **Temasessioner, Pass 4**
Föredragningar, rundabordssamtal, workshops och företagspresentationer
- 18:00 – **Världskulturmuseet**
Mingelbuffé. Världskulturmuseet ligger på Södra Vägen 54, vid Universeum och Liseberg. Närmaste hållplats är Korsvägen. Tag med namnbricka för entré på museet. Utställningen är öppen t.o.m. klockan 19:30. Föranmälan krävs.
- 09:00 – 17:00 **Öppet torg i Vinterträdgården**
Under konferensens öppettider har du här möjlighet att besöka utställningen, titta på posters samt mingla med kollegor. Ett antal utställare kommer även att ge en företagspresentation under konferensen (se särskilt schema i slutet av katalogen). Posterförfattare finns på plats vid sin poster mellan 14.00 – 17.00 för att svara på frågor och diskutera (se särskilt schema i slutet av katalogen).

Fredag 19 oktober

- 09:00 – 09:10 **Kerstin Norén**, rektor vid Högskolan Väst
- 09:10 – 09:50 **David Boud**, Professor of the Faculty of Arts and Social Sciences, University of Technology, Sydney, Australia. *Keynote*: Assessment as equipping students for future challenges.
- 09:50 – 10:30 **Paus**, fika, utställning, mingel
- 10:30 – 11:50 **Temasessioner, Pass 5**
Föredragningar, rundabordssamtal, workshops och företagspresentationer
- 11:50 – 13:00 **Lunch**, utställning, mingel
- 13:00 – 14:20 **Temasessioner, Pass 6**
Föredragningar, rundabordssamtal och workshops
- 14:20 – 15:00 **Avslutningsfika**
-
- 09:00 – 15:00 **Öppet torg i Vinterträdgården**
Under konferensens öppettider har du här möjlighet att besöka utställningen, titta på posters samt mingla med kollegor. Ett antal utställare kommer även att ge en företagspresentation under konferensen (se särskilt schema i slutet av katalogen). Posterförfattare finns på plats vid sin poster mellan 10.00 – 15.00 för att svara på frågor och diskutera (se särskilt schema i slutet av katalogen).

Välkommen till NU2012

NU2012 är en nationell mötesplats för alla med intresse för undervisning och högskolepedagogisk forskning och utveckling. Konferensen möjliggör dialog där pedagogiska erfarenheter kan lyftas fram och där olika förutsättningar för pedagogisk utveckling kan diskuteras. Pedagogisk utveckling handlar bl.a. om högskolans ansvar och förmåga att stärka förutsättningarna för studenternas lärande.

I en tid präglad av öppna, internationella och alltmer IT-baserade kunskaps- och utbildningsmiljöer utmanas vi av frågor kring det gränslösa lärandet. Hur skapar vi hållbara utbildningssystem, kan vi dela resurser och samverka i större utsträckning? Hur ser vi till att studenter kan påverka sina lärandemiljöer? Hur svarar vi upp mot nya krav på kunskapsrelevans och kompetenskrav? Det vi traditionellt knutit upp våra utbildningar och kurser kring – ett campus, läraren, litteraturen, rutiner, examinationer, professioner – är i hög grad under omformning. På vilka sätt ska pedagogiskt utvecklings- och kvalitetsarbete ge stöd i denna utveckling?

Högskolans lärare har insänt ca 240 bidragsförslag till konferensen, som granskats kollegialt utifrån fastställda bedömningskriterier. Det blev drygt 170 bidrag som efter bedömningen i konferensens granskningsgrupper kommer att ingå i programmet och som utgör konferensens innehållsliga stomme. Bidragen är grupperade i åtta teman, som på olika sätt knyter an till konferensens rubrik "Gränslöst lärande".

Fyra rektorer från västsvenska högskolor placerar in konferensen i högskolans uppdrag och introducerar de särskilt inbjudna talarna. Huvudtalarna kommer från olika kontinenter och kan med sina högskolpedagogiska specialiteter ge aktuella utblickar och lyfta fram centrala aspekter för pedagogisk utveckling ur ett internationellt perspektiv.

Med konferensen hoppas vi skapa en spännande mötesplats för alla deltagare. Vid planering av konferensen som helhet och vid sammansättning av temasessioner har vi satt samman programmet på ett sätt som medger att lärare från olika högskolor med likartat intresse möts och att samverkan över lärosätessgränser blir möjlig.

Vi som arrangerar önskar dig en givande konferens!

Bengt Petersson

för planeringsgruppen vid de åtta västsvenska lärosätena: Chalmers tekniska högskola, Göteborgs universitet, Högskolan i Borås, Högskolan i Halmstad, Högskolan i Jönköping, Högskolan i Skövde, Högskolan Väst och Karlstads universitet.

Bra att veta

Registrering på Clarion Hotel Post

Registrering sker i entrén på Clarion Hotel Post klockan 10 – 17 den 17 oktober. Det finns möjlighet att registrera sig på torsdag och fredag mellan kl 8 – 11. Hotellet ligger vid Drottningtorget, granne med Centralstationen i Göteborg. Besöksadressen är: Drottningtorget 10. Webbinformation: www.clarionpost.se/ Namnbricka ska bäras under konferensen.

Konferensmaterial

Vid registrering erhåller deltagare namnbricka, bekräftelse om anmäld till middag eller mingel, ett översiktsprogram i plastficka samt ett USB-minne innehållande det slutliga konferensprogrammet.

Garderob

En bemannad garderob finns på hotellets entréplan. Notera att konferensen inte tar ansvar för kläder och värdesaker som lämnas där.

Lokaler

Samtliga sessioner genomförs på hotellet. Plenarsessioner genomförs i sal Drottningporten, våningsplan 1 (entréplan). Flertalet temasessioner genomförs i konferens- och mötesrum på våningsplan 2. Det öppna torget finns i Vinterträdgården på hotellets entréplan.

Deltagande i sessioner

Ingen föransmälan för deltagande till sessionerna krävs. Det innebär att regeln först till kvarn gäller!

Beteckningar

För att identifiera konferensbidragen används uttrycken a) Pass, b) Session samt c) Presentation. Ett exempel på beteckning är "1A3", vilket läses "Pass 1, Session A, Presentation 3".

Internet

Information om inloggning på hotellets trådlösa nät ges vid registreringen.

Schema på nätet

Konferensens App ger möjlighet att finna sessioner av intresse: www.nu2012.se/program/app/. Appen fungerar i de flesta mobila enheter, som iPhone, iPad, Android och Blackberry Torch. Däremot fungerar den inte i webbläsare i datorer.

Twittera om NU2012

Använd twitter.com och sök #nu2012se. Twittermeddelanden som är märkta med " #nu2012se " går att ta del av i konferensappen.

Deltagarförteckning

Den slutliga deltagarförteckningen kommer att finnas på konferensens hemsida (www.nu2012.se/)

Videoinspelning

Det förekommer att presentationer dokumenteras i ljud och bild. Framst kommer detta att ske i sal Drottningporten. Inspelningar under andra sessioner kan förekomma.

Reportage mm

Deltagare kan ge sin syn på aktuella frågor med stöd av konferensens eget reportageteam och vid en videostation i Vinterträdgården. Reportagen publiceras i efterhand på konferensens hemsida.

Fika och lunch

Fika serveras utanför sal Drottningporten och i Vinterträdgården. Lunch ingår också i konferensavgiften och serveras sittande och stående på hotellets vån 1 på torsdag och fredag. Undvik gärna köbildning till restaurangen genom att passa på att besöka utställningen under lunchen.

Middag den 17 oktober på Clarion Hotel Post

Klockan 19:30 samlas vi i Vinterträdgården för välkomst dryck innan vi tar plats i Drottningporten, som är hotellets bankettsal, för gemensam middag. Detta är ett arrangemang i samarbete med Göteborgs stad. Tag med din bokningsbekräftelse för middagen! Bekräftelsen får du samtidigt med namnskylden vid registreringen.

Mingelbuffé den 18 oktober på Världskulturmuseet

Klockan 18:00 samlas vi på museet för att först ta del av utställningen. Därefter serveras mingelbuffé. Världskulturmuseet ligger granne med Universeum och Liseberg. Närmaste hållplats är Korsvägen. Besöksadressen är: Södra vägen 54. Webbinformation: www.varldskulturmuseerna.se/ Deltagarna ansvarar själva för resan till och från Världskulturmuseet. Det kan ske med spårvagn eller genom att helt enkelt promenera dit (se vägbeskrivning i slutet av katalogen). Tag även med din bokningsbekräftelse för mingelbuffén!

Toaletter

Det finns toaletter på entréplan (vån 1) och våning 2 (se skiss över lokaler i slutet av katalogen).

Information, frågor

Vid frågor kan du vända dig till konferensens informationsdisk, som är bemannad under samtliga dagar. Frågor gällande anmälan och hotell: Anna Ekberg, tel 031 708 60 28. Generella frågor: Lena Hildingsson, tel 031 708 60 01. Det finns rumsvärdar och annan personal som kan ge upplysningar under konferensen.

Öppet för allmänheten

Även om konferensen använder sig av flertalet lokaler mm bör du vara uppmärksam på att hotellet är öppet för allmänheten under konferensdagarna.

Utvärdering av konferensen

Deltagarnas synpunkter på konferensen kan lämnas via en webbenkät. Mer information och webblänk till utvärderingen kommer senare.

Huvudtalare och inbjudna medverkande

Talarna presenteras här i den ordning de medverkar i programmet under konferensens tre dagar. De fem huvudtalarna, som knyter an till centrala frågor för pedagogisk utveckling i högre utbildning, introduceras av rektorer vid fyra av de västsvenska lärosätena.

Pam Fredman

Inledningsanförande

Pam Fredman är Göteborgs universitets rektor sedan september 2006. Hon är professor i neurokemi. Pam även aktiv i flera nationella, nordiska och europeiska universitetsnätverk, bl.a. följande: Ordförande i Sveriges universitets- och högskoleförbund (SUHF); Ledamot i European University Association Council (EUA); Ledamot i EUA:s grupp för forskningspolitiska frågor; Ledamot i Arbetsgivarverkets styrelse.

Anna Valtonen

"Vågar vi tänka innovativt? – Om att utveckla universitetsutbildning med hjälp av design."

Anna Valtonen är professor och rektor vid Designhögskolan, Umeå universitet sedan 2009. Dessförinnan arbetade hon tolv år för Nokia, under de senare åren som Head of Design Research & Foresight. Annas forskningsintressen är design och designhistoria och hur företag och länder kan utnyttja design konkurrenskraftigt. Hennes avhandlingsarbete vid Konstindustriella högskolan i Helsingfors (nuvarande Aalto-universitetet) behandlade utvecklingen av professionella industridesignpraktiker i Finland från 1990-talet och framåt. Hon har även varit aktiv som forskare vid Konstindustriella högskolan i Helsingfors och som gästprofessor vid ESSEC Business School i Paris, Frankrike. Anna Valtonen har en rad förtroendeuppdrag inom universitet, organisationer och företag.

Mikael Alexandersson

Rektors inspel

Mikael Alexandersson tillträdde som rektor vid Högskolan i Halmstad den 1 oktober 2011. Han är professor i allmän didaktik vid Göteborgs universitet. Mikael är även ledamot i programstyrelsen för utbildningsvetenskaplig forskning, Norges forskningsråd (2009–) och rådgivare i forskningsmiljön Lärande, interaktion och medierad kommunikation i det moderna samhället, LinCS, Göteborgs universitet (2007–).

William Rankin

"Renewing Teaching & Learning: Leveraging Mobility for Student Engagement."

Dr. William Rankin is associate professor of English and Director of Educational Innovation at Abilene Christian University in Abilene, Texas. With colleagues, he helped design the initiative that became ACU Connected, ACU's pioneering one-to-one that gave every student an iPhone or iPod Touch as a platform for exploring next-wave mobile learning. As part of this initiative, Rankin has worked on everything from defining pedagogical approaches to designing interface elements, and along with others on ACU's team, Rankin continues to work to discover and create new ways to engage learners through emerging technologies. With more than 20 years' experience in higher education, Dr. Rankin has received numerous awards for teaching and has presented on the implications of mobility and emerging educational technologies in more than 20 countries.

Elsebeth Korsgaard Sorensen

"Fostering sustainable intercultural group collaboration across time and space in higher education. Promoting a digital dialogic approach on knowledge building and knowledge sharing."

Elsebeth Korsgaard Sorensen is Professor, Ph.D., in ICT, Communication and Learning, Aarhus University. She has been director and one of the initiators of the successful master programme in ICT and Learning (MIL), offered in collaboration between five Danish Universities. For many years she has been engaged in national and international research activities within design, delivery and evaluation of technology supported open learning processes. Her research is directed towards both the field of Computer Supported Collaborative Learning (CSCL) and distance and open learning (DE). Currently, her research is focusing on questions such as: 1) how to make use of the potential of digital and mobile technologies (incl. Web 2.0 and social software) in design of dialogic teaching and learning processes in higher education contexts 2) how to utilize the power of digital and mobile technologies (incl. Web 2.0 and social software, interactive whiteboards, computer games, mobile phones and video, etc.) in high-school contexts, and 3) how to use the power of digital and mobile technologies as reflective tools in the ongoing global process of advancing learner empowerment and digital democratic citizenship.

Åsa Bergenheim

Rektors inspel

Åsa Bergheim tillträdde som rektor vid Karlstads universitet den 1 oktober 2011. Hon är professor i idéhistoria och i pedagogiskt arbete vid Umeå universitet. Hennes forskning rör i huvudsak hur synen på sexualitet, kön, barn, familj och våld har förändrats över tid. Åsa har intresserat sig för pedagogisk utveckling och har tillsammans med kolleger byggt upp Universitetspedagogiskt Centrum vid Umeå universitet. Hennes specialintresse är forskarhandledning.

Gina Wisker

"Cross-cultural doctoral supervision and conceptual threshold crossing."

Gina Wisker, professor of Higher Education & Contemporary Literature, Head of Centre for Learning and Teaching at University of Brighton, has worked in Educational Development since the early 1980s when she was at Anglia Ruskin University, UK. Gina is active in the Staff and Educational Development Association, was Chair of HEDG (Heads of educational development) and has run workshops and given keynotes at a number of learning and teaching conferences in Australia, South Africa, Singapore and Ireland over the last few years. She continues to research and publish in learning and teaching areas, and literature, - specialising in postgraduate student learning and supervisory practices.

Kerstin Norén

Rektors inspel

Kerstin Norén tillträdde som rektor vid Högskolan Väst den 1 september 2011. Hon är professor i svenska språket. Kerstin är starkt engagerad i frågor om internationalisering, kvalitetsfrågor och samarbete över gränserna. Hon är svensk akademisk representant i Europarådets kommitté för högre utbildning och forskning, samt medlem i EUA:s internationella bedömargrupp för utvärdering av universitet. Kerstin Norén var också mellan 2004 och 2007 en av landets elva så kallade Bologna-promotörer med uppgift att driva på arbetet med implementeringen av Bolognaprocessen.

David Boud

"Assessment as equipping students for future challenges."

David Boud is Professor of Adult Education in the Faculty of Arts and Social Sciences at the University of Technology Sydney. He has written extensively on teaching, learning and assessment in higher and professional education. Previously he held the positions of Dean of the University Graduate School, Head of the School of Adult and Language Education and Associate Dean (Research and Development) in the Faculty Of Education. Prior to his appointment at UTS he was Professor and Foundation Director of the Professional Development Centre at the University of New South Wales. He is an Australian Learning and Teaching Council Senior Fellow and in 2010 completed the project associated with this Student assessment For learning in and after courses, which led to Assessment 2020: Seven Propositions for Assessment Reform in Higher Education.

Värdskap för konferensen

SUHF är en arena för samverkan för Sveriges universitet och högskolor. Förbundet tillvaratar lärosätenas intressen utåt och verkar inåt i frågor där samverkan behövs. 40 universitet och högskolor, med varierande storlek och inriktning, är medlemmar på frivillig grund. Variationen och den breda uppslutningen av lärosäten garanterar ett gott underlag för diskussionen och gör SUHF till en representativ röst för högskolesektorn.

<http://www.suhf.se>

Konferensens åtta teman

Konferensbidragen är grupperade i åtta teman som knyter an till rubriken: Gränslöst lärande. Tematiseringen syftar till att strukturera frågor för lärande och undervisning. Varje tema har en viss färg i programmet. Syftet är att underlätta för dig som deltagare så att du kan orientera dig bland de många bidragen i programmet och planera dina konferensdagar.

1. Lärande för hållbar utveckling – grönt, gränslöst, gratis?

- Komplexa problem och nya kunskaper
- Öppna och delade utbildningsresurser
- Tillgänglighet och öppenhet i högre utbildning
- Samverkansformer för hållbar utveckling
- Resursutnyttjande och miljöaspekter i högre utbildning

2. Design av lärandemiljöer

- Virtuella och fysiska lärandemiljöer
- Campusutbildningens utmaningar
- Studentcentrerat, flexibelt och transformativt lärande
- Stöd för kommunikation, skrivande, simulering och laboration
- Sociala media i högre utbildning

3. Den globala utbildningen

- Kulturella dimensioner i globala utbildningar
- Gemensam kunskapsutveckling och lärande
- Interkulturell pedagogik – heterogenitet som utgångspunkt för lärande
- Mobil teknologi och infrastruktur för lärande
- Språk - engelska som undervisningsspråk

4.Handledning - med den lärande i fokus

- Handledning från grund- till forskarnivå
- Mentorskap, coaching, praktikhandledning och kollegiehandledning
- Handledning i olika former och konstellationer
- Akademiskt skrivande
- Handledningens organisering och kontext

5. Kreativa och konstnärliga kompetenser

- Att bedöma kreativa och konstnärliga lärande-processer
- Gränslösa kunskapsformer och innovation i utbildning
- Entreprenörskapets pedagogiska dimensioner
- Tvär- och interdisciplinära undervisningsområden

6. Vetande och vetenskap

- Utbildning på vetenskaplig och konstnärlig grund
- Att balansera undervisning och forskning
- Mot en akademisk lärarprofession - Scholarship of Teaching and Learning
- Metrik och peer-review som bedömningskulturer
- Aktuella högskolepedagogiska forskningsfrågor

7. Professioner och kompetenser – vad sätter gränserna?

- Omvandling och förnyelse i professionsutbildning
- Arbetsintegrerat lärande och samverkansformer för kompetensutveckling
- Anställningsbarhet och utbildningars användbarhet
- Verktyg och metoder för utveckling av professionsutbildning

8. Kärnvärden och kvalitetsutveckling i akademien – i skön förening?

- Mäta, bedöma, kvalitetssäkra – utvärderings- och reformarbete
- Högskoleutbildningens mål, syften och värden
- Strategier och organisering för pedagogisk utveckling
- Kursplaneutveckling och examination genom Bologna
- Europeisering och transnationell styrning av högre utbildning

Ingen föranmälan till sessioner krävs. Regeln först till kvarn gäller!

Konferensbidrag och dokumentation

Lärarnas egna bidrag utgör konferensens innehållsliga stomme. Bidragen är grupperade i åtta teman, som på olika sätt knyter an till konferensens rubrik "Gränslöst lärande".

Uppgifterna i den här katalogen har hämtats ur konferensens databas. Där finns mer information, t.ex. referenser, artiklar och presentationsmaterial som författare laddat upp.

I syfte att hålla omfånget på katalogen rimligt stort har viss information utelämnats. Det gäller bl.a. författarnas källhänvisningar och andra referenser. Länkar angivna i anslutning till vart och ett av konferensbidragen leder direkt till respektive post i databasen.

Via databasen kommer den intresserade även att i framtiden kunna ta del av den fullständiga dokumentationen (proceedings) bl.a. det kompletterande konferensmaterial som inkommer efter själva konferensen, t.ex. artiklar och presentationer.

Kontakta Chalmers bibliotek för information om databasen (<http://www.lib.chalmers.se/>).

Sessioner och presentationsformer

Samtliga plenarinslag genomförs i sal Drottningporten på entréplan. Det gäller öppningsanförande, rektorernas introducerande inspel samt huvudtalarnas presentationer.

De tematiska sessionerna är schemalagda inom ramen för sex pass under de tre konferensdagarna. Sessionerna äger rum i hotellets konferensrum på våningsplan 1 och 2.

Deltagare väljer att ta del av en av de parallella sessionerna. Du bör inte byta lokal under en session, eftersom det stör både presentatörer och övriga deltagare!

Föredragningar innebär att två till fyra bidrag presenteras under en session. Varje bidrag får 15 minuter för presentation och 5 minuter för diskussion. En moderator leder diskussionen.

Rundabordsamtal disponerar i de flesta fall ca 60 minuter för en session och består vanligen av två bidrag som får dela på den tiden. Efter en kortare inledning vidtar en diskussion där fokus ligger på kunskaps- och erfarenhetsutbyte. I de fall sessionen saknar moderator får presentatörerna själva hålla i tidsfördelning etc.

Workshopar syftar till att deltagarna ska arbeta aktivt med en konkret metod eller frågeställning under ca 80 minuter. Den workshopansvariga introducerar sessionen och leder deltagarnas arbete.

Öppet torg är platsen där bidrag ställs ut, både av lärare i form av posterutställning och av företrädare för utställande högskolor, föreningar, företag mm. Som deltagare kan du ta del av den gemensamma utställningen i hotellets Vinterträdgård.

Posterpresentation syftar till att posterförfattaren är närvarande vid sin poster för att svara på frågor och diskutera. Konferensbidragen för poster finns beskrivna längre fram i katalogen.

Företagspresentation innebär att huvudsponsorer, utställare och ideella organisationer ger en presentation av sin produkt, verksamhet etc. Huvudsponsorerna har 45 min vardera och utställare samt ideella organisationer 30 min vardera. Presentationerna äger rum i lokal Glennville, plan 3, enligt schema längre bak i katalogen.

Sponsorer och utställare

Konferensen har fått stöd och ekonomiska bidrag av företag, föreningar samt regionala och nationella nätverk. Utan detta hade det varit svårt att genomföra konferensen. Ett stort tack till er alla för support!

Följande företag och föreningar kommer att medverka med utställningsplats och kan besökas i Vinterträdgården under konferensen.

Huvudsponsorer

Utställare

FRONTER
itslearning AB
Utbildningsradion (UR)
Ilona IT Oy

Organisationer och nätverk

Högre Utbildning (HU)
Nationellt nätverk för Forskarhandledarutbildare (NFU)
Nätverket för IT i högre utbildning (ITHU)
Svenska Riksorganisationen för Distansutbildning (SVERD)
Swedish Foundation for International Cooperation in Research and Higher Education (STINT)
Svenskt nätverk för pedagogisk utveckling inom högre utbildning (Swednet)
Västra Götalandsregionen (VG)
Västsvenska kontaktnätet för flexibelt lärande (VKF)

Keynotes

Keynote 1: Onsdag 13:20 – 14:00

Vågar vi tänka innovativt? – Om att utveckla universitetsutbildning med hjälp av design

Anna Valtonen, Designhögskolan, Umeå universitet

När världen omkring oss ändras med en hisnande hastighet, borde vi kanske vara mera kreativa och hitta på nya sätt att utveckla våra utbildningar för framtiden? Den komplexa kunskapstid vi lever i utmanar utbildningar, professioner, studenter och lärare på olika sätt. "Prototyping the Future" är ett koncept där vi på Designhögskolan i Umeå utforskar hur vi kan utveckla våra utbildningar, och oss själva, på ett nytt och kreativt sätt med hjälp av design, tillsammans med våra studenter och externa experter. Design som kunskapsområde strävar till att utveckla någonting för vår framtid, så när vi skulle utveckla vår egen utbildning beslöt vi oss för att frånga de mera traditionella sätten att utveckla högskoleundervisning och i stället utnyttja ett nyskapande designtänkande. Design är en kreativ process, och handlar om att samverka tvärvetenskapligt för att uppnå bästa möjliga resultat – estetiskt, globalt, hållbart, professionellt, demokratiskt osv. Målet är att inte bara förstå vad en designutbildning borde vara i framtiden, utan också testa nya inriktningar och sedan göra strategiska beslut på basis av dem.

Anna Valtonen är professor och rektor vid Designhögskolan, Umeå universitet sedan 2009. Dessförinnan arbetade hon tolv år för Nokia, under de senare åren som Head of Design Research & Foresight. Valtonens forskningsintressen är design och designhistoria och hur företag och länder kan utnyttja design konkurrenskraftigt. Hennes avhandlingsarbete vid Konstindustriella högskolan i Helsingfors (nuvarande Aalto-universitetet) behandlade utvecklingen av professionella industridesignpraktiker i Finland från 1990-talet och framåt. Hon har även varit aktiv som forskare vid Konstindustriella högskolan i Helsingfors och som gästprofessor vid ESSEC Business School i Paris, Frankrike. Valtonen har en rad förtroendeuppdrag inom universitet, organisationer och företag.

Keynote 2: Torsdag 9:10 – 9:50

Renewing Teaching and Learning: Leveraging Mobility for Student Engagement

William Rankin, Abilene Christian University

For almost five centuries, our classrooms and teaching have been shaped by a particular relationship between people and information that emerged from the technologies of printing and print culture. Yet as that culture is transformed by emerging digital technologies including mobility, pervasive connectivity, and digital texts, our relationship with information is changing radically, and our approaches to teaching and learning will have to change as well. Five years ago, faculty and technologists at Abilene Christian University began an experimental program based around the new generation of touch-enabled smartphones designed to explore how pervasive use of the new sorts

of social, informational, and creative options that these new technologies drive. What they've discovered about breaking free from the classroom walls for in situ learning, for driving new levels of student engagement, and for creating a new kind of student-led learning is encouraging them to push the boundaries even further. In this presentation, you'll discover some of their reasons for exploring mobility and other emerging technologies, some principles they've discovered for redesigning learning and learning spaces, and some of the results they've discovered along the way.

William Rankin is an associate professor of English and Director of Educational Innovation at Abilene Christian University in Abilene, Texas. With colleagues, he helped design the initiative that became ACU Connected, ACU's pioneering one-to-one that gave every student an iPhone or iPod Touch as a platform for exploring next-wave mobile learning. As part of this initiative, Rankin has worked on everything from defining pedagogical approaches to designing interface elements, and along with others on ACU's team, Rankin continues to work to discover and create new ways to engage learners through emerging technologies. ACU's efforts have received a number of accolades, including winning 2009's New Media Consortium's Center of Excellence award, ACUTA's Institutional Excellence award, and Alcatel-Lucent's Dynamic Enterprise and Analyst Choice awards. As project lead, Rankin was named Campus Technology's Innovator of the Year for mobile learning in 2008. In 2009, he was named an Apple Distinguished Educator and in 2010, he was named to Apple's ADE Board of Directors. Interviews with Rankin have appeared in *Wired*, *The Guardian*, and *The Chronicle for Higher Education* and at online sites including *InsideHigherEd*, *TUAW*, *Ars Technica*, and *Open Culture*. Rankin has also contributed to stories featured on US National Public Radio, the BBC, the CBC and NBC Nightly News. With more than 20 years' experience in higher education, Dr. Rankin has received numerous awards for teaching and has presented on the implications of mobility and emerging educational technologies in more than 20 countries

Keynote 3: Torsdag 10:00 – 10:40

Fostering sustainable intercultural group collaboration across time and space in higher education. Promoting a digital dialogic approach on knowledge building and knowledge sharing.

Elsebeth Korsgaard Sorensen , Aarhus Universitet

Today's global society is facing a variety of new educational challenges. One major challenge is the establishment of educational systems, which will be suited for offering the kind of educational opportunities that will promote and sustain modern educational quality and competencies, such as a creative mindset and a corresponding ability to innovate. Needless to say, the education challenge also includes pedagogical and strategic use and implementation of technology for the prosperity and sustainability of human creativity in education in a global and digitized age. We need new networked educational models that integrate and tie creative education and research – and we need the authentic participation of stakeholders. This position carries along serious implications for design and invites novel creative pedagogical concepts and methods to be applied in the cross-disciplinary and educational systems of the future. This talk explores, describes and suggests eLearning designs and the adequacy of a range of non-authoritarian ePedagogies for fostering sustainable global, democratic citizenship within higher and continuing education. Models, which maintain and make a plea for participant dialogue as a parameter of quality in innovative teaching/learning models and as a key resource in learning trajectories.

Elsebeth Korsgaard Sorensen is Professor, Ph.D., in ICT, Communication and Learning, Aarhus University. She has been director and one of the initiators of the successful master programme in ICT and Learning (MIL), offered in collaboration between five Danish Universities. For many years she has been engaged in national and international research activities within design, delivery and evaluation of technology supported open learning processes. Her research is directed towards both the field of Computer Supported Collaborative Learning (CSCL) and distance and open learning (DE). Currently, her research is focusing on questions such as: 1) how to make use the potential of digital and mobile technologies (incl. Web 2.0 and social software) in design of dialogic teaching and learning processes in higher education contexts 2) how to utilize the power of digital and mobile technologies (incl. Web 2.0 and social software, interactive whiteboards, computer games, mobile phones and video, etc.) in high-school contexts, and 3) how to use the power of digital and mobile technologies as reflective tools in the ongoing global process of advancing learner empowerment and digital democratic citizenship.

Keynote 4: Torsdag 11:10 – 11:50

Cross-cultural doctoral supervision and conceptual threshold crossing

Gina Wisker, University of Brighton

Doctoral student numbers are increasing worldwide. Students and supervisors are very mobile and supervisor-student relationships no longer simply represent a 'host' university country supervisor and 'overseas' students. Characteristics of the sufficiently conceptual, critical and creative doctorate and ways of supervisory 'nudging' to enable students to achieve such quality are inflected by cross-cultural supervisory relationships. There is a greater cultural mix with potential for culturally enriched co-construction of knowledge, requiring cultural awareness, flexibility and appreciation of differences in learning approach, topics and methodologies. In this context most research on international doctoral students and culturally inflected learning at doctoral level tends to consider issues of language, learning differences, institutional provision. Research, development and practice explored here deriving from three research projects and a range of practices focuses on cross-cultural supervision of culturally diverse doctoral students. It considers ways of enabling and recognising doctoral students' conceptual threshold crossing, achievement of the quality doctorate, and in doing so considers issues of cultural capital and the 'culturally inflected voice' affecting students' and supervisors' choice of topic, context, research methodology and method, and co-construction of knowledge.

Gina Wisker, professor of Higher Education & Contemporary Literature, Head of Centre for Learning and Teaching at University of Brighton, has worked in Educational Development since the early 1980s when she was at Anglia Ruskin University, UK. Gina is active in the Staff and Educational Development Association, was Chair of HEDG (Heads of educational development) and has run workshops and given keynotes at a number of learning and teaching conferences in Australia, South Africa, Singapore and Ireland over the last few years. She continues to research and publish in learning and teaching areas, and literature, - specialising in postgraduate student learning and supervisory practices.

Keynote 5: Fredag 9:10 – 9:50

Assessment as equipping students for future challenges

David Boud, University of Technology Sydney

Certainties about what assessment is for and how it should operate are being challenged. An older norm-referenced approach has been overturned by one based on standards, and the overwhelming dominance of grading and certification is being challenged by a view that gives more emphasis to how assessment can support learning and future practice. A new focus is emerging based on the core value of higher education that relates to the development of educated persons who can contribute to the world of practice and manage their own learning. It frames assessment not as looking back to knowledge acquired, but as making a contribution to building students' capacity for future practice through fostering their capacity to make judgements about their own work. The emphasis of the presentation is on the ways assessment practices can be conceptualized to allow for this future-orientation, whilst simultaneously maintaining an emphasis on current needs for certification and the improvement of learning. It builds on the notion of sustainable assessment and identifies key features of a future-orientation that can be built into everyday assessment in courses.

David Boud is Professor of Adult Education in the Faculty of Arts and Social Sciences at the University of Technology Sydney. He has written extensively on teaching, learning and assessment in higher and professional education. Previously he held the positions of Dean of the University Graduate School, Head of the School of Adult and Language Education and Associate Dean (Research and Development) in the Faculty of Education. Prior to his appointment at UTS he was Professor and Foundation Director of the Professional Development Centre at the University of New South Wales. In the area of assessment he has been a pioneer in developing learning-centred approaches to assessment particularly in student self-assessment (*Enhancing Learning through Self Assessment*, Routledge 1995) and building assessment skills for long-term learning (*Rethinking Assessment in Higher Education: Learning for the Longer Term*, Routledge, 2007). He is an Australian Learning and Teaching Council Senior Fellow and in 2010 completed the project associated with this Student assessment for learning in and after courses, which led to *Assessment 2020: Seven Propositions for Assessment Reform in Higher Education*.

Temasessioner

Pass 1: Onsdag 14:30 - 15:50

Konferensbidragen i tematisk ordning. Lokalförteckning, se slutet av katalogen. Form avser: F=Föredragning; R=Rundabordssamtal; W=Workshop. Beteckning utläses: "1A1"=Pass 1, Session A, Presenteras som nr 1.

Tema	Lokal	Form	Rubrik och medverkande	Beteckning
1	POST-3	F	Bortom dekadern <i>Andersson, Ulf</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/318	1A1
1	POST-3	F	Interdisciplinary curriculums and crossing institutional boundaries as part of the solution to actually teach sustainable capitalism at business schools <i>Beusch, Peter</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/355	1A2
1	POST-3	F	Att utbilda lärarutbildarna så att lärarna kan utbilda för hållbar utveckling <i>Bursjö, Ingela</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/86	1A3
2	DROTT-2	F	Rummet i högre utbildning - en plats för lärande <i>Leijon, Marie</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/231	1B1
2	DROTT-2	F	Kan man föreläsa på ett bibliotek? Kombinerad lärande- och designmiljö på fältet <i>Wärnestål, Pontus</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/197	1B2
2	DROTT-2	F	Hur designas en akademisk lärandemiljö för en Läkarutbildning som regionaliseras till Länssjukhus? Ett samarbete kring Regionaliserad Läkarutbildning mellan Pedagogiska institutionen och Medicinska fakulteten vid Umeå universitet <i>Naredi, Silvana</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/170	1B3
2	POST-4	F	Datorstödd eller datorstörd undervisning- hur uppnås konceptuell förståelse? <i>Karlsson, Hans</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/311	1C1

Tema	Lokal	Form	Rubrik och medverkande	Beteckning
2	POST-4	F	Faktorer som kan inverka på genomströmning - en studie av distanskurser vid MiUn 2010 <i>Nordström, Ingrid</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/270	1C2
2	POST-4	F	Twitterande på en masterkurs i geologi- vad ska det vara bra för? <i>Filipsson, Helena</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/239	1C3
3	DROTT-3	F	Studenters användande av IKT i ett globalt distribuerat samarbete <i>Cajander, Åsa</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/99	1D1
3	DROTT-3	F	Det transformativa akademiska rummet- att förstå social omvandling genom personliga erfarenheter <i>Safrankova, Camilla</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/244	1D2
3	DROTT-3	F	Att samarbeta pedagogiskt över språkgränserna <i>Avril, Chloé</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/306	1D3
4	POST-1	F	Skrivträning som fördjupar lärandet <i>Pelger, Susanne</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/84	1E1
4	POST-1	F	Interaktiv Anti-Plagieringsguide <i>Keller, Christina</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/125	1E2
4	POST-1	F	Användarperspektiv av referenshanteringssystem i en kontextuell lärandesituation <i>Offerlind, Fredrik</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/118	1E3
4	DROTT-1	F	De "andras" perspektiv- en studie om handleddas uppfattning om och av handledning <i>Gustavsson, Susanne</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/324	1F1

Tema	Lokal	Form	Rubrik och medverkande	Beteckning
4	DROTT-1	F	MSc and MEng thesis supervision for enhanced learning and disciplinary discourse- making generic criteria meaningful in specific contexts <i>Gustafsson, Magnus</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/343	1F2
4	DROTT-1	F	Utprövning og utforming av pedagogisk mentorskap for nyansatte - mellom relasjon og ordning <i>Husebø, Dag</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/112	1F3
4	POST-6	R	Muntlig och skriftlig respons- möjligheter och begränsningar i handledning av självständiga arbeten <i>Gullö, Jan-Olof</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/337	1G1
4	POST-6	R	Att integrera lärande av akademiskt skrivande i grundutbildningen <i>Rodin, Johnny</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/350	1G2
4	POST-5	W	Studenters skrivkompetens- villkor och utmaningar för texthandledare och bedömande lärare <i>Karlsson, Ann-Sofie</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/113	1H1
4	POST-MASTER	W	Hur kan handledning och administration av examensarbeten förbättras? Erfarenheter, system och planer från sex lärosäten <i>Hansson, Henrik</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/195	1I1
6	BREV-3	F	"Trodde att jag kunde läsa"- Studenters läsning av vetenskaplig text <i>Berthén, Diana</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/321	1J1
6	BREV-3	F	What do Master level students in computer science think about plagiarism? <i>Berglund, Anders</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/360	1J2
6	BREV-3	F	På gränsen till godkänt- vetenskaplig kvalitet och gränsarbete i bedömningen av examensarbeten i lärarutbildning <i>Gunnarsson, Andreas</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/109	1J3

Tema	Lokal	Form	Rubrik och medverkande	Beteckning
7	BREV-2	F	Att styra över disciplinränser - Erfarenheter från att skapa gemensamma examinationskriterier vid lärarutbildningen vid Göteborgs universitet <i>Carle, Jan</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/153	1K1
7	BREV-2	F	Etiska aspekter på möjligheten att använda patientbaserade inspelningar i undervisning <i>Behrns, Ingrid</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/90	1K2
7	BREV-2	F	Inför en ökad jämställdhet i datavetenskapliga utbildningsprogram <i>Bergström, Erik</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/250	1K3
8	BREV-1	F	Centrala teman för studenters relationer till utbildningsprogram <i>Andersson, Staffan</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/193	1L1
8	BREV-1	F	Aktiv studentmedverkan- hur kan dina studenter ta ansvar för varandras och det egna lärandet? <i>Gärdebo, Johan</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/245	1L2
8	BREV-1	F	Upplevelser av första studieåret <i>Andersson, Staffan</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/192	1L3

Det finns ofta flera författare till ett visst konferensbidrag. Det kan innebära att författargrupperingen av olika skäl och med kort varsel har valt att byta presentatör.

Använd gärna hyperlänkar för att ta del av författarnas konferensbidrag i sin helhet. I konferensens databas finns även referenser angivna.

Pass 1: Konferensbidrag

Titel	Bortom dekad
Författare	Ulf Andersson, Göteborgs universitet; Bo Samuelsson, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>Göteborgs miljövetenskapliga centrum har varit en aktiv part i UNESCO:s dekad om lärande för hållbar utveckling; genomfört 6 internationella ESD konferenser och skrivit 6 olika rapporter. Vi kan nu konstatera att en dekad inte räcker. Vi har kommit en bit på väg men har stora delar av genomförandet kvar.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/318
Tema	1. Lärande för hållbar utveckling - grönt, gränslöst, gratis?
Form	Föredragning
Beteckning	1A1
Bidrag	Göteborgs miljövetenskapliga centrum (GMV) har aktivt arbetat med UNESCO:s dekad för lärande för hållbar utveckling. Detta arbete har lett fram till en sammanfattande skrift "The Gothenburg Recommendations on Education for Sustainable Development" (GMV, 2009). Syftet med denna presentation är att belysa arbetet som ledde fram till The Gothenburg Recommendations och problematisera det arbete som fortfarande återstår inom ESD. Sex internationella möten hölls i Göteborg på temat ESD (Se referenslistan). Dessa möten sammanfattas kortfattat innan avslutande slutsatser presenteras. 2001 hölls i samband med EU-toppmötet "Pre EU summit meeting" på initiativ av de två universiteterna i Göteborg och GMV. Resultatet av mötet var ett åtagande från de två universitetens rektorer att genom GMV ta en ledande position i utvecklingen av utbildning i hållbar utveckling (UHU/LHU). Vid världstoppmötet om hållbar utveckling i Johannesburg 2002 betonade FN:s generalsekreterare Kofi Annan behovet av att göra det abstrakta begreppet hållbar utveckling "en realitet." Ett resultat av toppmötet var att utbildningsdepartementet tillsammans med GMV genomförde den internationella konferensen "Learning to change our world – the Gothenburg consultation on learning for sustainable development" 2004. Resultatet av konferensen blev två olika rapporter, en som var en slutrapport för konferensdeltagare och en SOU. Bland annat rekommenderades att hållbar utveckling skulle skrivas in i högskolelagen, vilket skedde 2005. I början av FN:s dekad för lärande för hållbar utveckling utsågs professorer i hela världen till UNESCO professorer i LHU. Två av dem placerades i Göteborg och har naturligtvis bidragit mycket till utvecklingen av LHU. John Holmberg, Chalmers tekniska högskola, utsågs 2007 till UNESCO professor inom "Education in sustainable development especially in higher education" och Ingrid Pramling Samuelsson, Göteborgs universitet, utsågs 2008 till UNESCO professor inom "Early childhood education and sustainable development" Fem internationella workshops om LHU genomfördes av universiteten i Göteborg genom GMV under perioden 2005-2008. Vid den sista workshopen sammanfattades alla tidigare diskussioner i rapporten "The Gothenburg Recommendations on Education for Sustainable Development". Man kan fråga vad alla dessa möten och workshops haft för betydelse för att lärande för hållbar utveckling skall bli en del av det "normala" lärandet. Har vi bara övertygat några få, eller är det en stor förändring som håller på. Nödvändigheten av uppföljning, för att möta förändringar, har påtalats vid flera av dessa genomförda möten. Kanske finns vi bara i början av den verkliga förändringen, som ändå måste ske både i samhället och i lärandet.

Titel	Interdisciplinary curriculums and crossing institutional boundaries as part of the solution to actually teach sustainable capitalism at business schools
Författare	Peter Beusch, Göteborgs universitet; Ulf, Andersson, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>Business and management most likely is the largest discipline taught worldwide. Business schools therefore have a crucial role in educating students to achieve sustainable capitalism and a more sustainable world. Case study results illustrate that interdisciplinary curriculums and crossing institutional boundaries help to teach sustainable capitalism at business schools.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/355
Tema	1. Lärande för hållbar utveckling - grönt, gränslöst, gratis?
Form	Föredragning
Beteckning	1A2
Bidrag	Business is the largest undergraduate major in the US and probably in many other countries. Management education at business schools worldwide therefore has a crucial role in training future business leaders and to provide students with the skills needed to strive towards a more sustainable form of capitalism or to contribute towards a more sustainable world. However, an only recently published study by the Carnegie Foundation for the Advancement of Teaching found most undergraduate programs at business schools in the US as “too narrow, failing to challenge students to question assumptions, think creatively, or understand the place of business in larger institutional contexts”. The authors recommend the rethinking of the education at large by integrating more “liberal arts learning into the business curriculum” in order to “help students develop wise, ethically grounded professional judgment” that really makes a difference for the global well-being. At the center of this paper was the following research question: Which are the driving but also hindering aspects for sustainable development coursework in higher education institutions in general and business schools in particular and what effect do they have? With help of a case study and loosely structured interviews, a round of E-mails to colleagues, and the analysis of course descriptions, the sustainable development ‘issues’ taught by the teachers and the elements included in the curriculums at the School for Business, Economics and Law at Gothenburg University is illustrated. In summary, the study demonstrates with two models, which include internal and external (driving and hindering) factors, that Sweden, compared to e.g. the US, seems to have an institutional and contextual advantage in the way business schools are part of society but also the way how many business teachers, already today, integrate liberal arts and humanities in the curriculums. A debate about the role of a business school and its evolution in order to achieve a sustainable world follows, illustrating the unique potential but also the major drawbacks of business schools as knowledge space for sustainability. Despite the many local victories, especially at the particular business school in Sweden, but also on other places around the world, the paper illustrates that there is still a long way to go and more work across disciplines and institutional boundaries is needed before we can talk about an entirely systematic and proper transformation towards teaching sustainable capitalism at business schools.

Titel	Att utbilda lärarutbildarna så att lärarna kan utbilda för hållbar utveckling
Författare	Ingela Bursjö, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>Att utbilda lärarutbildarna i frågor som relateras till utbildning för hållbar utveckling är enligt bland andra Högskolverket och Vetenskapsrådet ett prioriterat område. Presentationen handlar om denna kedja av aktörer från högre utbildning till landets skolsystem, drivkrafter och barriärer. Huvudsyftet är att identifiera och analysera möjliga problem och lösningar.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/86
Tema	1. Lärande för hållbar utveckling - grönt, gränslöst, gratis?
Form	Föredragning
Beteckning	1A3
Bidrag	All svensk högre utbildning skall enligt Högskolelagen främja hållbar utveckling. Ett särskilt intresse riktas i denna presentation på de som skall utbilda lärarna. Dessa lärarutbildare har dessutom ett uppdrag att förbereda de blivande lärarna på de arbetsuppgifter som tillhör läraruppdraget. De svenska styrdokumentet skriver sedan 2011 att all undervisning oavsett undervisningsämne och ålder på elever skall omfatta utbildning för hållbar utveckling. Att utbilda för hållbar utveckling är något annat än att undervisa om hållbar utveckling, det är också något annat än miljöundervisning. Detta ställer stora krav på lärarutbildarnas förmågor att dels vara uppdaterade med forskning inom området utbildning för hållbar utveckling, dels vara uppdaterade med metoder såväl som innehåll som utvecklas snabbt. Tidigare utvärdering av Högskoleverket (2008) har visat att det är en stor variation mellan landets lärarutbildningar i hur utbildningen för hållbar utveckling bedrivs. Den är snarare ett beroende på individnivå än på systemnivå. För att belysa detta ytterligare kommer denna presentation att använda ett analysverktyg i form av transformativa processer (Mezirow, 2000). Med hjälp av analysverktyget kan en förändring analyseras av hur lärare utvecklar sin yrkesidentitet, i detta fall relaterat till hållbar utveckling. Aspekter av hur lärare förändrar sin undervisningspraktik är viktiga för både grundutbildning såväl som för kompetensutveckling. Intresset för lärarutbildarna, oavsett vilken institution de tjänstgör på, är viktigt eftersom en stor del av högskolans studenter kommer att verka som lärare, i Göteborg nästan var tionde högskolestudent. Det innebär att många lärarutbildare berörs av de förändringar som sker i det svenska skolsystemets styrdokument, som i detta fall när utbildning för hållbar utveckling blir obligatoriskt i alla ämnen. Presentationen tar också upp frågeställningar och utmaningar med möjliga lösningar.

Titel	Rummet i högre utbildning - en plats för lärande
Författare	Marie Leijon, Malmö högskola
Sammanfattning	<i>Bidraget presenterar ett pågående postdoktorprojekt som undersöker länkar mellan rum, plats, interaktion och lärande i högre utbildning. Vilka rum möter studenterna under en campusutbildning och hur är de utformade? Hur agerar studenter och lärare utifrån de resurser som rummet erbjuder? Detta är några frågor som diskuteras i bidraget.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/231
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Föredragning
Beteckning	1B1
Bidrag	Fokus i postdoktorprojektet är rum i högre utbildning som plats för lärande. Campusutbildning förknippas ofta med föreläsningssalar och grupprum (Jamieson

m fl, 2000). Vilken betydelse har högskolerummet för utbildningens aktiviteter? Det engelska begreppet space kan referera till fysiskt miljö och place till sociala aspekter – vi finns i space men agerar i place (se ex Dourish, 2004). Här är dock tanken att både space och place skapas socialt (se de Certau, 1984; Dourish, 2006). Rum och plats kan på motsvarande sätt förstås som relationellt formade. Rum erbjuder möjligheter för interaktion och plats betydelser för individen (Antonsen, 2001).

Studier om rum och plats i högre utbildning tenderar fokusera arkitektur eller design av lärandemiljöer i exempelvis distansutbildning (Temple, 2008). Det finns multimodala studier som undersöker relationer mellan människor, rum och lärande, men med fokus på skola (Flewitt, 2006; Jewitt, 2008). Min avhandling (Leijon, 2010) diskuterar interaktion i en lärarutbildningskontext, där rum spelar en väsentlig roll.

Utgångspunkten är således hur högskolerummet som plats skapas. Vilken typ av rum möter studenterna och hur är de utformade? Hur agerar deltagarna utifrån de resurser som rummet erbjuder? Vilka resurser för deltagarna in i rummen och hur används dessa?

Studien ramar in av designteoretiskt perspektiv "Design för lärande" (Selander & Kress, 2010) kompletterat med socialemiotiskt multimodalt perspektiv. Det sistnämnda belyser komplexitet i kommunikativa processer när deltagarna skapar mening (se ex. Kress & van Leeuwen, 2001). I designteoretiskt perspektiv förstås meningsskapande och lärande som teckenskapande processer (Selander & Kress, 2010). Perspektivet erbjuder möjligheter att analysera aktiviteterna i högskolerummet i relation till den didaktiska design som formar innehållet, men även till den design som omger aktiviteten.

Projektet kombinerar videoobservationer med intervjuer. Videoobservation erbjuder möjligheter att kombinera visuell- och auditiv information i samma material och inbjuder till multimodal analys av semiotiska resurser som tal, gester, kroppsposition och så vidare. Med inspiration från "stimulated recall" möter jag deltagare efter videoinspelningarna för att diskutera interaktion i rummen. Projektets inledning fokuserar fyra aktiviteter i campusförlagd lärarutbildning. Jag har dokumenterat de tomma rummen och spelat in deltagarnas interaktioner under åtta timmar. Vid två tillfällen har enskilda intervjuer genomförts med tre lärarstudenter och två lärare.

Projektet är pågående och exempel från videoobservationerna samt intervjuer presenteras. Studiens preliminära resultat visar hur deltagarna inledningsvis accepterar den design som finns av högskolerummets layout. Deltagare använder även rummets begränsade resurser för att signalera aktivitet samt för att interagera. Rum formar oss, men formas också av oss som agerar i rummen.

Titel	Kan man föreläsa på ett bibliotek - Kombinerad lärande och designmiljö på fältet
Författare	Pontus Wärnestål, Högskolan i Halmstad
Sammanfattning	<i>Med stadsbiblioteket som designmiljö för våra studenter i interaktionsdesign har vi skapat möjligheter till djupare förståelse och kompetens inom kvalitativ modellering av användningskontexterna som studenterna designar för. Genom att förlägga "föreläsningar" på biblioteket kan erfarna designers guida studenterna i observations- och intervjuteknik på plats och därigenom minska praktikchock.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/197
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Föredragning

Beteckning

1B2

Bidrag

Interaktionsdesign är en praktisk, designorienterad verksamhet med syfte att producera digitala tjänster och produkter anpassade för slutbrukarnas behov i en specifik kontext. En central del av designutbildningen är att lära sig en tvärvetenskaplig praktik baserad på observation av brukarna i deras användningskontext. Kurser i interaktionsdesign ställer därför höga krav på studenterna då de förväntas använda stoff från kognitionsvetenskap, informatik, etnografi och systemutvecklingsmetodik för att generera ändamålsenlig design. Vi har nyligen utvecklat kursen *Interaktionsdesign* (7,5 hp) för att förbättra förutsättningarna för studenterna att möta dessa krav, bland annat genom att förlägga föreläsningar i den kontext där studenterna genomför praktiska projektarbeten. Genom kursvärderingar från tidigare omgångar av kursen har vi identifierat några problemområden: svårigheten att omsätta teori i praktik, praxischock när studenterna ska utföra sina första fältarbeten (Nilsson, 2008), avsaknad av formativ bedömning (Black& William, 2009) i kursupplägg, och bristande förmåga att integrera flera empiridatakällor i de praktiska designprojekten. Under våren 2012 adresserade vi dessa problem med hjälp av fyra strukturförändringar: 1) Genom att ha ett gemensamt kurstema ("Biblioteket och staden") studerar projektgrupperna olika aspekter av samma verksamhet och kan därigenom dela sin insamlade empiri med varandra. 2) Vissa föreläsningar sker på fältet - direkt i den miljö där observation och intervju sedan genomförs av studenterna under projektarbetet. 3) Praktisk inskolning i designprocessen. Kursen börjar med en workshop där studenterna får gå igenom en fullständig designprocess i komprimerat format som de kan relatera till under sina projekt. 4) Tre mindre deltentamina under kursens gång för att uppnå kontinuerlig, formativ bedömning istället för en traditionell summativa bedömning i slutet av kursen. Vår utvärdering visar att (a) studenterna är mer avancerade i sina reflektioner kring övriga grupperns datainsamlingar - och praktiskt använder dessa i sina egna projekt; (b) studenterna är bättre rustade att ta sig an designprocessen i sina projekt då de praktiskt genomfört den redan vid första föreläsningstillfället; (c) praxischocken är märkbart mindre i och med att studenterna "skolats in" i miljön tillsammans med lärare på plats; och (d) studenterna visar generellt högre förmåga på tentamensfrågorna och gör mer djuplodande reflektioner mellan teori och praktik. Interaktionsdesign är en praktisk, designorienterad verksamhet med syfte att producera digitala tjänster och produkter anpassade för slutbrukarnas behov i en specifik kontext. En central del av designutbildningen är att lära sig en tvärvetenskaplig praktik baserad på observation av brukarna i deras användningskontext. Kurser i interaktionsdesign ställer därför höga krav på studenterna då de förväntas använda stoff från kognitionsvetenskap, informatik, etnografi och systemutvecklingsmetodik för att generera ändamålsenlig design. Vi har nyligen utvecklat kursen *Interaktionsdesign* (7,5 hp) för att förbättra förutsättningarna för studenterna att möta dessa krav, bland annat genom att förlägga föreläsningar i den kontext där studenterna genomför praktiska projektarbeten.

Genom kursvärderingar från tidigare omgångar av kursen har vi identifierat några problemområden: svårigheten att omsätta teori i praktik, praxischock när studenterna ska utföra sina första fältarbeten (Nilsson, 2008), avsaknad av formativ bedömning (Black & William, 2009) i kursupplägg, och bristande förmåga att integrera flera empiridatakällor i de praktiska designprojekten.

Under våren 2012 adresserade vi dessa problem med hjälp av fyra strukturförändringar:

1) Genom att ha ett **gemensamt kurstema** ("Biblioteket och staden") studerar projektgrupperna olika aspekter av samma verksamhet och kan därigenom dela sin insamlade empiri med varandra.

2) Vissa **föreläsningar sker på fältet** – direkt i den miljö där observation och

intervju sedan genomförs av studenterna under projektarbetet.

3) **Praktisk inskolning i designprocessen.** Kursen börjar med en workshop där studenterna får gå igenom en fullständig designprocess i komprimerat format som de kan relatera till under sina projekt.

4) **Tre mindre deltentamina** under kursens gång för att uppnå kontinuerlig, formativ bedömning istället för en traditionell summativ bedömning i slutet av kursen.

Vår utvärdering visar att (a) studenterna är mer avancerade i sina reflektioner kring övriga gruppers datainsamlingar – och praktiskt använder dessa i sina egna projekt; (b) studenterna är bättre rustade att ta sig an designprocessen i sina projekt då de praktiskt genomfört den redan vid första föreläsningstillfället; (c) praxischocken är märkbart mindre i och med att studenterna "skolats in" i miljön tillsammans med lärare på plats; och (d) studenterna visar generellt högre förmåga på tentamensfrågorna och gör mer djuplodande reflektioner mellan teori och praktik.

Titel	Hur designas en akademisk lärandemiljö för en Läkarutbildning som regionaliseras till Länssjukhus? Ett samarbete kring Regionaliserad Läkarutbildning mellan Pedagogiska institutionen och Medicinska Fakulteten vid Umeå universitet.
Författare	Silvana Naredi, Umeå universitet; Johanna Olsson, Umeå universitet; Anna Frohm, Umeå universitet; Malin Larsson, Umeå universitet; Owe Johnson, Umeå universitet
Sammanfattning	<i>Hur designas en akademisk lärandemiljö för en Läkarutbildning som regionaliseras till Länssjukhus? Umeå universitet fick 2007/2008 fler platser på Läkarprogrammet. 1/3 av platserna på kliniska terminer regionaliserades till tre länssjukhus. En likvärdig lärandemiljö på fyra orter skulle skapas. I samarbete med Pedagogiska institutionen designades en utbildningsplattform, och lärarna utbildades i IT-baserad pedagogik. Initialt handlade samarbetet om teknik, men idag diskuteras mest pedagogik.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/170
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Föredragning
Beteckning	1B3
Bidrag	<i>Bakgrund:</i> Regionaliserad Läkarutbildning (RLU) grundas på två regeringsbeslut om utökning av platser på Läkarprogrammet (2007, 2008). Umeå universitet fick 37 nya platser/år, sammantaget 98 platser/termin. Regeringsbeslutet innefattande beslut om utökad decentralisering. Medicinska Fakulteten beslutade att 30/98 platser/termin skulle, från och med termin 6, regionaliseras, med 10 platser vardera till de tre länssjukhusen Östersunds sjukhus, Sundsvalls sjukhus samt Sunderby sjukhus, 68 platser skulle vara kvar i Umeå. <i>Problemställning:</i> En viktig uppgift var att designa en likvärdig lärandemiljö på samtliga fyra orter. För att uppnå detta beslutades att en web-baserad utbildningsplattform måste utvecklas för gemensamt undervisningsmaterial. Ett krav var att givna föreläsningar måste sändas till samtliga orter direkt via ett videokonferenssystem, men målet var också att andelen direktsända föreläsningar skulle minska till förmån för inspelade versioner, tillgängliga på utbildningsplattformen. <i>Metod:</i> Ett samarbete med Pedagogiska institutionen inleddes i syfte att designa en fungerande utbildningsplattform. En utbildning av lärare i nya pedagogiska IT-

verktyg startades.

Resultat: Initialt handlade samarbetet om tekniska aspekter, såsom inspelning av föreläsningar för att ersätta traditionella salsföreläsningar och att göra dessa tillgängliga på programmets utbildningsplattform (Moodle). Inledningsvis fanns ett visst motstånd hos lärare/läkare på programmet mot att lägga ut material på en utbildningsplattform. Motståndet har succesivt minskat och i dagsläget handlar samarbetet inte enbart om teknik och regionaliseringsterminerna, utan om pedagogiska frågor på hela läkarprogrammet. Exempelvis har en pedagogisk översyn av programmet genomförts och samarbetet har allt eftersom fokuserat mer på aspekter som en rättssäker betygsrapportering och examination, tydlig information till studenter samt en samstämmig terminologi. Vikten av detta blir extra tydlig då allt material synliggörs på utbildningsplattformen.

Reflexion: Förändringsarbetet som läkarprogrammet i Umeå har genomgått genom att designa en ny lärandemiljö är troligen applicerbart på andra utbildningar. Kravet på fler studentplatser inom olika vårdutbildningar ökar och för att kunna behålla en hög kvalitet på utbildningen kan regionalisering bli aktuellt även i andra delar av landet. Att studenter på flera olika lokaliseringar ska få en likvärdig utbildning ställer stora krav på tillgänglighet av utbildningsmaterial. Regionaliseringen och utvecklandet av utbildningsplattformen har initierat ett pedagogiskt förändringsarbete samt inneburit att det idag, jämfört med tidigare, i större utsträckning förs ett pedagogiskt samtal på läkarutbildningen.

Titel	Datorstödd eller datorstörd undervisning - hur uppnås konceptuell förståelse?
Författare	Hans Karlsson, Uppsala universitet; Maja Elmgren, Uppsala universitet
Sammanfattning	<i>IT-baserad undervisning har potentialer att bidra till koppling mellan teori och praktik samt att utveckla en ökad konceptuell förståelse. Detta sker dock inte automatiskt. Vi har genom enkäter, observationer och intervjuer undersökt hur studenternas lärande och deras upplevelse av lärandet, beror av övningarnas utformning och lärarnas inställning.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/311
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Föredragning
Beteckning	1C1
Bidrag	Studenter efterfrågar ofta en bättre koppling mellan teori och praktik i utbildningar. IT-baserad undervisning har potentialer att bidra till detta, men formerna behöver utvecklas vidare med fokus på studenternas kvalitativa lärande (Laurillard 2002). Vi har undersökt hur studenternas lärande och deras upplevelse av lärandet under IT-baserade övningar, beror av övningarnas utformning och lärarnas inställning. I en datorlaboration med syfte att jämföra olika naturvetenskapliga modeller med empiriska data, kunde vi konstatera att det krävdes en genomtänkt strategi för att hjälpa studenterna att lyfta blicken från beräkningarna. Utan konceptuella frågor och med lärare som främst har fått till uppgift att ge stöd i det praktiska handhavandet tyckte en majoritet av studenterna att de främst hade lärt sig att använda ett beräkningsverktyg och inte att förstå den naturvetenskapliga grunden. Detta är inte unikt för datorövningar. Även för experimentella laborationer finns det en risk att studenterna är så upptagna med att klara av den praktiska laborationen, att de inte uppmärksammar den teoretiska grund som ligger bakom (Lippman 2002). För dessa finns dock beprövad erfarenhet och traditioner att luta sig emot. För datorbaserade laborationer är läget än mer oklart, och i

många fall verkar inte erfarenheten från experimentella laborationer överföras. Det finns en övertro på studenternas förmåga att analysera och resonera kring resultatet från beräkningen eller simuleringen och även hur, och på vilket sätt, erfarenhet från andra kurser kan användas exempelvis i numeriska metoder och visualisering.

Vi undersökte hur lärandet förändrades av att studenterna fick diskutera ett antal konceptuella frågor med varandra och lärarna. Frågorna var direkt kopplade till de beräkningar som skulle utföras, och i många fall sådana som idealstudenten hade kunnat ställa sig själv. Vi använde oss av rangordningsövningar (Maloney 1987) där studenterna fick jämföra olika situationer med varandra, vilket vi tidigare sett fungerar väl inom breda naturvetenskapliga fält (Andersson 2011). Lärarna deltog i en didaktisk diskussion inför laborationen, där deras roll för studenternas lärande belystes.

Genom enkäter till studenterna före och efter laborationen, samt intervjuer av studenter och lärare, fick vi en bild av hur väl vi lyckades bidra till att studenterna, genom numerisk lösning, modellering och visualisering, uppnådde en större konceptuell förståelse.

Titel	Faktorer som kan inverka på genomströmning - en studie av distanskurser vid MiUn 2010
Författare	Ingrid Nordström, Mittuniversitetet
Sammanfattning	<i>Forskning har visat att de största orsakerna till låg genomströmning i IT-distanskurser ligger i studentgruppens heterogenitet då studentgruppen skiljer sig avsevärt från campusstudenter. I den här presentationen diskuteras andra faktorer i organisationen som universitetet kan påverka för att öka kvaliteten och genomströmningen.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/270
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Föredragning
Beteckning	1C2
Bidrag	Under 2011 fick Lärande- och ResursCentrum (LRC) vid Mittuniversitetet som särskilt uppdrag att verka för att öka genomströmningen på IT-distansbaserade fristående kurser. Det fanns från LRC ett intresse av att undersöka om det är något som man kan hjälpa lärarna med i denna typ av kurser som generellt ses som kurser med dålig genomströmning. Flera undersökningar har gjorts om IT-distanskurser tidigare, oftast ur studenternas synvinkel. I dessa framkommer att IT-distansstudenter oftare än campusstudenter är äldre, heltidsarbetande/-studerande och att tidsbrist verkar vara huvudorsaken till att dessa inte fullföljer sina studier. I det ligger många frågor och en önskan var att veta om man kan göra något från Mittuniversitetet som kan öka studenternas prestationsgrad. Studien inleddes med några enkla intervjuer och därefter konstruerades en enkät med frågor delvis utformade utifrån sådant som framkom i intervjuerna. Data om kurserna hämtades från LADOK och ett antal av de kurstillfällen som gått under 2010 undersöktes närmare. Detta gjordes dels utifrån lärarnas subjektiva bedömningar och dels utifrån deras kunskaper om kursen och hur det aktuella kurstillfället hanterades. Lärarnas åsikter om kurserna beaktades, vilket arbete de lägger ner på dem, de förslag till förbättringar de har och hur de ser på studenternas studieresultat. Genom att sammanföra lärarnas svar med den framtagna statistiken uppmärksammades faktorer som kan ha inverkan på genomströmningen. Resultaten visar att det skiljer en del i genomströmning beroende på olika faktorer och vad som verkar påverka genomströmningen rent generellt i positiv bemärkelse är i följande ordning: vilken examinations- och

kommunikationsform som används, om kursen gått förut och hur många gånger, antal lärare som undervisar i kursen, om studiehandledning finns och dess omfattning, användandet av inspelade videosessioner och om man kontaktar studenter som inte är aktiva.

Titel	Twittrande på en masterkurs i geologi - vad ska det vara bra för?
Författare	Helena Filipsson, Lunds universitet
Sammanfattning	<i>Jag rapporterar om användning av Twitter på en ny Masterkurs i geologi. Syftet var att öka aktiviteten bland kursdeltagarna. Jag konstaterar att studenternas beteende i klassrummet återspeglades väl på twitter och att höja rösten i ett virtuellt rum kan vara lika svårt som i en vanlig föreläsningssal.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/239
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Föredragning
Beteckning	1C3
Bidrag	I samband med att en ny masterkurs i kvartärgeologi sjösattes vid Geologiska institutionen, Lunds universitet så bestämde jag som kursansvarig att vi borde försöka utnyttja potentialen i sociala medier i större utsträckning. Min utgångspunkt var att öka aktiviteten och intresset för att bli en mer aktiv deltagare i kursen. Ett aktivt kursdeltagande har visat sig vara mycket gynnsamt för lärande (Fyrenius et al. 2005). Studenterna på institutionens masterkurser har en blandad bakgrund, ungefär hälften är internationella och hälften har läst hela utbildningen i Lund. Få utav studenterna använde twitter innan kursstart. Jag bad dem att varje vecka skriva dels en nyhetstweet som var relaterad till kursen och dels en tweet som knöt an till veckans seminarieartiklar. Jag hoppades att de skulle ta tillfälle i akt att testa mikrobloggning och att det skulle vara så givande att de själva skulle välja att vara aktiva twitterdeltagare under kursen och det skulle även gynna debattklimatet under föreläsningarna. Jag skapade ett twitterkonto @GEON04 för att hålla isär kurstweets och mina vanliga tweets samt en hashtag #GEON04. Alla som gick kursen gick med i twitter. En del syntes på twitter, en del inte alls. De som var aktiva på föreläsningarna och under seminarierna var också mest aktiva på twitter. Jag observerade att de mer erfarna twitteranvändarna använde gärna sina mobiler, tog exempelvis kort under labmoment och postade dem till #GEON04. De studenter som mest frågade under raster eller efter föreläsningar sa att de inte själva twittrade men att de läste allt. De som var mycket orienterade mot tentamen twittrade även om det. Studenternas beteende i klassrummet återspeglades väl på twitter. Detta var ett mönster som jag inte hade förväntat mig. Att höja rösten i ett virtuellt rum kan alltså vara lika svårt som i en vanlig föreläsningssal. Jag kommer att genomföra en extra kursutvärdering med twitter-relaterade frågor i samband med kursavslutning. Resultaten av kursutvärderingen tillsammans med mina observationer och reflektioner kommer att presenteras under konferensen.

Titel	Studenters användande av IKT i ett globalt distribuerat samarbete
Författare	Åsa Cajander, Uppsala universitet; Mats Daniels, Uppsala universitet
Sammanfattning	<i>Vilka tekniker väljer dagens studenter, även kallade homo zappiens, när de samarbetar i globala distribuerade projekt? Hur motiverar studenterna sina val? Den här presentationen redogör för en studie av olika tekniker och dess användning i ett globalt distribuerat studentprojekt. Avslutningsvis ges rekommendationer kring teknikanvändning och globalt distribuerade studentprojekt.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/99
Tema	3. Den globala utbildningen - mervärden, merarbete?
Form	Föredragning
Beteckning	1D1
Bidrag	Arbetsmarknaden blir alltmer global, och samarbete över nationsgränser i globala distribuerade projekt utgör idag en del av arbetet inom många yrken. Informations och kommunikationsteknologi (IKT) är en möjliggörare av arbetet genom att underlätta kommunikationen, samarbetet och kontakten. Studenters användning av IKT i globala distribuerade projekt är dock relativt outforskat (Selg, 2011), trots att kunskap inom området skulle främja studenters lärande och ge möjligheter att stödja samarbetet. Vilka tekniker väljer dagens studenter, även kallade homo zappiens (Veen & Vrakking, 2010) och tillhörandes de digitala urinvånarna (Prensky, 2001), när de samarbetar i globala distribuerade projekt? Hur motiverar studenterna sina val? Hur reflekterar de över IKTs påverkan på samarbetet? Dessa och relaterade frågor kommer vi att ge svar på och diskutera under presentationen. Data i studien samlades in med enkäter och inlämningsuppgifter under höstterminen 2011 i en kurs med data- och IT-studenter från Sverige och USA (se tidigare publikationer om kursen: (Daniels, 2011; Daniels, Cajander, Clear & Pears, 2010; Laxwer, Daniels, Cajander & Wollowski, 2009). I studien ingick också observationer av samarbetet. Resultaten visar att studenterna använde flera tekniker i sitt samarbete, och att deras uppfattning om nyttan av de olika tekniker var beroende på faktorer som möjligheten att använda tekniken på en smart-phone, deras tidigare erfarenhet med att använda tekniken, och möjligheten att kombinera asynkron och synkron kommunikation. Överraskande resultat var att e-post användes mycket mindre än väntat och att det till en stor del ersattes med asynkron användning av chatt via Skype. Dessutom ansåg många studenter att samarbetsplattformen var oanvändbar, trots de många möjligheter till samarbete som ingick i plattformen, t.ex. olika forum, milstolpar och delade mappar. Ett mycket intressant resultat är att de begränsningar som uppstod i samarbetet beroende på tekniken som användes inte noterades nämnvärt av studenterna, många verkade inte alls medvetna om det. Vi kommer att diskutera resultaten från studien i ljuset av teorin om "Collaborative Technology Fit" (CTF) (Cajander et al., 2009; Clear, 2008) genom att använda CTF som en lins för att analysera hur studenterna använde IKT i samarbetet och beskriva de aktiviteter de använde tekniken till. Vi kommer vidare att diskutera möjliga orsaker till de observerade mönstren för teknikanvändning och hur de påverkade samarbetet, bl.a. resultatet att studenterna hade en förvånansvärt omedveten uppfattning om inflytandet av IKT på deras beteende. Avslutningsvis kommer vi att ge några rekommendationer kring skapandet av en lärmiljö kring ett globalt distribuerat studentprojekt.

Titel	Det transformativa akademiska rummet - att förstå social omvandling genom personliga erfarenheter
Författare	Camilla Safrankova, Malmö högskola; Anne-Charlotte Ek, Malmö högskola
Sammanfattning	<i>I utbildningsprogrammet Mångfaldsstudier vid Malmö högskola har vi, en lärare och en student, använt workshopformatet dels för att problematisera studenters etnifierade förståelse av mångfald, dels koppla konsekvenser av mångfald till deras framtida yrkesroll. Syftet var att skapa ett flerstämmigt rum där mångfald blev komplex både i utbildningssammanhanget och i samhället.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/244
Tema	3. Den globala utbildningen - mervärden, merarbete?
Form	Föredragning
Beteckning	1D2
Bidrag	Tillsammans har vi, en lärare och student, genomfört två workshops på kusen <i>Social omvandling</i> inom programmet Mångfaldsstudier vid Malmö högskola. [1] Med en åldersskillnad på 27 år har vi olika erfarenheter, sätt att tala och referera till världen. Gemensamt är vår kritiska ansats förankrad i det genusvetenskapliga fältet. Därför kopplar vi självklart mångfald till centrala sociala kategoriseringar såsom exempelvis samspelet mellan klass, kön, ålder, funktionalitet, sexualitet, etnicitet och religion. Mångfaldsstudier har sedan starten 2010 attraherat en majoritet studenter av etniskt icke svenskt ursprung. Detta bidrar till att finns en stor bredd av erfarenheter, språkliga kompetenser och olika normsystem i detta etnifierade rum där mångfald huvudsakligen förstås som etnisk, möjligen könad. Syftet med våra två workshops var att utmana denna endimensionalitet för att skapa möjligheter till transformativt lärande (Wilhelmsson, 2005). Vi ville få studenterna att uppleva begränsningar i sin förståelse och tillsammans med oss gå i kritisk dialog kring egna och andras förståelser. Genom att få studenterna att koppla ihop sina erfarenheter med sociala förändringsprocesser ville vi få dem medskapande, därför valde vi workshop som arbetsform. Den första workshopen "<i>Ditt och mitt liv som en del av sociala omvandlingar. Livserfarenheternas relationer till teorier</i>" inspirerades av Ronny Ambjörnssons (1995) tes om att all social omvandling för individen innebär ett byte av kultur, livsstil, värderingar som omformar känslor och kroppsrörelser. Vi inledde därför med personliga exempel som lyfte fram våra egna olikheter för att skapa ett rum där skiftande erfarenheter kunde rymmas och kännas legitima. Deltagarna uppmuntrades att göra detsamma i sina strukturerade smågruppsdiskussioner för att i den avslutande helgruppsdiskussionen se vilka mönster deras erfarenheter av social omvandling skapade. Den andra workshopen "<i>Min framtida yrkesroll i ett samhälle präglad av mångfald</i>" avslutade kursen. Fokus var denna gång mångfaldens funktioner och konsekvenser i relation till deras framtida yrkesroll där studenterna bland annat genomförde en SWOT-analys av en imaginär framtida yrkessituation. Det primära resultatet består i att likheter och skillnader inom gruppen blev diskuterade och där flerstämmigheten bidrog till att göra mångfald flerdimensionell (Liberg, 2003). I vårt paper kommer vi att diskutera hur mångfalden av erfarenhet i våra akademiska rum kan användas, i första hand i relation till teorier om transformativt och dialogiskt lärande (Liberg, 2003; hooks, 1994, 2003) men också i relation till feministisk demokratiteori (Mouffe, 2008; Larsson, 2010; Cockburn, 1998).

Titel	Att samarbeta pedagogiskt över språkgränserna
Författare	Chloé Avril, Göteborgs universitet; Sara Ehrling, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>I föredragningen presenteras utvecklingen och genomförandet av kurserna "Litteratur från olika språkområden, tema genus" och "Teoretiska och metodiska perspektiv från olika språkområden, tema genus." Vi diskuterar pedagogiska svårigheter/möjligheter kring djupare samverkan mellan olika språk på akademisk nivå. Hur kan lärare och studenter mötas i ett konkret sammanhang av gränslöst lärande?</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/306
Tema	3. Den globala utbildningen - mervärden, merarbete?
Form	Föredragning
Beteckning	1D3
Bidrag	Frågan om hur man bäst uppnår ett gränslöst lärande och en global utbildning är något som direkt berör institutionen Språk och litteraturer på Göteborgs universitet. Efter sammanslagningen av ett flertal olika språkinstitutioner 2009 blev det tydligt att det fanns spännande möjligheter, men också stora utmaningar när det gäller att samarbeta över ämnes- och språkgränserna. Några av dessa utmaningar har vi, med stöd från Enheten för Pedagogik och interaktivt lärande (PIL), försökt möta i ett pedagogiskt utvecklingsprojekt vars syfte varit tvåfaldigt: (1) Dels att för språkstudenter på fördjupningsnivå utforma komparativa kurser som skulle skapa en meningsfull korsbefruktnings mellan de olika språkens genusteoretiska och litterära traditioner, (2) dels att för lärare från olika språk bereda utrymme att utvecklas i pedagogisk och ämnesmässig dialog sinsemellan. För båda dessa målsättningar har komparativa perspektiv, och lärande genom dialog varit centralt. Vår ambition är att dialogen och de komparativa ansatserna skall bidra till en positiv lärandemiljö för såväl studenter, lärare och institution (jfr. Chirac Hempel, 2005). Vi valde genus som tema för pedagogisk samverkan inom projektet. Genus är ett begrepp som har stor resonans i olika länders samhällsutveckling. Därutöver bedömer vi att 'tema genus' har goda förutsättningar att utgöra det tematiska kitt som håller samman en utbildning som tar upp sociala, ekonomiska, politiska och kulturella likheter och olikheter inom olika språkområden. Det komparativa och dialogiska kursupplägget lyfter dessutom fram en viktig epistemologisk fråga om vad som menas med kunskap i våra respektive språkämnar och synliggör vad Donna Haraway har kallat "situerade kunskaper" – det vill säga tanken om att kunskapen är nära relaterad till just det språk och kultur i vilken den uppstår (Haraway, 1988). Vår föredragning kommer att beskriva de erfarenheter vi fått genom projektet så här långt. Vi vill också öppna för en mera allmän diskussion med åhörarna kring de pedagogiska svårigheter och möjligheter som finns när det gäller att utveckla ett verkligt samarbete mellan olika språk. Genusfrågor är universella och vår föredragning kommer att belysa hur detta kan skapa en gemensam grund för att både lärare och studenter ska kunna utveckla ett kritiskt meningsutbyte i ett konkret sammanhang av gränslöst lärande.

Titel	Skrivträning som fördjupar lärandet
Författare	Susanne Pelger, Lunds universitet; Sara Santesson, Lunds universitet
Sammanfattning	<i>I en ny högskolepedagogisk bok, Retorik för naturvetare – skrivande som fördjupar lärandet, belyser vi hur en varierad skrivträning kan bidra både till förbättrad färdighet och till fördjupad ämnesförståelse. Syftet med denna presentation är att visa exempel på hur läraren med hjälp av kommunikationsövningar och respons kan stödja studenters lärande.</i>

Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/84
Tema	4.Handledning - med den lärande i fokus
Form	Föredragning
Beteckning	1E1
Bidrag	En av de generella kompetenser som värderas högst i yrkeslivet är förmågan att förklara för icke-specialister, vilket bekräftas av en enkätundersökning bland naturvetaralumnerna (1). Det är därför angeläget att studenter redan under utbildningen får träna både skriftlig och muntlig kommunikation utanför den egna ämnessfären. Syftet med detta konferensbidrag är att visa exempel på hur en mer varierad skrivträning kan bana väg för en fördjupad ämnesförståelse – något som vi också uppmärksammar i en ny högskolepedagogisk bok (2). I en tidigare studie har vi undersökt hur väl biologistudenterna lyckas med uppgiften att skriva om sitt examensarbete för en bredare målgrupp (3). Utifrån studenternas texter har vi identifierat styrkor och svagheter, och också frågat oss om förmågan att kommunicera populärvetenskapligt speglar studentens förståelse av ämnet. Vi har också lyft fram idén att populärvetenskaplig kommunikation kan användas som ett medel för lärande. Populärvetenskapens retorik blir då ett tankeredskap som gör det möjligt att byta perspektiv (4). Detta stämmer väl med hur biologistudenterna själva upplever den populärvetenskapliga skrivträningen (5). Det finns olika tänkbara modeller för hur generella kompetenser tränas i utbildningen. När det gäller kommunikationsfärdigheter har det visat sig att de bäst utvecklas i en specifik kontext (6). Genom att integrera de generella färdigheterna med ämnesstudier i utbildningen kan de utvecklas parallellt och dessutom understödja varandra (7). Sådant som särskilt gynnas av en integrerad utbildning är förmågan att utveckla egna ståndpunkter och argumentera för dessa, och förmågan att använda kommunikation som ett medel för lärande (8), vilket alltså talar för att det populärvetenskapliga skrivandet bör tränas i ett sammanhang kopplat till ämnet. I denna presentation illustrerar vi med hjälp av konkreta övningar, studenttexter och lärarrespons hur populärvetenskaplig skrivträning kan bidra till vidgat perspektiv och ökad ämnesförståelse. Vi diskuterar också hur de övningar som presenteras i vår bok kan integreras i ämnesstudierna för att skapa förutsättningar för en färdighetsprogression genom utbildningen.

Titel	Interaktiv AntiPlagieringsguide
Författare	Christina Keller, Högskolan i Jönköping; Madelene, Zetterlind, Högskolan i Jönköping
Sammanfattning	<i>Den interaktiva Anti-Plagieringsguiden har utvecklats för att stärka studenters kompetens i akademiskt skrivande med fokus på att undvika plagiering. Guiden, som består av filmer, länkar, tester och övningar, förflyttar fokus i arbetet mot plagiering från kontroll och bestraffning till en naturlig del av undervisning och handledning.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/125
Tema	4.Handledning - med den lärande i fokus
Form	Föredragning
Beteckning	1E2
Bidrag	Den vanligaste orsaken till att studenter vid svenska lärosäten blir föremål för disciplinåtgärder under de senaste åren är plagiering. Under 2009 hände detta 303 studenter, varav 244 avstängdes (Högskoleverket, 2010). Internationella studier tyder på att det mest effektiva medlet för att undvika plagiering är att anta en helhetssyn på problemet genom att förmedla goda akademiska

värdegrunder och vetenskaplig hederlighet hellre än att fokusera på disciplinära åtgärder (Macdonald & Carroll, 2006). Studenterna behöver också, under hela sin utbildning, ha tillgång till information om vad som är tillåtet när det gäller referenser till och citering av andras texter.

Under 2009 inleddes ett pedagogiskt projekt vid Högskolan i Jönköping med syfte att utveckla en så kallad interaktiv anti-plagieringsguide för skolans studenter. I utvecklingen medverkade personal från Resurscentrum för flexibelt lärande, högskolebiblioteket, sektionen för rättsvetenskap, sektionen för media och kommunikation samt representanter för studentkåren. Guiden är utvecklad på svenska och engelska som en kurs i sex olika moduler. Varje modul består av filmer, länkar, övningar och ett självriktat interaktivt test. Kursens moduler har följande innehåll:

1. Introduktion till akademiska värdegrunder
2. Vad är plagiering?
3. Hur upptäcks plagiering?
4. Hur undviker jag plagiering?
5. Vad händer om jag plagierar?
6. Fler akademiska uppförandekoder

Från och med vårterminen 2012 har samtliga studenter vid Högskolan i Jönköping under hela sin studietid tillgång till den interaktiva anti-plagieringsguiden genom lärplattformen Pingpong. Guiden är också tillgänglig för andra via högskolans öppna sidor i Pingpong.

För att stödja implementering anordnas workshops för lärare där goda exempel på användning och uppföljning i kurser sprids. Målet med workshopparna är att anti-plagiatguiden skall ingå som en naturlig del i undervisning och handledning under metod- och uppsatskurser. Studenter kan också, med hjälp av guiden, repetera kunskaper om referenshantering och om hur plagiering undviks när de behöver det. Genom guiden förflyttas fokus i arbetet mot plagiering från kontroll och bestraffning till en naturlig del av undervisning och handledning i de kurser där studenter övar och tillämpar akademiskt skrivande.

Titel	Användarperspektiv av referenshanteringssystem i en kontextuell lärandesituation
Författare	Fredrik Offerlind, Lunds universitet; Sara Akramy, Lunds universitet
Sammanfattning	<i>Vid presentationen kommer resultatet av en pedagogisk implementering avseende referenshanteringssystem vid arbetsterapeut- och sjukgymnastutbildningarna, Lunds universitet att redovisas. Vidare kommer en diskussion att ske utifrån hur referenshanteringsverktyg kan bidra med att stimulera positiva lärandemiljöer och hur dessa kan kopplas till den nya generationens studenter och deras erfarenhet av Web 2.0 tjänster.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/118
Tema	4. Handledning - med den lärande i fokus
Form	Föredragning
Beteckning	1E3
Bidrag	Vetenskapligt skrivande är ett viktigt moment i studentens grundutbildning. Skrivandet kräver att studenten ska ange källor på ett korrekt sätt i enlighet med en viss stil. Av erfarenhet konstateras att processen att hantera olika stilar kräver tid. Kritiskt tänkande är en grundläggande förutsättning inom vetenskapligt arbete och kräver i sig inte detaljkunskap kring olika stilars struktur. Dagens tekniska förutsättningar gör det möjligt att underlätta vetenskapligt skrivande genom att använda referenshanteringssystem. I dagsläget finns flera

referenshanteringssystem, Refworks, EndNote, Zotero, Mendeley, CiteUlike och Colwiz varav vissa är licensbaserade och andra är tillgängliga genom nätet.

De senaste åren har sociala medier, såsom Facebook, Bloggar, Wikipedia etc. alltmer uppmärksammats. Diskussionen har berört för- och nackdelar, men samtidigt även potentiella möjligheter i utbildningssammanhang. Sociala medier skapar förutsättningar för kommunikation som i sin tur påverkar lärande. Detta lärande kan sägas vara kollaborativt. Illeris poängterar att ett sådant lärande syftar på aktiviteter där en grupp av människor strävar efter att lära sig och att utveckla något tillsammans. Det är således de tekniska möjligheterna som underlättar kommunikation och lärande. Ur pedagogisk synvinkel framstår Vygotskij som portalfigur när det gäller pedagogik och teknik. Hans teoretiska resonemang utgår från ett sociokulturellt perspektiv där människan lär av varandra och antas vara aktiv i sitt sociala sammanhang. Individuell kunskap växer således fram mellan individer, och redskap från omgivningen används i syfte att stimulera lärandet. Lärarens roll, utifrån Vygotskijs sociokulturella perspektiv, är att stimulera så goda lärandemiljöer som möjligt.

Med denna bakgrund var syftet med studien att undersöka två olika referenshanteringssystem, Zotero (ett socialt medium tillgängligt via nätet) och EndNote (licensbaserad), och hur dessa kan bidra med att stimulera positiva lärandemiljöer som kopplas till den nya generationens studenter.

En pedagogisk implementering genomfördes våren 2010 för samtliga studenter, termin1, vid arbetsterapeut och sjukgymnastprogrammen. Som metod för arbetet har såväl enkät som intervju använts. Materialet har analyserats i enlighet med innehållsanalys. Resultatet visar tre kategorier; *Användarvänlighet*, *Tillgänglighet* och *Lärandesituation*. *Användarvänlighet* illustrerar studenternas uppfattning av hur lätt, smidigt och tidssparande det är att använda referenshanteringssystemet. *Tillgängligheten* beskriver de tekniska förutsättningar som är förenade med verktyget och *Lärandesituationen* beskrivs utifrån ökad kommunikation genom nätverkande och att studenterna upplever att de kan tänka sig att använda verktyget i olika sammanhang i framtiden. Utifrån resultatet konstaterar vi att studenterna ställer sig positiva till användning av referenshanteringssystem. Utifrån resultatet kan vi också konstatera att det blir avgörande att välja ett referenshanteringssystem som fyller kravet på tillgänglighet. Av denna studie framgår att varken EndNote eller Zotero uppfyller kraven beträffande tillgänglighet i en optimal lärandesituation. Det är genom tillgängligheten man kan skapa trygghet och kontinuitet i lärande processen.

Titel	De "andras" perspektiv - en studie om handleddas uppfattning om och av handledning
Författare	Susanne Gustavsson, Högskolan i Skövde; Anita Eriksson, Högskolan i Borås; Peter Emsheimer, Stockholms universitet
Sammanfattning	<i>Studien behandlar handledning av examensarbete och avhandlingsarbete ur den handleddes perspektiv. Syftet är att utveckla kunskap om hur den handledde uppfattar handledning och vilken kunskap som studenten respektive doktoranden söker i handledningen. Empirin består av observationer och intervjuer. Presentationen ägnas åt att redogöra för resultat samt att diskutera dess konsekvenser.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/324
Tema	4.Handledning - med den lärande i fokus
Form	Föredragning
Beteckning	1F1
Bidrag	Forskning om handledning i anslutning till självständiga arbeten och

avhandlingsarbeten rör i det närmaste uteslutande handledares överväganden, modeller för handledning och mål. I den mån studier fångar den handleddes perspektiv, rör detta i första hand värdering eller uppskattning av handledningen. I en antologi skriven av tjugofem disputerade (Määttä, 2012) beskrivs handledning utifrån vilket stöd som upplevts; hur doktoranden lyckats kombinera doktorsstudier med hem och hushåll eller om förväntningar. Få studier fångar hur den handledde använder sig av handledningen för att söka kunskap om och få stöd i forskningsprocessen. Handledning utgör en process där två parter interagerar. Den kan betraktas som en verksamhet inom en proximal zon, det vill säga att handledningen möjliggör forcering av begränsningar. Sett i ljuset av detta kan man studera vad det är som sker med den handledde, men också försöka förstå hur den handledde tar emot handledning. I projektet förenar vi studiet av hur studenter i lärarutbildning och doktorander från tre olika fakulteter använder handledningstillfällena och handledarens kunskap. Till skillnad mot tidigare studier med intresse för handledares perspektiv, fokuseras lärarstudenters och doktoranders perspektiv. Vilken kunskap söker den handledde och hur tillgodogörs denna kunskap? Projektet kan ge väsentliga bidrag till diskussionen om handledning. Det empiriska materialet består av observationer och intervjuer. Analysen visar att lärarstudenter ställer frågor som är relaterade till såväl det självständiga arbetets utformning, som dess innehåll och studiens genomförande. Vissa frågor kan vid en första anblick uppfattas som ett ganska grundt sätt att närma sig forskningens praktik. "Är det så att vi ska skriva referenser i slutsatsen tillsammans med resultatet? Det känns ju då mer som en diskussion. Har vi missuppfattat detta?". En tolkning av frågan är att den handlar om rapportens struktur och vad som är tillåtet eller nödvändigt. En alternativ tolkning är att frågan analyserad i det sammanhang där den ställs, i själva verket kan handla om att vilja förstå betydelsen och användningen av referenser i studien. Doktorander betonar handledarens analytiska förmåga, men här finns också doktorander som inte ser de vetenskapliga bidragen i handledningen. Handledningen stödjer doktorandens bearbetning av data och bidrar till ett bredare perspektiv på forskningsfrågan. Ingen av doktoranderna har erfarenhet av en djupare diskussion om handledningens innebörd. Presentationen avser att ge en bild av studiens resultat, samt initiera en diskussion om möjliga konsekvenser för handledare och handledningens karaktär.

Titel	MSc and MEng thesis supervision for enhanced learning and disciplinary discourse - making generic criteria meaningful in specific contexts
Författare	Magnus Gustafsson, Chalmers tekniska högskola; Tom Adawi, Chalmers tekniska högskola,
Sammanfattning	<i>How should we contextualize criteria for discipline-specific projects to enhance learning and assessment? Supervisors at Chalmers University of Technology have collaborated on appropriating central criteria and designing ways for scaffolding criterion-informed thesis supervision; we present some suggestions for adjusted supervision and learning activities for scaffolding degree thesis projects.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/343
Tema	4. Handledning - med den lärande i fokus
Form	Föredragning
Beteckning	1F2
Bidrag	The presentation offers an analysis of supervisor adaptation of recently adopted central guidelines and criteria for MSc and MEng theses in the light of recent changes in the Higher Education Agency external evaluation practice and its current focus on the quality of theses. We conclude that the current supervision processes are problematic as they do not or only rarely promote sufficient

formative practice towards disciplinary discursive expertise, which leads to theses of questionable standard or thesis projects that continue for sometimes up to one additional term or more since the insufficient command of knowledge production and its communication is only observed in the closing stages of thesis work.

In 2010 and 2011, Chalmers Learning Centre initiated a university-wide educational development project to promote and support constructive alignment (Biggs and Tang, 2007) at Chalmers (Adawi et al, 2011). As part of the constructive alignment project, we offered a range of staff development courses and seminars. The activities were oriented towards applying a scaffolded *constructive alignment* approach to all course development for the courses in the project. The constructive alignment project (CAP) involved 35 courses from several disciplines. Those responsible for the courses were supported over almost one year by the project team in setting up and running an *action research* project with the aim to improve the degree to which the learning outcomes, methods and assessment practices are constructively aligned in their courses. This case study draws on discussions and interviews with supervisors who supervised theses during the 11/12 academic year.

The study involves faculty-training groups at MSc and MEng levels and an analysis of the work supervisors have been doing to interpret central guidelines and thus contextualize them for their respective disciplines and projects (Malmqvist, Wedel & Enelund, 2011). The study also discusses some of the learning activities designed and implemented by the supervisors in their attempts to unpack abstract and generic criteria. This is followed by a discussion of formative assessment practices. In the new guidelines, the assigned examiner does the summative assessment. Such formative activities include workshops for peer-influenced problem-solving, collaborative supervision in reading seminars, and continually revisiting the student articulation and interpretation of the criteria.

Titel	Utprøving og utforming av pedagogisk mentorskap for nyansatte - mellom relasjon og ordning
Författare	Dag Husebø, Universitetet i Stavanger; Petter Mathisen, Universitetet i Agder
Sammanfattning	<i>Å være ny som universitetslærer er utfordrende faglig og sosialt. I 2009-2011 ble et pilotprosjekt gjennomført ved UiA og UiS, hvor pedagogisk mentorskap ble utforsket. Målet var å vinne innsikt i hvordan en eventuell fremtidig ordning kan bidra til at universitetslærere får en god start. Funn fra pilotprosjektet legges frem.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/112
Tema	4. Handledning - med den lærande i fokus
Form	Föredragning
Beteckning	1F3
Bidrag	Det å være ny i en vitenskapelig stilling ved et universitet eller en høyskole er utfordrende både faglig og sosialt. Det er en svært kompleks organisasjon man trer inn i hvor mange av oppgavene og funksjonene er innforståtte og knyttet til en delvis uformell og privatisert organisasjon. Arbeidsoppgavene man får som nytilsatt kan være både mangeartede, fragmenterte og krevende. Ikke sjelden er undervisningsbelastningen høy, undervisningsandelen av stillingen stor og ansettelsesforholdet kan være midlertidige stillinger, engasjement, deltidsstillinger, - altså preget av usikkerhet. Universiteter og høyskoler ligger i dag dobbelt så høyt som landsgjennomsnittet når det gjelder midlertidige stillinger. Dette nedfører en usikkerhet som «i urimelig stor grad veltes over på arbeidstakerne». (Kunnskapsdepartementet, 02.11.2010)

Målet for pilotprosjektet har vært å utforske hvordan mentorskap som pedagogisk arbeidsform kunne gi støtte til nyansatte i academia slik at de gis en best mulig start på den siden av arbeidet som knytter seg til pedagogiske arbeidsoppgaver. Hypotesen bak utprøvingen var at organisert, pedagogisk mentorskap ville ha betydning for de nyansattes mestring av det krevende og varierte universitetslærerarbeidet.

De faktorer som protesjéene og mentorene hevder er de mest sentrale ved et pedagogisk mentorskap legges frem i presentasjonen, og det vil bli fremhevet hva som synes å være gode institusjonelle tiltak for å ivareta nyansatte.

Til sammen 13 nyansatte (protesjéer) og 15 erfarne kollegaer (mentorer) deltok i utprøvingen. Presentasjonen bygger på et materiale bestående av individuelle og gruppebaserte spørreundersøkelser og videooptak.

De foreløpige resultatene av analysene som presenteres sier noe om det opplevde utbyttet deltakerne kommuniserer, betydningen av kompetanseutvikling for mentorene, behovet for en institusjonalisert ordning, ledelsens rolle og funksjoner, det pedagogiske mentorskapets form og innhold, betydningen av rekruttering og matching av mentorer og protesjéer.

De foreløpige konklusjoner er at et pedagogisk mentorskap er avhengig av en god balansering mellom det nære, spontane og uformelle mentorskapet basert på frihet og egne vilkår, og en institusjonell ordning som sikrer struktur, forutsigbarhet og kontinuitet. Oppfølging av de nyansattes utfordringer synes å ligge et sted i dette spennet.

Titel	Muntlig og skriftlig respons - möjligheter och begränsningar i handledning av självständiga arbeten
Författare	Jan-Olof Gullö, Södertörns högskola; Jenny Magnusson, Södertörns högskola; Hanna Sveen, Södertörns högskola
Sammanfattning	<i>Under detta rundabordsamtal kommer vi att samtala om vad som kännetecknar den muntliga dialogen och skriftliga responsen vid handledning av studenters självständiga arbeten. Vi kommer att ta upp vad som är handledningens syfte men också diskutera varför studenter ibland väljer att inte ta till sig råd från sina handledare.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/337
Tema	4. Handledning - med den lärande i fokus
Form	Rundabordsamtal
Beteckning	1G1
Bidrag	En vanlig oppfatning i högskole- og universitetsvärlden är att studenter i allmänhet og lærarstudenter i synnerhet skriver allt sämre og dette opplevs som ett stort problem. Samtidig som akademiskt skrivande alltså anses vara ett problem för många studenter har det självständiga arbetet om 15 högskolepoäng, som i regel är en vetenskaplig uppsats, fått en ökad betydelse. Detta beror inte minst på att det självständiga arbetet har blivit en viktig kvalitetsindikator i Högskoleverkets system för kvalitetsutvärdering av utbildning på grundnivå og avancerad nivå. Då undervisningen i samband med det självständiga arbetet ofta till stor del består av handledning är handledarens roll för det självständiga arbetet av stor betydelse. Mot denna bakgrund har vi riktat in oss på att utforska vilken verksamhet som döljer sig bakom etiketten handledning. Syftet med detta rundabordsamtal är, med utgångspunkt från en egen studie av muntligt og skriftligt stöd som ges under handledning av lærarstudenter, att samtala om vad som kännetecknar den muntliga dialogen såväl som den skriftliga responsen vid handledning. Vi vill speciellt fokusera på frågan varför studenter

ibland väljer att inte ta till sig råd de får från sina handledare.

Det material som vi har samlat in rör processer, uppfattningar, samtal och texter vilket tillsammans utgör det som vi har valt att kalla handledningskontexten. För att undersöka denna handledningskontext har vi i ett pilotprojekt prövat att kombinera olika metoder. Vi har spelat in handledningssamtal, samlat in texter med textrespons och texter i olika utvecklingsskeden samt genomfört student- och handledarsamtal.

Vi har också prövat att använda metoden *Stimulated Recall*. Utmärkande för denna metod är att forskaren spelar in ett samtal, i vårt fall ett handledningstillfälle. Sedan analyseras den inspelade händelsen tillsammans med deltagarna som får kommentera innehållet. Syftet med metoden är att en undersökningsdeltagare genom att lyssna på eller se sig själv på en inspelning lättare kan minnas sina tankar, upplevelser och reaktioner. Metoden ger alltså undersökningsdeltagaren möjlighet att tankemässigt bringa ordning i de händelser som utspelar sig på inspelningen.

Resultaten från vår undersökning visar bland annat att det finns skillnader mellan hur studenter och handledare värderar olika inslag i handledningssamtalen. Ett oväntat resultat var att studenter kan förhålla sig indifferent till kärnaspekter i handledningen. Studenter väljer alltså att ibland helt eller delvis avstå från de råd som de får av sina handledare. Detta är en aspekt av handledning som vill vi diskutera under rundabordssamtalet.

Titel	Att integrera lärande av akademiskt skrivande i grundutbildningen
Författare	Johnny Rodin, Södertörns högskola; Charlotta Nilsson, Södertörns högskola; Kajsa Sköldvall, Södertörns högskola
Sammanfattning	<i>Akademiskt skrivande är helt avgörande för uppsatsmomenten på examensnivåerna och utbildningen i stort. Syftet med detta rundabordssamtal är diskutera hur man kan integrera lärande och progression i akademiskt skrivande i grundutbildningen, över delmomentsgränser och över terminsgränser, både vad gäller själva innehållet i utbildningen och samarbete mellan olika enheter på högskolan/universitetet.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/350
Tema	4.Handledning - med den lärande i fokus
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	1G2
Bidrag	Hösten 2011 påbörjade Statsvetenskapen och Biblioteket på Södertörns högskola ett pedagogiskt utvecklingsprojekt i syfte att öka kvaliteten på studenternas akademiska skrivande. Akademiskt skrivande (bl a informationssökning, referenshantering, analytisk självständighet samt god språkhantering) är helt avgörande för uppsatsmomenten på examensnivåerna. Samtidigt är det inte självklart att lärande i akademiskt skrivande får en tillräckligt tydlig plats i själva utbildningen, trots att akademiskt skrivande innehåller akademiska och sociala koder som ofta kan vara svåra att knäcka för studenterna, i synnerhet för dem från studieovana miljöer. Lärarna, å sin sida, tar ibland dessa akademiska färdigheter och kunskaper för självklara. Det finns ett "vi-och-dom-perspektiv" som är problematiskt i ett pedagogiskt perspektiv (Ask 2007). Akademiskt skrivande bör därför lyftas fram och bli en integrerad del av utbildningen. Utvecklingsprojektet, vilket sedan våren 2012 involverar även Studieverkstan, Studentavdelningen, Studentkåren och den Högskolepedagogiska enheten, har som syfte att ta fram en modell för progression av akademiskt skrivande från A-nivå till projektarbetet på B-nivå och i förlängningen till uppsatsskrivande på C-nivå, D-nivå och Master-nivå. Ambitionen är att modellen ska kunna anpassas och

användas av fler ämnen än statsvetenskap.

Några av de generella problem som har identifierats utifrån idéer om progression och konstruktiv länkning är:

- Akademiskt skrivande ingår inte alltid explicit i lärandemålen på grundutbildningen
- Progressionen för akademiskt skrivande är inte alltid tydlig
- I ämnen med stora studentgrupper sker sällan återkoppling på studenternas texter
- Kursplaner, lärandemål, studiematerial, undervisningsmetoder, examinationsuppgifter och betygskriterier, samt återkoppling, inkluderar endast sporadiskt kritisk informationsökning
- Det finns sällan en tydlig övergripande progressionsplan från grund- till avancerad nivå vad gäller kritisk informationsökning

Dessa problem medför alltför ofta att studenterna inte i tillräcklig utsträckning får träna förmågan att skriva akademiskt, att självständigt och strategiskt söka information och bedöma dess tillförlitlighet, vetenskapliga nivå och relevans, samt förmågan att använda andras texter och bilder utan att plagiera eller bryta mot upphovsrätten. Detta trots att kritisk informationsökning enligt högskolelagen och Bologna-processen är en mycket viktig del av studier på akademisk nivå.

Syftet med detta rundabordssamtal är att ge tillfälle för utbyte av tankar, idéer och erfarenheter kring integration av akademiskt skrivande i grundutbildningen.

En modell för progression av akademiskt skrivande under grundutbildningen ligger till grund för rundabordssamtalet. Den centrala frågeställningen som kommer att tas upp är: Hur (sam)arbetar vi, med studenten i fokus, för att integrera kritisk informationsökning i ämneslärandet och det akademiska arbetet/skrivandet från första pm första terminen på grundkursen till examensarbetet på magisternivå?

Titel	Studenters skrivkompetens- villkor och utmaningar för texthandledare och bedömande lärare
Författare	Ann-Sofie Karlsson, Högskolan i Borås; Helena, Hammarström, Högskolan i Gävle; Maj-Britt, Westlin, Högskolan i Gävle
Sammanfattning	<i>Texthandledare från Högskolan i Borås och Högskolan i Gävle bjuder in universitetslärare från olika lärosäten, ämnesinriktningar och studienivåer till erfarenhetsutbyte och diskussion. I workshopen problematiseras lärares uppdrag som språk- och textbedömare. Vad förenar olika bedömningsätt och vad skiljer dem åt? Workshopen utgår från autentiska studenttexter; i dialog mellan texthandledare och deltagare sätter vi språk- och textbedömningen i relation till kursplaner, uppgiftsanvisningar och betygskriterier.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/113
Tema	4.Handledning - med den lärande i fokus
Form	Workshop
Beteckning	1H1
Bidrag	Språkliga perspektiv i samband med bedömning av studenttexter skiljer sig åt mellan lärosäten, utbildningar, kurser och lärare. Tid och resurser satsas i olika utsträckning och med olika syften på att medvetandegöra studenter om deras skrivkompetens, följdriktiga utvecklingsvägar och lärares bedömningskriterier. I denna workshop delar texthandledare, därtill lärare, från högskolorna i Borås och Gävle med sig av sina erfarenheter och bjuder in deltagarna till en diskussion om

bedömning av språket i studenttexter.

Texthandledares huvudsakliga arbete på lärosäten handlar om att vägleda studenterna i deras skrivprocess och på så vis bidra till en ökad textmedvetenhet. Men vilka vägar är rimliga att gå för universitets- och högskolelärare som vill stödja studenters skrivkompetens och funderar över villkor för bedömning?

I Högskoleverkets rapport Förkunskaper och krav i högre utbildning (HSV 2009:16) framträder en rad svårigheter som dagens studenter har med sitt skrivande. I rapporten framhålls nödvändigheten av ett ökat språkstöd för att kvaliteten i studenternas texter ska hålla en acceptabel nivå. HSV konstaterar bland annat att "uppsatsarbetet drar ofta ut på tiden eftersom studenterna har svårt att skriva." (s. 77)

Våra erfarenheter som texthandledare visar att studenter kan ha svårt att tolka och tillägna sig anvisningar till skrivuppgifter och de lärarkommentarer som följer vid bedömning. Blåsjö (2004) menar att "Lärarna är medvetna om att de tänker på ett visst sätt, men de har svårt att verbalisera vad tänkandet går ut på och hur det brukar formas." (s. 291)

Lärares förväntningar på studenters förmåga att kommunicera i text infrias inte alltid. En del lärare anser att de inte kan och inte heller behöver bedöma språket, medan andra underkänner inlämningar som uppvisar språkliga brister.

För att möjliggöra en ökad skrivkompetens hos studenterna, bör deras skriftspråkliga förmåga synliggöras och diskuteras av lärare, texthandledare och övriga utbildningsansvariga. Detta framhålls av (Ask, 2007) som undersökt akademiskt skrivande i den högre utbildningen:

Ett erövrande av en akademisk skriftspråkskompetens kräver både individuella och institutionella insatser och en lärandemiljö som öppnar för en medveten utveckling av det akademiska skrivandet. (s.166)

Med ovanstående som utgångspunkt inbjuds intresserade från olika lärosäten, ämnesinriktningar och studienivåer till erfarenhetsutbyte och diskussion. I workshopen problematiseras universitets- och högskolelärares uppdrag som språk- och textbedömare. Vad förenar olika bedömningssätt och vad skiljer dem åt? Workshopdeltagarna ges möjlighet att diskutera utifrån autentiska studenttexter och sätta språk- och textbedömning i relation till exemplens kursplaner, uppgiftsanvisningar och betygskriterier.

Titel	Hur kan handledning och administration av examensarbeten förbättras? Erfarenheter, system och planer från sex lärosäten
Författare	Henrik Hansson, Stockholms universitet; Johan Thorbiörnson, Kungliga tekniska högskolan; Helle Wijk, Göteborgs universitet; Monika Hattinger, Högskolan Väst; Svante Axelsson, Uppsala universitet; Kirsti Lyngvær Engelién, Oslo universitet
Sammanfattning	<i>Sex lärosäten/institutioner presenterar sina främsta utmaningar när det gäller examensarbeten, de problem man upplever och hur dessa hanteras samt strategier för framtiden. Varje representant tar upp tre topp-prioriterade frågor, dessa besvaras/diskuteras av deltagarna dels i panelen och dels i hela salen</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/195
Tema	4. Handledning - med den lärande i fokus
Form	Workshop
Beteckning	111
Bidrag	Sex lärosäten/institutioner presenterar sina främsta utmaningar när det gäller examensarbeten. Nulägesrapporter med de problem man upplever nu och hur dessa hanteras samt planer och strategier för framtiden. Varje representant tar upp tre topp-prioriterade frågor, dessa besvaras/diskuteras av deltagarna dels i

panelen och dels i hela salen.

Exempel på frågor som kommer att diskuteras:

1. Hur stimulerar man studenter och handledare till att genomföra examensarbeten?
2. Hur stimulerar man vård och akademi till aktivt deltagande i studenternas magister/masterarbeten?
3. Hur avlastar man handledare samtidigt som man ger studenterna återkoppling och förutsättningar att själva driva sitt examensarbete?
4. Hur mäter man framgång vad gäller handledares och studenters arbetsinsatser?
5. Hur designer man eksamensoppgaver som lär studenterna fritt använda alla tillgängliga resurser, samtidigt som vi får dokumentert deras profesjonskompetans?
6. Hur genomför man rättvisa och likvärdiga bedömningar av examensarbetet?
7. Var går gränsen mellan handledarens och examinatorns uppgifter?

IT-system för handledning och administration av examensarbeten demonstreras som en del av presentationen och svar på frågorna. Examensarbeten diskuteras utifrån ett helhetsperspektiv: administration, pedagogik, tekniskt stöd och utifrån olika målgruppers förutsättningar och behov. Fokus är på kvalitetsaspekter.

Förankring i forskning/praxis:

Alla deltagare har gjort studier i området och/eller bedriver utvecklingsarbeten. SciPro systemet som används vid institutionen för data och systemvetenskap har utvecklats under 2010-2012 och omfattar cirka 900 studenter (kandidat- och master) och 80 handledare. Artiklar om SciPro-systemet för handledning har publicerats internationellt.

SLU publicerar en rapport, "Kronan på verket", om examensarbeten vid SLU. Den tar upp hela processen av start till mål med stödfunktioner, definitioner av olika roller (handledare och examinator) och examinationen. Denna utredning blir ett underlag i debatten.

Interaktion/målgrupp:

Interaktionen mellan panel, deltagare i salen och med hjälp av IT-teknik beskrivs nedan under rubrikerna "Kommunikation" och "Aktiva deltagare". Målgruppen är handledare och administratörer av examensarbeten på universitet och högskola främst på kandidat- och masternivå, men även på doktorandnivå.

Kommunikation Inledningsvis presenterar de sex lärosätenas representanter sina prioriterade frågor som sedan diskuteras med fokus på hur man hanterar frågorna vid de övriga lärosätena. Demonstration av IT-system som stöd för handledning. Diskussion med alla åhörare, se nedan. Aktiva deltagare Deltagare kan hela tiden göra inlägg i debatten, dels genom så kallad "Tyst feedback" när andra talar genom att skicka text via mobiltelefon eller dator till skärm som alla ser i rummet och dels i öppna muntliga diskussioner. Demonstration av IT-system för handledning och olika grader av testmöjligheter av dessa system erbjuds.

Titel	"Trodde att jag kunde läsa" - studenters läsning av vetenskaplig text
Författare	Diana Berthén, Stockholms universitet
Sammanfattning	<i>Vid Stockholms universitet drivs ett projekt i form av en seminarierie med speciallärarstudenter. Under ledning av lärare bearbetar studenterna gemensamt på ett medvetet och systematiskt sätt olika forskningsartiklar. Analysen visar vilken "academic literacy" - kompetens studenterna behöver för att på ett initierat sätt kunna läsa forskningsartiklar inom en multidisciplinär praktik.</i>

Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/321
Tema	6. Vetande och vetenskap
Form	Föredragning
Beteckning	1J1
Bidrag	Syftet med studien är att problematisera erfarenheterna från ett utvecklingsprojekt rörande akademiskt läsarbete inom en påbyggnadsutbildning på avancerad nivå. Med övergången från elitutbildning till massutbildning har universitetens och högskolornas förutsättningar för genomförande av högre utbildning förändrats, bland annat genom att andra studentgrupper än tidigare numer erhåller tillträde till högskolor och universitet. En inte oansenlig andel av de nya studentgrupperna uppfattas ha en svagt utvecklad akademisk skriftspråkskompetens (Broady, Börjesson, Bertilsson, Farkas, Gunneriusson Karlström, Esbjörn Larsson, Lidegran & Nordqvist, 2006). Studenter med icke akademisk bakgrund, vuxenstuderande, och studenter med andraspråksbakgrund har identifierats som särskilt utsatta och i behov av någon form stöd för att lyckas med de akademiska studierna. Forskare och universitetslärare har dock, enligt Lea (2004), betraktat dessa studentgrupper som marginaliserade grupper och de stödjande åtgärderna har främst handlat om att skapa olika slags träningsprogram för att lära studenterna skriva akademiskt. Denna träning har i huvudsak bedrivits med syftet att öka studenternas akademiska skriftspråkskompetens <i>inom</i> disciplinen (Lea, 2004). En vetenskaplig disciplin ses vanligen som en väl avgränsad vetenskaplig praktik som ställer krav på ett särskilt akademiskt skriftspråkligt kunnande, s.k. särskild "academic literacies" – kompetens. Flertalet professionsutbildningar är dock multidisciplinära studiemiljöer och ställer andra krav på studenternas insocialisering och utveckling av "academic literacies" än vad de mera traditionella ämnesdisciplinerna gör (Lea & Street, 1998). Det finns en risk att många studerande i professionsutbildningar misslyckas om utbildningen fokuserar ensidigt inomdisciplinärt skrivande och läsande. Multidisciplinära praktiker är, hävdar Lea (2004), mer komplexa än ämnesdiscipliner vilket leder till att en snäv ensidig innebörd av "academic literacies" måste problematiseras. En konsekvens av Leas (2004) resonemang, om problematiken med inomvetenskaplig akademisk skriftspråklighet som redskap i ett multivetenskapligt sammanhang, blir tydlig inom de specialpedagogiska utbildningarna på avancerad nivå. Studenterna möter vetenskaplig litteratur från olika discipliner. Detta ställer krav på studenternas literacy kompetens (jfr t.ex. Lave & Wenger, 1991). Sedan drygt två års tid drivs, vid Specialpedagogiska institutionen på Stockholms universitet, ett projekt i form av en seminarieriserie med ett 30-tal speciallärarstudenter. Syftet med projektet är att studenterna under ledning av lärare på ett medvetet och systematiskt sätt gemensamt bearbetar olika forskningsartiklar. Med fokus på "academic literacy" kompetens har under projekttiden olika data samlats in genom dels inspelade seminariesamtal, dels studentenkät med öppna frågor. Analysen har fokuserat vilket kunnande som krävs av studenterna för att på ett initierat sätt ska kunna läsa vetenskapslitteratur och i synnerhet forskningsartiklar. Resultatet synliggör kritiska aspekter i studenternas bearbetningsprocess av forskningsartiklar.

Titel	What do Master level students in computer science think about plagiarism?
Författare	Anders Berglund, Uppsala University; Neena Thota, Uppsala University
Sammanfattning	<i>This paper reports the analyses of data about plagiarism that was gathered from master level students in computing. We found a complex understanding of plagiarism and a range of motives that could lead students to plagiarize. The implications of these findings for educators and questions for further investigation are discussed.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/360
Tema	6. Vetande och vetenskap
Form	Föredragning
Beteckning	1J2
Bidrag	Plagiarism is a serious problem (Blum, 2009). Maybe in computer science, the problem of plagiarism is aggravated by the easy availability of programming assignments on the web (Marshall & Garry, 2005). The issue is complex not only for students, but provokes many and long discussions when academics meet in professional contexts (Sheard & Dick, 2011). This paper reports the analyses of data about plagiarism that was gathered from master level students in computing at Uppsala University (2007 – 2011). We have identified how students perceive plagiarism, how they choose to respond when faced by a scenario involving plagiarism, and what drives them to take a particular stance or adopt an action. The data-driven analyses show complex understandings of plagiarism among the students, ranging from seeing plagiarism as a pure definition, decontextualized and uni-dimensional, to understanding plagiarism as an ethical and societal issue, where an individual student needs to take his or her own stand. The students were also given a scenario, where they were asked if, and to what degree and why, they would help a friend in trouble with an individual lab assignment. The students answered were categorised in a five-step scale from “no” to “yes”. The vast majority of the students were willing to help, to different degrees. The reasons for doing so varied, but could broadly be categorised into two groups: a) arguments directed towards the self (for example: the student expected reciprocal help; personal ethics) and b) arguments directed towards others (for example, helping a friends to learn; empathy; or respect for university regulations). From these results a complex picture evolves, which is directly applicable in our teaching. Students understand plagiarism in different ways and attitudes to plagiarism vary over individuals, cultures, contexts and specific situations. Generally the students are aware of the immorality of cheating, but they are torn between different interests and base their decisions on values brought from other cultures, which are not necessarily applicable in a Swedish university. Our conclusion is that attempts to decrease plagiarism based solely on detection and severe punishment are not expected to help the situation. Instead, we argue that universities should teach about plagiarism and academic honesty, and by taking the students own values as the point of departure.

Titel	På gränsen till godkänt - vetenskaplig kvalitet och gränsarbete i bedömningen av examensarbeten i lärarutbildning
Författare	Andreas Gunnarsson, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>Föredraget redovisar en studie av hur examinatorer formulerar kompletteringsuppgifter för examensarbeten på lärarutbildningen. Kompletteringarna ses som produkter av såväl centrala krav och kriterier som disciplinära och personliga ideal om vetenskaplig kvalitet. Särskilt intresserar sig föredraget för hur examinationspraktiken definierar en sorts akademisk lägstanivå. Var går gränsen mellan godkänt och underkänt?</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/109
Tema	6. Vetande och vetenskap
Form	Föredragning
Beteckning	1J3
Bidrag	Föredraget diskuterar resultat från ett forskningsprojekt om bedömning av examensarbeten på lärarutbildningen. I det här delprojektet har gränserna kring godkänt betyg varit i fokus. Detta studeras genom en analys av de kompletteringsuppgifter som ålagts studenterna. Kompletteringarna meddelas genom ett protokoll som skrivs för varje uppsats, och det empiriska materialet för den här studien består av ett urval sådana protokoll. Syftet har varit att belysa hur vetenskaplig kvalitet säkras i praktiken och hur gränserna sätts för vad som kan godkännas som ett fullgott examensarbete och därmed ge tillträde till professionen. Genom att ett antal centrala teman och resonemang som återkommer i kompletteringsuppgifterna analyseras framträder en bild av vad examinatorerna uppfattar som oavvisliga krav och brytpunkter för akademiskt godtagbara arbeten. Det här projektet tar sin utgångspunkt i socialkonstruktivistisk teori som beskriver såväl professionell som vetenskaplig kvalitet som ett resultat av socialt förhandlade och i praktiken upprätthållna normer. Enligt detta synsätt är examinatorernas arbete att betrakta som en avvägning mellan flera olika normsystem och uppfattningar. Förutom formella kriterier och protokoll som styr form och innehåll i bedömningen påverkas examinatorerna också av lokala och disciplinära normer, personliga åsikter, professionella perspektiv samt den läsning och tolkning som examensarbetet inbjuder till och tillåter. Många av de dimensioner som examinatorerna har att ta hänsyn till kan härledas till deras akademiska expertis, men det finns också många faktorer som har helt andra syften – inte minst de centralt upprättade regler som syftar till att skapa rättsäkra och rättvisa bedömningar. I detta spänningsfält mellan ibland motstridiga krav, normer och ideal utgör kompletteringsuppgifterna ett särskilt intressant studieobjekt. Inte bara därför att de tvingar examinatorerna att kommunicera i konkreta termer vad som förväntas av studenterna för att de ska bli godkända, utan också därför att de belyser vad som uppfattas som oavvisliga krav för att kunna få sitt arbete godkänt och sin yrkestitel säkrad. I det här perspektivet kan man se kompletteringsuppgifterna som en artikulering av ett akademiskt och professionellt minimum. Resultaten visar exempelvis på stor variation i hur konkret examinatorerna uttrycker sig och hur nära de anknyter till de formella kriterierna. Samt hur de pendlar mellan att bedöma uppsatserna som samlade produkter eller byter ner dem i mindre beståndsdelar.

Titel	Att styra över disciplinränder - Erfarenheter från att skapa gemensamma examinationskriterier vid lärarutbildningen vid Göteborgs universitet
Författare	Jan Carle, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>Föredraget handlar om examinationer i den högre utbildningen och den process det innebär att söka formalisera ett styrsystem för bedömning och vilka erfarenheter som gjorts av detta. Här beskrivs erfarenheter från att väga samman akademiska krav; krav på transparens och enhetlighet i bedömning; och krav som rör de utbildade studenternas kompetens i den framtida professionen som lärare.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/153
Tema	7. Professioner och kompetenser - vad sätter gränserna?
Form	Föredragning
Beteckning	1K1
Bidrag	Syfte/Frågeställning: Syftet med föredraget är att sprida kunskaper om och erfarenheter från arbetet med lärarutbildningen LP01s examensarbeten. Detta arbete har inneburit att ta fram gemensamma betygskriterier, bedömningssituationer och handläggningsrutiner. En viktig frågeställning i arbetet har varit hur man som utbildningsansvarig kan skapa konsensus kring bedömning och synen på vetenskaplighet. I detta arbete beaktas såväl det specifika professionsperspektivet som examensmålets krav på vetenskaplighet och beprövad erfarenhet. Förankring i forskning/praxis: Föredraget har som syfte att visa på faktiska erfarenheter från kursansvarigs och de verksamma lärarnas sida. Anförandet har ett tydlig praxisnära innehåll. Det grundas på forskning kring bedömning samt forskning kring hur grupper skapar föreställningar om "rätt" och "fel" förhållningssätt (t. ex. forskning kring formandet av schema och script). Det material som används utgår från examinationsprotokoll, styrdokument och annan skriftlig dokumentation under perioden 2004 – 2011. Såväl utmaningar, kritiska reflektioner och förslag till hur man kan jobba förs fram. Resultat: Föredraget kommer att visa på de utmaningar kursansvariga för en flerdisciplinär kurs ställs inför. Resultaten visar bl.a. att det är av vikt att få alla medverkande att känna sig delaktiga och möta deras reflektioner, att frågan om lärares autonomi och självständiga bedömning är en känslig fråga och att detta sker inom ramen för en myndighet där ett styrande av praxis är nödvändigt för studenters rättsäkerhet. Förhoppningen är att besökarna [till föredraget] får med sig en verktygslåda i form av erfarenheterna som lyfts fram och en beskrivning som kan ge uppslag till funderingar kring "best practice". Diskussion/reflektion: Föredraget fokuserar på den process det innebär att formalisera ett styrsystem. Vilka erfarenheter kan dras om att styra mellan krav på transparens, enhetlighet i bedömning och krav som rör de utbildade studenternas kompetens? Föredraget vill skapa en reflektion kring frågan Hur kom vi hit?

Titel	Etiska aspekter på möjligheten att använda patientbaserade inspelningar i undervisning
Författare	Ingrid Behrns, Göteborgs universitet; Åsa Abelin, Göteborgs universitet; Katja Laakso, Göteborgs universitet; Mattias von Feilitzen, Göteborgs universitet och Chalmers tekniska högskola
Sammanfattning	<i>Projektet syftar till att problematisera integritetsfrågan vid användning av digitala media och att arbeta fram riktlinjer för att integritet och god etik ska</i>

kunna upprätthållas. Projektet fokuserar särskilt på patientbaserade audio- och videoinspelningar där tekniska lösningar kommer att vägas mot etiska aspekter.

Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/90
Tema	7. Professioner och kompetenser - vad sätter gränserna?
Form	Föredragning
Beteckning	1K2
Bidrag	Syftet med projektet är att dra upp riktlinjer för god etik och bibehållen integritet vid användande av inspelat patientmaterial i undervisningen. Frågeställningar. (1) Vad sätter gränserna tekniskt, etiskt och juridiskt vid användandet av patientbaserade inspelningar i undervisningen? (2) Vilka verktyg och metoder kan vi använda för utveckling av undervisning med patientbaserat material? Tekniken har gjort det möjligt att utveckla nya undervisningssätt. Men detta leder också till att vi ställs inför nya frågor. Projektet tar upp frågeställningar som rör skärningspunkten mellan pedagogik, teknik, juridik och etik. Projektet har utgått från utbildning av logopedier, men området är aktuellt för all undervisning som använder digitala media. Logopedprogrammet är en flervetenskaplig professionsutbildning och ger kunskap om kommunikation och vad som händer vid kommunikationsstörningar http://www.neurophys.gu.se/sektioner/klinisk_neurovetenskap_och_rehabilitering/logopedi/utbildning/grundutb_logopedi/. I det kommande yrkeslivet krävs en förståelse för det komplexa sammanhang som en kommunikationsstörning innebär för patienten. För att bilda sig en helhetsbild av en patients svårigheter behövs stor praktisk erfarenhet (Norman, 2005). Ett sätt för studenten att få den praktiska erfarenheten är att få tillgång till inspelat audio- och video material och analysera kommunikationen ifrån olika perspektiv (Howard, Perkins & Martland, 2001; Hoben, Varley & Cox, 2007). Men med ökad tillgänglighet ökar också kraven på hantering av analysmaterialet så att patientens integritet bevaras. Utbildningen behöver därför ta hänsyn till offentlighetslagstiftningen och personuppgiftslagen. Vi har undersökt forskningsfrågorna från olika personperspektiv: patientens, studentens och lärarens. Projektets första steg var att göra en inventering av hur patientinspelningar hanteras på logopedutbildningarna i Sverige. Vi har skapat kontakter med jurist, filosof och experter på digital lagring och utrett möjligheter och begränsningar i användningen av patientbaserat material. Under projektets gång har vi konkretiserat riktlinjer för hantering av den här typen av känsliga personuppgifter. Vi har utvecklat självinstruerande laborationer på logopedprogrammet vid GU i enlighet med riktlinjerna. Vidare har personerna som spelats in intervjuats om deras egna upplevelser av inspelningssituationen och tankarna om användandet av inspelningen. Vi har tagit fram exempel på blanketter för skriftligt medgivande, riktlinjer för avväganden som måste göras i den tekniska tillämpningen. Under arbetet har vi konstaterat att tekniska möjligheter och juridik och etik kommer i konflikt. Inventeringen har visat att det råder osäkerhet kring hur patientbaserade inspelningar bör användas. Vi har insett behov av att fokusera på etik och professionellt förhållningssätt redan tidigt under utbildningen av logopedier. I arbetet med projektet har vi haft anledning att reflektera över vår egen lärandeprocess där fokus i projektet skiftat från tekniska till etiska frågeställningar.

Titel	Inför en ökad jämställdhet i datavetenskapliga utbildningsprogram
Författare	Erik Bergström, Högskolan i Skövde; Maria Riveiro, Högskolan i Skövde; Urban Carlén, Högskolan i Skövde
Sammanfattning	<i>Datavetenskapliga utbildningsprogram har över lag en obalanserad jämställdhet. En fallstudie har genomförts där studenter och högskolelärare har observerats och intervjuats utifrån ett lärandeperspektiv. Resultaten indikerar att den mansdominerade utbildningsmiljön inte direkt påverkar lärandemiljön för de kvinnliga studenterna, men med studentinflytande har ett antal förändringsförslag utformats för att öka jämställdheten.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/250
Tema	7. Professioner och kompetenser - vad sätter gränserna?
Form	Föredragning
Beteckning	1K3
Bidrag	En hel del forskning har genomförts under åren för att bättre förstå obalansen i antalet män och kvinnor på datavetenskapliga utbildningar. Problematiken med övervägande manliga studenter delas generellt inom området, men angår även andra utbildningar med högt antal kvinnliga studenter. Dessvärre uttrycks fortfarande en förenklad bild om att det ena eller andra könet anses mer lämpat att studera specifika ämnen än det andra. Få studier analyserar jämställdhet ur ett lärandeperspektiv. Samtidigt framkommer förklaringar om varför vissa utbildningsprogram attraherar det ena eller andra könet utifrån såväl sociala och kulturella, som biologiska och psykologiska perspektiv. Ett sätt att öka kunskapen är att undersöka studenters och högskolelärares kommunikation och relationer inom lärande och undervisning. Idén med att skapa en ökad balans mellan könen har betydelse för att stävja avhopp i högre studier, och attrahera nya studentgrupper till utbildningar de annars inte hade tänkt studera. Syftet med studien är att undersöka hur mansdominerade lärandemiljöer påverkar kvinnliga studenter på högre utbildningsprogram inom det datavetenskapliga området. För att besvara forskningsfrågan har vi valt utbildningsprogrammet Nätverk- och systemadministration (NSA) som erbjuds på Högskolan i Skövde. Programmet kan sägas vara en tekniskt mansdominerad utbildning med lågt antal kvinnliga studenter. Två kvalitativa forskningsmetoder har använts under fallstudien, observationer och intervjuer. Observationerna genomfördes under föreläsningar och laborationer, medan intervjuerna genomfördes med både kvinnliga och manliga studenter, lärare och programansvariga av båda könen. Resultaten från fallstudien indikerar att den mansdominerade miljön inte direkt påverkar lärandemiljön för de kvinnliga studenterna på NSA-programmet. Med tanke på den skevhet som råder blir resultatet något oväntat. Genom att möjliggöra studentinflytande har förslag bidragit till strategier inför en ökad jämställdhet mellan könen. Exempelvis införandet av fler tvärvetenskapliga moment, och utvecklingen av ett kvinnligt mentorskapsprogram, samt bättre utnyttja de kvinnliga förebilder som arbetar inom det datavetenskapliga området. Därmed kan undersökningen relatera till befintlig forskning som uttrycker skillnad i användningen av IKT mellan kvinnor och män utifrån deras befintliga sociala relationer och sätt att kommunicera. Kvinnor tenderar att producera innehåll med stöd av IKT i större utsträckning, medan män snarare konsumerar redan färdigställt material. Att öka antalet kvinnliga studenter innebär att utforma undervisningsformer och aktiviteter som får båda könen att förverkliga sin kreativitet tillsammans. Syftet med föredragningen är att summera resultaten från fallstudien inom det datavetenskapliga området, utifrån ett lärandeperspektiv, och vidare presentera aspekter och frågeställningar som måste behandlas i en framtida utveckling av

utbildningsprogrammet. Presentationen öppnar för diskussion med andra utbildningsprogram vilka delar utmaningen om jämställdhet genom att diskutera hur högskolelärare kan utmanas inför en ökad jämställdhet vid högre studier.

Titel	Centrala teman för studenters relationer till utbildningsprogram
Författare	Staffan Andersson, Uppsala universitet; Jannika Andersson Chronholm, Uppsala universitet
Sammanfattning	<i>Fem centrala teman för studenters relation till utbildningsprogram identifierades genom en kvalitativ studie: intresse, mål, framgång, trivsel och kvalitet. Upplevelser och uppfattningar inom dessa teman påverkar studenternas utbildningsval. Studien ger kunskap och inspiration för framtida arbete med studentrekrytering, pedagogisk utveckling och insatser för att förbättra genomströmningen på våra utbildningsprogram.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/193
Tema	8. Kärnvärden och kvalitetsutveckling i akademien - i skön förening?
Form	Föredragning
Beteckning	1L1
Bidrag	Forskning om genomströmning och utbildningsval lyfter fram betydelsen av hur studenters upplevelser och uppfattningar kopplade till utbildningen påverkar och formar deras utbildningsbanor (Kuh, <i>et al.</i>, 2007; Tinto, 2010). För att utforska vilka teman som var betydelsefulla för våra studenter genomfördes en kvalitativ analys av data från fritextfrågor om studieval, avbrottstankar och programbyten i olika enkäter genomförda vid fakulteten för teknik och naturvetenskap vid Uppsala universitet. Svaren analyserades genom en iterativ process baserad på <i>Grounded theory</i> (Robson, 2002) som identifierade fem återkommande teman: intresse, mål, framgång, trivsel och kvalitet. • Intresse är ett välkänt motiv för utbildningsval. Detta är också vanligast förekommande i enkätsvaren om utbildningsval. När det gäller beslut att lämna programmet handlar det ofta om konflikter mellan studentens intresse och vad som verkligen upplevs på programmet. Intresse är av stor betydelse för programvalet och av betydelse för genomströmningen.• Mål är ett annat välkänt motiv till studieval. Detta mål är ofta mycket bredare än bara ett visst givet yrke och kan exempelvis handla om att manifesteras eller vidareutveckla sin identitet (Schreiner, 2006; Schreiner & Sjøberg, 2007; Andersson, 2011). För vissa studenter är målet helt enkelt att vara högskolestudenter (Andersson & Linder, 2010). Mål har stor betydelse för utbildningsvalet och betydelse för genomströmningen.• Framgång handlar om att lyckas med studierna. Om studenterna har problem att lyckas med studierna upplever de ofta att de måste avbryta studierna. Framgång har viss betydelse för utbildningsvalet, men en stor betydelse för genomströmningen.• Trivsel handlar just om hur studenter trivs i den utbildningssituation där de befinner sig. De vill ofta ha goda kontakter med andra studenter och den akademiska personalen. Om man inte trivs är det något som är fel och då väljer många att avbryta studierna. Trivsel har liten betydelse för utbildningsvalet och stor betydelse för genomströmningen.• Kvalitet handlar om att studenter vill läsa en bra utbildning. När kvaliteten på utbildningen upplevs som bristande väcker det ofta tankar på studieavbrott. Kvalitet har liten betydelse för studievalet och betydelse för genomströmningen. Studenters val att börja på ett visst utbildningsprogram bygger i hög grad på positiva uppfattningar och förväntningar inom dessa olika teman. Deras beslut om att lämna eller stanna kvar på utbildningar påverkas av både positiva och

negativa upplevelser. Studiens resultat ger kunskap och inspiration för framtida arbete med studentrekrytering, pedagogisk utveckling och insatser för att förbättra genomströmningen på våra utbildningsprogram.

Titel	Aktiv studentmedverkan - hur kan dina studenter ta ansvar för varandras och det egna lärandet
Författare	Johan Gärdebo, Uppsala universitet; Fredrik Härlin, Uppsala universitet
Sammanfattning	<i>Aktiv studentmedverkan låter studenten ta ansvar för varandras och det egna lärandet. Initiativen är komplement till ordinarie undervisning och bör samordnas av universitetet. Vilka är utmaningarna och resultaten? Hur gynnas du som lärare och beslutsfattare? Vad kan vi göra utan att det kostar pengar?</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/245
Tema	8. Kärnvärden och kvalitetsutveckling i akademien - i skön förening?
Form	Föredragning
Beteckning	1L2
Bidrag	Studenterna bakom initiativet aktiv studentmedverkan presenterar sina tillvägagångssätt och erfarenheter samt för en dialog med dig som deltagare om varför och hur studenter ska ges möjlighet att ta ansvar för varandras och det egna lärandet. Erfarenheter ges från författarnas studentinitierande mentorverksamheter och universitetsövergripande samordning av liknande initiativ. Författarna menar att universitet bör ta ansvar för samordningen av studentaktiverande verksamheter. Så länge som det funnits universitet har studenter själva organiserat verksamheter för lärande, exempelvis som studentmentorer. Trots goda resultat för lärande, retention och genomströmning är hållbarheten i arbetet ojämn. Lärosätet bör därför bidra med stadga, resurser och ramar, för att möjliggöra initiativens överlevnad. Under presentationen diskuteras hur både studenter och lärare kan engagera sig för lärande utanför lärarledd tid (universitetspedagogik, Elmgren & Henriksson, 2010). Aktiv studentmedverkan ska ses som ett komplement till ordinarie undervisning och är meningsfullt för studentens generiska färdigheter utöver utbildningen i själva ämnet. Grundantagandet är att högskolan idag har fler och mer mångfacetterade studenter än förr. För att vidareutveckla utbildningskvaliteten behöver vi se dessa studenter som en resurs för varandras lärande, och också de facto ge dem möjligheter att vara det. Författarnas arbete med mentorskapsprogram vid Uppsala universitet ger sedan vt11 nya studenter en studentmentor för veckomöten där studieteknik, ämneskunskaper och frågor kring kursinnehållet konkretiseras. Institutionen ansvarar för rekrytering, utbildning och handledning av mentorer samt administration, i.e. schemaläggning och salsbokning. För att möjliggöra erfarenhetsutbyte från tidigare initiativ har författarna lett och förordat en universitetsövergripande samordning av aktiv studentmedverkan i syfte att stärka och uppmuntra till studentaktivering. Deras seminarier ht11 synliggjorde mångfalden av aktiv studentmedverkan och vikten av universitetsstöd. Av seminarieriet skapades antologin, Active student participation (beräknas publicerad ht 2012), för att förmedla erfarenheter till intresserade lärare, beslutsfattare och studenter. Under presentationen diskuteras författarna de frågeställningar som de tillsammans med universitetet arbetat med: • Varför ska studenter ges möjlighet att ta ansvar för varandras lärande?• Vad kan vi göra utan att det kostar mer pengar eller lärartid?• Hur gynnar studentaktivering lärare och anställda?• Hur kan initiativ samordnas och varför bör universitetet göra det? Under den efterföljande dialogen fördjupas de delar av presentationen som är

relevanta för ditt lärosäte och din kontext. Erfarenheter diskuteras för att synliggöra såväl utmaningar som lösningar. J. G. är kandidatstudent inom historia samt ekonomisk historia. F.H. är fysikstudent och studiebevakare vid Uppsala teknolog- och naturvetarkår. Båda är initiativtagare för studentaktiverande verksamheter inom sina vetenskapsområden. Tillsammans arbetar de för att synliggöra aktiv studentmedverkan vid Uppsala universitet. Studenterna bakom initiativet aktiv studentmedverkan presenterar sina tillvägagångssätt och erfarenheter samt för en dialog med dig som deltagare om varför och hur studenter ska ges möjlighet att ta ansvar för varandras och det egna lärandet. Erfarenheter ges från författarnas studentinitierande mentorverksamheter och universitetsövergripande samordning av liknande initiativ.

Författarna menar att universitet bör ta ansvar för samordningen av studentaktiverande verksamheter. Så länge som det funnits universitet har studenter själva organiserat verksamheter för lärande, exempelvis som studentmentorer. Trots goda resultat för lärande, retention och genomströmning är hållbarheten i arbetet ojämn. Lärosätet bör därför bidra med stadga, resurser och ramar, för att möjliggöra initiativens överlevnad.

Under presentationen diskuteras hur både studenter och lärare kan engagera sig för lärande utanför lärarledd tid (*universitetspedagogik*, Elmgren & Henriksson, 2010). Aktiv studentmedverkan ska ses som ett komplement till ordinarie undervisning och är meningsfullt för studentens generiska färdigheter utöver utbildningen i själva ämnet. Grundantagandet är att högskolan idag har fler och mer mångfacetterade studenter än förr. För att vidareutveckla utbildningskvaliteten behöver vi se dessa studenter som en resurs för varandras lärande, och också de facto ge dem möjligheter att vara det. Författarnas arbete med mentorskapsprogram vid Uppsala universitet ger sedan vt11 nya studenter en studentmentor för veckomöten där studieteknik, ämneskunskaper och frågor kring kursinnehållet konkretiseras. Institutionen ansvarar för rekrytering, utbildning och handledning av mentorer samt administration, i.e. schemaläggning och salsbokning.

För att möjliggöra erfarenhetsutbyte från tidigare initiativ har författarna lett och förordat en universitetsövergripande samordning av aktiv studentmedverkan i syfte att stärka och uppmuntra till studentaktivering. Deras seminarieserie ht11 synliggjorde mångfalden av aktiv studentmedverkan och vikten av universitetsstöd. Av seminarieserien skapades antologin, *Active student participation* (beräknas publicerad ht 2012), för att förmedla erfarenheter till intresserade lärare, beslutsfattare och studenter.

Under presentationen diskuterar författarna de frågeställningar som de tillsammans med universitetet arbetat med:

- Varför ska studenter ges möjlighet att ta ansvar för varandras lärande?
- Vad kan vi göra utan att det kostar mer pengar eller lärartid?
- Hur gynnar studentaktivering lärare och anställda?
- Hur kan initiativ samordnas och varför bör universitetet göra det?

Under den efterföljande dialogen fördjupas de delar av presentationen som är relevanta för ditt lärosäte och din kontext. Erfarenheter diskuteras för att synliggöra såväl utmaningar som lösningar.

J. G. är kandidatstudent inom historia samt ekonomisk historia. F.H. är fysikstudent och studiebevakare vid Uppsala teknolog- och naturvetarkår. Båda är initiativtagare för studentaktiverande verksamheter inom sina vetenskapsområden. Tillsammans arbetar de för att synliggöra aktiv studentmedverkan vid Uppsala universitet.

Titel	Upplevelser av första studieåret
Författare	Staffan Andersson, Uppsala universitet; Jonas Forsman, Uppsala universitet; Maja Elmgren, Uppsala universitet
Sammanfattning	<i>Upplevelser av första studieåret hos studenter i teknik och naturvetenskap undersöktes med en svensk version av Course Experience Questionnaire. Analysen validerar undersökningsverktyget, men väcker också frågor för fortsatt metodutveckling. Resultaten visar att främst upplevelser av färdighetsträning och lärarinsats återspeglas i studenternas nöjdhet.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/192
Tema	8. Kärnvärden och kvalitetsutveckling i akademien - i skön förening?
Form	Föredragning
Beteckning	1L3
Bidrag	Forskning kring genomströmning och studieframgång har tydligt visat kopplingen mellan studenters upplevelser av utbildning och deras resultat, särskilt under första studieåret (se exempelvis Pascarella & Terenzini, 2005; Tinto, 2010). Vi genomförde en enkätstudie av förstaårsstudenters upplevelser för att undersöka kopplingen mellan studenters upplevelser av första året, deras studiemotivation och deras nöjdhet med utbildningsprogrammet. Enkäten som utvecklades för studien var en variant av Course Experience Questionnaire (Ramsden, 1991; 2003; Wilson, Lizzio & Ramsden, 1997) - ett enkätverktyg där studenter tar ställning till olika påståenden som valts ut och validerats för att avspegla utbildningsupplevelser som främjar ett djupinriktat lärande. En version av enkäten är översatt till svenska och används som kursutvärderingsinstrument vid Lunds tekniska högskola (Warfvinge, 2003; Borell, 2008). Enkätutvecklarna i Lund valde att lägga till två nya påståenden i enkäten: "Examinationen på kursen krävde att man verkligen förstod vad kursen gick ut på" och "Kursen känns angelägen för min utbildning". Vi omformulerade 16 av de 26 frågorna i den översatta versionen för att tydliggöra att vi var intresserad av hela första året. Enkäten besvarades via en nätportal utav 279 av de 998 studenter som inlett programstudier på grundnivå vid teknisk naturvetenskaplig fakultet vid Uppsala universitet höstterminen 2010. Faktoranalys av enkätsvaren resulterade i fem komponenter som beskriver studenternas upplevelser: Färdighetsträning, Arbetsbörda, Lärarinsats, Krav och förväntningar samt Examination. Dessa komponenter motsvarar relativt väl förväntade komponenter för Course Experience Questionnaire: Generic Skills, Appropriate workload, Good teaching, Clear Goals and standards och Appropriate Assessment. Detta visar att verktyget ger konsistenta resultat även efter bearbetningen. Ett av de tillagda påståendena saknade dock unik komponenttillhörighet i vår faktoranalys. Det gjorde även det översatta påståendet "Undervisningen har motiverat mig att göra mitt bästa" saknade unik komponenttillhörighet. Ursprungligen tillhör det Good teaching, men vi återfinner det i både Färdighetsträning och Lärarinsats. Detta beror antagligen på att "Teaching staff" översatts med "Undervisningen", vilket gör att tolkningen av påståendet kan skifta från lärarcentrerat till lärandecentrerat. En korrelationsanalys genomfördes där svaren för de olika påståendena korrelerades mot den allmänna frågan "Överlag är jag nöjd med första årets kurser". Utifrån denna såg vi att de två komponenter som i högst grad återspeglas i studenter nöjdhet var färdighetsträning och lärarinsats för vår studentgrupp. Studien visar att vår bearbetade version av Course Experience Questionnaire fungerar relativt väl för att utforska studentupplevelser av första studieåret. Detta ger värdefull information, både för fortsatt metodutveckling och för kommande pedagogiskt utvecklingsarbete. Forskning kring genomströmning och studieframgång har tydligt visat kopplingen mellan studenters upplevelser av utbildning och deras resultat, särskilt under första studieåret (se exempelvis Pascarella & Terenzini, 2005; Tinto, 2010). Vi genomförde en enkätstudie av förstaårsstudenters upplevelser för att undersöka kopplingen mellan studenters upplevelser av första

året, deras studiemotivation och deras nöjdhet med utbildningsprogrammet. Enkäten som utvecklades för studien var en variant av *Course Experience Questionnaire* (Ramsden, 1991;2003; Wilson, Lizzio & Ramsden, 1997) - ett enkätverktyg där studenter tar ställning till olika påståenden som valts ut och validerats för att avspegla utbildningsupplevelser som främjar ett djupinriktat lärande. En version av enkäten är översatt till svenska och används som kursutvärderingsinstrument vid Lunds tekniska högskola (Warfvinge, 2003; Borell, 2008). Enkätutvecklarna i Lund valde att lägga till två nya påståenden i enkäten: "Examinationen på kursen krävde att man verkligen förstod vad kursen gick ut på" och "Kursen känns angelägen för min utbildning".

Vi omformulerade 16 av de 26 frågorna i den översatta versionen för att tydliggöra att vi var intresserad av hela första året. Enkäten besvarades via en nätportal utav 279 av de 998 studenter som inlett programstudier på grundnivå vid teknisk naturvetenskaplig fakultet vid Uppsala universitet höstterminen 2010.

Faktoranalys av enkätsvaren resulterade i fem komponenter som beskriver studenternas upplevelser: *Färdighetsträning, Arbetsbörda, Lärarinsats, Krav och förväntningar* samt *Examination*. Dessa komponenter motsvarar relativt väl förväntade komponenter för *Course Experience Questionnaire*: *Generic Skills, Appropriate workload, Good teaching, Clear Goals and standards* och *Apropriate Assessment*. Detta visar att verktyget ger konsistenta resultat även efter bearbetningen.

Ett av de tillagda påståendena saknade dock unik komponenttillhörighet i vår faktoranalys. Det gjorde även det översatta påståendet "Undervisningen har motiverat mig att göra mitt bästa" saknade unik komponenttillhörighet. Ursprungligen tillhör det *Good teaching*, men vi återfinner det i både *Färdighetsträning* och *Lärarinsats*. Detta beror antagligen på att "Teaching staff" översatts med "Undervisningen", vilket gör att tolkningen av påståendet kan skifta från lärarcentrerat till lärandecentrerat.

En korrelationsanalys genomfördes där svaren för de olika påståendena korrelerades mot den allmänna frågan "Överlag är jag nöjd med första årets kurser". Utifrån denna såg vi att de två komponenter som i högst grad återspeglas i studenter nöjdhet var *färdighetsträning* och *lärarinsats* för vår studentgrupp.

Studien visar att vår bearbetade version av *Course Experience Questionnaire* fungerar relativt väl för att utforska studentupplevelser av första studieåret. Detta ger värdefull information, både för fortsatt metodutveckling och för kommande pedagogiskt utvecklingsarbete.

Pass 2: Onsdag 16:10 - 17:30

Konferensbidragen i tematisk ordning. Lokalförteckning, se slutet av katalogen. Form avser: F=Föredragning; R=Rundabordssamtal; W=Workshop. Beteckning utläses: "2A1"=Pass 2, Session A, Presenteras som nr 1.

Tema	Lokal	Form	Rubrik och medverkande	Beteckning
1	POST-3	F	Hållbar undervisning? En undersökning av hur hållbar utveckling kommer till uttryck i svensk ingenjörsutbildning <i>Lyng, Reidar</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/272	2A1
1	POST-3	F	Lärande för hållbar utveckling som bidrar till att uppfylla examensordningens mål värderingsförmåga och förhållningssätt för civil- och högskoleingenjörer, med exempel från Chalmers tekniska högskola <i>Lundqvist, Ulrika</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/365	2A2
1	POST-3	F	Convenient conflicts? - Eco-school teachers' reasoning about sustainability-promoting actions in teaching <i>Almers, Ellen</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/344	2A3
2	DROTT-2	F	Virtuella läkemedelsanalyser - ett projekt om nätbaserad kemiundervisning <i>Fick, Jerker</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/260	2B1
2	DROTT-2	F	Evaluation of Web-based Tools as Support for Online Learning in Master's Engineering Education <i>Hattinger, Monika</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/307	2B2
2	DROTT-2	F	Keller Plan, learning in own pace <i>Nilsen, Hallgeir</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/122	2B3
2	POST-4	R	Utveckling av surfplattors användningsområden inom högskole- och kommunbiblioteken <i>Magnusson, Jan</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/154	2C1
2	POST-4	R	Upp till IT - Digitala utmaningar i lärarutbildning <i>Lantz Andersson, Annika</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/230	2C2

Tema	Lokal	Form	Rubrik och medverkande	Beteckning
2	POST-5	W	Hur hittar och utvärderar man relevanta lärresurser och vad får man lov att göra med dem? <i>Bourelius, Lasse</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/235	2D1
2	POST-6	W	Examinationsformer med anställningsbarhet som mål <i>Olofsson, Erika</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/333	2E1
3	POST-1	R	Undervisning och lärande på engelska- hur höjer vi nivån nationellt? <i>Irhammar, Malin</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/273	2F1
3	POST-1	R	Hur hantera det lokala sammanhanget i den globala utbildningen? <i>Lavelle, Thomas</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/302	2F2
4	DROTT-1	F	Lärande i handledning- grupphandledning som del i ett kollektivt kompetensutvecklingsprojekt <i>Åberg, Karin</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/322	2G1
4	DROTT-1	F	Att erfar lärande- En pilotstudie om hur specialistsjuksköterskestudenter med inriktning mot intensivvård erfar det egna lärandet under verksamhetsförlagd utbildning. <i>Karlsson, Jonas</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/334	2G2
4	DROTT-1	F	Kommunikation mot profession. Muntlighet som en del av den kommunikativa kompetensen i utbildning <i>Jers Olsson, Cecilia</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/346	2G3
4	DROTT-3	F	Högskolebiblioteket och handledning på studentens initiativ <i>Lundgren, Ib</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/182	2H1

Tema	Lokal	Form	Rubrik och medverkande	Beteckning
4	DROTT-3	F	Responsibility and self-regulated learning in the supervision of bachelor and master students' thesis writing <i>Olsson, Ulf</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/284	2H2
4	DROTT-3	F	Hur lärare och lärarstudierande kommunicerar relationen mellan värdefrågor och ämnesspecifikt innehåll under verksamhetsförlagd utbildning <i>Dimenäs, Jörgen</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/364	2H3
4	POST-MASTER	W	Vad innebär inkluderande handledning? <i>Schnaas, Ulrike</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/187	2I1
4	BREV-3	R	Studenter som ledare - Hur kan studenter utnyttjas som resurs i undervisningen? <i>Härlin, Fredrik</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/305	2J1
6	BREV-3	R	Dilemman som instrument för utveckling och lärande <i>Badersten, Björn</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/214	2J2
7	BREV-2	W	Att identifiera kompetensbehov <i>Bolander Laksov, Klara</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/167	2K1
8	BREV-1	F	Något har förändrats. Frågan är bara vad? Om Bologna processens inverkan på läroplanskulturen i två svenska yrkesprogram <i>Lindberg-Sand, Åsa</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/237	2L1
8	BREV-1	F	Recontextualisation of the Bologna process into pedagogic communication and pedagogic practice within teacher education. <i>Baldwin, Richard</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/208	2L2
8	BREV-1	F	Curriculum design + educational development =true! An ongoing development project at the Faculty of ForestSciences, SLU Umeå. <i>Karst, Nicolette</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/309	2L3

Pass 2: Konferensbidrag

Titel	Hållbar undervisning - En undersökning av hur hållbar utveckling kommer till uttryck i svensk ingenjörutbildning
Författare	Reidar Lyng, Kungliga tekniska högskolan; Claes Ohlsson, Chalmers tekniska högskola och Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>Vi har undersökt hur begreppet hållbar utveckling hanteras i styrdokument och kursbeskrivningar i några svenska ingenjörutbildningar. Undersökningen bygger på deskriptiv analys av befintlig dokumentation, och på närläsning av hur begreppet hållbar utveckling uttrycks i de aktuella kontexterna. Utfallet har analyserats utifrån teoriramen om curriculum emphasis och en sammanfattande begreppsanalytisk diskussion.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/272
Tema	1. Lärande för hållbar utveckling - grönt, gränslöst, gratis?
Form	Föredragning
Beteckning	2A1
Bidrag	Begreppet <i>sustainability</i> eller <i>hållbar utveckling</i> har haft stort genomslag i all högre utbildning under de senaste åren. Det gäller inte minst ingenjörutbildningar där olika lärosäten och program valt delvis varierande strategier för att säkerställa att och hur man når de målsättningar om integrering av hållbar utveckling som bl.a. formuleras i Högskoleförordningens examensbeskrivningar. Denna snabba utveckling väcker frågor om hur begreppet hållbar utveckling kan förstås och hanteras i utbildningen och dessa frågor fungerar som underlag för vår undersökning. En central fråga är om lärosäten strävar efter integration av ämneskunskaper och problemställningar i kurserna, eller om man hellre inför specifika kurser i hållbar utveckling. En besläktad frågeställning rör vilka krav undervisning i hållbar utveckling ställer på den pedagogik som används i dagens ingenjörutbildning. Vidare går det att urskilja ett yttre tryck mot lärosäten att implementera hållbar utveckling på flera nivåer där politiker och myndigheter är en viktig pådrivande intressentgrupp. Även kommersiella aktörer och den allmänna opinionen kan sägas höra hit. Det går också att skönja en genuin ambition från lärosäten att internt utveckla undervisning och forskning om hållbar utveckling där både anställda och studentgrupper driver frågor men ibland också står för motstånd mot förändringar. Hur skall man behålla undervisningskvalitet och hantera den balansgång mellan krav på förmedling av etablerade ämneskunskaper och krav som ligger på samhällspolitisk nivå? Till denna frågeställning hör även en diskussion om rådande syner på pedagogik i dagens ingenjörutbildningar. Är läromedel, undervisningsformer och lärarkompetenser i dagsläget tillräckliga för att nå uppsatta mål på både nationell och lokal nivå? För att besvara dessa frågeställningar har vi genomfört en undersökning av hur begreppet hållbar utveckling hanteras i dokumentation som utbildningsplaner, kursplaner och kursbeskrivningar från fyra ingenjörutbildningar på fyra svenska lärosäten. Undersökningen bygger dels på en deskriptiv analys av befintlig dokumentation, dels på närläsning av hur hållbar utveckling som begrepp kommer till uttryck i de aktuella kontexterna. Utfallet har sedan analyserats utifrån teoriramen om <i>curriculum emphasis</i> [1] och leder till en sammanfattande begreppsanalytisk diskussion av hur hållbar utveckling hanteras i texterna. Det övergripande målet för vår undersökning och presentation är att bidra med både deskriptiv kunskap om hur hållbar utveckling används inom flera utbildningar samt med en kritisk diskussion om den aktuella undervisningen och

Titel	Lärande för hållbar utveckling som bidrar till att uppfylla examensordningens mål värderingsförmåga och förhållningssätt för civil och högskoleingenjörer med exempel från Chalmers tekniska högskola
Författare	Ulrika Lundqvist, Chalmers tekniska högskola
Sammanfattning	<i>Målet med presentationen är att beskriva exempel på hur examensordningens mål för värderingsförmåga och förhållningssätt uppfylls i undervisningen inom hållbar utveckling på civil- och högskoleingenjörutbildningarna på Chalmers, med syfte att sprida erfarenhet och skapa inspiration hos lärare och programansvariga.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/365
Tema	1. Lärande för hållbar utveckling - grönt, gränslöst, gratis?
Form	Föredragning
Beteckning	2A2
Bidrag	Under 2012 kommer Högskoleverket att utvärdera hur väl universiteten och högskolorna uppfyller examensordningen för ett stort antal generella examina och yrkesexamina, däribland civil- och högskoleingenjörsexamina. Några av målen i examensordningen handlar om värderingsförmåga och förhållningssätt, t ex för civilingenjörsexamen skall studenten visa: • förmåga att göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhälleliga och etiska aspekter samt visa medvetenhet om etiska aspekter på forsknings- och utvecklingsarbete,• insikt i teknikens möjligheter och begränsningar, dess roll i samhället och människors ansvar för hur den används, inbegripet sociala och ekonomiska aspekter samt miljö- och arbetsmiljöaspekter, och• förmåga att identifiera sitt behov av ytterligare kunskap och att fortlöpande utveckla sin kompetens. De två första av dessa mål har stark koppling till två av Chalmers lokala examenskrav som tillsammans ger lärande för hållbar utveckling: • alla studenter på civil- och högskoleingenjörprogrammen skall läsa 7,5 hp miljö och hållbar utveckling (MHU);• alla studenter på civilingenjörprogrammen skall läsa 7,5 hp människa, teknik och samhälle (MTS). I en tidigare studie från januari 2012 gjordes en inventering av lärandemål för en del av de kurser som bidrar till det lokala examenskravet för MHU på Chalmers. Studien visade att det är relativt få av kurserna som har explicita lärandemål för värderingsförmåga och förhållningssätt. Ett skäl till detta kan vara att lärarna är ovana att formulera lärandemål för denna typ av kompetens. Det behöver dock inte betyda att studenterna inte får denna kompetens, men för att försäkra sig om det behöver man istället analysera vad examinationen i dessa kurser innehåller. Därefter kan det ge inspiration till hur lärandemål skulle kunna formuleras. Målet med den här presentationen är att beskriva exempel på hur examensordningens mål för värderingsförmåga och förhållningssätt uppfylls i undervisningen inom hållbar utveckling på Chalmers, med syfte att sprida erfarenhet och skapa inspiration hos lärare och programansvariga. Den information som behövs för att beskriva exempel hämtas framförallt från kursmaterial. I resultatet beskrivs exempel på befintliga lärandemål, examination och även undervisningsmoment samt kopplingen mellan dessa, constructive alignment (Biggs and Tang 2007). Ett exempel på befintligt lärandemål är att

studenten skall kunna ”reflektera över sin yrkesroll och sitt professionella ansvar, såväl som sin medborgarroll i förhållande till hållbar utveckling”. Resultatet innehåller även exempel på lärandemål som skulle kunna formuleras utifrån den information om examination som har framkommit, i de fall då explicita lärandemål saknas i en kurs. Avslutningsvis diskuteras behovet av explicita lärandemål för värderingsförmåga och förhållningssätt.

Titel	Convenient conflicts - Ecoschool teachers' reasoning about sustainability promoting actions in teaching
Författare	Ellen Almers, Högskolan i Jönköping; Ulrica Stagell, Högskolan i Jönköping
Sammanfattning	<i>This study focus teachers' view on dealing with sustainability-promoting actions in teaching in relation to the complexity of considerations of teaching situations, scientific knowledge, and different norms at e.g., school and at homes. The results are discussed in an adult development perspective, giving implications for teacher training and in-service training.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/344
Tema	1. Lärande för hållbar utveckling - grönt, gränslöst, gratis?
Form	Föredragning
Beteckning	2A3
Bidrag	This study focus teachers' view on dealing with 16 different sustainability-promoting actions in teaching in relation to the complexity of considerations of the teaching situation and scientific knowledge, as well as different norms at school, at homes and in society. The results are discussed in an adult development perspective, giving implications for both teacher training and in-service training. Action is described as an important aim in learning for sustainability in Eco-Schools', in formal curricula in Sweden, as well as in European and International policy document for ESD. From an educational perspective, a part of developing action capability is that pupils get an understanding of different action alternatives. How appropriate different action alternatives are perceived to deal with in teaching may, however, vary among teachers, due to the different ways the teachers make meaning of the situation in relation to e.g., knowledge and norms. The focus of this study is to explore what kind of sustainability-promoting actions that Eco-school teacher's find appropriate or inappropriate, to include in teaching, and from which perspectives they justify the rating. The first objective is to describe how Eco-School teachers rate different sustainability-promoting actions regarding appropriateness to deal with them in teaching. The second, and main objective, is to describe and discuss the informants' reasoning in relation to the rating from the question: what do they refer to when they justify their ratings? Data has been gathered in one-hour interviews guided by a structured questionnaire combined with open-ended questions in which 24 informants have been encouraged to explain their ratings of 16 sustainability-promoting actions. Data treatment includes both quantitative and qualitative analyses. The majority of actions received high ratings in appropriateness, but there are some actions that stand out as being perceived more or less appropriate. Explanations reflect diversity in responses and the preliminary results from the qualitative analysis show 15 categories that can be sorted into three groups: teaching considerations, sustainability consequences and social and cultural aspects. There is a correspondence between an action's explained appropriateness and justifications that it is easy and fun to deal with in teaching,

as well as not being in conflict with norms at schools and in homes, and vice versa. This will be discussed from an adult developmental perspective.

Titel	Virtuella läkemedelsanalyser - ett projekt om nätbaserad kemiundervisning
Författare	Jerker Fick, Umeå universitet; Jonas Lampe Persson, Umeå universitet; Claire Englund, Umeå universitet
Sammanfattning	<i>Inom detta projekt utformades en nätbaserad och interaktiv simulator och virtuella laborationer till denna. Projektet undersökte sedan om detta pedagogiska verktyg kunde öka förståelsen för komplicerat moment inom kemiundervisningen, kromatografisk teori och praktik.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/260
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Föredragning
Beteckning	2B1
Bidrag	Huvudsyftet med detta projekt var att utforma en nätbaserad och interaktiv vätske-kromatografisk simulator och virtuella laborationer till denna och undersöka om detta pedagogiska verktyg kunde öka förståelsen för kromatografisk teori och praktik. Kromatografi är något man traditionellt sätt undervisat i genom att låta studenterna utföra olika typer av laborativa experiment men det är dessvärre vanligt att dessa laborationer inte blir tidseffektiva. Flera olika pedagogiska grepp har använts för att tackla dels problemet med tidsineffektivitet och dels för att öka förståelsen för detta komplexa ämne; allt ifrån övningar i klassrum till olika typer av simulatorer. Användningen av datorer för att simulera kromatografiska laborationer prövades tidigt och de första applikationerna kom redan på sjuttioalet. Idag finns ett flertal kommersiella applikationer och även fler program som är gratis i undervisningssammanhang. Den stora utmaning ligger i att utforma simulatorer och aktiviteter som är intresseväckande och som stödjer studenternas lärande. Till detta krävs dels användarvänliga simulatorer och dels lärandeaktiviteter som är en integrerad del av kursen. Inom detta projekt utvecklades en egen simulator i nära samarbete mellan ämneslärare och systemutvecklare och samtidigt utvecklades lärandeaktiviteten. Denna lärandeaktivitet ingick sedan i en 7.5 HP kurs i läkemedelsanalytisk kemi, som ett av åtta obligatoriska laborativa moment. Under höstterminen 2011 utfördes den virtuella laborationen av 18 studenter. Studenterna fick en skriftlig laborationshandledning och även en muntlig genomgång innan de påbörjade uppgiften och redovisade sedan sina resultat med hjälp av en skriftlig laborationsrapport. I detta upplägg ingick simuleringsövningen i en serie av åtta laborativa moment och samma typ av skriftlig och muntlig genomgång och samma krav på skriftlig redovisning ställdes på alla moment. Utvärdering av denna aktivitet (enkätfrågor i ordinarie kursutvärdering och fokusgrupps intervjuer) visar att studenterna är mycket positiva till simuleringsövningar. Vid frågan om simuleringen har varit ett stöd till deras lärande har studenterna gett den betyget 5 (på en sexgradig skala). Några av deras kommentarer var att: "Simuleringen knyter ihop teorin med praktiken", och vidare "att kunna göra simulationen också efter labbveckan fungerar jättebra att förankra kunskapen." Detta projekt har upplevts som mycket framgångsrikt av både utvecklare, lärare och studenter. Att synkronisera simulatorutveckling och lärandeaktivitet redan i utvecklingskedet gjorde det möjligt att optimera hela simuleringsövningen

utifrån förväntade studieresultat på kursen.

För att ytterligare befrämja förståelsen för kromatografisk teori kommer flera övningar och en snabbmanual att utvecklas. Dessa övningar kommer fortfarande att tillåta fri hantering av simulatören men tydligt peka ut och belysa centrala delar i teorin.

Titel	Evaluation of Web based Tools as Support for Online Learning in Master's Engineering Education
Författare	Monika Hattinger, Högskolan Väst; Malin Pongolini, Högskolan Väst; Lars Svensson, Högskolan Väst; Stefan Nilsson, Högskolan Väst
Sammanfattning	<i>The project focuses on evaluation of web-based systems for on-line tutoring of project courses within two international engineering master's program. Sharing and communication of advanced information stresses the need of reliable web-based technologies in organizational contexts cross-country. Early results show a need for continuous evaluation of usable tools.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/307
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Föredragning
Beteckning	2B2
Bidrag	The project focuses on evaluation of web-based systems for on-line tutoring of project courses within two international engineering master's program, Robotics and Simulation of manufacturing processes. Sharing and communication of advanced information stresses the demand for evaluation of new web-based technologies that can be used in different organizational contexts cross-country. Both programs consist of work-integrated learning projects with industry, international students and academy collaborating on distance. Cohesive for these projects are that they deal with visualization of complex technical information on post-graduate level. The challenge is to support on-line interaction, sharing of applications and information and on the same time solve actual industrial problems in collaboration with industry partners and professional institutions. How can web-based communication tools for application sharing, support problem solving and learning within work-integrated-learning environments? There has been extensive research done on online tutoring in higher education (De Smeet et. al., 2008; Hawkrigde and Wheeler, 2009), but there is still a lack of high qualitative online-tools for sharing of complex technical information. In this research we evaluate standard systems for screen sharing, integrated voice and video, information and application sharing such as WebEx, Adobe Connect, Remote Assistance, SharePoint and Skype among many more systems. An overall evaluation of more than 40 systems shows that only a few can accomplish advanced application sharing. Through interviews and participatory observations in real-time settings of teachers on campus tutoring students at companies sharing and discussing advanced constructing 3D-models for manufacturing, show that we have to re-consider standard web-based tools. Problems like connection disturbance, not coming through firewalls, lack of good sound and pedagogical issues during the sessions stresses the need for further evaluation of reliable technologies. It also raises issues about how to emphasize learning in collaborative engineering contexts. The view of learning is that it is constructed through communication and socialisation and must also be supported online (see for example Säljö, 2000; Wenger, 2000). The continuous evaluation will result in a representation of requirements for didactical and generic scenarios and high technology web-conferencing systems adjusted for industrial engineering project courses when collaborating and solving advanced problems.

Titel	Keller Plan learning in own pace
Författare	Hallgeir Nilsen, Universitetet i Agder; Even Larsen, Universitetet i Agder
Sammanfattning	<i>Humans learn in the transition between existing and new knowledge. Programming is especially challenging, because of tight integration between subjects. New technology has made it possible with new pedagogic models: Every student take the course in own pace, every student work with manageable challenges, experiences so far is promising!</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/122
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Föredragning
Beteckning	2B3
Bidrag	The bachelor program in Information Systems at the University of Agder has for several years suffered from high drop-out rates. Some years ago up to 60% of the students dropped out during the three year bachelor program. Previous research and own experience is that important factors influencing student motivation- and behavior is self-efficacy and perceived value of content. Several actions with focus on mastery and value were implemented. Drop-out rate went down to around 25 to 30%. However a group of courses remained problematic, the two mandatory programming courses. Introductory programming courses tend to have bipolar grade distribution, which means quite many A and B, few C and many D and E. This was the situation also in our course. Programming has so called “Strong binding”, which means that understanding of previous themes is more necessary to be able to proceed to next theme. We used to run the programming course in the “traditional” way, with weekly lectures. This way of running the course is suitable if the students learn in the same pace and course-content have weak binding. We previously experienced that as the semester went on fewer and fewer students had value of lectures: if they did not understand last week’s content, they were not prepared for new modules. Established learning theory says we learn best in the transition between what we can and new knowledge. Previous research convinced us to implement the Keller plan, or Personalized System of Instruction (PSI). Our implementation of PSI is that the course content is divided into modules. Approval is needed to proceed to next module. All lectures are on-line. Practical exercises are central, assistant teachers and lecturers are present during lab-hours. Students get realistic challenges, since every student take the course adjusted to own competence. The expected effect was an improvement in grades. This goal has been partially achieved. Students that passed in 2011 had improved grades. But in 2011 more students failed. However, we have analyzed the causes for this, and believe that it is caused by our implementation of the Keller plan, and not the Keller plan itself. The grade distribution for 2011 appears almost flat, and there are more A, B, and C’s than in the previous years. In 2012 we have forced a minimum progress that hopefully will reduce number of fail and E. Results from exam 2012 will be presented at NU2012.

Titel	Utveckling av surfplattors användningsområden inom högskole- och kommunbiblioteken
Författare	Jan Magnusson, Chalmers tekniska högskola
Sammanfattning	<i>Vi vill undersöka surfplattors användning som mobila informationsdiskar och inom biblioteksundervisningen i Information Literacy och som stöd och undervisningshjälp i bibliotekslokalerna. Surfplattorna gör åtkomsten till bibliotekens elektroniska material bekvämt.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/154
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Rundabordsamtal
Beteckning	2C1
Bidrag	Projektet "Utveckling av surfplattors användningsområden inom högskole- och kommunbiblioteken" vill gärna presentera ett "work in progress" på konferensen NU2012 i form av ett rundabordsamtal. <i>Bakgrund:</i> Från att ha varit en samling tryckt material som måste läsas på plats har biblioteken allt mer gått över till att bli noder i ett digitalt nätverk. E-böcker och e-tidskrifter skall läsas och man skall kunna finna material i databaser. Det innebär att det blir färre och färre böcker på hyllorna. För att kunna läsa e-böcker måste man vara uppkopplad i ett lokalt nätverk. Man måste kunna bläddra i de digitala böckerna när man är uppkopplad. Kravet på en digital läsplattform blir avgörande för de vetenskapliga bibliotekens utnyttjande av det digitala material man köper in. Läsplattformar är till exempel stationära datorer, laptops och surfplattor. Kravet på att undervisa och guida studenterna i det digitala materialet har ökat. <i>Syfte:</i> Vi vill undersöka surfplattors användning inom undervisningen i Information Literacy och som stöd och undervisningshjälp i bibliotekslokalerna. Samverkande bibliotek i projektet är Bibliotek och läranderesurser i Borås, Chalmers bibliotek samt Göteborgs stadsbibliotek. Projektet är finansierat av KB och väntas presentera sin slutrapport under maj 2013. Surfplattorna underlättar åtkomsten till bibliotekens elektroniska material. Vi vill undersöka på vilket sätt studenterna kan uppmuntras att ta till sig det digitala materialet. Det har inte skrivits så mycket om surfplattor i undervisningen. En pilotstudie om iPad som arbetsredskap i tjänsten för högmobila ledningspersoner har genomförts på Chalmers och en slutrapport har presenterats av Erik Eliasson 2012-02-20. I den rapporten beskrivs en del teknikaliteter samt understryks mobiliteten och lättanvändbarheten för iPads, särskilt mejlfunktionen och den snabba uppkopplingsitiden är uppskattade. Projektet vill undersöka hur surfplattor och andra mobila enheter kan arbetas in i de nya program som tas fram för till exempel Omstart Samhällsbyggnad, där pedagogiken bygger på en gradvis progression i lärandet – ett av flera karakteristika för constructive alignment. Vi vill också testa sociala medier på surfplattan. Lättanvändbarheten gör den intressant för social kommunikation, liksom smartphones och andra mobila enheter. Hur forskare använder sociala media är ett annat möjligt fokusområde. Studenter och lärare blir mer och mer mobila och för undervisningen i Information Literacy är det också av vikt att behärska de olika tekniska hjälpmedel som produceras. Tillämpningen av olika appar för undervisning kan undersökas. Det blir en kompetenshöjning för personalen. Personer med läshinder finner också surfplattan mycket användbar för inlärning. Vi skulle vilja diskutera tre frågor under ett rundabordsamtal: 1) På vilket sätt tror deltagarna i denna konferens att surfplattor kan underlätta eller stödja undervisningen? 2) Hur kan surfplattor underlätta den sociala interaktionen i sociala medier på nätet, med särskild tonvikt på forskares kommunikation inom

forskargrupper? 3) Hur kan surfplattor användas för att komplettera en Informations- och servicedisk på ett högskolebibliotek?

Titel	Upp till IT - Digitala utmaningar i lärarutbildning
Författare	Annika Lantz-Andersson, Göteborgs universitet; Louise Peterson, Göteborgs universitet; Mona Nilsen, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>I runda-bords-samtalet presenteras en planerad studie av studenters erfarenheter av IT i lärarutbildningen för en öppen diskussion och erfarenhetsutbyte. Syftet är att diskutera möjligheter och dilemman med att implementera IT som en integrerad och pedagogisk del av utbildning i allmänhet och lärarutbildning i synnerhet.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/230
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	2C2
Bidrag	Idag används digitala teknologier i de flesta verksamheter i samhället, men genomsyrar ännu inte utbildning i någon betydande utsträckning. En utgångspunkt för vår planerade studie är att om en förändring av utbildning och lärandeaktiviteter ska komma till stånd bör studenters användande av IT komma i fokus. I detta sammanhang utgör den nya lärarutbildningen såsom den iscensätts från och med hösten 2011 ett intressant fall. I propositionen om den nya lärarutbildningen (2009/10:89) skrivs informations- och kommunikationsteknik som utbildningsresurs fram som ett av fyra perspektiv som "genomgående ska präglade och genomsyra all lärarutbildning". Detta innebär mer specifikt en förändring där IT ska representeras på nya sätt och utgöra bärande element i lärarutbildningen. Studier av den tidigare lärarutbildningen visar att IT inte använts på ett genomtänkt sätt (t.ex. Enochsson & Rizza, 2009, Ung Kommunikation, 2011). Dessa studier pekar också på att studenter uppfattar informationsteknologier som viktiga för deras framtida yrke och därigenom en kompetens som de förväntar att de ska få utveckla i lärarutbildningen. Av den anledningen blir det viktigt att inte enbart fokusera praktiskt handhavande utan att studera om och i så fall hur studenterna ges möjligheter att utveckla teoretiskt förankrad förståelse och förhållningssätt i relation till IT. Vår planerade studie fokuserar hur IT blir en del av, används och diskuteras i aktiviteter inom lärarutbildningen. Syftet är att identifiera vad studenter anger som exempel där IT används så att det praktiska, teoretiska och pedagogiska samspekar. Syftet med runda-bords-samtalet är att diskutera möjligheter och dilemman med att implementera IT som en integrerad och pedagogisk del av utbildning i allmänhet och lärarutbildning i synnerhet. Runda-bords-samtalet vänder sig till praktiker och forskare som har ett intresse för frågor som rör IT i högre utbildning, hur man kan studera detta och hur resultat kan återföras till praktiken. Fördelen med att studera en utbildning i sitt initiala skede är att kunskaper och insikter kan tillvaratas och komma utbildningen till godo medan den ännu är aktuell. Målet med denna forskningsdesign är inte att utvärdera utan att bidra till att stärka IT som ett eget kunskapsfält inom utbildning. Runda-bords-samtalet organiseras genom en kort introduktion av vår planerade studie som presenterats ovan. Genom att ta utgångspunkt i några dilemman förs en öppen diskussion som kan bidra till erfarenhetsutbyte.

Titel	Hur hittar och utvärderar man relevanta lärresurser och vad får man lov att göra med dem?
Författare	Lasse Bourelius, Blekinge tekniska högskola; Åsa Forsberg, Lunds universitet
Sammanfattning	<i>Hur hittar och utvärderar man relevanta lärresurser och vad får man lov att göra med dem? I denna workshop diskuterar vi och tränar praktiskt på hur man kan använda Open Educational Resources (OER) i sin undervisning. Workshopen tar upp källkritik av läroobjekt och hur läroobjekt på nätet får användas.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/235
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Workshop
Beteckning	2D1
Bidrag	I denna workshop diskuterar vi hur man kan använda Open Educational Resources (OER) i sin undervisning. Open Educational Resources (OER), på svenska öppna digitala lärresurser, är lärresurser som finns tillgängliga på Internet och som kan användas fritt och i många fall också bearbetas fritt. Det kan vara allt från en inspelad föreläsning eller en powerpoint-presentation till en avancerad simulering eller ett interaktivt quizz. Det kan också vara fria bilder, musiklingor med mera som man kan infoga eller omarbeta i egenproducerade resurser. Det finns en ofantlig mängd lärresurser tillgängliga i många olika portaler, t ex iTunes U, YouTube Edu och Open University Learning Space. Hur hittar man relevanta lärresurser i denna stora mängd? Hur utvärderar man dem? Hur kan man använda dem? Hur hjälper vi studenterna att tillämpa källkritik också på OER? Tanken med workshopen är att på ett praktiskt plan tillsammans söka öppna läroobjekt som är relevanta för deltagarna och kort diskutera och informera om möjligheter med OER. Workshopen kommer också att ta upp källkritik av läroobjekt och hur man kan se hur läroobjekt på nätet får användas. Målgruppen är kreativa lärare, bibliotekarier, pedagogiska utvecklare och IT-pedagoger som vill lära sig och testa OER. Fördelningen mellan de olika momenten ser ut enligt följande: • 15 min Inledning och bakgrund till OER - ta del av ett praktiskt exempel på hur man kan arbeta med OER. • 40 min Lär dig hitta bra lärresurser. Deltagarna kommer själva att söka öppna läroobjekt och få vägledning i att använda olika metoder och sökmotorer för att hitta relevant material. Vi kommer också att diskutera källkritik. • 10 min Vad innebär Creative Commons? En kortfattad genomgång av hur får man använda öppna läroobjekt. Mathias Klang, forskare vid Göteborgs universitet och projektledare för Creative Commons Sverige, kommer att medverka antingen i form av ett läroobjekt som består av en inspelad intervju om Creative Commons eller "live". • 15 min Avslutande diskussion om hur vi i Sverige kan gå vidare och sammanfattning av workshopen. Workshopen arrangeras av nätverket IT i högre utbildnings (ITHU) OER-grupp. Inom ramen för ITHU finns en OER-grupp med medlemmar från lärosäten spridda över hela landet. Gruppen arbetar aktivt för att sprida kunskap om OER och består av pedagogiska utvecklare, IT-pedagoger och bibliotekarier. Workshopen kommer att ha medverkande från flertalet av dessa lärosäten.

Titel	Examinationsformer med anställningsbarhet som mål
Författare	Erika Olofsson, Linnéuniversitetet; Nina Albrecht, Linnéuniversitetet ; Rikard Jakobsson, Linnéuniversitetet
Sammanfattning	<i>Vid Linnéuniversitetet erbjuds flera distansbaserade kurser och utbildningsprogram inom skog och trä. Utbildningsprogrammen skall förbereda studenterna för en yrkesverksamhet inom branschen och autentiska examinationer kan vara ett så Kersin tt att nå målet om anställningsbarhet.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/333
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Workshop
Beteckning	2E1
Bidrag	Det här bidraget knyter an till konferensens tema <i>Design av lärandemiljöer - alternativa examinationsformer</i>. Syftet är att, med utgångspunkt från de distansbaserade professionsutbildningarnas förutsättningar, diskutera och bidra till kunskapsutvecklingen av autentiska examinationsformer. Vid Linnéuniversitetet läser ca 600 studenter kurser och utbildningsprogram inom skog och trä. Ett av utbildningsprogrammen är Skogs- och träprogrammet, 180 hp, som bedrivs helt på distans. Programmet startade 2008 och vilar idémässigt på koncepten studentcentrerat och flexibelt lärande. Skogs- och träprogrammet är en professionsutbildning med syfte att förbereda studenterna för en yrkesverksamhet inom skogs- och träbranschen. Studenterna skall erhålla teoretiska och praktiska ämnesspecifika kunskaper och färdigheter, men också generella kompetenser som skriftliga och muntliga kommunikationsfärdigheter, lagarbetsfärdigheter och förmåga att lösa problem, vilka ofta lyfts fram som viktiga av avnämare. Med autentiska examinationsformer menas examinationer som är konkreta, verklighetsnära och ändamålsenliga. Eftersom examinationen i hög grad styr studenters lärande kan tillämpningen av autentiska examinationer vara ett sätt att stödja studenters inläring av sådan kunskap som de faktiskt förväntas ha i sin profession. Autentiska läraktiviteter och examinationer bidrar dessutom till en ökad motivation och djupinläring. Om det övergripande syftet med högre utbildning skall nås måste vi erbjuda aktiviteter som bland annat involverar något praktiskt och ger tid till reflektion kring det egna lärandet. Autentiska examinationer kan vara ett sätt att möjliggöra detta. Vi vill i en workshop ge utrymme för diskussion och erfarenhetsutbyte kring autentiska examinationer på distansbaserade professionsutbildningar. Workshopen inleds med exempel från distanskurser i Skogs- och träprogrammet. Därefter arbetar vi i grupper med frågeställningar som berör utformning och bedömning av autentiska examinationer. Workshopen avslutas gemensamt med en sammanfattande diskussion. Vi ser gärna att deltagare kommer förbereda med exempel från den egna verksamheten. Målgruppen är undervisande personal med intresse för utveckling av flexibla och autentiska lärandemiljöer.

Titel	Undervisning och lärande på engelska - hur höjer vi nivån nationellt?
Författare	Malin Irhammar, Lunds universitet
Sammanfattning	<i>Undervisning på engelska är stort i Sverige och det finns stöd för lärare. Stödet till studenter är inte lika tydligt. Inom båda områdena finns svensk forskning. Vi har dock svagt underlag för att se svagheter och styrkor. Vi ska samtala om hur lärande och undervisning på engelska kan vidareutvecklas.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/273
Tema	3. Den globala utbildningen - mervärden, merarbete?

Form	Rundabordssamtal
Beteckning	2F1
Bidrag	Under 2000-talet utvecklades i Sverige ett stort antal kurser och program med undervisning på engelska. Detta skapade i sin tur ett behov av stöd till de lärare som undervisar i dessa sammanhang. Det har lett till att kurser för lärare har utvecklats vid flera lärosäten. I några fall handlar det om utbildning som sammanför pedagogiska, kulturella och språkliga frågeställningar. I andra fall handlar det om kurser med huvudsaklig inriktning på lärarnas språkliga kompetens i engelska. Stödet till studenternas lärande på ett annat språk än modersmålet har inte utvecklats på samma tydliga sätt, men det finns embryon till sådant stöd. Utvecklingen av kursutbudet på engelska har också skapat en grund för forskning på området. Det finns exempelvis svensk forskning om studenternas strategier för att hantera lärande på ett annat språk än modersmålet [1] och om lärares bedömning av uppsatser på annat språk än deras modersmål [2]. De kurser och den forskning som finns är dock i mångt och mycket isolerade öar. Att utvecklingen sker mer eller mindre isolerat medför att vi har dålig kunskap om hur långt vi har kommit. Det medför också att vi har en svag grund för de påståenden som görs om att undervisning på engelska är en av de starka sidorna i svensk högskoleutbildning. Om vi kunde bygga broar mellan de öar av kunskap som finns, skulle vi tydligare kunna se de svagheter och styrkor som finns. Men framförallt skulle vi kunna identifiera områden som behöver utvecklas, såväl inom det enskilda lärosätet som nationellt. Det som ska diskuteras vid rundabordssamtalet är hur lärande och undervisning på engelska i Sverige kan vidareutvecklas. Exempel på frågor att diskutera är • Vad vet vi om den undervisning och det lärande som idag sker på engelska i svensk högre utbildning? • Vilka är de svaga och starka sidorna på dessa områden? • Hur ser behovet av stöd ut på olika lärosäten? • Hur långt har vi kommit i utveckling av sådant stöd? • Vilka bidrag kan aktuell forskning i Sverige ge till fortsatt utveckling? • Finns det förutsättningar för samarbete mellan lärosäten när det gäller utvecklingen? • Finns det i så fall delområden där samarbete är lättare att åstadkomma än andra? Målgruppen för samtalet är de som arbetar med pedagogisk utveckling vid universitet och högskolor samt lärare som undervisar på engelska.

Titel	Hur hantera det lokala sammanhanget i den globala utbildningen?
Författare	Thomas Lavelle, Handelshögskolan i Stockholm; Pär Mårtensson, Handelshögskolan i Stockholm
Sammanfattning	<i>Många av oss arbetar allt mera i globala utbildningssammanhang. Vi vill här diskutera hur man kan integrera lokala aspekter i globala utbildningar. Vilka goda exempel på detta finns? Vilka är nycklarna till framgång? Vi hoppas kunna belysa detta mera runt bordet i den här diskussionen. Välkommen!</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/302
Tema	3. Den globala utbildningen - mervärden, merarbete?
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	2F2
Bidrag	Utifrån våra erfarenheter som lärare vid en handelshögskola som under det senaste decenniet gradvis har förvandlas från en nationell högskola för lokal

utbildning, till en internationell högskola för global utbildning, vill vi leda ett rundabordssamtal om hur denna förvandling påverkar rollen som det lokala perspektivet spelar i den globala utbildningen. Med "det lokala perspektivet" syftar vi här primärt på en bred samling av fenomen som berör såväl våra lär- och undervisningsprocesser som utbildningars innehåll.

Exempel från ekonomiutbildningar är bl.a. i vilken utsträckning som innehåll i termer av fallstudier och företagsbesök med lokal anknytning utnyttjas, hur samspelet mellan nationella regelverk och globala lagar hanteras? Frågeställningen om i vilken utsträckning som lokala aspekter skall inkluderas gäller självfallet även i många andra ämnesområden, som till exempel: I vilket utsträckning skall undervisning i historia fokusera på det svenska folkets historia eller jämföra utvecklingar här med globala utvecklingstrender? I vilken utsträckning bör medicinutbildning här täcka tropiska sjukdomar? Ska språk som engelska och franska fortsättningsvis läras ut med normer från Storbritannien och Frankrike eller ska språkens globala och postkoloniala funktioner också vägas in? Parallellt med frågeställningar om ämnesmässigt innehåll finns andra fenomen som präglar lokal utbildningspraxis. Grupparbeten är till exempel ett väl etablerat arbetsätt lokalt, men i vilken utsträckning det kan tillämpas effektivt i en global utbildning är en annan fråga. Lokal utvärderingspraxis (genom VHS) har bidragit till höjd kvalitet hos kandidat- och magisteruppsatser, men tar begränsad hänsyn till olika skrivkulturer som studenter från andra kulturer bär med sig. Till denna diskussion hör också frågan om behovet av lokalproducerade läromedel som kan användas i samspel med engelska som *lingua franca* i den globala utbildningen. Övergången från svenska till engelska som undervisningsspråk väcker i sig många frågeställningar kring hur pedagogik i klassrummet påverkas.

Målsättningen med det här samtalet är att bredda och delvis systematisera vår förståelse av "det lokala". Vi vill runt ett bord med kollegor med erfarenheter från olika utbildningsmiljöer diskutera frågeställningarna kring hur vi skall hantera "det lokala" i den globala utbildningen. En utgångspunkt är frågan om vi kan lyckas med en global utbildning först efter att vi har inventerat och värdesatt det lokala och hittat former för att kombinera lokalt med globalt? Följdfrågor blir vilka goda exempel av detta som finns och vilka nycklar till framgång som går att se? Vi hoppas kunna utröna detta mera under NU2012.

Titel	Lärande i handledning grupphandledning som del i ett kollektivt kompetensutvecklingsprojekt
Författare	Karin Åberg, Högskolan i Jönköping; Kerstin Bladini, Karlstads universitet; Eva Dahlqvist
Sammanfattning	<i>I studien undersöks grupphandledning som medel för lärares kompetensutveckling. Särskilt gäller forskningsintresset vilket lärande som stöds av handledningen. Samtalen ingår i en modell för kollektiv kompetensutveckling som med stöd av ESF under två år prövats på modellskolan i Gränna. Projektet genomförs i samverkan mellan kommun och högskola.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/322
Tema	4. Handledning - med den lärande i fokus
Form	Föredragning
Beteckning	2G1
Bidrag	Sedan augusti 2010 genomförs på Ribbaskolan i Gränna kontinuerligt handledda gruppsamtal med alla lärare. Samtalen utgör en betydelsefull del i den ESF-stödda modell för kollektiv kompetensutveckling som prövas där. Projektet genomförs i samverkan mellan Jönköpings kommun och Högskolan för lärande och kommunikation.

Handledningssamtalen skapar tillsammans med föreläsningar och seminarier en genomtänkt helhet, där syftet är att all personal ska kompetensutvecklas tillsammans för att nå målen som gäller såväl höjda elevprestationer som "En skola på vetenskaplig grund." Projektet utvärderas kontinuerligt och till satsningen är flera forskningsstudier knutna. En av dessa har fokus på handledningen. Syftet är att bilda kunskap om handledda gruppsamtal som medel för lärares kompetensutveckling. Hur kan handledningssamtal, som en del i en modell för kollektiv kompetensutveckling av alla lärare i en skola, bidra till lärande och utveckling? I vilken mån uppfattar handledare och handledda att utveckling sker? Vilket sorts lärande stöds genom handledningssamtalen?

Forskningen om handledning av lärargrupper, är knapphändig och den som finns behandlar främst specialpedagogisk handledning (Ahlberg, Klasson & Nordevall (2002); Bladini (2004); Sahlin (2005)). Bland övriga forskningsstudier kan nämnas Lendahls Rosendahl och Rönnerman (2002); Näslund (2004), Mollberger Hedqvist (2006) och Åberg (2009). Ingen av dessa riktar sig dock särskilt mot lärandet i och genom handledningen.

I den aktuella studien studeras lärarnas och handledarnas erfarenheter och uppfattningar av utveckling och lärande genom enkäter och kvalitativa forskningsintervjuer (Kvale & Brinkmann 2009). Transkriberade handledningssamtal analyseras med avseende på *hur* lärande skapas i samtalen. Ännu föreligger endast preliminära resultat, dessa visar bl.a. följande; Handledningssamtalen uppfattas leda till förändrade förhållningssätt som bland annat består i bemötandet av elever. Lärares relationer till kollegor uppges ha påverkats genom tätare och djupare samtal. Lärarna uppfattar att de stärks i sin lärarroll och blir med medvetna om sitt förhållningssätt till elever med inlärningssvårigheter. Handledarna å sin sida prövar och utvecklar en ny roll. Samtidigt som de bidrar till lärarnas lärande utmanas och utvecklas deras eget lärande. I analysen av samtalen visar sig flera s.k. synvändor, där handledare och handledda gemensamt bildar ny kunskap

Handledningssamtalen utgör en bärande del i den kollektiva kompetensutvecklingsmodellen. I samtalen möts all personal, med sina olika erfarenheter och uppfattningar, där skapas fruktbara möten mellan olika perspektiv, mellan medvetet och omedvetet och mellan teori och praktik. Med hjälp av handledaren integreras och fördjupas inhämtade teorier och i mötet mellan deltagarna skapas ny kunskap. Är detta möjligen den väg skolan bör gå för att möta kraven på reell förändring?

Titel	Att erfa lärande En pilotstudie om hur specialsjuksköterskestudenter med inriktning mot intensivvård erfar det egna lärandet under verksamhetsförlagd utbildning
Författare	Jonas Karlsson, Högskolan i Borås samt Hallands sjukhus Varberg
Sammanfattning	<i>Fortfarande existerar brister inom verksamhetsförlagd utbildning för specialsjuksköterskeutbildningar. Inom specialsjuksköterskeutbildningen med inriktning mot intensivvård efterfrågas idag pedagogiska visioner och metoder som utgår ifrån studentens lärande och stimulerar djupinläring och förståelse. Synliggörande av studentens erfarenheter omkring det egna lärandet i samband med VFU är därför av central betydelse för framtida kvalitetsutveckling.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/334
Tema	4. Handledning - med den lärande i fokus
Form	Föredragning
Beteckning	2G2

Bidrag

Introduktion: Trots specialistsjuksköterskeutbildningarnas positiva kvalitetsutveckling kvarstår brister omkring verksamhetsförlagd utbildning (VFU) vilka hämmar goda utbildningsmiljöer (Högskoleverket, 2007). Studenthandledning präglad av flexibilitet i relation till lärandebehov som med återkoppling stödjer övergången mellan individuellt stöd och eget ansvar har visat positiv inverkan på lärande (Hardcastle, 2004; Hanley & Higgins, 2005; Hunter et al., 2008). Samtidigt har befintlig forskning visat att såväl intensivvårdsprofessionens innehåll som miljön inte är okomplicerad ur ett lärandeperspektiv (Chaboyer et al., 2001; Endacott et al., 2003; Hunter et al., 2008).

Utveckling utgående ifrån studentens lärande som främjar aktiva studenter samt stimulerar djupinlärning efterfrågas alltmer (WFCCN, 2005; Williams et al., 2006; Högskoleverket, 2007). För skapande av utbildningsmiljöer och förutsättningar som utgår ifrån studentens lärande bör studenters erfarenheter omkring det egna lärandet synliggöras.

Syfte: Syftet med studien är att beskriva hur specialistsjuksköterskestudenten erfar det egna lärandet under den verksamhetsförlagda utbildningen inom ramen för specialistsjuksköterskeprogrammet med inriktning mot intensivvård.

Metod: Datainsamling utgjordes av reflektionsjournaler omkring det egna lärandet under VFU. 20 reflektionsjournaler från fyra studenter analyserades med kvalitativ innehållsanalys utifrån Elo och Kyngäs (2007). Genomläsning av datamaterialet generade koder vilka sedan grupperades i underkategorier. Underkategorier med liknande innebörder sammanfogades till huvudkategorier i syfte att generera ökad förståelse samt beskriva fenomenet.

Resultat: Fyra huvudkategorier identifierades, *Finna balans mellan tillit och mod, Lärande dialoger inom räckhåll, Fungerande interaktion med omvärlden* samt *Att erhålla bekräftelser*. Resultatet visar att samtidigt som ökad självständighet utvecklas måste lärande dialoger upplevas. Vidare är relevanta teoretiska förberedelser, återkoppling samt flera yrkeskategorier betydelsefulla för balansen mellan tillit och mod samt att erhålla bekräftelser.

Slutsats: Då självständighet tydligt uttalas i specialistsjuksköterskeutbildningens examensordning finns risken att lärande dialoger uteblir om vår strävan efter självständighet kraftigt distanserar vår handledning (SFS 1993:100). Framtidens utmaning ligger i att erbjuda balans mellan lärande dialoger och stödjande utveckling mot självständighet, utan att dessa sker på bekostnad av varandra. Naturlig förekomst av lärande dialoger torde bidra till att finna balans mellan tillit och mod och därigenom främja att studenten vågar vara i lärande.

Då flera yrkeskategorier var betydelsefulla för lärande dialoger samt fungerande interaktion med omvärlden finns fördelar med att aktivt involvera dessa i studentens VFU. Lärosäte och klinisk verksamhet bör framöver samarbeta omkring kvalitativt goda teoretiska förberedelser då detta bidrar till balans mellan tillit och mod samt bekräftelser.

Trots intensivvårdsmiljöns potentiellt negativa aspekter bör inte möjligheterna förbises. Resultatet kan bidra till att miljön, där studenten ständigt exponeras för varierande situationer som möjliggör lärande, tillfullo utnyttjas ur ett lärandeperspektiv.

Titel

Kommunikation mot profession - Muntlighet som en del av den kommunikativa kompetensen i utbildning

Författare

Cecilia Jers Olsson, Malmö högskola

Sammanfattning

Den muntliga kommunikativa kompetensen är i fokus i post doc-projektet Kommunikation mot profession. Muntlighet som en del av den kommunikativa

kompetensen i utbildning och där syftet är att identifiera på vilket sätt muntliga kommunikativa förmågor i enskilda kurser korresponderar med den kommunikativa kompetens som efterfrågas i professionell verksamhet.

Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/346
Tema	4.Handledning - med den lärande i fokus
Form	Föredragning
Beteckning	2G3
Bidrag	Den muntliga kommunikativa kompetensen är i fokus i post doc-projektet <i>Kommunikation mot profession. Muntlighet som en del av den kommunikativa kompetensen i utbildning</i> och där syftet är att identifiera på vilket sätt muntliga kommunikativa förmågor i enskilda kurser korresponderar med den kommunikativa kompetens som efterfrågas i professionell verksamhet. Projektets resultat kommer att stärka och fördjupa kunskapen kring den kommunikativa kompetensen. Den övergripande forskningsfrågan i projektet är: Vilka möjligheter ges studenter att förändra sitt ethos under utbildningen med tanke på att de i sin professionella verksamhet kommer att möta olika grupper? I projektet <i>Kommunikation mot profession</i> sätts alltså strålkastaren mot den del av den kommunikativa kompetensen som är muntlig. Studenter talar fram sin trovärdighet i en mängd olika sammanhang; de ska etablera starka och föränderliga ethos (Olsson Jers 2010). Projektet har en teoretisk utgångspunkt i retoriken, vilken är en stabil och väl beprövad teori som sätter samman talare och lyssnare i en kommunikativ situation (Lindqvist Grinde 2008; Hellspong 2004). I undersökningen är blivande sjuksköterskor och blivande interaktionsdesigners i fokus. På konferensen vill jag framförallt diskutera två frågor i anslutning till den mer övergripande frågan: a) Vilka kommunikativa aktiviteter finns i kursgenomföranden? b) Vilken roll spelar handledning i muntlig kommunikation? Undersökningsmetoden i projektet är kvalitativ och inleds med en textgranskning av kursplaner för att göra en genomlysning och kritisk granskning av hur kommunikativa förmågor formuleras och lyfts fram. Undersökningsmetoden när det gäller att komma nära lärarnas och studenternas erfarenheter av ethosbyggande kommer därefter att designas utifrån de resultat som lyfts fram efter textgranskningen. I högskoleförordningen (SFS 1993:100) lyfts kommunikativ förmåga fram på en mängd olika sätt under rubriken Färdighet och förmåga som mål att uppnå. Vad som är gemensamt för högskoleförordningens olika mål oavsett examina är att målet om den kommunikativa förmågan pekar i riktning mot arbetslivet; ofta uttryckt som kommunikation med olika grupper. Det är tydligt att den kommunikation som ska försiggå i utbildning inte enbart ska vara kortsiktig och syfta till att klara olika mindre deluppgifter i olika examinationer eller det större examensarbetet. Det innebär i min tolkning att det måste finnas olika typer av kommunikativa situationer som gör att studenter får träna och öva upp sin kommunikativa förmåga att nå olika grupper. Högskoleläraren som handledare spelar här en viktig roll för att studenten ska få stöd på sin väg mot starka ethos.

Titel	Högskolebiblioteket och handledning på studentens initiativ
Författare	Ib Lundgren, Malmö högskola
Sammanfattning	<i>Var stöter studenterna på svårigheter i sin informationsökningsprocess? Hur ser behoven av stöd ut och varierar behoven beroende av var i processen studenten befinner sig? Detta är frågeställningar som har undersökts inom ramarna för projektet: "Högskolebibliotekets roll i en inkluderande lärandemiljö" som genomförts vid Malmö högskolas bibliotek.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/182

Tema	4.Handledning - med den lärande i fokus
Form	Föredragning
Beteckning	2H1
Bidrag	I januari 2010 startades ett tvåårigt projekt på Malmö högskolas bibliotek: "Högskolebibliotekets roll i en inkluderande lärandemiljö." Projektet belyser vad en allt mer heterogen studentgrupp innebär för högskolebiblioteket och hur man skapar en mer inkluderande lärandemiljö där studentgruppens mångfald tas tillvara. I projektet undersöktes studenternas informationssökningsprocess och de problem som studenter upplever och uttrycker i mötet med biblioteket. Malmö högskolas bibliotek erbjuder studenter handledning i informationssökning och det är studenternas autentiska frågor som utgör analysens empiriska material. Analysen vilar på Carol Kuhlthaus modell över informationssökningsprocessen (Kuhlthau, 2004). Syftet med undersökningen var att förbättra bibliotekets undervisning, handledning och övriga tjänster. Metoden som använts i analysen är innehållsanalys, där problembeskrivningarna kodades och teman identifierades för att få fram en bild av studenternas informationssökning. Analysen av studenternas informationssökningsprocess visar att det som studenterna upplever som särskilt svårt med sin informationssökning är de söktekniska aspekterna, till exempel vilka databaser som är relevanta och hur sökord fungerar. Framträdande är också att vetenskaplighet upplevs som problematiskt – framförallt hur man avgör vad som är vetenskapligt. Det framkommer också att många funderingar som studenten egentligen bör diskutera med ämneshandledare och lärare, avhandlas i bibliotekariens möte med studenten. En förklaring till detta kan vara att biblioteket, av studenten, upplevs som en frizon i högskolan där det är tillåtet att visa sin okunskap och ställa "dumma" frågor utan att bli bedömd. En annan viktig slutsats är att studenter bokar handledning i alla stadier av informationssökningsprocessen, men behovet av stöd varierar. Genom att handledaren oavsett om det är en bibliotekarie eller lärare känner till hur processen ser ut kan vi bli bättre på att möta studenten där den befinner sig och erbjuda det stöd som är mest lämpligt ur en lärandesynpunkt. Analysmaterialet har fungerat som underlag för samarbete och diskussioner med lärarna bland annat vid utformandet av lärandemål och undervisningsplanering. Analysen av studentröster har resulterat i två nya projekt; ett i samarbete med Akademiskt lärarskap - de högskolepedagogiska utvecklingarna - där studenternas uppfattning av vetenskaplighet undersöks, samt ett projekt i samarbete med högskolans Studieverkstad där handledning i frirummet ska undersökas.

Titel	Responsibility and self-regulated learning in the supervision of bachelor and master students' thesis writing
Författare	Ulf Olsson, Stockholms universitet; David Hallberg, Stockholms universitet
Sammanfattning	<i>How is the distribution of responsibility between students and supervisors perceived, by the students and supervisors respectively, in the supervising process? How do self-regulated and co-operation oriented learning correlate with study success? The educational setting is bachelor and master students' thesis writing at the Department of Computer and Systems Sciences at Stockholm University.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/284
Tema	4.Handledning - med den lärande i fokus
Form	Föredragning

Beteckning	2H2
Bidrag	The motivation behind this study was to raise the quality of bachelor and master students' thesis writing. Important concerns were the low completion rate as well as the inability of many students who go through the thesis course to complete the written thesis within the stipulated time period. This is not an issue at the Department of Computer and Systems Sciences only, but it is also a wider national and international concern. Our study aimed to answer the following questions: • How is the distribution of responsibility between student and supervisor perceived, by the students and supervisors respectively, in thesis work? • How do self-regulated learning (SRL) and co-operation oriented learning correlate with study success? Method: In order to investigate these issues we used an intervention by matching data between supervisor and student and examined the result to answer the questions. The information was partly retrieved using the thesis support system SciPro. This paper describes the systems semi-automatic matching of opinions among 45 supervisors and 180 students with regard to their respective responsibilities in the thesis writing process at the Department of Computer and Systems Sciences, Stockholm University. Vermunt's instrument <i>Inventory of Learning Styles</i> (ILS) was employed in order to measure students' self-regulated learning (SRL). The internal consistency of the instrument was examined in the context of BA and MA students. Results: Students and supervisors have surprisingly similar expectations of responsibilities represented by 19 items in this study. The few cases where a student and supervisor pair had diametrically different perceptions did not correlate with lower academic success. The SLR part of ILS and the part measuring cooperation as a learning orientation was found to have good internal consistence and to be applicable in this educational setting. Students who measured high values for SLR and on Co-operation did not succeed better than others in their thesis writing. Overall, the relation between SRL and a completed thesis is not as strong as expected. The results of this study so far, will be the foundation of further work on the technology-enhanced thesis work and on students behavior, expectations of responsibilities and outcomes. The students and supervisors' expectations will also be analyzed in relation to their use of the SciPro system.

Titel	Hur lärare och lärarstuderande kommunicerar relationen mellan värdefrågor och ämnesspecifikt innehåll under verksamhetsförlagd utbildning
Författare	Jörgen Dimenäs, Högskolan i Borås; Kerstin Kolback, Högskolan i Borås; Anita Norlund, Högskolan i Borås; Christer Wede, Högskolan i Borås
Sammanfattning	<i>I studien presenteras hur lärarstudenter efter sin slutliga verksamhetsförlagda utbildning hanterar och uppfattar vad VUF-handledaren kommunicerar gällande relationen mellan ämnesspecifikt innehåll och värdefrågor i undervisningen och hur konsekvenserna av studiens intervjuresultat kan förstås i relation till lärarstudenternas framtida yrkesutövande. För att analysera och tolka resultatet av studien används Bernsteins kodteori.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/364
Tema	4.Handledning - med den lärande i fokus
Form	Föredragning
Beteckning	2H3

Bidrag Verksamma lärare signalerar på olika sätt och med olika grad av tydlighet för eleverna och deras föräldrar vad som är prioriterat i undervisningen. Man uttrycker vad elevernas vistelse i skolan ska leda till och vilka värderingar som efterfrågas. Lärare som exempelvis betonar "att känna till begreppet demokrati är helt nödvändigt" eller "det mest väsentliga är att ni lär er ta eget ansvar" uttrycker medvetet eller omedvetet att en särskild företeelse skyntas, nämligen relationen mellan ämnesspecifikt innehåll å ena sidan värdefrågor å den andra. Hur denna relation förstås och hanteras är betydelsefullt för vilka möjligheter eleverna har att förstå vad målen med skolans verksamhet egentligen innebär. Vi ställer oss då frågan hur denna relation kommuniceras av handledande lärare till lärarstudenter under sistnämndas verksamhetsförlagda utbildning. Vilka råd och vilken feedback får lärarstudenterna av sina lärarhandledare? Syftet med föreliggande studie är således att presentera hur lärarstudenter efter sin slutliga verksamhetsförlagda utbildning hanterar och förstår relationen mellan ämnesspecifikt innehåll och värdefrågor i undervisningen och vars konsekvenser diskuteras i relation till deras framtida yrkesutövande.

Undersökningens data erhålls genom intervjuer av lärarstudenter och studien bygger på Bernsteins pedagogiska kodteori (2000), vilken erbjuder ett redskap för att förstå relationen mellan de typer av ord och företeelser som lärarstudenterna involverar i sin undervisning och som ingår i deras uppdrag att främja såväl värderelaterat som ämnesspecifikt innehåll. Studien består av kvalitativt kategoriserade utsagor från 16 lärarstudenter vilka nyligen fullgjort en sex veckors slutlig VFU. Resultatet av intervjuerna med lärarstudenter är att de involverar spänningar och dilemman som kommer till uttryck i en utbredd tvevhågsenhet. Det är oundvikligt med en spänning; spänningen ingår i undervisningen med en automatik. Denna automatik innebär emellertid inte att det är likgiltigt hur relationen förstås och tar sig uttryck. Tvärtom, vilka olika typer av värdemässiga hållningar som uppmuntras har betydelse. Med tanke på att det är värderingar som olika prioriteringar och motiveringar bygger på, värderingar som i olika grad underlättar att fullfölja uppdraget om "en skola för alla", bör undervisningen inte minst vara ideologiskt medveten. Granström, 2011, menar exempelvis att det är av största betydelse för lärare att synliggöra skolans innehåll och dess ideologiska bakgrund. Utan att detta blir medvetandegjort av de verksamma inom skolan "är risken stor att man kan bli en aningslös och lojal medarbetare i vilket samhällssystem som helst".

Titel	Vad innebär inkluderande handledning?
Författare	Ulrike Schnaas, Uppsala universitet; Johan Wickström, Uppsala universitet
Sammanfattning	<i>I vår workshop vill vi tillsammans med deltagarna undersöka hur begreppet "inkluderande handledning" kan tolkas och vilka aspekter som kan ingå i det. Målgruppen är i första hand lärare med (viss) erfarenhet av att handleda studenters examensarbeten. Vi använder oss av olika arbetsformer som värderingsövningar, "case" samt gruppdiskussioner.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/187
Tema	4. Handledning - med den lärande i fokus
Form	Workshop
Beteckning	211
Bidrag	<i>I vår workshop vill vi tillsammans med deltagarna undersöka hur begreppet "inkluderande handledning" kan tolkas och vilka aspekter som kan ingå i det. Målgruppen är i första hand lärare med (viss) erfarenhet av att handleda studenters examensarbeten. Vi använder oss av olika arbetsformer som värderingsövningar, "case" samt gruppdiskussioner.</i> Som pedagogiska utvecklare har vi under en längre tid ägnat oss åt frågor kring

kön/genus och handledning samt kring mångfaldsmedveten pedagogik. För närvarande arbetar vi med skriften "Inkluderande handledning", som ska rikta sig till handledare och ha fokus på handledning av studenters examens-arbeten.

Vår utgångspunkt är att handledning är en pedagogisk praktik där makt, grupptillhörigheter och akademiska normer aktualiseras på ett påtagligt sätt. Jämfört med annan undervisning innebär handledning oftast ett möte mellan få individer, vilket ökar risken att ömsesidiga föreställningar utifrån exempelvis kön, etnicitet, klass etc. påverkar arbetsprocessen på ett negativt sätt. Vidare innehåller handledning en tydlig maktaspekt: Studenten sitter – kanske för första gången – öga mot öga med läraren som representerar en auktoritets- och maktposition. För studenten innebär mötet en mängd olika, medvetna eller omedvetna, ställningstaganden liksom vad man får säga och inte säga, hur man förväntas prata, vad man får skriva om osv.

Workshopen kommer att behandla följande områden:

Mötet mellan handledare och student(er) ur ett makt- och mångfaldsperspektiv: Hur kan man som lärare analysera sin egen handledningskultur? Hur kan handledarens och studentens olika identiteter och grupptillhörigheter påverka handledningen?

Studentens egna – upplevda eller tillskrivna – identiteter i förhållande till handledaren, ämnet och frågeställningen: Vilka identiteter spelar roll för handledningen och vilka inte? Vem får skriva om vad? I vilken utsträckning får eller ska studenten vara personligt involverad i det ämne han/hon skriver om?

Handledning ur ett normkritiskt perspektiv: Vilka akademiska ideal traderas inom handledning? Vad anses vara intressanta frågeställningar och relevant kunskap inom ett visst ämne? Kan dessa ideal kopplas till normer om manlighet, svenskhet mm? Vad ligger exempelvis bakom de ofta anförda idealen om "självständighet" och ett "akademiskt språk" – vad menas med dem och varför är de så viktiga?

Framtiden: Examensarbetet är avgörande för känslan av studieframgång och en viktig milstolpe för studentens framtid. Man kan därför se handledning som en inslussning i en framtid inom akademien respektive en utslussning ut i arbetslivet: Hur kan man som handledare förhålla sig till det?

Utifrån dessa områden hoppas vi på en mångfacetterad diskussion innehållande både personliga berättelser och erfarenheter, konkreta tips samt fördjupade teoretiska perspektiv.

Titel	Studenter som ledare - Hur kan studenter utnyttjas som resurs i undervisningen
Författare	Fredrik Härlin, Uppsala universitet; Johan Gärdebo, Uppsala universitet
Sammanfattning	<i>Det finns många fördelar med att involvera studenter i sina medstudenters lärande och många lärosäten bedriver verksamhet inom aktiv studentmedverkan. Hur tillvaratar vi de erfarenheter som finns på bästa sätt? Hur kan vi stödja det arbete studentgrupper bedriver ideellt för att främja lärandet utanför föreläsningssalarna?</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/305
Tema	4. Handledning - med den lärande i fokus
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	2J1
Bidrag	Rundabordssamtalet syftar till att synliggöra studenter och lärares olika erfarenheter och perspektiv på utnyttjandet av studenter i ansvar för varandras och sitt eget lärande. Det är ofta lättare för en student att vända sig till en medstudent än till en lärare på institutionen (Hedin 2006). Hur kan detta

användas för att använda erfarna studenter som en resurs i våra utbildningar? Pedagogiska ledare, lärare och studenter inbjuds till att diskutera och dela med sig av erfarenheter av studenter som mentorer, ledare och lärare.

Hur kan vi stödja det arbete studentgrupper bedriver ideellt i liknande verksamheter såsom t.ex. räknestugor och studiecirkel för att främja lärandet utanför föreläsningssalarna?

Hur tillvaratar och delar vi de erfarenheter som dragits inom olika verksamheter på olika lärosäten på bästa sätt?

Hur gynnar studentaktiveringen lärare och anställda på universitetet?

Vilka erfarenheter har du på ditt lärosäte av studenter som mentorer, finns det utvecklingsmöjligheter?

Målet med diskussionerna är att du ska kunna ta med dig argument för utveckling av verksamhet inom ramen för aktiv studentmedverkan på ditt lärosäte.

Högskoleverket nämner i rapport 2007:29R "Goda exempel" ett antal mentorskapsprogram där studenter tar en aktiv roll i andra studenters lärande. *Supplemental Instruction* är ett exempel på verksamhet inom mentorskap med studenter som bedrivs bland annat vid Lunds tekniska högskola. Verksamheten upplevs som väsentlig av nybörjarstudenter och hög närvaro ger statistiskt signifikant högre poäng i medeltal på tentamen (Malm, Bryngfors & Mörner 2010). Mentorsystem och Supplemental Instruction är illustrationer på utnyttjandet av äldrestudenter i undervisningen som inte bara ger stöd åt svaga studenter utan ger också stimulans till snabbare studenter och därigenom också bidrar till att kompensera för spridningen i studentgruppen (Hedin 2006).

Vi är aktiva inom utvecklingen av mentorskapsprogram för och med studenter vid lärosätet. Inom aktiv studentmedverkan och studentinteraktion har studenterna inte bara ansvar för sina egna studier utan kan i hög grad också påverka hur andra studenter lyckas med sina studier (Elmgren & Henriksson 2010). Vilka är de väsentliga stegen i studenternas inverkan på lärandet? Under Rundabordssamtalet kommer agendan att innehålla alltifrån uppstart av pilotprojekt och kontinuerlig uppföljning till utvärdering och analys av verksamheter.

Vi är båda studenter och initiativtagare för studentaktiverande verksamheter inom olika vetenskapsområden vid Uppsala universitet. Tillsammans arbetar vi för att synliggöra aktiv studentmedverkan vid universitetet.

Titel	Dilemman som instrument för utveckling och lärande
Författare	Björn Badersten, Lunds universitet; Peter Svensson, Lunds universitet; Gunilla Amné, Lunds universitet
Sammanfattning	<i>Universitetslärare befinner sig ofta i korselden mellan olika typer av krav. Detta kan skapa dilemman; t ex intellektuella, moraliska eller existentiella. Konsekvenserna manifesterar sig i det pedagogiska uppdraget. Står då dilemman alltid i vägen för vår pedagogiska gärning eller kan dilemman betraktas som en tillgång för utveckling och lärande?</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/214
Tema	6. Vetande och vetenskap
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	2J2
Bidrag	Att vara universitetslärare innebär ofta att man befinner sig i korselden mellan olika typer av krav. Sådana krav kan vara av intellektuell, administrativ, politisk, juridisk, moralisk eller existentiell natur (för att bara nämna några). En

universitetslärares vardag handlar ofta om att prioritera och navigera bland dessa (Baker 2000; Buzzelli & Johnston 2001; Cattani 2002; Davies et al 2008; Enyed et al 2005; Mc Allister et al 2008; Windschitl 2002).

Våra pedagogiska modeller, formella styrdokument, lagtexter och policyformuleringar lyckas sällan fånga den komplexitet och potentiella motsägelsefullhet som kännetecknar universitetsläraryrollen (Rowland 2002; Jauhiainen et al 2009). De dilemman som uppstår är ofta situationsspecifika och måste hanteras där och då av den enskilde läraren, och arbetets karaktär skapas och återskapas i ett dynamiskt möte mellan lärare, forskare och studenter. Konsekvenserna av sådana dilemman manifesterar sig inte sällan i det pedagogiska uppdraget. Då står dilemman alltså i vägen för vår pedagogiska gärning? Eller kan man tänka sig att dilemman snarare är att betrakta som en tillgång för utveckling och lärande?

En av de viktigare funktionerna vi har som lärare i relationen med våra studenter är som modeller och förmedlare av ställföreträdande relevans (Marton et al 1986). Hur förbereder vi studenterna för ett liv efter studierna om vi skalar bort all friktion och uppförssbacke i deras studier? Är det den väloljade harmonin vi verkligen vill skapa eller avspegla i den pedagogiska verksamheten? Bör vi hindra våra studenter från möjligheten att uppleva och reflektera kring hur man förhåller sig till dilemman? Finns ett värde i att som student vara med om hur lärare hittar sitt manöverutrymme i en komplex akademisk värld?

Finns det pedagogisk trovärdighet i att koncentrera sig på det generella och idealtypiska i pedagogiskt utvecklingsarbete med lärarna vid våra lärosäten? Har vi möjligen ett underutnyttjat bräckjärn och arbetsredskap i våra högskolepedagogiska kurser genom de dilemman lärare kan känna igen sig i och mötas runt (Cabaroglu & Tillema 2011)?

Vårt fokus för denna rundabordsdiskussion är: Hur kan dilemman bli instrument för utveckling och lärande för studenter såväl som för lärare i högre utbildning?

Titel	Att identifiera kompetensbehov
Författare	Klara Bolander Laksov, Karolinska institutet; Linda Barman, Karolinska institutet; Lotta Jons, Stockholms universitet; Katarina Mårtensson, Lunds universitet; Torgny Roxå, Lunds tekniska högskola; Lars Uhlin, Karolinska institutet
Sammanfattning	<i>Reflektion är ett sätt att nå lärande och utveckling av professionell kompetens. Workshopen erbjuder reflektion över situationer och handlingar tillsammans med kollegor med pedagogiska utvecklingsuppdrag. Avslutningsvis diskuteras workshopens resultat i relation till tidigare genomförda kompetensinventeringar för att ge deltagarna perspektiv på sin egen kompetens/personliga profil och behov.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/167
Tema	7. Professioner och kompetenser - vad sätter gränserna?
Form	Workshop
Beteckning	2K1
Bidrag	Workshopen riktar sig till pedagogiska ledare och pedagogiska utvecklare som arbetar med att influera kollegor till förbättring av undervisning och lärande inom högre utbildning. Syftet är att ge deltagarna möjlighet att reflektera över egen kompetens och kompetensbehov med utgångspunkt i egna upplevda situationer (s.k. critical incidents) från den pedagogiska vardagen. Med hjälp av en metakognitiv modell för professionell kompetens bidrar WS till att deltagarna ökar sin medvetenhet om egna kompetenser och behov samt får med sig ett verktyg för fortsatt kompetensutveckling.

Bakgrund: Att bidra till förändring av utbildning är på många sätt en komplicerad uppgift. Ofta handlar det om att påverka undervisande kollegor men också att bidra till förändring av "den akademiska kulturen" och förhållningssätt till utbildning. Pedagogutvecklare kan sägas befinna sig både inom och utanför den kultur de vill förändra. Wenger (1999) beskriver detta som att arbeta på gränsen mellan det accepterade och vedertagna samt det annorlunda och ibland hotfulla. Pedagogutvecklare blir s.k. "brokers", d.v.s. bärare av såväl trygghet som oro. Även pedagogiska ledare kan ha denna roll. Behovet av fortbildning och stöd för denna grupp av anställda är av särskild sort.

Workshopen utforskar deltagarnas behov av fortbildning utifrån konkreta situationer där deltagarna upplevt bristfällig kompetens. WS inleds med en kort presentation av hur professionell kompetens kan beskrivas i enlighet med Forslunds modell (2000). Deltagarna kommer därefter att individuellt och i grupp identifiera tillfällen av otillräcklighet där kompetenser av olika slag saknas, men också kring stunder av styrka där laddade händelser vänts till framgång därför att specifika färdigheter och kunskaper kommit till användning. Workshopen blir således en inventering av styrkor och tillkortakommanden hos dem som har till uppgift att inspirera och influera till pedagogisk utveckling inom högre utbildning. Avslutningsvis kommer resultatet av workshopen att jämföras med resultatet av tidigare studier och inventeringar där kompetensbehov hos pedagogiska utvecklare identifierats. I ett pågående projekt har tolv pedagogiska utvecklare fört loggbok över de aktiviteter de var involverade i under "en vanlig arbetsvecka" och vilka kompetenser de ansåg sig behöva för att genomföra dessa aktiviteter på ett professionellt sätt. I enlighet med Forslunds modell över professionell kompetens analyserades innehållet i loggböckerna utifrån följande: mål, värdegrund, systematisk teorigrund, metoduppsättning, personlig profil och professionellt handlande. Efter en deduktiv innehållsanalys skapades sedan teman i relation till frågorna vad (innehåll) och varför. Även sammanfattningar utifrån tidigare inventeringar kommer att tas upp och diskuteras.

Titel	Något har förändrats. Frågan är bara vad? Om Bolognaprocessens inverkan på läroplanskulturen i två svenska yrkesprogram.
Författare	Åsa Lindberg-Sand, Lunds universitet, Gudrun Edgren, Lunds universitet
Sammanfattning	<i>Europas universitet inför mål- och resultatbaserade läroplaner. Den svenska Bolognaprocessen genomfördes snabbt. Hur djupgående är förändringarna inom yrkesprogram? Vi undersökte sjuksköterske- och läkarprogrammet vid ett universitet genom dokumentanalys och intervjuer. Kursplaneförändringarna var begränsade, men programmen hade olika läroplanssystem inom skilda läroplanskulturer med olika inramning av ett informellt utrymme för examinationen.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/237
Tema	8. Kärnvärden och kvalitetsutveckling i akademien - i skön förening?
Form	Föredragning
Beteckning	2L1
Bidrag	Över hela Europa har universiteten under det senaste decenniet infört mål- och resultatbaserade läroplaner som en del av Bolognaprocessen (QF-EHEA, 2005; Sursock & Smidt, 2010). I Sverige innebar reformen att alla examina såväl som alla kursplaner från 2007 försågs med mål i form av förväntade läranderesultat. Formellt är läroplansskiftet helt genomfört och Sverige ingår i den grupp som beskrivs som "success stories" i uppföljningsrapporten (Bologna Stocktaking Report 2009). Att arbeta integrerat med en mål- och resultatbaserad utbildning innebär dock mer än ett tillägg av nya mål: Examinationen bör även få en mer

framträdande roll i läroplanssystemet (Lindberg-Sand, 2008). Den svenska Bolognaprocessen genomfördes snabbt. Hur djupgående är förändringarna av läroplanssystemen inom svenska yrkesprogram? Har läroplanskulturen i en vidare mening (Barnett & Coates, 2005) påverkats?

Syftet med studien var att undersöka hur läroplanssystemet inom läkar- respektive sjuksköterskeprogrammet vid ett svenskt universitet förändrats i samband med Bolognaprocessen och i vad mån dessa förändringar relaterar till en integrering av ett mål- och resultatbaserat perspektiv i läroplanskulturen. Utgångspunkten togs i ett sociokulturellt perspektiv på lärande (Wenger, 1998) i kombination med att se utbildnings- och kursplaner som kulturella klassifikationsystem (Bowker & Star, 1999) inom en läroplanskultur. Empirin utgjordes av programmets utbildningsplaner med ett urval kursplaner före och efter reformen 2007 samt av längre intervjuer med ordförande för de programnämnder som ansvarar för reformarbetet och med chefen för fakultetens pedagogiska utvecklingsenhet. Intervjuerna utfördes efter dokumentanalysen och utgick från dess resultat i syfte att klargöra förändringarnas karaktär i förhållande till läroplanskulturen inom respektive program.

Trots att båda programmen anordnas inom samma fakultet visade resultaten att deras läroplanssystem var uppbyggda på olika sätt. Graden av formell reglering av handlingsutrymmet för lärare och handledare skilde sig åt särskilt avseende examinationen och ses som uttryck för olika läroplanskulturer. Reformen medförde inget närmande mellan systemen. Förändringarna i kursplanerna var små. Det stora undantaget utgjordes av införandet av examensarbete på masternivå inom läkarprogrammet. Vidtagna förändringar sågs antingen som formella konsekvenser av reformen eller motiverades av särskilda utvecklingsbehov inom programmet. Ett ökat mål- och resultatbaserat perspektiv framhölls i intervjuerna som nästa steg i utvecklingen, särskilt avseende examinationen, men kunde inte avläsas i formella förändringar av kursplanerna. I diskussionen framhålls att kursplanernas utformning och hur de inramar undervisning och examination mer framstår som ett uttryck för en programspecifik läroplanskultur än som effekter av formell styrning från universitetets- eller fakultetsnivå. Det innebär att förändringar i det formella läroplanssystemet blir svåra att utnyttja som redskap för kvalitetsarbete.

Titel	Recontextualisation of the Bologna process into pedagogic communication and pedagogic practice within teacher education
Författare	Richard Baldwin, Högsolan i Borås
Sammanfattning	<i>My presentation discusses how the Bologna process was re-contextualised locally into pedagogic communication and pedagogic practice. The Bologna process did little to make courses more "student centered" or reduce the struggle over course content, raised issues concerning organizing learning around learning outcomes, and challenged teachers' usual modes of practice</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/208
Tema	8. Kärnvärden och kvalitetsutveckling i akademien - i skön förening?
Form	Föredragning
Beteckning	2L2
Bidrag	My presentation is of the results of a participant enquiry case study looking at how the Bologna process was re-contextualised into pedagogic communication and pedagogic practice within my own field of practice. The case study concerns the implementation of the Bologna process in Swedish Higher education in 2007, and in particular the organization of courses around student learning outcomes. My case study is theoretically informed by the theories of Basil Bernstein,

particularly his concepts of the pedagogic device, pedagogic discourse, pedagogic practice and “integrated” and “collection” curriculums. It is premised on the assumption that official policy messages change and are recontextualised as they move across the levels of the pedagogic device. It traces the recontextualisation of Bologna process from the official policy discourse to the implementation at the micro level. At the micro level data was produced through the analysis of course documentation, teacher planning meetings and interviews with teachers.

In policy discourses the Bologna process has been presented as a means to modernize higher education, involving a “paradigm shift” from a traditional “teacher centered” approach to a “student centered” approach. At the local level the significance of the Bologna process was interpreted in different ways by teachers. The data produced suggests that the Bologna process brought forward issues that concerned the organization of student learning in terms of learning outcomes, the relative influence of teachers over course content and perceived challenges to teachers’ usual modes of practice

As far as the influence on pedagogic practice is concerned, the data produced suggests that the Bologna process did little to make courses more “student centered”. Students had little control over the selection of content, order and pace of learning. The role of the teacher remained mainly one of instructor rather than coach/mentor and teachers had almost full power and control over the content of teaching and the form of examinations. Teacher assessment mainly emphasized deficits in students’ knowledge. Most students learning outcomes were based on depersonalized, formal ‘school knowledge’, demanding conceptual or procedural knowledge, with an emphasis on understanding or applying. There was little scope in the courses for student criticism of accepted knowledge and practice, including of the learning outcomes themselves.

Titel	Curriculum design + educational development =true - An ongoing development project at the Faculty of ForestSciences SLU Umeå
Författare	Nicolette Karst, Sveriges Lantbruksuniversitet
Sammanfattning	<i>At the Faculty of Forest Sciences at SLU in Umeå, the implementation of generic skills includes working with students as well as teachers. Curriculum design is combined with pedagogical development. This presentation relates the ongoing development project.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/309
Tema	8. Kärnvärden och kvalitetsutveckling i akademien - i skön förening?
Form	Föredragning
Beteckning	2L3
Bidrag	As part of the Bologna process, with focus on students’ learning, the Faculty of Forest Sciences together with the Forestry Library at SLU initiated the Generic Skills Project in March 2010. Its purpose was to improve students’ learning and their employability by training generic skills (henceforth GS) throughout the course of their study. These GS include study technique, written and oral presentation techniques, group dynamics, information literacy, computer literacy, critical thinking and problem solving, and internationalisation. GS complement the academic subjects taught at the Forestry Science Programme. The implementation of GS connects to research and theory in different ways. Working with GS emphasizes on constructive alignment (Biggs & Tang 2007). GS are included as expected learning outcomes in the course plans, and have their own assessment and evaluation (Campbell & Norton 2007, Falchikov 2005). These assessments and evaluations are adapted to each individual course they occur in. Apart from employability (Knight& Yorke 2003, Hager & Holland 2006), additional

key concepts in working with GS are reflection (Moon 2004, Brockbank & McGill 2007), feedback (Burke & Pieterick 2010, Irons 2008), and progression. A document has been developed ensuring progression in each GS, building on different taxonomies (Bloom 1956, Biggs & Collis 1982, Anderson & Krathwohl 2001). The theoretical background for implementation of GS draws on Vygotsky's sociocultural theory of learning.

The project was made permanent in June 2011 and is led by the LRC-pedagogue. The way of working with GS implies reaching teachers as well as students. Thus, support is given to both groups. For teachers, competence development days, seminars, and workshops are organized on practical implementation of GS in their courses and on a range of connected pedagogical topics, such as assessment and evaluation, and feedback, amongst others. In dialogue with the teachers, ELOs and assessment criteria are developed for each course. For students, there are lectures and workshops in GS as well as handy documents and worksheets.

The LRC-pedagogue also coordinates the LRC-group, which consists of representatives from the faculty, the library staff, the teaching staff and the student council. This allows a comprehensive view of the needs of staff and students alike regarding GS.

The results so far have been positive. The students like the way they improve their GS along with the academic subjects, and the teachers value new fun (and often time-saving) ways of teaching with improved student results in for example oral presentations and academic writing.

Pass 3: Torsdag 13:00 - 14:20

Konferensbidragen i tematisk ordning. Lokalförteckning, se slutet av katalogen. Form avser: F=Föredragning; R=Rundabordssamtal; W=Workshop. Beteckning utläses: "3A1"-Pass 3, Session A, Presenteras som nr 1.

Tema	Lokal	Form	Rubrik och medverkande	Beteckning
1	POST-3	F	Hållbar lärarutbildning <i>Boman, Johan</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/177	3A1
1	POST-3	F	Lärarutbildning och hållbar utveckling <i>Brunner, Wolfgang</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/149	3A2
1	POST-3	F	Sahlgrenska akademins förändringsprocess för hållbar utveckling? <i>Robertsson, Barbro</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/359	3A3
1	POST-5	W	Utbildning för hållbar utveckling- anställningsbarhet, bildning eller irrvägar? <i>Aspengren, Peter</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/134	3B1
2	DROTT-2	F	Videorespons vid skriftliga studentexaminationer <i>Ruhtenberg, Tobias</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/207	3C1
2	DROTT-2	F	Kvaliteten i distansstudenters kamratresponser och självvärdering <i>Amhag, Lisbeth</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/268	3C2
2	DROTT-2	F	Utveckling av undervisning genom att använda testfunktionen i Pingpong <i>Tornberg, Håkan</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/160	3C3
2	POST-4	R	Användandet av inspelade lärobjekt inom nätbaserad utbildning <i>Mattsson, Peter</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/215	3D1

Tema	Lokal	Form	Rubrik och medverkande	Beteckning
2	POST-4	R	En pedagogisk process från tanke till färdig instruktionsfilm - vid handläggning av utdrivningsskedet vid normal förlossning <i>Mollberg, Margareta</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/185	3D2
2	POST-MASTER	R	Lärcenterbaserad utbildning i relation till hur lärosäten kan organisera lärande för hållbar utveckling. <i>Bengtsson, Staffan</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/169	3E1
3	POST-MASTER	R	Flexible Learning for regional development within the EARLALL network in Europe <i>Peterson, Gunnar</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/249	3E2
4	DROTT-3	F	Låt den handledde leda samtalet med hjälp av fotoelicitering. <i>Häggström, Margaretha</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/97	3F1
4	DROTT-3	F	Hva kjennetegner den skandinaviske mentor? <i>Mathisen, Petter</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/128	3F2
4	DROTT-3	F	"Å forelese er en ensom affære. Jeg er sikker på at de fleste går inn i klasserommet med en sommerfugl eller tusen i magen [...]" <i>Hanssen, Brit</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/95	3F3
5	POST-1	R	Praktisk-estetiska perspektiv på lärande som utgångspunkt för tvärdisciplinära arbetssätt <i>Björkdahl Ordell, Susanne</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/190	3G1
5	POST-1	R	På konstnärlig eller vetenskaplig grund? Olika förutsättningar för studenters lärande <i>Holgersson, Per-Henrik</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/300	3G2

Tema	Lokal	Form	Rubrik och medverkande	Beteckning
6	BREV-3	F	TUR och skicklighet- Strategisk samverkan för utbildningsexcellens <i>Elmgren, Maja</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/313	3H1
6	BREV-3	F	Gränsöverskridande lärande i tvärvetenskapliga forskarskolor: Gränslöst eller begränsande? <i>Brodin, Eva</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/196	3H2
6	BREV-3	F	Bedömningar av vetenskaplig kvalitet i examensarbeten <i>Ekbrand, Hans</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/297	3H3
6	POST-6	W	Integrating content and language for enhanced learning: Challenges of scale, sustainability, and evaluation <i>Gustafsson, Magnus</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/342	3I1
6	DROTT-1	F	Computing education research course <i>Berglund, Anders</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/366	3K3
7	BREV-2	F	Bildning som blev kvar när lärarstudenterna glömt vad de lärt sig - ett kritiskt perspektiv på lärarutbildning <i>Dimenäs, Jörgen</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/363	3J1
7	BREV-2	F	Lärarstudenter som blivande professionella röst användare <i>Ohlsson, Ann-Christine</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/328	3J2
7	BREV-2	F	What are students' experiences that lead to engagement in, or rejection of, learning Computer Science? <i>Peters, Anne-Kathrin</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/165	3J3
7	DROTT-1	F	Lärares IT-användning i högre utbildning <i>Svensson, Lars</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/331	3K1

Tema	Lokal	Form	Rubrik och medverkande	Beteckning
8	DROTT-1	F	EFQUEL (European Foundation for Quality in E-learning) <i>Creelman, Alastair</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/61	3K2
8	BREV-1	R	Uppdrag för och organisation av pedagogiska utvecklingsenheter <i>Stigmar, Martin</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/116	3L1
8	BREV-1	R	Kursguider, kursinstruktion och kursbeskrivning - Ett rundabordssamtal om kursguidepraktiker i högre utbildning <i>Aldrin, Viktor</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/179	3L2

Det finns ofta flera författare till ett visst konferensbidrag. Det kan innebära att författargrupperingen av olika skäl och med kort varsel har valt att byta presentatör.

Använd gärna hyperlänkarna för att ta del av författarnas konferensbidrag i sin helhet. I konferensens databas finns även källhänvisningar och andra referenser angivna.

Pass 3: Konferensbidrag

Titel	Hållbar lärarutbildning
Författare	Johan Boman, Göteborgs universitet; Mikael Olsson, Göteborgs universitet; Inger Björneloo, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>Startnycklar för utbildning för hållbar utveckling. Göteborgs universitet har antagit utmaningen att arbeta med hållbar utveckling och utbildning för hållbar utveckling. En komplex uppgift. Vi redovisas, problematiserar och diskuteras tio års erfarenhet av detta arbete på lärarprogrammet men blickar också framåt mot nya utbildningar.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/177
Tema	1. Lärande för hållbar utveckling - grönt, gränslöst, gratis?
Form	Föredragning
Beteckning	3A1
Bidrag	<i>Startnycklar för utbildning för hållbar utveckling. Att arbeta med hållbar utveckling och utbildning för hållbar utveckling är en komplex uppgift för lärare på alla utbildningsnivåer. Det är därför en utmaning för alla inblandade parter i lärarutbildningen vid ett universitet. Göteborgs universitet har antagit den utmaningen utifrån Dekaden för lärande för hållbar utveckling och kraven i högskoleförordningen (UNESCO, 2004; Högskoleverket, 2010). I 2001 års lärarutbildning vid Göteborgs universitet inkluderades huvuddelen av utbildning för hållbar utveckling i en kurs under den första terminen av lärarutbildningen. Denna termin innehåller kurser som alla lärarstudenter läser gemensamt, oavsett vilken lärarprofession de ska arbeta med efter utbildningen. Eftersom lärarprogrammet, det största programmet på universitetet med ca 4500 studenter, är en angelägenhet för hela universitetet erbjuds en unik möjlighet att kombinera utbildnings- och forsknings-kompetens från alla olika institutioner för att skapa en god utbildningsmiljö för studenterna. Att engagera flera olika miljöer i utbildningen för hållbar utveckling framhålls som positivt av flera författare, även om det inte är oproblematiskt (Davidson et al., 2010; Henze, 2000; Lozano, 2006). Kursen <i>Kunskapens villkor och hållbar utveckling</i> engagerade seminarieledare och lärare från olika fakulteter, liksom personal från det offentliga skolväsendet. Kursen analyserar först kunskapens utveckling och form för att med argumentationsteknik och observationsmetodik som stöd arbeta med hållbar utveckling och utbildning för hållbar utveckling. Detta gav studenterna en chans att kombinera utbildningsvetenskap och hållbar utveckling, observationsmetodik och argumentationsteknik i sina akademiska studier med sin verksamhetsförlagda del av studierna. I kursen tränas studenterna också i att utifrån en holistisk utgångspunkt transformera innehållet så att det kan nå två olika målgrupper, delvis genom användning av informationsteknik (IT). Resultatet av denna del av utbildningen är en multimodal presentation med text, ljud och musik i ett bildspel som har som målgrupp elever på en skolnivå som motsvarar den egna inriktningen av lärarutbildningen. Presentationen är en del av vad vi kallar "<i>Startnycklar för utbildning för hållbar utveckling</i>". Denna kurs samt exempel från två av utbildningens inriktningar tas upp samt problematiseras. Frågeställningar som belyses är t ex om detta var ett bra sätt att undervisa om lärande för hållbar utveckling och hur kan denna erfarenhet tas tillvara i 2011 års lärarutbildning? Kan konceptet appliceras på andra yrkesutbildningar?</i>

Titel	Lärarytutbildning och hållbar utveckling
Författare	Wolfgang Brunner, Högskolan på Gotland
Sammanfattning	<i>I föredragningen presenteras de metoder vi använt, de slutsatser vi kommit fram till och det utbildningsmaterial vi gemensamt har utvecklat. Vi kommer även presentera strategier för den framtida implementeringen av material och metoder bland de 16 länder som ingår i SADC-regionen i södra Afrika.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/149
Tema	1. Lärande för hållbar utveckling - grönt, gränslöst, gratis?
Form	Föredragning
Beteckning	3A2
Bidrag	Att en radikal förändring av lärarytutbildningen krävs för att möta de framtida utmaningar vi står inför är de flesta överrens om. Det är en stimulerande och samtidigt krävande tid vi lever i, där befintliga strukturer utmanas och nya angreppssätt behöver utvecklas. SWEDSD (Högskolan på Gotland) och Lärarytutbildningen på Högskolan i Jönköping, har i samverkan med partners i Afrika* arbetat med att utveckla lärarytutbildningar så att hållbarhetsperspektiven framhävs, och så att utbildningarna leder till medvetenhet och handlingskompetens. Den här föredragningen kommer att handla om de erfarenheter vi gjort under arbetet och belysa några av de resultat vi uppnått. Frågeställningar: • Hur kan man inom lärarytutbildningen diskutera sig fram till en gemensam målbild av <i>vad hållbar utveckling innebär?</i> • Hur kan man använda den gemensamma målbilden för att diskutera <i>upplägg och innehåll</i> i olika akademiska ämneskurser? • Hur påverkas <i>arbetsformer</i> och <i>ämnesinnehåll</i> om kunskaper om hållbarhet är det övergripande målet? • Hur kan <i>konkreta lektioner och lektionssekvenser</i> i olika ämnen se ut om hållbarhet är det övergripande målet? • Hur kan resultatet av vårt arbete <i>implementeras</i> på ett effektivt sätt? Metod I en serie workshops har vi tillsammans med våra partnerorganisationer sökt svaren på frågeställningarna ovan. Vi har även påbörjat produktionen av ett läromedel som ska lyfta fram <i>vilka specifika kunskaper och insikter som varje enskilt ämne bidrar med</i> för att i slutändan leda till såväl <i>handlingskompetens</i> som till djupare insikter om <i>hållbarhetsfrågor</i>. Resultat I föredragningen presenteras de <i>metoder</i> vi använt, de <i>slutsatser</i> vi kommit fram till och det <i>utbildningsmaterial</i> vi gemensamt har utvecklat. Vi kommer även presentera <i>strategier för den framtida implementeringen</i> av material och metoder bland de 16 länder som ingår i SADC-regionen i södra Afrika.

Titel	Sahlgrenska akademins förändringsprocess för hållbar utveckling?
Författare	Barbro Robertsson, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>I begreppet global hållbar utveckling förenas arbetet mot fattigdom och miljöförstöring. Svenska högskolelagen ålägger högskolor att "i sin verksamhet främja hållbar utveckling". Vid Sahlgrenska Akademin vid Göteborgs universitet arbetar en grupp med att implementera hållbar utveckling i samtliga 18 program, utan att byta ut befintliga kurser eller innehåll i kurser.</i>

Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/359
Tema	1. Lärande för hållbar utveckling - grönt, gränslöst, gratis?
Form	Föredragning
Beteckning	3A3
Bidrag	Begreppet hållbar utveckling (HU) kan sägas ha sitt ursprung bl.a. i insikten om att naturen är sårbar och att jordens naturresurser är begränsade och ojämnt fördelade. I och med Brundtlandkommissionens arbete 1987 förenades arbetet mot fattigdom och miljöförstöring i begreppet hållbar utveckling som social, ekonomisk och ekologisk hållbar utveckling i en helhetssyn, vilket innebär att hushålla med och fördela jordens resurser så att nuvarande och kommande generationer kan få sina grundläggande sociala och ekonomiska behov tillfredsställda. Som en av flera gemensamma internationella strategier har man valt att satsa på utbildning för HU. FN har proklamerat de 10 åren 2005-2014 som dekad för utbildning för hållbar utveckling ett arbete som leds av UNESCO (2004). Svenska högskolelagen (Utbildningsdepartementet, 1992) har också en lagtext som ålägger högskolor i Sverige att "i sin verksamhet främja hållbar utveckling". För genomslagskraft i utbildning för HU behöver man använda "delaktighetsbaserade, processinriktade och problemlösningsorienterade undervisningsmetoder" (UNECE, 2009). Lärandet sker sannolikt i mindre utsträckning vid traditionella föreläsningar utan är något studenter behöver arbeta själva med i projektform och i samarbete med varandra. Detta är ett ämne som lämpar sig väl för självstudier, grupparbeten och muntliga och skriftliga presentationer i grupp. Även Sahlgrenska Akademin vid Göteborgs universitet med 18 utbildningsprogram har ställts inför uppgiften att bidra till lärandet för HU genom att skapa förutsättningar för att studenter under sin studietid skaffar sig kunskaper, förmågor och värderingar som kan användas inom deras framtida verksamhet för att främja en global hållbar social, ekonomisk och ekologisk utveckling. Inom akademien finns olika program från tekniska, naturvetenskapliga program såsom sjukhusfysiker och tandtekniker, till program med mer humanvetenskapliga inslag såsom sjuksköterske- och arbetsterapiprogram och program med samhällsvetenskapliga inslag som i folkhälsovetarprogrammet. Samläsning mellan program förekommer oftast inte. Gemensamt är inriktningen mot hälsa/ohälsa. Sedan december 2007 arbetar en grupp med representanter från de olika utbildningsprogrammen med uppdraget att integrera HU i respektive program utan att byta ut befintliga kurser eller innehåll i kurser. Olikheter såväl som likheter mellan program och våra tidigare erfarenheter har varit fruktbara och utmanande. Gruppen har inventerat befintliga inslag i programmen, utvecklat lärandemål, utväxlat studieuppgifter och skapat helhetsplaner för HU i respektive program. Sedan 2010 har 16 av 18 program mer eller mindre detaljerade skriftliga planer för innehåll, lärandemål, lärandeaktiviteter och kursplacering av hållbar utveckling genom hela programmen. För flera program fanns då redan stora delar av planerna implementerade. Processen, som har dokumenterats, kommer att presenteras och diskuteras.

Titel	Utbildning för hållbar utveckling - anställningsbarhet bildning eller irrvägar?
Författare	Peter Aspengren, Sveriges Lantbruksuniversitet; Jöran Rehn, Uppsala universitet; Jan Stockfors, Sveriges Lantbruksuniversitet
Sammanfattning	<i>Det framväxande begreppet hållbar utveckling och det återaktualiserade</i>

begreppet bildning rymmer flera gemensamma komponenter.

I den här workshopen arbetar vi med frågan om våra utbildningar kan utbilda för en hållbar utveckling och rymma det oförutsägbara, helhetsskapande lärande vi kan kalla bildning, samtidigt som vi producerar de specialister vårt samhälle behöver?

Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/134
Tema	1. Lärande för hållbar utveckling - grönt, gränslöst, gratis?
Form	Workshop
Beteckning	3B1
Bidrag	Hållbar utveckling är ett begrepp som aktualiseras allt mer. Högskoleförordningen föreskriver att högskolorna ska "främja en hållbar utveckling". Det betyder att våra utbildningar ska ge studenterna förmågan att verka för en hållbar utveckling. Men vad innebär det i praktiken att ha den förmågan och hur hjälper vi studenterna dit? På senare tid har också begreppet bildning återkommit i den svenska debatten om högre utbildning. Precis som när bildningsfrågan aktualiserades vid sekelskiftet 1800 är det mycket som en reaktion på vad man ser som en för hög grad av instrumentalisering av högre utbildning. Det moderniserade bildningsbegrepp som växer fram har många drag gemensamt med teman i diskussionen om utbildning för hållbar utveckling. En tolkning av bildningsbegreppet innebär att människan ska erövra förmågan att "... göra bruk av sin omdömesförmåga och sitt reflekterande tänkande utan någon annans ledning" d.v.s. bildning ger varje människa möjlighet att tänka kritiskt och "...Våga reflektera! Våga fälla omdömen! Våga handla!" (Burman 2011). Motsvarande förmågor diskuteras också i samband med utbildning för hållbar utveckling inte minst vad gäller social hållbarhet och t.ex. det institutionella imperativet (Valentin och Spangenberg 2000). En annan viktig aspekt av det moderna bildningsbegreppet är en nyfiken öppenhet där vi låter nytänkande och det främmande förutsättningslöst möta våra tidigare erfarenheter och fördomar (Gustavsson 1996). Tillsammans hänger dessa två aspekter av ett modernt bildningsbegrepp starkt ihop med tre av UNESCO:s fem grundpelare för en utbildning för hållbar utveckling (Delors 1996). Det lärande som äger rum vid våra lärosäten är både delar i individuella livsprojekt och komponenter i samhällets framtida kompetensförsörjning. Kan våra utbildningar vara utbildningar för hållbar utveckling och rymma det oförutsägbara, helhetsskapande lärande som vi kan kalla bildning och samtidigt ge samhället de specialister det behöver? I den här workshopen får deltagarna arbeta med den egna synen på vad "Utbildning för hållbar utveckling" respektive "bildning" innebär, hur de kan bidra till att centrala övergripande kunskapsmål nås samt hur vi inom den högre utbildningen kan främja en utveckling som gör en hållbar framtid möjlig.

Titel	Videorespons vid skriftliga studentexaminationer
Författare	Tobias Ruhtenberg, Högskolan i Borås
Sammanfattning	<i>Presentationen ger exempel hur videoteknik, s.k. screen casting, kan implementeras i kommunikationen mellan studenter och lärare vid skriftliga examinationer. Resultatet baseras på en studie genomförd med lärare och studenter vid Högskolan i Borås</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/207
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Föredragning

Beteckning	3C1
Bidrag	Ett problem för lärarutbildningar i Sverige idag är att hitta nya arbetsformer. Enligt Granberg (2011) så är den akademiska världen en av de svåraste att förändra arbets sättet i. Arbetsmetoderna för återkoppling på skriftliga inlämningsarbeten inom högskolan är inte effektiva utan ger ofta ett otillfredsställande resultat då många studenter inte förstår vad kommentarerna innebär. Min presentation visar exempel på hur lärarutbildningen i Borås har prövat nya arbets sätt då det gäller videorespons på skriftliga studentarbeten. Presentationen belyser hur man med enkla medel kan förändra kontakten mellan student och lärare samt utnyttja de tekniska hjälpmedel högskolorna har tillgång till men som inte alltid utnyttjas tillräckligt. Under VT 12 har en studie kring införandet av nya arbetsformer i lärarutbildningen genomförts. Studien utgår ifrån och vidareutvecklar en metod från Ice, Curtis, Philips och Wells (2007) där lärare ger auditiv respons på studenters skriftliga arbeten via nätet. Undersökningen av Ice, Curtis, Philips och Wells (2007) visar att tillfredställellandet var stort från studenternas sida. Fokus i studien ligger på lärarnas upplevelser av metoden och därutöver även försök med att lägga in videoinspelningar av de anteckningar, s.k. screencasts och kommentarer som läraren gör under rättningen av de inlämnade examinationerna. Lärare och studenter har genom intervjuer och skriftliga frågor blivit tillfrågade kring upplevelsorna av metoden. Frågor som behandlas i studien är: Hur kommer studenterna i utbildningen uppleva metoden? Vilka konsekvenser kommer dessa förändrade arbetsformer att få för lärarna? Ett syfte med studien är att uppnå förkortad rättningstid samt att kvalitét och kommunikation mellan student och lärare höjs. Min studie är aktionsforskningsbaserad dvs. jag är själv delaktig i processen och introducerar de inblandade kollegorna i de nya arbetsmetoderna. Min roll är även att vara bollplank och resurs om tekniken inte fungerar. Föredragningen genomförs tillsammans med en av ämneslärarna som prövat metoden. Vi kommer med exempel från aktiviteterna kring videoresponsen att visa hur användningen av videotekniken har gått till samt ge våra reflektioner och slutsatser från studien. Ett bildspel och exempel på videoupptagningar från metoden kommer att användas under presentationen.

Titel	Kvaliteten i distansstudenters kamratresponser och självvärdering
Författare	Lisbeth Amhag, Malmö högskola
Sammanfattning	<i>Studien handlar om kvaliteten i distansstudenters nätbaserade kamratresponser och självvärdering som redskap för och en progression på studenters lärande. Som analysmetod användes Hattie och Timperleys feedbackmodell med fyra processnivåer och Toulmins argumentmodell för tolkningen av det kvalitativa meningsinnehållet. Resultaten visar att kamratresponserna utvecklas, men det saknas förmåga att självvärdera.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/268
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Föredragning
Beteckning	3C2
Bidrag	I studien är det fokus på kvaliteten i distansstudenters nätbaserade kamratresponser och självvärdering. Motivet är att kursuppgifter på högskolenivå, som rapporter, artiklar och projektarbeten med olika presentationer, är komplexa och kräver att studenterna är insatta i vetenskapligt skrivande, kritisk granskning, problemlösning osv. Ett annat motiv är att ge och få respons på egna/andras texter och produktioner kan bidra till att studenter blir mer medvetna granskare, eftersom de läser in sina egna erfarenheter och

intentioner i dem (Dysthe et al., 2011).

Definitionen av kamratrespons används som ett mått på studenters förståelse för kursuppgifterna och att främja förmågan med att ge och få återkoppling (van der Pol et al., 2008). En praktisk fördel med att använda kamratrespons är att den blir tillgänglig under lärprocessen och i mycket större mängd än läraren kan ge ensam (Topping, 1998; 2005; Dochy et al., 1999). Självvärdering syftar till att främja studenters metakognitiva förmåga genom att de reflekterar över kvaliteten på de egna kursuppgifterna och jämför sina insatser. Tillvägagångssättet kan betraktas som redskap för och en progression på studenters lärande (De Wever et al., 2006; Kostons et al., 2010).

Metodmässigt samlades data in från 22 lärarstudenters kursuppgifter där det ingick kamratrespons och självvärdering under två på varandra följande högskolekurser 30 hp. I den första kursen arbetade de med egna dokumenterade fall om lärarens ledarskap och roll i skolan. I den andra kursen skulle de utifrån observationer om andraspråklärande och tvåspråkighet beskriva ett undervisningsexempel i skolan och ge egna didaktiska förslag. Efter inlämningen av kursuppgifterna skulle de gruppvis ge kamratrespons under en viss tidsperiod och därefter självvärdera med vidare reflektioner om sina egna inlägg. Som analysmetod användes Hattie och Timperleys (2007) feedbackmodell utifrån uppgiftsnivån, processnivån, metakognitiva nivån och den personliga nivån samt Toulmins argumentmodell (1958) för tolkningen av det kvalitativa meningsinnehållet. Resultaten visar att det kvalitativa meningsinnehållet i kamratresponserna utvecklas mellan de två distanskurserna, men det saknas förmåga att självvärdera de egna inläggen.

Titel	Utveckling av undervisning genom att använda testfunktionen i Pingpong
Författare	Håkan Tornberg, Högskolan i Jönköping
Sammanfattning	<i>Självriktade digitala tester prövas i tre olika kurser på JTH. Testerna som sker under kursernas genomförande öppnar nya möjligheter till utveckling av undervisningen. Studenterna uppskattar testerna och aktiveras till kontinuerliga studier. Andelen godkända ökar vid examinationer och många studenter anser att de kommer bort från intensiv tentamensläsning.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/160
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Föredragning
Beteckning	3C3
Bidrag	Inledning: En central och styrande del av studenters lärande utgörs av examinationen (Rowntree, 1987; Hult, 2005). Vid undervisningen på programmen för högskoleingenjörer i byggnadsteknik vid Tekniska Högskolan i Jönköping används lärplattformen Ping Pong, som innehåller funktionen "Tester". Det finns en översiktlig kännedom om funktionen hos lärarna, men den har tillämpats i ringa omfattning i undervisningen. I en svensk undersökning av examination av nätbaserade kurser konstaterades en viss förskjutning till förmån för tillämpningsuppgifter och formativ examination jämfört med traditionell undervisning (Hult, 2005). Under höstterminen år 2011 inleddes ett pedagogiskt utvecklingsprojekt med syfte att öka kunskapen om hur den digitala testfunktionen skulle kunna skapa större allsidighet i undervisningen och därigenom ge möjligheter till ett effektivare lärande. Utvecklingsprojektet fokuserade följande frågeställningar: • Vilken är studenternas uppfattning om och motivation till att göra digitala tester?

- Främjar självriktade digitala tester likabehandling vid examinationer?
- Stimulerar återkommande digitala tester under kursen genomförande till aktivering och kontinuerlig inläring?
- Förändras betygsfördelningen?
- Kan frågor skapade i digitala test spegla lärandemålen för kunskap, förståelse och färdigheter?
- Behövs kompletterande bedömningsmetoder?

Genomförande: Digitala tester prövades under hösterminen år 2011 på två kurser. Under den första kursen gavs tre digitala tester under pågående kurs. I den andra kursen gavs två digitala tester och ett redovisningsseminarium under pågående kurs som avslutades med en digital tentamen. För närvarande provas tester och studieupplägg i en tredje kurs.

Resultat: Studenterna är överlag tillfredsställda med fortlöpande tester under kurserna. Studenterna anser att de aktiveras och läser kontinuerligt under kursperioden. Samtidigt fungerar testerna som avstämning för fortsatt inläring. Närvaron vid olika kursaktiviteter är nästan total. Testerna är frivilliga, men ger över ett visst antal rätt en liten bonus till tentamen.

Rättningen blir strikt neutral. Flertalet studenter uttrycker sig positivt om digitala tester. En mindre grupp anser det vara svårare att läsa frågor på dataskärm, men är positiva till att få resultatet i samband med inlämningen. Studenter med läs- och skrivsvårigheter ger ingen avvikande bild från övriga studenter. Jämfört med traditionella tentamina ökar andelen godkända. Fler erhåller betygsgraden fyra, medan betygsgraden fem är oförändrad. Aktiveringen under kurserna tycks gynna svagare studenter.

Testerna innehåller följdfrågor på lösningar till förberedande beräkningsövningar. Studenter som förstår beräkningarna erhåller sannolikt rätt på testfrågorna. Flervalsfrågor kan även konstrueras så att de verifierar samma kunskaper som beskrivande svar.

Även muntliga redovisningar i seminarieform och skriftliga inlämningar ersätter tentamens redovisande uppgifter. Seminarieövningarna är uppskattade. Lärares närvaro och kontakter med studenterna ökar genom minskad tid för tentamensrättning.

Titel	Användandet av inspelade läroobjekt inom nätbaserad utbildning
Författare	Peter Mattsson, Högskolan i Skövde
Sammanfattning	<i>Med inspiration från begreppet "The Flipped Classroom" och U-turnmodellen (Collis & Moonen, 2001) leder Peter Mattsson, datapedagog vid Högskolan i Skövde, ett samtal kring hur inspelade läroobjekt kan användas inom nätbaserad utbildning.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/215
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Rundabordsamtal
Beteckning	3D1
Bidrag	2009 gjordes campuskursen Webbutveckling – Webbplatsdesign 7,5 hp om till en fristående distanskurs. Avståndet mellan lärare och studenter i både tid och rum, samt en mycket större studentgrupp att hantera var de primära utmaningarna att lösa, men även den traditionella föreläsnings- och handledningsmetoden behövde utmanas och ifrågasättas. I detta arbete kom inspelade läroobjekt att spela en viktig roll. När kursen Webbutveckling – Webbplatsdesign gjordes om inhämtades

inspiration från begreppet "The Flipped Classroom" och U-turnmodellen (Collis & Moonen, 2001). I detta fall handlade det om att campuskursens 12 föreläsningar gjordes om till att bestå av drygt ett hundra kortare lärobjekt vilka studenterna hade tillgång till under hela sin studietid. Skapandet av dessa lärobjekt möjliggjorde en flexiblare och effektivare studietakt för studenterna där de på egen hand och i anpassad takt kunde införskaffa sig fakta och kunskaper istället för att som tidigare få detta via föreläsningar. Vid interaktion med lärare och studenter behandlades istället problemlösning och kollaborativt lärande i form av handledningar, seminarier och redovisningar.

För läraren innebar det att all tid som tidigare använts till planering och genomförande av föreläsning frigjordes till förmån för bl a handledning. Denna handledning skedde främst i asynkrona miljöer där läraren och de andra studiekamraterna fanns tillgängliga via lärplattformens forum. Till viss del skedde även synkron handledning via Adobe Connect. Den omfördelade tiden bidrog även till mer tid för kursdesign och kursutveckling.

Denna modell visade sig vara mycket uppskattad bland distansstudenterna som gillade att lärobjekten hela tiden fanns tillgängliga samt att läraren och studiekamraterna fanns tillgängliga för handledning när den enskilde studenten var i behov av det. Vid implementationen av denna modell på campuskursen togs den först emot med blandade känslor; de allra flesta uppskattade lärobjekten, men kunde ibland känna att de gick en distanskurs på campus. För att råda bot på detta informerades studenterna på ett bättre sätt om studieformen med lärobjekt samt att den synkrona handledningen erbjöds på campus.

Erfarenheterna med införandet av lärobjekt i en kurs är att det möjliggör mer tid åt handledning, kursdesign och kursutveckling, att det uppskattas av såväl distans- som campusstudenter, men att lärobjektens roll och syfte måste kommuniceras och sättas i ett sammanhang.

Titel	En pedagogisk process från tanke till färdig instruktionsfilm vid handläggning av utdrivningsskedet vid normal förlossning
Författare	Margareta Mollberg, Göteborgs universitet; Marie Berg, Göteborgs universitet; Eva Rådström, Göteborgs universitet; Anneli Westlund, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>En instruktionsfilm om handläggning av utdrivningsskedet vid normal förlossning avser att ge studenter ökade möjligheter att individualisera eget lärande.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/185
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	3D2
Bidrag	Centralt i barnmorskans ansvarsområde på förlossningsavdelning är självständig handläggning av utdrivningsskedet vid normal förlossningsprocess. Studenter utvecklar färdigheter i det genom teoretiska studier, simulatorträning samt verksamhetsförlagd utbildning. Forskning visar att studenters lärande främjas av olika undervisningsformer som sammanlänkar teoretiska och praktiska kunskaper (Jank & Meyer, 1997). Olstedt (2001) refererar till pragmatikern Dewey (1916) som beskriver nyttobegreppet som betydelsefullt. Han anser att pragmatismen är svaret på hur kunskap väljs ut och hur det organiseras av och för den som ska lära sig. Forskning visar också att studenter som lärt via undervisningsfilm online uppvisat lika goda resultat i praktiska färdigheter som studenter som fått lärarledda lektioner, samt nådde bäst resultat vid examination (McKenny, 2011). En instruktionsfilm ökar även förutsättningen för flerspråkiga och studenter med särskilda behov som t.ex. vid dyslexi att nå optimal kunskapsutveckling. När filmen är tillgänglig online kan studenters egna behov styra när de väljer att se på

utvalda sekvenser, med syfte att öka kunskapen. Det ger större delaktighet i deras inlärningsprocess, i enlighet med pedagogiska intentioner i barnmorskeprogrammets utbildningsplan (Dnr G217 4699/06).

Syfte och frågeställning. Då studenter i Barnmorskeprogrammet saknar en instruktionsfilm kring handläggning av förlossningens utdrivningsskede är syftet att producera en instruktionsfilm som kan användas som pedagogiskt redskap till kunskapsutveckling för barnmorskestudenter.

Metod och resultat. Utgångspunkt är Corbally's (2005) metod kring utveckling av pedagogiska undervisningsfilmer och bestod av fyra steg. I *förproduktionen* planerades alla moment och centralt var ett noggrant skrivet manuskript, anpassat till olika moment i utdrivningsskedet samt till relevant tidsåtgång. Att utgå från ett bildmanus som tydligt illustrerade ordningsföljden på moment som avsågs utgöra den slutliga filmen underlättade arbetet. I *produktionen* filmades först ordningsföljden av olika moment och därefter adderades talet. Vid *efterproduktionen* redigerades filmen. Granskningen av bild och ljud fokuserades på filmens krav på att vara estetiskt tilltalande och tydlig visar hur klinisk handläggning av utdrivningsskedet vid normal förlossning utförs. Sista momentet var *validering* vilket genomfördes via två fokusgruppsintervjuer; en med kliniskt verksamma barnmorskor och lärare från barnmorskeutbildningen, samt en med barnmorskestudenter. På så sätt erhöles synpunkter om filmen från två olika perspektiv. Detta genomfördes våren 2012 och produkten blev en film.

Diskussion. Vi har ingen forskningsfråga eftersom vi inte gjort en studie. Eftersom det är första gången vi gjort en film vill vi diskutera - pedagogiska styrkor och svagheter....osv.?

Titel	Lärcenterbaserad utbildning i relation till hur lärosäten kan organisera lärande för hållbar utveckling
Författare	Staffan Bengtsson, Högskolan Jönköping; Lars Svensson, Högskolan Väst
Sammanfattning	<i>Högskola och universitet måste förhålla sig till en föränderlig omvärld med nya premisser för hur lärande och utbildning ska bedrivas och organiseras på ett hållbart sätt. En möjlighet för våra lärosäten är att utveckla lärcenterbaserade utbildningsformer, vilket kräver en vidare diskussion kring vilka pedagogiska och organisatoriska konsekvenser som följer av detta. Workshopen bygger på att deltagarna och presentatörer diskuterar och redovisar egna erfarenheter kring dessa studieformer samt tar del av slutsatser från en studie på området.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/169
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	3E1
Bidrag	Syftet med denna workshop är att diskutera och utbyta erfarenheter av lärcenterbaserad utbildning (LCU). Tanken är att problematisera användningen av denna utbildningsform som ett medel för att genomföra längre programutbildningar och skapa möjligheter till högre studier för studenter som inte självklart kan förlägga studier till en högskola/universitet. Workshopen utgår från en studie om LCU, sett ur ett student- och lärarperspektiv. [1] Studien belyser frågorna; varför väljer studenterna LCU, vilka förväntningar som finns på utbildningsformen, hur beskriver studenterna styrkorna och svagheter med LCU och vilka erfarenheter har lärarna av att arbeta med den här formen. Även om fokus ligger på dessa aktörers beskrivningar bör diskussionerna även innehålla aspekter hur lärosäten kan utveckla utbildningsformer och på vilket sätt man, genom olika nätverk, väljer att samverka med andra aktörer på utbildningsområdet. Diskussionerna i

workshopen kommer att kretsa kring olika erfarenheter från högskolor/universitet och hur distansundervisning/LCU får konsekvenser för tillämpad pedagogik och vilken medvetenhet som finns kring dessa frågor. Diskussionen tangerar även en pedagogisk/ didaktisk problematisering kopplat till den här formen av utbildning, liksom en vidare analys av hur premisserna för det *goda distans- eller LCU-lärandet* kan relateras till ett mer interaktionistiskt perspektiv kring sociokulturellt lärande. Diskussionerna kommer att belysa utbildningsformens styrkor och svagheter och utgå från teman som bör bli föremål för fortsatt utvecklingsarbete; såsom delaktighetsfrämjande pedagogiska modeller, teknikutveckling och organisatoriska aspekter gällande relationen mellan t ex lärosäten och regionala lärcentra.

På ett övergripande plan har frågan om LCU hög relevans för temat *hur lärosäten kan organisera lärande för hållbar utveckling*. Det handlar ytterst om hur högskolor kan designa och utveckla lärandemiljöer för studenterna som har svårt att flytta till en annan ort än där de bor och verkar. Alternativa utbildningsformer tangerar på olika sätt frågan om hur lärosäten kan samordna resurser, med vilka aktörer samverkan ska ske, hur utbildningar kan och bör göras tillgängliga i regioner utan högskolor och universitet samt vad detta får för konsekvenser för olika aktörer? Slutligen rymmer LCU-frågan också centrala miljöaspekter, i form av minskat resande, vilket ligger i linje med ovanstående hållbarhetstema.

Workshopen är tänkt att kretsa kring spänningen mellan hur högskola/universitet kan agera i en föränderlig omvärld med nya premisser för lärandet sett i relation till hur vi tänker kring möjliga pedagogiska och didaktiska modeller. Sessionen vänder sig till de som på olika sätt arbetar med eller är intresserade av den här typen av utvecklingsfrågor inom respektive lärosäte.

Titel	Flexible Learning for regional development within the EARLALL network in Europe
Författare	Gunnar Peterson, Högskolan Väst; Anita Eklöf, Högskolan i Borås; Siv Sjöström, Högskolan i Jönköping; Lars-Göran Hedström, Högskolan i Halmstad; Johani Karonen, Högskolan i Skövde; Bengt Petersson, Göteborgs universitet; Elisabeth Saalman, Chalmers tekniska högskola; Lena E Johansson, Karlstads universitet
Sammanfattning	<i>The West Sweden Network for Flexible Learning (VKF) is in collaboration with network EARLALL, setting up projects with universities around Europe to share best-practice and experiences in flexible learning. Starting with the use of social media in higher flexible learning and webinars to support the flexible learning.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/249
Tema	3. Den globala utbildningen - mervärden, merarbete?
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	3E2
Bidrag	West Sweden Network for Flexible Learning (VKF) is a network for collaboration on flexible learning founded in the mid-1990's. It includes the 8 universities in Gothenburg, Halmstad, Borås, Skövde, Jönköping, Karlstad, Väst and Chalmers. The network mission is two folded; inspire and develop best-practice in flexible learning and to collaborate with the surrounding society on needs and use of flexible learning. Region Västra Götaland have been a close partner and project sponsor for several years, took an interest and connected to the EARLALL network of regions and universities around Europe for a project. The VKF network suggested a joint project to universities and regions in the EARLALL network in September 2011. And the selected topics for the project were: a) Impact of using social media in flexible learning and b) Webbinars, use and possibilities in flexible learning. But to be able to develop a project over these two issues VKF and the

partners need to set them into a context and to specify what to develop knowledge on and learn more about. Selected was LMS take a variety of forms from paid software solutions, Open-Source versions and individual solutions developed in-house. Regardless of type, there are four common issues with LMS and e-learning solutions and they are: 1) the quality of learning 2) integration with existing external platforms 3) formalizing informal learning 4) ubiquitous access to learning platforms regardless of device and 5) semantic aspects.

The second issue deals primarily with the need for better integration and use of existing popular social platforms. Regardless of thoughts and opinions, these tools are already being used, researched, and implemented in learning situations. The primary issue is that learning and the control of learning tools frequently takes place in parallel systems, i.e. in an LMS as well as in FaceBook, Twitter, etc. Because most of the larger social media outlets have extensive APIs the solution is to integrate social media platforms into LMS's in order to streamline course instruction and make social media within LMS a transparent process. Interesting aspects on this is Google+ Hangouts (<http://www.youtube.com/watch?v=LtmdiPUGGe8>)

At the round table discussion we present and discuss the development of the project, selected issues to work on with the partners and the results thus far. Since this project is in progress and the ambition is to work jointly for many years. For the improvement of performance in flexible learning and practices at involved universities.

Titel	Låt den handledde leda samtalet med hjälp av fotoelicitering
Författare	Margaretha Häggström, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>Med hjälp av fotoelicitering, berättande med hjälp av bild, kan den handledde leda samtalet och på så sätt få rollen som subjekt. Studentens delaktighet ökar och lärandet explicitgörs. Innehållet i samtalen förändras då studenten sätter agendan för samtalet.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/97
Tema	4.Handledning - med den lärande i fokus
Form	Föredragning
Beteckning	3F1
Bidrag	Det finns olika sätt att handleda lärarstudenter, och en uppsjö av handledande litteratur om handledning (t.ex. Handal & Lavås 2000, Franke 2010, Birnik 2010). Få av dem diskuterar den handleddes roll. Ett sätt att låta den handledde leda samtalet är genom fotoelicitering, dvs. berättande med hjälp av bilder. I en fenomenologisk studie har jag låtit tre lärarstudenter fotografera sina upplevelser och tankar kring sin praktikperiod. Fotografierna kan gestalta ett konkret fenomen likaväl som abstrakta begrepp. I handledningssamtal har studenterna visat sina fotografier och berättat hur de tänkt. Det jag och lärarstudenterna upptäckte, var att handledningssamtalets innehåll blev helt annat då studenterna själva satte agendan för samtalet. Samtal om hur tid genomsyrar läraryrket diskuterades, skolans förhållande till "den levda kroppen" och dikotomin mellan tanke och kropp synliggjordes. Mycket handlade om rädslan att inte räcka till i den kommande professionen. Studenternas intentionalitet rörde sig långt utanför undervisningssituationen, de didaktiska spörsmål jag vanligtvis brukar ta upp vidgades till att röra professionens komplexitet. Det jag tar för givet i min lärarroll problematiserades och det blev en lärandesituation, för studenterna och i hög grad även för mig som handledare. Genom fotoelicitering menar jag att den handledde tydligare blir en drivkraft för, och bättre kan explicitgöra sitt lärande, samt att studenternas delaktighet ökar.

”Handledningen har varit ett nytt, befriande sätt att nå selvrefleksjon og ideeskapende. Jag har fått uttrykke meg uttalade, ibland omedvetne, ubearbejdede tanker og kjensler, vilka utan fotona troligen inte skulle kunna ha verbaliserats.”
Student 1.

”Med bilderna som utgangspunkt öppnades nya möjligheter för vad og hur man kan prata inom ramen för handledningssamtalen. Det var lättare att prata om opplevelser utifrån en bild, befriande att fokus låg på bilderna, inte på meg”.
Student 2.

Jag ser stor potential i fotoelicitering i handledning av lærarstudenter.

Titel	Hva kjennetegner den skandinaviske mentor?
Författare	Petter Mathisen, Universitet i Agder
Sammanfattning	<i>Presentasjonen viser hvordan hverdagsforståelsen av mentorbegrepet i begrenset grad gir grunnlag for å forankre en mentorroll eller en mentorordning. Basert på analyser av språk, faglitteratur og case presenteres en modell som beskriver mangfoldet i den skandinaviske mentorrollen. Det argumenteres det for et mentorbegrep som utvikles ut fra en lokal konsensus og som skaper identifikasjon, troverdighet og eierforhold.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/128
Tema	4. Handledning - med den lærande i fokus
Form	Föredragning
Beteckning	3F2
Bidrag	Mentorskap er en arbeidsform som tradisjonelt innebærer at en erfaren yrkesutøver hjelper en annen til å bli dyktigere og mer kompetent i sin yrkesutøvelse. Dette innebærer at en sentral og tiltrodd person med høy kompetanse står fram som rollemodell og hjelper, for å skape utvikling og vekst hos en uerfaren, nytilsatt eller mindre kompetent kollega. Mentorrelasjonen kan være uformell eller i form av et formalisert og organisert mentorprogram, og det eksisterer en rekke ulike typer mentorrelasjoner mellom disse ytterpunktene. Intensjonen med presentasjonen er å bidra til en nyansering av mentorbegrepet og å aktualisere og problematisere bruken av begrepet og konseptet mentorskap i en skandinavisk sammenheng Sentrale spørsmål er: • Hvilke røtter og forankring har begrepet mentor i en nordisk sammenheng?• Hvordan oppfattes og brukes mentorbegrepet i formelle mentorskap?• Hvordan kan et meningsfullt mentorbegrep utvikles i formelle mentorprogram? Intensjonen med presentasjonen er å bidra til en nyansering av mentorbegrepet og å aktualisere og problematisere bruken av begrepet og konseptet mentorskap i en skandinavisk sammenheng. Presentasjonen bygger på følgende artikkel Mentorskap på norsk. Begrepet og praksisen (Mathisen, 2011). Presentasjonen tar utgangspunkt i a) en språkanalyse av det historiske begrepet, b) en analyse av 15 fag- og lærebøker om mentorskap skrevet av skandinaviske forfattere og c) en drøfting av seks case fra universitet og næringsliv. Av prosjektet framkommer at de historiske røttene stadig gir mening til begrepet, men referansene er delvis brutt og hverdagsforståelsen av mentorbegrepet gir i begrenset grad grunnlag for å forankre mentorrollen, mentorfunksjonen eller mentorordningen. Internasjonalt framstår mentorbegrepet svært forskjellig i de ulike kontekster det blir benyttet, slik at en konsensusforståelse av begrepet verken synes mulig eller ønskelig. I skandinavisk sammenheng finner vi det samme mønsteret, selv om det er grunn til å hevde at vi hovedsakelig befinner

oss i en europeisk tradisjon, preget av det som beskrives som "developmental mentoring", med innslag av "sponsorship mentoring".

Fig. 1: Ulike perspektiver på det skandinaviske mentorbegrepet. (Mathisen, 2011)

Basert på analysen av mentorrollen lokaliseres og defineres en modell (Fig. 1) ut fra seks ulike perspektiver, og det argumenteres for at dersom mentorbegrepet skal kommunisere på en meningsbærende måte med dem som inngår i eller har ansvar for et mentorforhold, bør det være **situert, pragmatisk og kontekstfølsomt**. Det er også vesentlig med en reflektert forståelse av historiske røtter så vel som en referanse til internasjonale og nasjonale påvirkningsforhold. Samtidig bør mentorbegrepet utvikles ut fra en **lokal konsensus**, slik at det skaper **identifikasjon, troverdighet og eierforhold**.

Titel	"Å forelese er en ensom affære. Jeg er sikker på at de fleste går inn i klasserommet med en sommerfugl eller tusen i magen [...]"
Författare	Brit, Hanssen, Universitet i Stavanger; Dag Husebø, Universitet i Stavanger; Vegard Moen, Universitet i Stavanger
Sammanfattning	<i>Presentasjonen, som er basert på tekster fra kollegaer som har deltatt på universitetspedagogiske kurs ved Universitetet i Stavanger, har til hensikt å formidle deres fortellinger om seg og sin undervisning. Fortellingene danner grunnlag for å diskutere hva vi som utdanningsinstitusjon kan lære og hva vi kan forbedre i et studiekvalitetsperspektiv.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/95
Tema	4. Handledning - med den lärande i fokus
Form	Föredragning
Beteckning	3F3
Bidrag	Vi vet mye om studiekvalitet i høyere utdanning og at ulike kvalitetsområder står i et dialektisk forhold til hverandre. I denne sammenhengen vet vi også at læreren er av stor betydning. Imidlertid vet vi lite om hvordan universitetslærere selv opplever det å undervise. Denne presentasjonen er basert på ulike skriftlige tekster og muntlige tekster fra kollegaer som har deltatt på kurs i universitetspedagogikk ved Universitetet i Stavanger (UiS), et kurs alle universiteter og høyskoler i Norge er forpliktet å tilby vitenskapelig ansatte som

ikke kan dokumentere pedagogisk basiskompetanse (jf. universitets- og høyskoleloven kap. 6, § 6-3). Presentasjonens hensikt er å formidle disse kollegaenes fortellinger om seg og sin undervisning. Fortellingene deres danner grunnlag for å diskutere hva vi som utdanningsinstitusjon kan lære og hva vi kan forbedre i et studiekvalitetsperspektiv.

Det er universitetslæreren som rammefaktor for lærerarbeidet som blir gjenstand for diskusjon i, en diskusjon vi mener må bli en viktig del av debatten om studiekvalitet. Konkret spør vi hvilke dilemmaer, utfordringer og spenningsforhold universitetslærere opplever at de står i når det gjelder egen undervisning, og hva de mener det eventuelt kan gjøres noe med når det gjelder å møte disse. Forbindelsen mellom kvalifisering av vitenskapelige ansatte og et sosiokulturelt syn på læring (Lave & Wenger, 1991; Lahn & Jensen, 2008; Sfard, 1998; Säljö, 2001; Vygotsky & Cole, 1978; Wenger, 1998; Wertsch, 1998) vil eksemplifiseres gjennom læringsformen kollegaveiledning. Dette er eksempel på en læringsform for strukturert kollegialt samarbeid som kan bidra til at både kunnskaper og ferdigheter utvikles og til at emosjonelle utfordringer blir diskutert.

Undersøkelsen vår kan forstås som en eksempelstudie (Kalleberg, 2004) og er basert på et empirisk datamateriale om hva deltakere på basiskurs i universitetspedagogikk forteller om egen undervisning. Empirigrunnlaget er ulike skriftlige og muntlige tekster fra 64 kollegaer som har deltatt på basiskursene i universitetspedagogikk de tre siste årene 2008-2011. Resultatet av undersøkelsen presenteres i lys av tre hovedfunn. Det ene er universitetslærerens følelser som rammefaktor for studiekvalitet. Det andre er universitetslæreres behov for praktiske tips, begreper og teoretiske perspektiver og det tredje er betydningen av kollegaveiledning som læringsform

Titel	Praktisk-estetiske perspektiv på lærande som utgangspunkt for tvärdisciplinära arbetssätt
Författare	Susanne Björkdahl Ordell, Högskolan i Borås
Sammanfattning	<i>Kan estetiska lärprocesser stimulera till ett gränsöverskridande – mellan olika ämnen och olika sätt att se på lärande och kunskap, i takt med den postmoderna tiden. Hur skall i så fall en sådan utbildning se ut? Ett exempel från lärarutbildningen - kan det omsättas i andra utbildningar?</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/190
Tema	5. Kreativa och konstnärliga kompetenser
Form	Rundabordsamtal
Beteckning	3G1
Bidrag	På vilket sätt kan praktisk-estetiske perspektiv på lärande inspirera till ett tvärdisciplinärt arbetssätt inom högskolan? Hur skall i så fall en sådan utbildning se ut? Ett exempel från lärarutbildningen - kan det omsättas i andra utbildningar? På Högskolan i Borås fanns under perioden 2006 till 2011 en inriktning "Lärande genom textil", där studenter fick fördjupa sig i textil som redskap för lärande i förskolan, förskoleklass och år 1-3 i skolan samtidigt som de fikk en allmän kompetens för att undervisa i dessa verksamheter. Inspiration till utbildningen var två forskningsprojekt, "Räkna med textil" och "Slöjdcirkus" och ett samarbete med Textilhögskolan som är en del av högskolan i Borås. Projektet Räkna med textil (Björkdahl Ordell & Eldholm 2003) hade under lång tid pågått vid förskolor i och runt Borås för att stimulera barns kreativitet både vad gällde textil som teknik och textil som redskap för matematisk förståelse. Förskoleklassen visade sig vara en lämplig skolform för att överbrygga den mer informella undervisningen i förskolan till skolans mer formella. Projektet följde också en grupp barn upp i åk 2

i skolan. Slöjdcirkus (Björkdahl Ordell & Kärrby 2006, Björkdahl Ordell & Boström 2008) var ett projekt genomfört av Hemslöjdens organisation för att locka barn till att vilja slöjda. Slöjdcirkus arbetade medvetet med att kombinera olika estetiska uttrycksformer, musik, dans, berättande och slöjd, utifrån ett lärandeperspektiv, som kom att kallas slöjdcirkuspedagogik. Båda projekten låg inom det praktisk-estetiska kunskapsfältet, med tyngdpunkt på lärande. Projekten utgjorde grunden i lärarutbildningen, "Lärande genom textil", och utmanade då akademien som prioriterar teoretisk kunskap framför praktikgrundad.

Forskning kring praktisk-estetiska lärprocesser visar att grundskolan ser dessa ämnen mycket som förströelse, omväxling och till gagn för de elever som inte orkar med skolans teoretiska undervisning eller har personliga problem (Lindgren 2009). Molander (2009) pekar på den dualism som finns i läroplanerna; "I skolarbetet ska de intellektuella såväl som de praktiska, sinnliga och estetiska aspekterna uppmärksammas" vilken visar på motsättningen, å ena sidan det intellektuella och å andra sidan det praktisk-estetiska. Modernismen idé, lever kvar i skolan, idén om en dualism mellan subjekt och objekt, om kunskap om något och övertygelsen om att språk och matematik ger de bästa avbildningarna.

Kan estetiska lärprocesser stimulera till ett gränsöverskridande – mellan olika ämnen och olika sätt att se på lärande och kunskap, i takt med den postmoderna tiden. Ett Rundabordssamtal mellan företrädare för estetiska ämnen och teoretiska.

Titel	På konstnärlig eller vetenskaplig grund - Olika förutsättningar för studenters lärande
Författare	Per-Henrik Holgersson, Kungl. Musikhögskolan i Stockholm; Jan-Olof Gullö, Södertörns högskola, Johansson Sören, Högskolan Dalarna
Sammanfattning	<i>Syftet med detta rundabordssamtal är att diskutera vilka konsekvenser det får för studenters lärande och kunskapsutveckling om en utbildning vilar på konstnärlig eller vetenskaplig grund. Samtalet sker med utgångspunkt ur erfarenheter från musikproduktion, ett ämne som i den högre utbildningen finns representerat inom såväl konstnärliga som vetenskapliga utbildningar.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/300
Tema	5. Kreativa och konstnärliga kompetenser
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	3G2
Bidrag	Syftet med detta rundabordssamtal är att diskutera vilka konsekvenser det får för studenters lärande och kunskapsutveckling om en utbildning vilar på konstnärlig eller vetenskaplig grund. Vårt intresse för denna fråga vuxit fram genom tre olika undersökningar med inriktning på musikalisk kunskapsutveckling i högre utbildning (Gullö 2010, Holgersson, 2011, Johansson 2012). För att som utgångspunkt för diskussionen ringa in ett område där frågan om konstnärlig eller vetenskaplig grund har stor relevans har vi valt att här kort beskriva viktiga aspekter som rör utbildning i musikproduktion. Utvecklingen av modern informations- och kommunikationsteknologi har resulterat i avancerade möjligheter att skapa musik med digitala verktyg. Som en följd av denna utveckling söker sig många musikskapande ungdomar till högre utbildning i musikproduktion. En trend som säkert bidrar till det ökade intresset för utbildning i musikproduktion är att många svenska musikproducenter haft stora internationella framgångar. Enligt <i>Svenska Tonsättares Internationella Musikbyrå – STIM är Sverige en av världens största exportörer av musik räknat i royaltytäckter per capita</i>. Och eftersom STIM (2011) har över 60 000 anslutna

medlemmar, kompositörer, textförfattare och arrangörer, har alltså ungefär en halv procent av den svenska befolkningen i egenskap av rättighetsinnehavare ett personligt ekonomiskt intresse av musikproduktionsverksamhet.

Utbildning i musikproduktion kan betraktas som ett växande område.

Musikproduktion finns i kurser och utbildningar vid universitet och högskolor sedan början 1980-talet och sedan millennieskiftet har många utbildningsvägar tillkommit. Men det är inte bara på musikhögskolorna som det finns utbildning i musikproduktion. Det är framför allt vid vanliga universitet och högskolor som de flesta utbildningarna och den största utbildningsvolymen finns. Utbildning i musikproduktion alltså gått från att vara en specialistutbildning för utvalda musikhögskolestudenter till att bli ett ämne som konkurrerar om studenterna i den högre utbildningen på samma villkor som annan högskoleutbildning.

Eftersom högre utbildning enligt högskolelagen ska vila på vetenskaplig eller konstnärlig grund samt på beprövad erfarenhet vill vi under detta rundabordsamtal problematisera och diskutera frågor om vilken betydelse det har för studenterna om en utbildning vilar på just konstnärlig eller vetenskaplig grund. Vi gör detta från utgångspunkten att det finns utbildning i musikproduktion vid såväl konstnärliga högskolor som vid vanliga universitet och högskolor. Vi vill att samtalet framför allt kretsar kring vilka konsekvenser det får för studenters lärande och kunskapsutveckling om utbildningen sker på konstnärlig eller vetenskaplig grund. Eftersom frågor av detta slag kan vara relevanta för många olika slags utbildningar är vår målsättning är att samtalet omfattar mer än just utbildning i musikproduktion.

Titel	TUR och skicklighet - Strategisk samverkan för utbildningsexcellens
Författare	Maja Elmgren, Uppsala universitet; Staffan Andersson, Uppsala universitet; Anders Berglund, Uppsala universitet; Tove Dahlström, Uppsala universitet; Lena Forsell, Uppsala universitet; Ingela Frost, Uppsala universitet; Björn Gembert, Uppsala universitet; Fredrik Härlin, Uppsala universitet; Arnold Pears, Uppsala universitet; Stefan Pålsson, Uppsala universitet
Sammanfattning	<i>Att utveckla utbildning i takt med aktuell universitetspedagogisk och ämnesdidaktisk forskning är ett högt uppsatt mål. Vi vill öppna för dialog om hur detta kan åstadkommas och ger några exempel på hur olika perspektiv kan tas tillvara och olika verksamheter kan integreras.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/313
Tema	6. Vetande och vetenskap
Form	Föredragning
Beteckning	3H1
Bidrag	I <i>Pedagogisk program för Uppsala universitet</i> (2008) står att "Uppsala universitet ska ha en förstklassig utbildning där undervisningen utvecklas i takt med aktuell universitetspedagogisk och ämnesdidaktisk forskning". Frågan är hur detta ska åstadkommas. Inom universitetsvärlden är det inte ovanligt med linjära beslutsgångar och vertikala informationsflöden, men för att nå framgång krävs medvetet strategiskt arbete i många riktningar. Inom Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten på Uppsala universitet har vi försökt hitta flera olika strategier för detta. En central roll har Teknisk-naturvetenskapliga fakultetens universitetspedagogiska råd (TUR), som fungerar som en samlade punkt för olika verksamheter och en brygga mellan olika områden. TUR samlar studenter, pedagogiska ledare, ämnesdidaktiska forskare och lärare för att utnyttja olika perspektiv och kompetenser. Alla arbetar tillsammans med en gemensam önskan om fortsatt utveckling. Kombinationen av engagemang inom TUR och andra uppgifter som forskning, undervisning, utbildningsbevakning

och andra uppdrag ger insikt i fakultetens verksamhet samt aktuella möjligheter och problem. Den heterogena sammansättningen ger ett stort kontaktnät. TUR fungerar alltså som ett nav för utvecklingsarbetet, anpassat för lokala förutsättningar, med många olika verksamheter som bygger en helhet.

Genom de undersökningar vi utför inom TUR och den lokala ämnesdidaktiska forskningen ges indikationer om de styrkor vi kan bygga vidare på och de svagheter vi behöver åtgärda.

Vi kompletterar universitetets breda utbud av högskolepedagogiska utbildningar genom att ge ämnes- och ingenjörsidektiska utbildningar. Det innebär en möjlighet att fördjupa sig i exempelvis den naturvetenskapliga diskursen, förståelse för ämnesspecifika tröskelbegrepp eller undervisningsformer som laborationer eller fältarbete. På liknande sätt anordnar vi specialanpassade seminarier, verkstäder och konferenser.

Vi ger stöd till dem som söker och får pedagogiska utvecklingsmedel, med återkoppling på ansökan, diskussioner om uppläggning, genomförande och utvärdering av projekten samt idéer för spridning av uppnådda resultat.

Pedagogiska ledare på alla nivåer inom fakulteten ges möjlighet att diskutera aktuella frågor och teman under nätverksmöten. Vi samverkar också direkt med enskilda pedagogiska ledare för att fånga upp och sprida idéer och för att fungera som stöd och diskussionspartner vid utvecklingsarbete.

En viktig kommande del i utvecklingsarbetet är premieringen av excellenta lärare där TUR har arbetat fram förslag till kriterier för fakulteten.

Egna undersökningar och gensvar från lärare, studenter och pedagogiska ledare, samt bedömning från en internationell utvärderingspanel, ger tydliga indikationer på att verksamheten fungerar väl.

Presentationen ger ett exempel på hur man kan underlätta och integrera olika verksamheter samt öppna för erfarenhetsutbyte kring denna typ av initiativ.

Titel	Gränsöverskridande lärande i tvärvetenskapliga forskarskolor: Gränslöst eller begränsande
Författare	Eva Brodin, Lunds universitet; Helen Avery, Högskolan i Jönköping
Sammanfattning	<i>Doktorander i tvärvetenskapliga forskarskolor upplever både positiva och negativa aspekter av att doktorera i gränsöverskridande miljöer. Utmaningarna ligger bland annat i att uppnå tillräckligt djup i flera områden eller ansatser samtidigt, samt i att kunna kommunicera meningsfullt över gränserna. Presentationen redogör för delresultat ifrån ett projekt om två tvärvetenskapliga forskarskolor.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/196
Tema	6. Vetande och vetenskap
Form	Föredragning
Beteckning	3H2
Bidrag	På senare tid har allt fler tvärvetenskapliga forskarskolor startats upp, men det är oklart på vilket sätt den tvärvetenskapliga miljöns organisation och gränsdynamik har betydelse för individens lärande. Därför genomförde vi en explorativ studie i två tvärvetenskapliga forskarskolor under perioden november 2011 – april 2012 genom observationer av forskarskolornas seminarieverksamhet samt intervjuer med doktorander, handledare, post docs och utbildningsansvariga. Det övergripande syftet med undersökningen var att belysa vilken roll tvärvetenskapen och forskarskolornas organisation har för lärandets villkor, processer och innehåll, samt att belysa vilka utmaningar som tvärvetenskapliga forskarskolor möter i dessa avseenden. I vårt konferensbidrag kommer vi att

presentera resultaten från ett av delprojekten där särskild vikt lades vid hur doktoranderna upplevde den tvärvetenskapliga utbildningsmiljön och vilken betydelse tvärvetenskapen hade för deras avhandlingsarbete. Urvalet bestod av 8 doktorander (3 doktorander från forskarskola A och 5 doktorander från forskarskola B) som samtliga hade genomfört minst 40 % av sina forskarstudier vid datainsamlingen. Doktoranderna intervjuades vid två tillfällen, varav varje intervju varade i ca en timme. Alla intervjuer transkriberades ordagrant och validerades av doktoranderna innan analysen påbörjades med särskilt fokus på meningsinnehållet i doktorandernas beskrivningar. Resultatet från delstudien visar på både positiva och negativa erfarenheter bland doktoranderna. Exempel på positiva erfarenheter var att den tvärvetenskapliga miljön upplevdes som ett forum för samlad kompetens där det öppnas upp för gränsöverskridande lärande: "det är ingen som säger att man är dålig om man inte kan, utan det är snarare: det är bra att du är intresserad, att du vill lära dig det". Vidare bidrog den tvärvetenskapliga miljön till att trigga såväl det kritiska som det kreativa tänkandet genom att doktoranden kontinuerligt stimulerades att reflektera över och formulera sin egen vetenskapliga position. Exempel på negativa erfarenheter var att doktoranderna ibland kunde uppleva den tvärvetenskapliga kommunikationen som frustrerande, t.ex. när de på seminarier hade svårt att göra sig förstådda eller kunde få kommentarer som inte uppfattades som relevanta för deras avhandlingsarbete. Det berodde då på att klyftan mellan disciplinerna eller ansatserna blev alltför stor. Därtill ska nämnas den stora mängden litteratur som doktoranderna behövde läsa in sig på för att kunna delta i diskussionerna på ett meningsfullt sätt. Å ena sidan upplevdes den gränsöverskridande läsningen som bildande, men å andra sidan gav de högre kraven på att sätta sig in i flera områden upphov till en viss avhandlingsstress på grund av forskarutbildningens tidsramar på fyra år.

Titel	Bedömningar av vetenskaplig kvalitet i examensarbeten
Författare	Hans Ekbrand, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>Presentation av en analys av vilka aspekter av vetenskaplig kvalitet som examinatorer använder vid bedömning av examensarbeten. Metodologiska utmaningar i studier av stora textmaterial kommer också att diskuteras.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/297
Tema	6. Vetande och vetenskap
Form	Föredragning
Beteckning	3H3
Bidrag	Det övergripande temat för presentationen är "Hur bedöms examensarbeten inom lärarprogrammet vid Göteborgs universitet?". Och mer specifikt gäller saken: "vilka kriterier förhåller sig examinatorer till när de bedömer examensarbeten inom lärarprogrammet?" Presentationen bygger på en pågående studie av examinationer som drivs med stöd av Vetenskapsrådet. Underlaget utgörs av ett stort antal skriftliga bedömningar, sk. examinationsprotokoll, som examinatorer vid Göteborgs universitet sedan 2004 avger i samband med betygssättning. Inom forskningsprojektet studerar vi dels <i>styrning av examinationsprocessen</i> via betygs-kriterier och interutbildning, dels <i>skillnader mellan examinatorer</i>, dels <i>konstruktioner av vetenskaplig kvalitet</i> genom utformandet av de skriftliga bedömningarna. Denna presentation fokuserar på den sistnämnda problematiken. Då bedömningen huvudsakligen kretsar kring arbetets vetenskapliga kvalitet bidrar examinatorerna till att definiera begreppet vetenskap - om än på en grundläggande nivå. Vetenskaplig kvalitet är ett notoriskt svårdefinierat begrepp,

och även om bedömningsproceduren omgärdas av formella betygskriterier så har examinatorn ändå en betydande diskretionär makt att självständigt välja dels vilka aspekter som han eller hon lägger vikt vid, dels vilken nivå som ska anses vara tillräcklig för ett visst betyg.

Varje mening i examinationsprotokollen har av forskargruppen kategoriserats i sju övergripande kategorier: syfte/frågeställningar; tidigare forskning/teori; språk; metod; analys; helhet. Inom varje kategori skiljer vi vidare på om bedömningen är positiv, negativ eller neutral. Som analysredskap använder vi mjukvaran Atlas.ti, utan vilken bearbetningen av vårt omfattande material knappast vore möjligt.

Presentationen kommer att beskriva de sju övergripande kategorierna och ge en kvantitativ översikt över hur ofta de sju övergripande kategorierna används, samt annan beskrivande statistik över examinationsprotokollens innehåll, t.ex. i vilken omfattning texten är bedömande, beskrivande, imperativ, förklarande eller frågande. Ett andra tema i presentationen är hur vi arbetat med programmet Atlas.ti för att systematiskt koda ett så stort textmaterial, och vilka möjligheter och programmet erbjuder för textanalys.

Titel	Integrating content and language for enhanced learning: Challenges of scale sustainability and evaluation
Författare	Magnus Gustafsson, Chalmers tekniska högskola
Sammanfattning	<i>We invite you to a workshop to explore and discuss your efforts or your ambition towards integrating content and language in higher education (ICLHE). The workshop aims to promote the concept of ICLHE as promoting discipline-specific discourse ability and we will be working towards scalable and sustainable approaches to ICLHE.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/342
Tema	6. Vetande och vetenskap
Form	Workshop
Beteckning	311
Bidrag	Chalmers University of Technology teacher-researchers and colleagues at Cape Peninsula University of Technology, Cape Town, South Africa have been collaborating on a project exploring the affordances and constraints of integrating content and language in higher education (ICLHE) (Wilkinson, 2004; Wilkinson & Zegers, 2008). In a first symposium in Cape Town in January 2011, we explored some of the current theories, methodologies, and findings from content and language partnerships. A second colloquium is organized at Chalmers University of Technology in June 2012 with a specific focus on student learning and the student experience in ICLHE. Findings from previous research conducted by the project team suggest that the creation of productive institutional discursive spaces transgressing disciplinary boundaries has the potential to bridge the distance between communication specialists and disciplinary specialists (e.g. Jacobs, 2008; Wright, 2006; Räisänen, 2007). In relation to academic literacies research (Lea & Street, 2004) or generic attributes / transferable skills research, we consider a shift away from a 'generic skills model' as critical and support an ICLHE approach in terms of learning discipline-specific academic literacies (Gustafsson, 2011; Jacobs 2007; Wyrley-Birch, 2006). In such a model, collaboration between content lecturers and communication (language) lecturers offers a productive way of generating a discipline-specific discourse perspective in learning activities. We wish to explore the processes of establishing such learning environments in order to optimize ICLHE.

We have designed a workshop in line with an ICLHE perspective promoting this discipline-specific literacy. We would like to focus this workshop on activities and discussions related to the difficulties of assessing data from ICLHE examples and extrapolating from the very many and very impressive examples of ICLHE at course level to the challenge of enhancing ICLHE to include sustainable and recurring ICLHE-components or modules during the entire bachelor and/or master student experience in a variety of scenarios. After an initial activity to share workshop participant experience of ICLHE, we aim to highlight different dimensions (learning outcomes, learning activities, assessment strategies) and rationales (motivation, quality assurance, educational development) for ICLHE. However, the main thrust of the workshop will be to address and share participant issues and challenges in first steps towards ICLHE and the pursuit of sustainable enhancement of initiated interventions through appropriate adaptation of evaluation strategies. Facilitation involves inventory, mind-mapping of opportunities and challenges for participants in their respective contexts, a tentative action plan/the listing of possible actions or activities, and peer comments from fellow participants.

Titel	Computing education research course
Författare	Anders Berglund, Uppsala universitet; Neena Thota, Uppsala universitet
Sammanfattning	<i>The computing education research course, at Uppsala University, is designed with a student-centric pedagogy that involves active student engagement. We describe the course design and the students' engagement in reflective writing, qualitative analysis, and collaborative projects. We also share the student evaluations and our own experiences of the course.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/366
Tema	6. Vetande och vetenskap
Form	Föredragning
Beteckning	3K3
Bidrag	Computer science education research focuses on the learning and teaching of computer science. The computing education research (CER) course, at Uppsala University, is designed with a student-centric pedagogy (Kember, 2009) that involves active student engagement (Bonwell & Eisen, 1991; Johnson, Smith, & Johnson, 2000) in the classroom and in collaborative team projects. There is significant research evidence that such approaches benefit student performance, attendance, and retention. In this paper, we describe the course design, document the student projects, and share the student evaluations and our own experiences of the course. The CER course, for master level students, offers a different perspective on research in computer science, since it focuses on how students understand computer science. It offers ways of thinking that are useful for computer scientists who will teach, talk about, or discuss computer science with non-computing scientists. It presents research on the learning theories and teaching pedagogies that underlie computing education. There are no written exams for the course; instead students read, critique, and share reflective assignments on the research undertaken in computer science education. The students actively engage in class discussions, peer reviews, and in a hands-on lab that introduces them to qualitative data analysis. In keeping with the student-centric approach, collaborative team projects are undertaken in which the students are the researchers. The overall theme of the projects is: "Improving Computer Science Education at Uppsala University". The projects must specify a research methodology and contain an empirical data collection and analysis component. The teams choose their own topics within the

theme. For example, teams have investigated students' experiences and attitudes towards learning and teaching in CS1 courses, distance based projects, cross-cultural groups, social communities, and in open-ended project courses. Teams have also investigated teaching methods such as tutorials before theory and problem solving sessions, and the use of IT in courses. The presentations to the other teams and staff from the Department of Information Technology are modelled from defence of PhD theses in Sweden.

In the course evaluations, the students have noted that the course contributed to the goals of their program by improving their research, presentation, teamwork, and writing skills. They particularly liked the qualitative lab and the project. The students suggested the addition of more practical labs, and the allocation of more time and an early start for the team project.

Titel	Bildning som blev kvar när lärarstudenterna glömt vad de lärt sig - ett kritiskt perspektiv på lärarutbildning
Författare	Jörgen Dimenäs, Högskolan i Borås; Kerstin Kolback, Högskolan i Borås; Anita Norlund, Högskolan i Borås; Christer Wede, Högskolan i Borås
Sammanfattning	<i>I studien undersöks hur lärarstudenter och lärarutbildare uppfattar läraryrkets mål och mening i ett övergripande perspektiv. Analysen grundas i kvalitativ textanalys av dokument, intervjuutsagor och observationsunderlag från fältstudier och tolkas utifrån Habermas teori kring det moderna samhällets styrning utifrån den offentliga makten, marknaden och civilsamhällets normer och värderingar.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/363
Tema	7. Professioner och kompetenser - vad sätter gränserna?
Form	Föredragning
Beteckning	3J1
Bidrag	Lärarutbildningen är en arena för möten mellan olika traditioner och kulturer. Lärarstudenter konfronteras i utbildningen med ideal kring sitt yrkesval där yrket som sådant ofta uppfattas utifrån yrkesverksamma lärares motiv till sitt tidigare yrkesval. Det senare innebär antingen ett starkt inramat fokus på i huvudsak ämnen, men ett fokus kan också skönjas vilket mer inriktas på elevens utveckling i relation till olika ämnesinnehåll. Lärarutbildningen är också en arena för näringsliv och politiska riktningar. Inte minst de politiska besluten reglerar kraftigt lärarutbildningens innehåll till skillnad mot exempelvis utbildningar för ingenjörer och läkare. I olika styrdokument inledande texter rörande såväl universitet som grundskola står de övergripande målen för respektive verksamhet. Såväl universitetsutbildning och skola skall exempelvis vila på vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet. I en examen inom läraryrket antas vidare att utbildningen skall ge studenter möjligheter att exempelvis göra självständiga, systematiska och kritiska bedömningar. Studenten skall vidare visa förmåga att inom yrkesutövningen göra bedömningar med hänsyn till relevanta vetenskapliga, samhällsliga och etiska aspekter, med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna. I den allmänna grundskolan där läraren skall vara verksam efter utbildning, används formuleringar som att skolan skall förankra respekt för de mänskliga rättigheterna och grundläggande demokratiska värderingar. Utbildningen syftar till att eleven skall kunna bli en delaktig aktör i samhällslivet. Detta står i kontrast till den detaljstyrning vilken blir påtaglig då utbildningsplaner och kursplaner analyseras. Där framträder en fragmentisering av utbildningsinnehåll när lärarutbildningens mål ställs i relation till skolans läroplan, vars organisation av ämnen kan liknas vid ett litet universitet. Syftet med föreliggande studie är att undersöka hur studenter och lärarutbildare

uppfattar läraryrkets mål och mening. Analysen grundas i kvalitativ textanalys av dokument, intervjuutsagor och observationsunderlag från fältstudier och tolkas utifrån Habermas teorier kring samhällsbeskrivning, utveckling och människans handlande. Vi ställer det i relation till Habermas idéer kring det moderna samhällets styrning utifrån tre perspektiv. Det första utgörs av den offentliga makten, den andra av marknaden och den tredje av civilsamhället normer och värderingar. I Habermas teori är makt och kommunikation centrala begrepp och kan ställas i relation till idén om utbildningens mål och mening.

De preliminära resultat som kan skönjas i studien, innebär att lärarutbildning övergripande bildningsmål idag till stor del präglas av retorik vagt grundad i verksamhetsutövningens fokus. Verksamhetsutövning i såväl högskola som grundskola tycks istället präglas av en tilltagande balkanisering långt ifrån Humboldtsuniversitetets bildningsideal och riskerar att förstärka övergripande medborgarkunskapligena mål, till i huvudsak retorik.

Titel	Lärarstudenter som blivande professionella röst användare
Författare	Ann-Christine Ohlsson, Göteborgs universitet; Silwa Claesson, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>Röstscreening av 1250 lärarstudenter visade att 17 % hade röstproblem. En intervjustudie med ett slumpmässigt urval av 20 studenter från gruppen med röstproblem visade att studenterna inte reflekterar över sin egen röst användning förrän de får svårigheter med att använda rösten. Studenternas medvetenhet om framtida yrkets röstkrav är låg.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/328
Tema	7. Professioner och kompetenser - vad sätter gränserna?
Form	Föredragning
Beteckning	3J2
Bidrag	1. Hur vanligt är det med röstproblem hos nyantagna lärarstudenter? 2. Hur upplever nyantagna studenter sina röster och i förhållande till deras framtida yrkesutövning? Rösten är ett viktigt arbetsredskap i undervisningen. Samtidigt utgör lärarna den största yrkesgruppen bland logopedavdelningarnas röstpatienter¹. Enligt en doktorsavhandling våren 2011 hade 13 % av lärarna vid 22 skolor i Skåne röstproblem². En finsk studie visar att röstproblem bland lärare har ökat över en 12-årsperiod³. Arbetsmiljöriskerna är framför allt stora klasser, höga ljudnivåer, torr luft, stress. Internationell forskning visar att lärarstudenter har låg medvetenhet om röstens betydelse i yrket och kraven som kommer att ställas på den⁴ samt att studenter med röstproblem under lärarutbildningen riskerar att utveckla röststörning under sin yrkeskarriär. Vid svenska lärarutbildningar finns idag knappast något stöd för att utveckla en hållbar yrkesröst. I studien kartlades röstbesvär hos 1250 nyantagna lärarstudenter med ett screeninginstrument⁵ bestående av sex frågor om röstsymptom och med ett röstindex⁶ bestående av 30 frågor om röstfunktionen i olika vardagssituationer samt ett formulär med 10 frågor om potentiella riskfaktorer för röstproblem. Exempel på riskfaktorer i formuläret är stämbandsproblem, halsinfektioner, luftburen allergi, hörselproblem, rökning. Senare togs ur gruppen med röstproblem ett slumpmässigt urval av 20 studenter för intervju om upplevelser av egen och andras röster och i förhållande till lärarprofessionen. Den teoretiska ramen för tolkning av resultaten utgörs av en hermeneutisk-fenomenologisk inspirerad ansats⁷⁻¹⁰. Resultatet från screeningstudien visar att 208 av de 1250 studenterna hade röstproblem, en prevalens av 17 %. Riskfaktorerna var signifikant fler bland

studenterna med röstproblem än bland studenterna utan röstproblem. Analysen av intervjuerna visar två uttalade teman: 1) vad lärarstudenter lägger för innebörder i begreppet röst samt 2) vad de relaterar till röst. Resultatet visar att rösten utgör en förgivet tagen del av dem själva, av deras levda kroppar. Studenterna reflekterar inte över sin egen röst användning förrän något händer som gör att de har svårigheter att använda rösten, att något är fel med den. Studenternas medvetenhet om yrkets krav på rösten är låg.

Resultaten belyser ett problem som har med högskoleförlagda studier i professionsämnen att göra¹¹. Visserligen finns såväl högskoleförlagda- som verksamhetsförlagda studier inom professionsutbildningar men därmed är det inte säkert att alla väsentliga delar av professionen behandlas. Vissa viktiga yrkesfärdigheter kan när denna uppdelning mellan teori och praktik blir alltför skarp falla mellan stolarna¹². Vi påstår i detta paper att just denna aspekt, lärares röst, utgör en sådan icke-behandlad, men väsentlig, aspekt av läraryrket.

Titel	What are students' experiences that lead to engagement in or rejection of learning Computer Science?
Författare	Anne-Kathrin Peters, Uppsala University; Arnold Pears, Uppsala University; Anders Berglund, Uppsala University
Sammanfattning	<i>What are students' experiences that lead to engagement in or rejection of studies in computer science (CS)? Relatively diverse students are investigated, taking an introductory programming course. Data, collected through questionnaires and interviews, identify experiences that have led to positive attitudes, as well as striking arguments for deciding against CS.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/165
Tema	7. Professioner och kompetenser - vad sätter gränserna?
Form	Föredragning
Beteckning	3J3
Bidrag	The number of graduates in computer science (CS) is alarmingly low in western countries [1]. Many university recruitment programs have been developed, with limited success. Dropout remains a severe problem, which is hard to deal with [2]. Research on learners' experiences and attitudes in relation to the discipline of computer science can provide important insights to address this problem [3]. We hypothesise that many students acquire negative attitudes towards learning CS as the result of unfortunate experiences. Would these students have become engaged if they had experienced CS differently? What are these unfortunate experiences? In contrast, what have other students experienced that encouraged them to engage? With these questions in mind, the experiences and attitudes of relatively diverse students from the Sociotechnical Systems Engineering program at Uppsala University were explored, as they took an introductory CS course [4]. A questionnaire was designed to collect data on students' prior attitudes, their experiences during the course and how these have supported or changed their prior attitudes. The results were very positive: All of the 36 respondents described overall positive experiences. Sixteen students, who stated that they had been skeptical towards CS before the course, seemed to have undergone a positive transformation in their attitudes. The descriptions of experiences were categorized by their focus on emotions, usefulness or understanding of the discipline and CS being a social activity. Five students, who had described a positive transformation, focusing on different aspects, were interviewed. The aim was to get a better understanding of students' experiences that have led to a positive attitude and of students'

reasoning about learning CS in the future.

The experience of CS being a fun, social activity that students are capable of, and through which problems are solved, appeared to be an important experience. Despite these positive experiences, the students delimit their future learning in CS. Their arguments relate to their understanding of the discipline and its meaning, and their ability to identify with CS. For instance one student describes CS as solving problems through programming. Learning more appears irrelevant since he is not one of the "real guys", that write the code. He reasons about specializing in energy systems or CS: "I would pick energy because it's interesting and I see the relevance and I would pick the other mainly because I think it's fun." How would he reason if he experienced the relevance of CS for energy solutions?

Titel	Lärares IT-användning i högre utbildning
Författare	Lars Svensson, Högskolan Väst; Johan Lundin, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>En studie av högskolelärares IT-användning i undervisningen som ger en detaljerad bild av hur lärare integrerar IT-verktyg i sin arbetspraktik och hur detta samspelar med hur man förstår sin professionella roll.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/331
Tema	7. Professioner och kompetenser - vad sätter gränserna?
Form	Föredragning
Beteckning	3K1
Bidrag	Högskolan befinner sig sedan något tiotal år tillbaka i en dynamisk period av "digitalisering". Investeringar i trådlösa nätverk, och lärplattformar sker parallellt med att studenterna i allt större grad skaffar och tar med sig sina personliga IT-verktyg som t.ex. smart phones, laptops och läsplattor till skolan. Att denna förändring har potentiella konsekvenser för villkoren för utbildning i allmänhet, och lärarens professionella kompetens i synnerhet verkar de flesta vara överens om. Trots en allmän enighet om att digitaliseringen förändrar så finns det förvånansvärt lite studier som beskriver hur lärare faktiskt använder de IT-verktyg som finns att tillgå. Genom en studie av lärares IT-användning på två svenska lärosäten har vi kartlagt hur undervisande personal i högskolan integrerar IT-verktyg i sin arbetspraktik och hur detta samspelar med hur man förstår sin professionella roll. Resultaten visar att de flesta lärare har ett positivt och reflekterat förhållningssätt till IT som professionellt verktyg, och att kommande satsningar snarare borde satsas på verksamhetsutvecklande projekt än på att höja lärarnas generella IT-kompetens

Titel	EFQUEL European Fondation for Quality in E-learning
Författare	Alastair Creelman, Linnéuniversitetet
Sammanfattning	<i>Bidraget är en presentation av organisationen EFQUEL (European Foundation for Quality in E-learning) som har bland annat tagit fram en europeisk certifiering av e-lärande inom högre utbildning som kan väl vara av stort intresse till svenska lärosäten. Bidraget presenterar organisationen och de mest relevanta projekt som pågår och vi hoppas att flera svenska lärosäten vill vara med i det europeiska kvalitetsarbetet.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/61
Tema	8. Kärnvärden och kvalitetsutveckling i akademien - i skön förening?
Form	Föredragning
Beteckning	3K2

AIM

The aim of this presentation is to introduce **EFQUEL** to the Swedish higher education sector and invite Swedish participation in the foundation's projects and quality initiatives. In particular we would like to present the new **UNIQUE** certification for ICT use in higher education as a means for universities to develop sustainable quality in their use of ICT.

ABOUT EFQUEL

EFQUEL is a European **membership organisation** founded in 2005. EFQUEL's mission is to enhance the quality of Technology Enhanced Learning in Europe by providing services and support for all stakeholders. At present EFQUEL consists of more than 100 members from all over Europe and beyond (European associations, universities, companies, vocational training institutions). All the members share the same interest: quality in Technology Enhanced Learning.

EFQUEL has created a number of activities and action forms during its years in operation:

- continuously identifies the actors involved with quality in European Technology Enhanced Learning and involves them into a **European community of users and experts**.
- **accompanies EU policy developments** in the field of Technology Enhanced Learning quality and produces and disseminates policy papers and recommendations.
- **identifies and coordinates the existing e-Learning quality marks** at national level, build synergies among them and promotes the establishment of a **new European Technology Enhanced Learning quality mark**.
- continuously **monitors research and innovative practices** in the field of Technology Enhanced Learning quality and documents innovative initiatives and approaches.
- works on basis of a number of experts' **Working Groups**. Everybody is invited to support this work, share experiences and shape the European Technology Enhanced Learning Agenda.
- **participates actively in various European projects** in the area of quality of Technology Enhanced Learning both as an initiator as well as an active implementer.
- **actively seeks contacts and projects outside Europe** to enhance its own experience in quality work as well as to share its experience with international partners.

PROJECTS OF RELEVANCE TO NU2012

EFQUEL participates actively in European projects, often co-funded by the European Commission, both as an initiator as well as an active project partner. A number of these projects are of particular relevance to Swedish universities:

- **UNIQUE** (European **UN**iversity **QU**ality in **e**Learning) eLearning quality label for ICT use in higher education.
- **CONCEDE** (Content Creation Excellence through Dialogue in Education): enhancing the quantity and quality of user generated content that can be incorporated into higher education learning provision.
- **OPAL** (Open Educational Quality Initiative): Developing Open Educational Practices which support the (re)use and production of high quality Open Educational Resources through institutional policies, promotion of innovative pedagogical models and the empowerment of learners.

The presentation will include a contribution via Skype of EFQUEL's President Ulf-

Titel	Uppdrag för och organisation av pedagogiska utvecklingsenheter
Författare	Martin Stigmar, Linnéuniversitetet; Gudrun Edgren, Lunds universitet
Sammanfattning	<i>Saknas</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/116
Tema	8. Kärnvärden och kvalitetsutveckling i akademien - i skön förening?
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	3L1
Bidrag	Bakgrund och problemområde: Redan i början av 2000-talet (1) klargjordes att villkor och uppdrag för högskolan har förändrats som följd av utbyggnaden av högre utbildning. Ökad studentheterogenitet leder till ökade krav på högskolans lärare och utbildningsformer, vilka måste mötas på ett medvetet och strategiskt sätt. Enheter för stöd till pedagogisk utveckling har inrättats och utvecklingen påskyndats av krav på högskolepedagogisk utbildning och "Bologna-processen". Tre pedagogiska utvecklingsenheter i Norden har utvärderats och man fann att de befann sig i en utveckling avseende sina uppdrag men också att de kunde vara organiserade i motsättning mot sitt uppdrag och att uppdraget och ansvaret var oklart (2). Internationellt har en liknande utveckling ägt rum. Gemensamt för enheterna tycks vara en betydande osäkerhet om den fortsatta existensen (3). Verksamheten är ofta ifrågasatt och en viktig fråga är vad som åstadkoms (4). Blir lärosätets utbildningar bättre, lär studenterna bättre, blir de mer framgångsrika? Det har gjorts försök att mäta sådana effekter, dels genom teorigrundade studier om lärares och studenternas inställning till undervisning och lärande, dels genom enkäter eller intervjuer som efterfrågar lärares egna uppfattningar om förändringar (5,6,7,8). Den internationella litteraturen avspeglar också ökade krav på forskningsanknytning av pedagogisk utveckling (9). Det centrala för oss är att klargöra hur ansvariga ser på utmaningarna ovan och vilka beslut som fattas, vilka uppdrag som formuleras, vilka konsekvenser dessa får för organisation av pedagogiska enheter samt för det pedagogiska stöd som kan erbjudas. Vad är det som styr, är det vad man vill uppnå pedagogiskt eller är det organisationen i sig? Vår studie <i>Syfte:</i> Sammanfattningsvis är syftet att: klarlägga vad universitet i Sverige vill uppnå med pedagogiska utvecklingsenheterredovisa hur pedagogiska enheter organiseras <i>Metod:</i> Vi avser att studera pedagogiska utvecklingsenheter vid tolv universitet i Sverige genom hemsidesinventeringar och telefonintervjuer med representanter för enheterna. <i>Resultat:</i> Vi har genomfört en pilotstudie avseende fyra universitet och preliminära resultat visar på stora likheter i uppdrag, stora skillnader i organisation, återkommande omorganisationer på oklara grunder samt osäkerhet vad gäller forskningsanknytning. Det vi vill diskutera med deltagarna i vårt Runda Bord är: Vad ska pedagogiska utvecklingsenheter göra?Ska verksamheten vara forskningsanknuten? Ska arbetet utgå från forskning och/eller ska de som arbetar med pedagogisk utveckling

bedriva forskning?

- Hur ska pedagogiska utvecklingsenheter vara organiserade för att kunna utföra sina uppdrag och uppnå legitimitet på lärosätet?
- Hur kan man utvärdera resultatet av pedagogiska utvecklingsenheters arbete?

Målgrupp

Alla lärare med intresse av pedagogisk utveckling och utbildning; pedagogiska utvecklare

Titel	Kursguider, kursinstruktion och kursbeskrivning - Ett rundabordssamtal om kursguidepraktiker i högre utbildning
Författare	Viktor Aldrin, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>Vad ska en kursguide eller kurs-PM innehålla? Hur bör ett sådant dokument struktureras? På vilka sätt kan lärplattformar och digitala medier användas? Dessa frågor kommer att behandlas vid ett rundabordssamtal om kursguidepraktiker där två högskolepedagoger, Viktor Aldrin från Göteborgs universitet och Christina från Högskolan i Jönköping, kommer att delta.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/179
Tema	8. Kärnvärden och kvalitetsutveckling i akademien - i skön förening?
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	3L2
Bidrag	Vad ska en kursguide eller kurs-PM innehålla? Hur bör ett sådant dokument struktureras? Kursguider har som instruktionsdokument kommit att bli allt mer viktiga som dokument i undervisning på universitet och högskolor och utvecklats till att bli ett semiofficiellt dokument mellan kursplanernas formella nivå och undervisningens mer informella nivå (jfr Robinson 2011, Rowan & Correnti 2009). Ett exempel på detta är att betygskriterier tenderar att flyttas från kursplaner till kursguider. Som område ligger kursguidepraktiker nära den utveckling som sker inom kursplaneområdet och har i likhet med denna ett tydligt fokus på Constructive Alignment eftersom mål i kursplanen förklaras och konkretiseras i studieguiden (Martone & Sireci 2009). Utvecklingen av kursguider måste därför ha ett tydligt kvalitetsperspektiv med goda möjligheter till transparens och granskning (Porter 2002). En annan central aspekt av kursguidepraktiker är de sätt på vilket IKT kommit att påverka utvecklingen av kursguider. På vilka sätt kan lärplattformar och digitala medier användas? Digitala tekniker ger idag möjlighet att gå bortom ett papperstänk vad gäller instruktioner med ett enkelriktat budskap till att istället utgöra grund för interaktivitet och medskapande mellan lärare och student. Kursens gång kan därmed påverka utformningen av kursguiden som alltså blir både kommunikation, instruktion och dokumentation kring kursens mål och genomförande. Kursguider som forskningsområde är ett område med omfattande forskning vad gäller kursplanekonstruktion och instruktionsdesign (för en forskningsöversikt, se Roher & Pashler 2010), men med i stort sett obefintlig forskning om dess praktiker. Rundabordssamtalet kommer att ske i form av ett samtal mellan högskolepedagoger från västsvenska högre lärosäten. Målgruppen för rundabordssamtalet är dels pedagogiska ledare och dels undervisande lärare. Rundabordssamtalet är ett led i projektet Bättre Studieguider på Enheten för pedagogisk utveckling och interaktivt lärande (PIL) vid Göteborg universitet och det utbyte som påbörjats mellan västsvenska universitet och högskolor kring erfarenheter och idéer om kursguidepraktiker.

Pass 4: Torsdag 15:00 - 16:20

Konferensbidragen i tematisk ordning. Lokalförteckning, se slutet av katalogen. Form avser: F=Föredragning; R=Rundabordssamtal; W=Workshop. Beteckning utläses: "4A1"=Pass 4, Session A, Presenteras som nr 1.

Tema	Lokal	Form	Rubrik och medverkande	Beteckning
1	POST-3	R	Mot bättre vetande <i>Nehls, Eddy</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/147	4A1
1	POST-3	R	Hur skapar vi kompetens för integrering av hållbar utveckling? <i>Falkerby, Julia</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/223	4A2
2	DROTT-2	F	Mer om nätbaserad utbildning: presentation av en bok <i>Hrastinski, Stefan</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/233	4B1
2	DROTT-2	F	VNU-modellen för framtagning av kurser i nätbaserade lärmiljöer <i>Öberg, Hans</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/206	4B2
2	DROTT-2	F	Slutna rum och porösa nätverk: föreställningar om forskningsanknytning, IKT och sociala medier <i>Buskqvist, Ulf</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/85	4B3
2	POST-4	W	OER-spelet: inspireras och lär dig mer om öppna lärresurser genom sällskapsspel! <i>Ossiannilsson, Ebba</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/351	4C1
2	POST-5	W	Nätet och Akademin- lyckligt par eller omöjlig förening? <i>Jonsson, Lars-Erik</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/287	4D1
2	POST-MASTER	W	Hur stimulerar vi lärare att stimulera studenters lärande? - design av lärandemiljöer med digitalt stöd <i>Gummesson, Christina</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/158	4E1

Tema	Lokal	Form	Rubrik och medverkande	Beteckning
3	POST-1	F	Internationalisering - för vem och varför då? En textanalys av internationaliseringsbegreppet i nationella policy-dokument <i>Jämsvi, Susanne</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/144	4F1
3	POST-1	F	Vad är global bildning? <i>Mark, Eva</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/357	4F2
3	POST-1	F	Cultural Branding - A poor excuse that blames diversity and conceals social practices in learning <i>Möller, Åsa</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/247	4F3
3	POST-1	F	För en ökad studentdemokrati på internationella masterprogram <i>Berglund, Anders</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/173	4F4
4	DROTT-3	F	En bro mellan högre utbildning och profession - Utbildning för kliniska handledare i läkarutbildning <i>Fjellström, Mona</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/219	4G1
4	DROTT-3	F	Stanfordkonceptet förbättrar den kliniska handledningen för veterinärstudenter <i>Ström, Lena</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/241	4G2
4	DROTT-3	F	Kritiska vänner online- Kollegial observation av nätbaserade kurser inom högre utbildning <i>Ivarsson, Jörgen</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/294	4G3
4	POST-6	R	Mentorskap - en del av integrering av teori och praktik i högre utbildning <i>Arnesson, Kerstin</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/93	4H1
4	POST-6	R	Kan man handleda studenter som styr sig själv? <i>Lidskog, Marie</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/138	4H2

Tema	Lokal	Form	Rubrik och medverkande	Beteckning
6	BREV-3	R	Att utveckla kritiskt tänkande inom teknisk-naturvetenskapliga utbildningar <i>Ho, Felix</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/289	4I1
6	BREV-3	R	Kritiskt tänkande och högskolans kritiska uppdrag <i>Kajonius, Petri</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/121	4I2
7	BREV-2	W	ITakt med samtiden - att integrera digital kompetens i lärarutbildningen <i>Oldsjö, Fredrik</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/296	4J1
7	DROTT-1	F	To write about teaching and learning in higher education <i>Claesson, Silwa</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/96	4L3
8	BREV-1	F	Rankning av kvalitet i högre utbildning - vägledande eller vilseledande? <i>Bergseth, Brita</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/316	4K1
8	BREV-1	F	Svenska lärosätens hantering av internationella rankingar <i>Sundén, Pontus</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/194	4K2
8	DROTT-1	F	Hur ser lärare på undervisning och lärande? <i>Elmgren, Maja</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/312	4L1
8	DROTT-1	F	Bedömning av pedagogisk skicklighet - erfarenheter från en utbildning för pedagogiskt sakkunniga <i>Winka, Katarina</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/226	4L2

Det finns ofta flera författare till ett visst konferensbidrag. Det kan innebära att författargrupperingen av olika skäl och med kort varsel har valt att byta presentatör.

Använd gärna hyperlänkarna för att ta del av författarnas konferensbidrag i sin helhet. I konferensens databas finns även källhänvisningar och andra referenser angivna.

Pass 4: Konferensbidrag

Titel	Mot bättre vetande
Författare	Eddy Nehls, Högskolan Väst
Sammanfattning	<i>Detta kunskapsteoretiskt inriktade rundabordssamtal handlar om vad som händer i mötet mellan olika pedagogiska verktyg och teorier om kunskap samt vad som är lämpliga verktyg för att främja ett bättre vetande, som kan användas i arbetet med att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/147
Tema	1. Lärande för hållbar utveckling - grönt, gränslöst, gratis?
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	4A1
Bidrag	Vinterns tågkaos, jordbävningen i Japan 2011, händelserna den 11 september 2001, är exempel på <i>oväntat</i> oväntade händelser. Detta är regeln, inte undantaget (jfr Taleb 2007). Kaos är normaltillståndet, och ändå byggs samhället på kalkyler som bara tar hänsyn till det oväntade, problemen som går att förutse. Vilka kompetenser, tankeverktyg och pedagogik behövs för att hantera denna insikt? Hur tänker man inom olika vetenskapliga discipliner och hur kan utgångspunkten användas i arbetet med att nå långsiktig hållbarhet? Mot bättre vetande är titeln på rundabordssamtalet, och det är förhoppningen att samtalet ska leda till det; Bättre vetande och ökad förståelse. En liknelse som illustrerar problemet som jag ser i akademien och i samhällsdebatten handlar om nattvandraren som tappat sina nycklar och som letar under gatlyktan, fast han vet att nycklarna inte ligger där. För det är där han kan leta. Är det vad vi gör idag när vi lyssnar på experter, för att de är experter? Michel Foucault (1993:25) antyder detta i <i>Diskursens ordning</i>, när han säger att människor lyssnar mer på vem som talar än vad som sägs. Experter är bra på att hantera det oväntade. Men så fort vi har att göra med det oväntat oväntade famlar vi kollektivt i blindo, eller är det bara jag som kulturvetare som ser på saken på detta sätt? Är det bättre kartor vi behöver (läs fler experter) eller är det mer av flexibelt kritiskt tänkande? Hur främjar man i så fall detta tänkande och kan det användas för att främja hållbarhet? Henri Bergson skriver i, <i>Introduktion till Metafysiken</i>, att varje vetenskap har en riktning, ett bestämt mål och fasta utgångspunkter, vilket krävs för att kunskapen skall kännas igen som kunskap. Vetenskapen har alltid en historia och relaterar till ett sammanhang. Hur ser detta ut i olika vetenskaper och på olika lärosäten? Övertygelsen om att det finns <i>en bästa</i> praktik, ett sätt att lösa problem på, är vanlig inom akademien. Detta antagande ger dem som säger sig veta säkert, experterna tolkningsföreträdare. Vad får det för konsekvenser för arbetet med långsiktig hållbarhet? Sammanfattningsvis kan man säga att detta rundabordssamtal handlar om vilka pedagogiska verktyg och teorier om kunskap som är lämpliga för att främja ett bättre vetande, som kan användas i arbetet med att skapa ett långsiktigt hållbart samhälle.

Titel	Hur skapar vi kompetens för integrering av hållbar utveckling
Författare	Julia Falkerby, Kungliga tekniska högskolan; Monika Olsson, Kungliga tekniska högskolan
Sammanfattning	<i>Högre krav ställs på integration av hållbar utveckling inom högre utbildning samtidigt som inte stöd eller utbildning ges till universitetsläraren. Hur stärker vi kompetensen för universitetslärare att implementera hållbar utveckling i</i>

	<i>undervisning?</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/223
Tema	1. Lärande för hållbar utveckling - grönt, gränslöst, gratis?
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	4A2
Bidrag	Hur skapar vi kompetens för integrering av hållbar utveckling? Kraven på integration av hållbar utveckling inom högre utbildning ökar samtidigt som inte systematiskt stöd eller utbildning ges till universitetsläraren. Universitetslärare som ska undervisa inom hållbar utveckling har behov av ett systemperspektiv och tvärvetenskapligt perspektiv som läraren oftast inte har genom sin egen ämneskompetens. Vi som arbetar med undervisning för hållbar utveckling på ett tekniskt universitet upplever efterfrågan från andra universitetslärare om stöd för att utveckla kurser med integration av hållbar utveckling. Högskoleverket har särskilt påpekat bristerna vad gäller undervisning inom hållbar utveckling för civilingenjörsutbildningarna i Sverige vilket gör att de tekniska högskolorna nu tvingas ställa nya krav på program och kurser. Under 2011 gjordes en kvalitetsutvärdering (EAE) av utbildningen på Kungliga tekniska högskolan av internationella bedömargrupper och i rapporten framhölls särskilt brist på implementering av hållbar utveckling i undervisningen. Hur stärker vi universitetslärares kompetens och förmåga att implementera hållbar utveckling i den egna undervisningen? Vi tror att det här kan finnas värdefulla erfarenheter att ta tillvara från andra lärosäten. Rundabordssamtalet syftar därför till att synliggöra de erfarenheter som finns och möjliggöra en kunskapsöverföring genom spridning av goda exempel. Undervisning i hållbar utveckling förutsätter nya pedagogiska former som främjar kritiskt tänkande och ger studenterna både förmåga och vilja att verka för en hållbar utveckling. Erfarenheter från olika typer av undervisningsformer och problembaserat lärande kopplat till hållbar utveckling är därför något vi skulle vilja diskutera under detta rundabordssamtal. Målgruppen för samtalet är lärare, kursansvariga eller programansvariga som implementerat hållbar utveckling inom sina respektive ämnesområden eller planerar att göra detta.

Titel	Mer om nätbaserad utbildning: presentation av en bok
Författare	Stefan Hrastinski, Kungliga tekniska högskolan; Christina Keller, Högskolan i Jönköping; Ola Lindberg, Högskolan i Gävle; Ulf Olsson, Stockholms universitet; Elisabeth Saalman, Chalmers tekniska högskola.
Sammanfattning	<i>Undervisning och lärande via nätet har blivit ett vanligt inslag inom högre utbildning. I "Mer om nätbaserad utbildning" delar författarna med sig av erfarenheter och aktuella forskningsresultat för att skapa fördjupad förståelse av vad undervisning och lärande via nätet kan vara. Under denna session presenteras boken av några av författarna.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/233
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Föredragning
Beteckning	4B1
Bidrag	Boken "Mer om nätbaserad utbildning: fördjupning och exempel" riktar sig till de som vill veta mer om nätbaserad utbildning. Den ger möjlighet till fördjupning inom olika sätt att använda nätet för utbildning och innehåller många exempel. Kapitlen går bland annat in på ämnen som sociala medier i undervisningen samt dialog, kamratgranskning, bedömning och handledning via nätet.

Författarna har haft som målsättning att förmedla sin erfarenhet och aktuella forskningsresultat på ett lättbegripligt sätt. Däremot tror vi inte att det finns enkla lösningar. Utveckling av nätbaserad utbildning är komplext och innebär en mängd tekniska och pedagogiska utmaningar. Därför har vi snarare lagt fokus på att bidra till fördjupad förståelse och reflektion. Denna bok bygger till stor del på forskning men är även nära kopplad till författarnas erfarenhet och praktik.

Boken vänder sig till lärare, studenter och andra som arbetar med utveckling av nätbaserad utbildning. Den kan läsas som en fortsättning till den mer grundläggande boken "Nätbaserad utbildning: en introduktion" och riktar sig således till läsare med förkunskaper i området. Till boken hör en webbplats med ytterligare material samt länkar för inspiration och vidare läsning.

Stefan Hrastinski är redaktör. Bokens kapitel är skrivna av Fredrik Andersson, Olle Bälter, Anneli Edman, Agneta Hult, Jimmy Jaldemark, Tanvir Kawnine, Christina Keller, Ola J Lindberg, Monica Liljeström, Jörgen Lindh, Marie Mörndal, Anders D Olofsson, Ulf Olsson, Linda Reneland-Forsman, Eva Rydberg Fåhræus, Elisabeth Saalman och Johan Thorbiörnson.

Titel	VNU-modellen för framtagning av kurser i nätbaserade lärmiljöer
Författare	Hans Öberg, Högskolan i Skövde; Peter Mattsson, Högskolan i Skövde
Sammanfattning	<i>Högskolan i Skövde's Verksamhet för Nätbaserad Utbildning arbetar med en lärandemiljömodell där lärarrollen sätts i fokus och i relation till utbildningsinnehållet väljs IT-verktygen. VNU-modellen består av; Designer, Examinator, Föreläsaren, Handledaren och Coachen. Lärarna arbetar som ett team och tillsammans med VNU skapas utbildningar där U-turnmodellen och "the flipped classroom" ingår.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/206
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Föredragning
Beteckning	4B2
Bidrag	Högskolan i Skövde's Verksamhet för Nätbaserad Utbildning (VNU) har i samarbete med lärare arbetat fram en lärandemiljömodell där lärarrollen sätts i focus i relation till utbildningsinnehåll som i sin tur styr vilka IT-verktyg som väljs för en viss lärandemiljö. Hur läraren arbetar i nätbaserade lärandemiljöer har blivit en viktig fråga i dagens högskolevärld. (Bates, 2000; Hrastinski, 2011; Strijbos, Kirschner, Martins, 2008) VNU har i kontakterna med personal utarbetat ett arbetssätt som utgår från lärarnas egen verklighet (Lindblom et al, 2011). VNU kommer i detta paper beskriva ett arbetssätt för hur lärarna kan arbeta medkursutveckling i nätbaserade lärandemiljöer samt ge ett antal belysande exempel. Utifrån Baumgartner et al's (2004) typologimodell har VNU utökat modellen till att bestå av fem lärarroller i stället för de tre roller Baumgartner et al. beskriver. De fem rollerna i VNU-modellen består av; Designer, Examinator, Föreläsaren, Handledaren och Coachen. Dessa roller är även satt i relation till lärarens förändrade roll mot ett mer kollaborativt arbetssätt. Lärarna vid Högskolan i Skövde arbetar mer och mer utifrån ett teamperspektiv där även TPACK-modellen (Mishra & Koehler, 2006) används för att förklara fördelningen av arbetet mellan VNU-teamet och lärarteamet. Dessa roller ska ses somkonceptuella och i en verklig kursituation använder sig läraren av flera roller beroende på innehåll, mål och typ av examination i den nätbaserade lärandemiljön. Läraren designar lärandemiljöer beroende på var i lärandet lärarrollerna passar bäst in utifrån kursens pedagogiska upplägg. Tillsammans med de bakomliggande pedagogiska teorierna i lärarrollermodellen,

utarbetar sedan lärarna mål för undervisningen, bedömning, innehåll och inlärningsstrategier som sedan kopplas till olika IT verktyg i t.ex en LMS eller sociala medier och tar även då hänsyn till om det är frågan om en campus eller distansutbildning eller en blended learningsituation.

Till hjälp i sitt arbete utgår VNU från bilden av asynkron och synkron kommunikation, U-turn modellen (Collis & Moonen, 2001) och "the flipped classroom" modellen (Bergmann, & Sams, n.d.) för att beskriva hur en genomtänkt design av nätbaserad lärandemiljö skapas. Valet av olika resurser kommer då att sättas i relation till vilken typ av undervisningsroll läraren har för olika moment i en kurs eller hel utbildning och det i sin tur utgår ifrån vad undervisningens innehåll, mål och examination består av och vilka IT-verktyg som bäst stödjer en nätbaserad lärandemiljö fullt ut.

Titel	Slutna rum och porösa nätverk: föreställningar om forskningsanknytning IKT och sociala medier
Författare	Ulf Buskqvist, Karlstads universitet
Sammanfattning	<i>Distansutbildning och former för s.k. "blended learning" blir viktigare och attraherar studenter på många lärosäten och teknik för datormedierad kommunikation blir på så sätt bärande delar i undervisningen. I denna studie undersöks universitetslärares och studenters förhållningssätt till den datormedierade kommunikations betydelse och potential i högre utbildning.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/85
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Föredragning
Beteckning	4B3
Bidrag	Den internetbaserade kommunikationstekniken, som i dag ofta reduceras till att handla om de s.k. "sociala medierna", öppnar upp nya intressanta möjligheter, men ställer också nya krav på lärandet (Buckingham & Willet, 2006; Buckingham, 2008; Jenkins, 2006a; Jenkins, 2006b; Tapscott & Williams, 2006; Enochsson, 2009) och på de lärande individer som förväntas delta i dessa "offentliga" (eller "semi-offentliga") kommunikativa praktiker. Även om många studenter troligtvis är positiva till och angelägna om att göra sina röster hörda på dessa arena, gäller inte detta alla och i alla sammanhang. Här finns en möjlig konflikt kring å ena sidan krav på att studenter tillskansar sig verktyg för att kunna fungera i ett kommande yrkesliv och å andra sidan olika studenters förhållande till att bli synliga publikt; inte helt olikt förmågan eller rädslan att exempelvis tala inför en grupp, här dock med helt andra uttryckssätt. Utvecklingen inom IKT- och medieområdet har under det senaste decenniet påtagligt kommit att utmana den platsbundna undervisningsformen som äger rum i en sal med en lärare som berättar/föreläser för studenter som lyssnar och antecknar. Distansutbildningarna och former för s.k. "blended learning" blir viktigare och attraherar studenter på många lärosäten och teknik för datormedierad kommunikation (i synnerhet s.k. lärplattformar som exempelvis itslearning) blir på så sätt bärande delar i undervisningen. Samtidigt innebär detta att tekniken i sig liksom aktörers förhållningssätt och färdigheter i att använda tekniken – den digitala kompetensen – blir central för lärandet och utbildningens kvalitet. I denna studie som är en fallstudie vid Karlstads universitet undersöks universitetslärares och studenters <i>förhållningssätt</i> till den datormedierade kommunikations betydelse och potential i högre utbildning. Mer specifikt undersöks lärares och studenters tankar och idéer om hur IKT och sociala medier kan användas på ett sätt som främjar en god forskningsanknytning. I vilken mån kan IKT och sociala medier bidra till att designa ett lärande där studenter hamnar i

situationer där de själva lär sig att identifiera angelägna problem, ställa relevanta frågor, positionera sig, genomföra någon form av analys och komma fram till valida ståndpunkter, dvs. en forskningsorienterad praktik.

Titel	OER-spelet: inspireras och lär dig mer om öppna lärresurser genom sällskapsspel
Författare	Ebba Ossiannilsson, Lunds universitet; Alastair Creelman, Linnéuniversitetet,
Sammanfattning	<i>Öppna digitala lärresurser (Open Educational Resources (OER), dess praxis och kultur har än inte fått genomslagskraft inom svensk högre utbildning trots flera bra initiativ och projekt. Workshopens syfte är att visa hur en bekant spelmiljö genom innovativ pedagogik blir en upptäcktsresa för att närma sig kända eller okända företeelser.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/351
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Workshop
Beteckning	4C1
Bidrag	Öppna digitala lärresurser (Open Educational Resources, OER) har inte än fått genomslagskraft inom svensk högre utbildning trots flera bra initiativ och projekt. Många lärare känner till OER och creative commons (cc). Relativt få delar dock sina resurser och än färre använder andras resurser, oftast på grund av bristande medvetenhet om utbudet och farhågor kring kvalitet och rättigheter. Studenter inom högre utbildning börjar i allt högre utsträckning ställa krav på användning av OER, samt att också vara delaktiga och ansvariga (prosumers) för utbildningsmaterial och användargenererat innehåll (user-generated content, UGC). Internationellt finns ett enormt utbud av öppna lärresurser och idag fokuseras framför allt på policies och riktlinjer som myndigheter och lärosäten bör tillämpa för att bäst utnyttja dessa resurser (OEP, Open Educational Practices) samt för att utveckla öppna utbildningskulturer (OEC, Open Educational Culture). Större fokus på OEP och OEC i Sverige skulle kunna skapa bättre grogrund för kvalitet och goda exempel av design och användning av OER och tillämpning av en öppen delningskultur med cc. Workshopens syfte är att deltagarna får möjlighet att bekanta sig med de mest centrala förekommande begreppen och större internationella projekt inom OER samt att upptäcka relationer mellan OER, UGC, Webb 2.0 verktyg och associerade nätverk i en bekant, kollaborativ miljö, nämligen ett sällskapsspel. Spelet går ut på att deltagarna ska samarbeta och dela med sig av sina erfarenheter och kunskap om OER och relaterade områden. Vårt spel, inspirerat av det välkända Monopolspelet och OERopoly spelet (Connolly, Makriyannis and Lane, 2010) har vidareutvecklats för svenska förhållanden. I stark kontrast mot originalet ligger betoningen i detta spel på kollaboration och delning mer än av konkurrens. Under spelets gång delas kunskaper och erfarenheter av olika begrepp, organisationer, projekt och verktyg inom OER och nätbaserat lärande. Genom att använda en bekant spelmiljö som grund för att närma sig kända eller okända företeelser blir spelet en upptäcktsresa och visar hur spel genom innovativ pedagogik kan ersätta till exempel föreläsningar för att presentera nya begrepp för en grupp studenter. Denna workshop har tagits fram med tillstånd av Connolly, Makriyannis och Lane (2010), gruppen som skapade spelet OERopoly.

Titel	Nätet och Akademin - lyckligt par eller omöjlig förening
Författare	Lars-Erik Jonsson, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>Kan vi använda och dra nytta av det som brukar kallas Web2.0 i vår traditionella undervisning och vilka utmaningar ställs vi i så fall inför? Först ges några exempel från en nätkurs i en lärplattform. Utmärkande för sådana kurser är att de i huvudsak är traditionella kurser där man styr och ställer med deltagarna med hjälp av kursplaner, litteratur, uppgifter och examination. För det andra ges en bild av en personlig lärmiljö där man drivs av ett personligt kunskapsintresse. För det tredje undersöks huruvida man kan integrera dessa två "världar".</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/287
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Workshop
Beteckning	4D1
Bidrag	Först ger jag några exempel från en nätkurs i en lärplattform. Utmärkande för sådana kurser är att de i huvudsak är traditionella kurser där man styr och ställer med deltagarna med hjälp av kursplaner, litteratur, uppgifter och examination. För det andra ger jag en bild av en personlig lärmiljö, PLE, där man drivs av ett personligt kunskapsintresse. För det tredje undersöker jag huruvida man kan integrera dessa två "världar". Frågan blir: Kan vi använda och dra nytta av det som brukar kallas Web2.0 i vår traditionella undervisning och vilka utmaningar ställs vi i så fall inför? Ett konkret exempel ges från ett moment i en distanskurs där deltagarna fick möjligheten att välja mellan att skriva blogg eller att skriva som vanligt i lärplattformen. I en traditionell kurs gör man det man gör därför att det måste göras om man skall bli godkänd; i en personlig lärmiljö gör man det man gör för av intresse. Det blir därför lite konstigt att skriva blogg i en kurs om det görs för att läraren skall kunna kontrollera att man har gjort sina uppgifter. Bloggen är liksom "på riktigt" medan kursuppgiften görs under andra villkor. De passar inte ihop. Man får kommentera på ett annat sätt i bloggen än i lärplattformen. I en blogg blir det väldigt konstigt att skriva "bra arbete Linda" då hon inte har skrivit sitt inlägg för att övertyga en lärare om att hon gör något bra utan enbart därför att hon har något att säga. Att arbeta öppet på nätet i en kurs kan också vara problematiskt för den som är inriktad på konkurrens och betyg; man kan börja tänka på att andra stjäla ens arbete och åker snålskjuts. För den som enbart har ett kunskapsintresse erbjuder andras arbete en snabbare väg till det man vill lära sig än att börja från början och att inte utnyttja det som redan finns är enbart meningslöst. Arbetet på nätet blir lätt okontrollerbart, inte bara i relation till vem som har gjort vad utan också i relation till vad man har lärt sig. Publicerar sig vederbörande på nätet kan det bli näst intill omöjligt att utreda vad som är det egna bidraget och vad som arbetats in från andra dokument

Titel	Hur stimulerar vi lärare att stimulera studenters lärande - design av lärandemiljöer med digitalt stöd
Författare	Christina Gummesson, Lunds universitet; Anna Gahnberg, Lunds universitet; Eva Nordmark, Lunds universitet
Sammanfattning	<i>Målet är att deltagarna utifrån ett pedagogiskt behov skall planera för ett undervisningsmoment där digitala resurser stöder studenters lärande. Workshopen innehåller en introduktion om lärande med digitalt stöd. Det är en stor utmaning för lärare att använda resurser så att de stimulerar studenters lärande.</i>

Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/158
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Workshop
Beteckning	4E1
Bidrag	Målet med workshopen är att deltagarna skall få en egen upplevelse om hur man utifrån ett pedagogiskt behov kan arbeta för att planera ett undervisningsmoment där digitala resurser stöder studenters lärande. Workshopen innehåller en introduktion om lärande med digitalt stöd. Workshopens innehåll baseras på högskolepedagogisk litteratur samt exempel på praktisk tillämpning av digitala resurser. Deltagarna får reflektera kring hur digitala resurser kan gynna mångfald och likabehandling. Deltagarna får fundera kring relevanta lagar och föreskrifter. Studenternas lärande är en viktig utgångspunkt för att använda digitala resurser. Det finns idag en mängd olika digitala resurser att tillgå (Horizon 2012). Det är en stor utmaning för lärare att använda resurser så att de stimulerar studenters lärande. Digitala resurser kan på olika sätt vara värdefulla inslag i universitetsutbildningar för att underlätta lärande och delaktighet samt effektiv kommunikation. Digitala resurser kan stödja studentcentrerat och flexibelt lärande genom väldesignade kreativa lärmiljöer. Undervisningsmoment såsom kamratåterkoppling, reciprok och kreativt aktivt lärande och varierande examinationsformer har visat sig kunna främja studenternas lärande (Hattie 2008) och kan med fördel arrangeras med digitala resurser. Workshopen genomförs genom aktiviteter enligt en planerad struktur, där deltagarna får planera stegvis och diskutera möjligheter och erfarenheter kring design av lärandemiljöer med digitalt stöd. Exempel från högskolepedagogisk utbildning i Pedagogik och teknik för lärare kommer att presenteras och diskuteras för att inspirera erfarenhetsutbyte. Workshopen avslutas med en visning av ett webinar där deltagarna får en uppfattning om hur det är att ha ett e-möte 'live'.

Titel	Internationalisering - för vem och varför då? En textanalys av internationaliseringsbegreppet i nationella policydokument
Författare	Susanne Jämsvi, Högskolan i Borås
Sammanfattning	<i>Presentationen tar ur ett kritiskt diskursperspektiv upp hur internationalisering beskrivs och framställs i nationella policydokument för högskolan i Sverige. Tänkbara konsekvenser av uttolkade internationaliseringsintentioner diskuteras och problematiseras utifrån perspektiv som kunskap som försäljningsobjekt, dränering av kompetens i internationaliseringens kölvatten, kunskap som investering, ömsesidighet relaterat till makt samt engelska som verksamhetsspråk.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/144
Tema	3. Den globala utbildningen - mervärden, merarbete?
Form	Föredragning
Beteckning	4F1
Bidrag	Internationalisering i högre utbildning ses som en självklarhet och de flesta forskare inom "globalisering och utbildning" anser att vi lever i ett slags global kunskapsekonomi (Lundgren, 2010). Redan 1978 siade Lyotard (2009) om att kunskap skulle förändras från att ha haft ett egenvärde till att bli en handelsvara, något som kan konsumeras, produceras och säljas. Om vi då utgår ifrån internationaliseringens självklarhet i en global kunskapsekonomi, hur är intentionerna och idéerna med internationalisering i högre utbildning

formulerade och vilken förskjutning i syfte har skett sedan den statliga internationaliseringsutredningen 1974. Föreliggande presentation kommer att fokusera hur internationalisering beskrivs och framställs i policydokument för högskolan i Sverige. I analysen används framför allt nationella propositioner, statliga utredningar och departementsskrifter, och en mindre jämförelse med texter från Europeiska Unionens råd och Europakommissionen görs. Textanalysen, som är en del i ett avhandlingsprojekt, bygger på kritisk diskursanalys (Fairclough; Halliday).

Av det preliminära resultatet framgår föga förvånande att det handlar om ekonomiska intressen. Internationalisering beskrivs utifrån en världsekonomi och en global arbetsmarknad där människors rörlighet och yrkens internationella inslag är utgångspunkter. Sverige ska till exempel "stärka sin ställning genom att konkurrera med kunskap, kompetens, kreativitet och kvalitet" (prop 2004/05:162, s32). Internationalisering framställs också som en kvalitetsaspekt, och att internationellt samarbete ska bidra med nya perspektiv. "Studenter, doktorander, forskare och lärare från andra länder eller med internationella erfarenheter" (ibid) ses som en tillgång. Internationaliseringen av högre utbildning ska dessutom bidra "till att främja förståelsen och respekten för andra synsätt, kulturer och traditioner samt till internationell solidaritet" (ibid) och högskolan har ett gemensamt ansvar för världen genom samverkan.

I presentationen resoneras om tänkbara konsekvenser av de uttolkade intentionerna. Perspektiv som kunskap som försäljningsobjekt, dränering av kompetens i internationaliseringens kölvatten, kunskap som investering, ömsesidighet relaterat till makt samt engelska som verksamhetspråk kommer att problematiseras.

Hur internationaliseringens intentioner påverkar universitetslärares praktik kommer att vara föremål för en kommande studie.

Titel	Vad är global bildning?
Författare	Eva Mark, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>Nationell diskussion kring bildning har en ofrånkomlig koppling till individuell och situerad kropp. Skulle införandet av begreppet global bildning göra att bildningsarbetet tappa fotfästet? Begreppet global bildning kan både förutsätta en global värld och bidra till att skapa den. Presentationen formulerar olika sätt att tala om global bildning.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/357
Tema	3. Den globala utbildningen - mervärden, merarbete?
Form	Föredragning
Beteckning	4F2
Bidrag	Syftet med presentationen är att ge en begreppsanalytisk utredning av olika sätt att tala om global bildning. Metoden är därmed varken empirisk eller historisk utan analytisk med praktiska kontexter. Högskoleundervisning blir allt mer global i karaktären vilket ställer nya krav på undervisningen. Studenter med olika kulturella rötter, internationella studenter ingår tillsammans med svenskfödda i en och samma undervisningssituation. Därtill kommer att högskolestudier skall förbereda för ett globalt arbetsliv, deltagande i global samhällsutveckling samt möte med det globala på hemmaplan. Vad innebär det i praktiken att högskolans utbildningar är globalt bildande? Den nationella diskussionen kring bildning handlar åtminstone om följande tre fenomen: bildning kopplad till högre utbildning, bildning i form av personlig självutveckling samt folkbildning (Burman, Sundgren 2010).

Samtliga fenomen kan kopplas till processperspektiv på bildning. Då betonas subjektet och det som framhävs är bildningsarbetet. Enligt högskolelagens syn på bildning är det den kunskapande processens karaktär som gör den bildande. Medborgerlig bildning förutsätter maktkritisk reflektion (Faure 1972). Den individuella, självutvecklande bildningsprocessen bidrar till att ge livet mening och överblick. Det handlar om kunskapsbildning med individuell återkoppling till den egna världen. (Nussbaum 1997, Gustavsson 2003).

Här finns genomgående en ofrånkomlig koppling till individuell och situerad kropp. Utgångspunkten är individens lokala, regionala, nationella och kulturella förankring och den erfarenhet som är bestämd av det. (Gustavsson 2007).

I det globala samhället lämnar vi den egna kulturens gränser för världsmedborgarskap både utomlands och på hemmaplan. Inhemsk kultur och institutionaliserat kulturarv är inte längre en självklar utgångspunkt. Det framstår som naturligt att också formulera bildningsperspektiv som omfattar global bildning. Skulle bildningsarbetet då tappa fotfästet?

Tal om global bildning kan både förutsätta en global värld och bidra till att skapa den:

1. Global bildning ger interkulturell kompetens, förmåga att funktionellt kunna konfronteras med det som framstår som främmande. Det är en nödvändig förutsättning för att kunna fungera globalt i utbildning och arbetsliv men också för att skapa ny kunskap (Cavalcante 2006).
2. Global bildning kan även betraktas som verktyg för arbete med global rättvisa avseende global resursfördelning (Nussbaum 2010).
3. Global bildning kan också fungera som analytiskt verktyg för kulturförståelse och kulturell självkritik.
 - a. Att förstå såväl sin egen kultur ur globala perspektiv ger den reflektiva distans som fördjupar förståelsen av det egna och gör det möjligt att fortlöpande kritiskt granska det (Fareld 2009).
 - b. Globala perspektiv låter kulturer spegla varandra och kan därtill fungera som verktyg i global samhälls- och demokratiutveckling.

Titel	Cultural Branding - A poor excuse that blames diversity and conceals social practices in learning
Författare	Åsa Möller, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>Cultural branding - the embodiment of diversity as inherent social and cultural difference - conceals learning as a social practice that goes beyond identity politics.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/247
Tema	3. Den globala utbildningen - mervärden, merarbete?
Form	Föredragning
Beteckning	4F3
Bidrag	Background: Social and cultural diversity in higher education is increasing with regards to globalization, mobility, migration and the opportunity to study abroad, as well as, participate in courses and programs online. This creates a challenge for educators to effectively manage social and cultural diversity in higher education. The social and cultural diversity of students is frequently associated with learning problems connected to social and cultural stereotypes based on ethnicity and nationality. These stereotypes continue to be pervasive and ubiquitous explanatory models for obstacles and impairments for teaching, learning and achievement. Aim: The purpose of this paper is to analyze pre-service teachers'

conceptualizations of culture and how these conceptualizations can potentially interfere with knowledge construction as a social practice.

Method: The method is based on text analysis of course assignments of pre-service teachers in the teacher education program in Sweden. These students are in their third semester of the program and are specializing in intercultural perspectives.

Results: Pre-service teachers' conceptions of culture exhibit a strong essentialist notion of culture. Culture is used as a simplified and explanatory model of social and cultural difference that ignores implicit and explicit norms, criteria, values, expectations and behavior requirements in the process of knowledge construction. I propose that stereotyping and branding culture as innate differences can conceal the pedagogical device and the underlying issue of knowledge and knowledge construction as a social practice that goes beyond identity politics.

Conclusions: Stereotyping and cultural branding can impede critical examination of what, how and for whom knowledge is constructed.

Keywords: Culture, race, ethnicity, gender, knowledge construction, critical pedagogy

Titel	För en ökad studentdemokrati på internationella masterprogram
Författare	Anders Berglund, Uppsala universitet; Moa Eriksson, Uppsala universitet; Michael Thuné, Uppsala universitet
Sammanfattning	<i>Internationella studenters medverkan i studentdemokratiska processer är ofta svagt utvecklad inom engelsktalande program. Genom tematiska träffar och god kontakt med studenterna har vi ämnat skapa en god grund för fortsatt vilja och förmåga till att engagera sig i sin utbildning. Studentdemokrati ska vara en självklarhet för alla studenter, oavsett kulturell bakgrund.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/173
Tema	3. Den globala utbildningen - mervärden, merarbete?
Form	Föredragning
Beteckning	4F4
Bidrag	Att studenterna är delaktiga och har inflytande över sina utbildningar är en avgörande kvalitetsfråga för ett utbildningsprogram, då studenterna har en unik kompetens både om hur utbildningen de facto fungerar och om hur den sammanfaller med de egna studiemålen. För svenskspråkiga program finns utvecklade former för studentinflytande, såsom representation i olika nämnder, programråd och genom kårer och studentföreningar. För de engelskspråkiga utbildningarna är bilden mer varierad: De demokratiska processerna är ofta svagt utvecklade, medan det är vanligt att programansvariga har en god kontakt med studenterna och därmed kan fånga frågor och problem som ligger i luften. I detta projekt arbetar vi för att stödja internationella studenter i att utveckla en studentdemokratisk tradition, med syfte att uppmuntra studenterna att naturligt bli en del av universitetets, och här speciellt deras respektive programs, beslutfattande. Vi har tillsammans med studenter identifierat ett antal faktorer som tillsammans försvårar för internationella studenter att engagera sig: • <i>Normer och regler:</i> Studenter med olika kulturell bakgrund har olika syn på möjligheter att påverka. Det kan vara oartigt att kritisera: det kan uppfattas som stötande eller rent av farligt.• <i>Kunskap:</i> Det krävs en gedigen kunskap om universitetssystemet för att

förstå vad man som student kan påverka, och hur.

- *Språk*: Internationella, liksom svenska, studenter är ofta "blyga" för att uttala sig på engelska.
- *Sociala frågor*: En förutsättning för en fungerande studentdemokrati är en social sammanhållning bland studenterna, en känsla av att vara delaktig i ett "vi" och att vara accepterad av denna grupp.

Inom projektet ordnades fyra kvällsträffar för internationella och svenska studenter, en träff för varje problemtema enligt ovan:

- Mottagning av nya studenter för att öka sammanhållning mellan klasser och årskurser.
- Interkulturell kommunikation: vanliga kommunikationsproblem, svårigheter och hur man övervinner dessa.
- Studentdemokrati: vad betyder det egentligen och hur kan du som student engagera dig?
- Gruppdiskussioner för att ta reda på vad studenterna tycker om programmet som i sin tur fördes vidare till programansvariga.

Diskussionerna under kvällsträffarna ledde till flera goda effekter: (1) nya kontakter mellan studenterna; (2) fördjupade insikter både för studenter och programansvariga om de problemområden som diskuterades; (3) tydliga steg mot ökat studentdemokratiskt engagemang bland de internationella studenterna. Dessa framsteg ledde till ett lunchmöte med svenska och internationella studenter för utbyte av erfarenhet samt ökat samarbete.

Under konferensen kommer vi att presentera en utvärdering av projektet, diskutera möjliga indikatorer på en ökad medverkan av internationella studenter i de studentdemokratiska processerna och möjliga tecken på nya traditioner.

Titel	En bro mellan högre utbildning och profession - Utbildning för kliniska handledare i läkarutbildning
Författare	Mona Fjellström, Umeå universitet; Silvana Naredi, Umeå universitet; Bertil Sawert, Umeå universitet; Owe Johnson, Umeå universitet; Markku Haapamäki, Umeå universitet
Sammanfattning	<i>I en utökad och regionaliserad läkarutbildning har Umeå universitet satsat på att stärka den kliniska handledningen. Sedan 2009 har tretton handledarkurser genomförts för kliniska handledare i norra regionen. Målet är att stärka kopplingen mellan de högskoleförlagda och de verksamhetsförlagda delarna av utbildningen samt att stödja en handledarroll starkt utmanad av verksamhetskrav.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/219
Tema	4.Handledning - med den lärande i fokus
Form	Föredragning
Beteckning	4G1
Bidrag	I samband med att läkarutbildningen vid Umeå universitet skulle regionaliseras togs beslut om att samtliga kliniska handledare, varav flertalet är landstingsanställda läkare, i regionen (Västerbotten, Norrbotten, Jämtland och Västernorrland) skulle erbjudas handledarutbildning. Utbildningen skulle stärka kopplingen mellan de högskoleförlagda och de verksamhetsförlagda delarna av utbildningen samt stödja en handledarroll starkt utmanad av sjukvårdens verksamhetskrav. Läkarutbildningen har utökats kraftigt de senaste femton åren samtidigt som kraven ökat på produktivitet inom hälso- och sjukvården. Resultatet har blivit många studenter ute i klinisk verksamhet med kliniska handledare som ofta varken har en tydlig rolldefinition som handledare, aktuell

kunskap om vilka mål som skall uppnås eller redskap för hur handledning skall genomföras i en splittrad och tidspressad vardag. För studenterna har problemen yttrat sig i form av brist på tid med, eller avsaknad av, handledare och sämre möjligheter att fullfölja praktiska utbildningsmoment (Läkartidningen, 2008:38; MSF Handledningsenkät 2011). Socialstyrelsen har också uppmärksammat behovet av handledarutbildning genom att ställa krav på handledarutbildning för handledare i specialiseringstjänstgöring (ST) för läkare (SOSFS 2008:17, 3 kap).

Fokus för handledarutbildningen blev att utveckla de kliniska handledarnas kunskaper om och förmåga att handleda i kliniska situationer samt att stimulera ett reflekterande och prövande förhållningssätt till studenternas lärande och den egna handledarrollen. Teman som ingår är: Mål och regelverk för läkarprogrammet, planering av klinisk handledning, att stödja ett reflekterat och handlingsinriktat lärande, att handleda, samtal, feedback och bedömning samt den professionella handledaren. Utbildningen, som genomförs som ett samarbete mellan universitetet och de fyra landstingen, omfattar tre dagar med ett eget arbete som genomförs av deltagarna mellan kursdag 2 och 3. Sedan 2009 har 177 kliniska handledare utbildats. Utvärderingar genomförda i samband med kursens genomförande har visat att de kliniska handledarna genomgående är mycket positiva till utbildningen. Det som särskilt lyfts fram är möjligheten till egen reflektion, praktisk problemlösning tillsammans med andra handledare samt en starkare koppling till utbildningsuppdraget genom den ökade kunskapen om lärande och högskolans regelverk.

Under den period som handledarutbildningen genomförts har intresset väckts för att handledarutbildning för kliniska handledare skall genomföras i två steg. Ett inledande steg fokuserat på grundläggande handledarkunskap och handledning inom läkarprogrammet som skulle genomföras under läkares specialiseringstjänstgöring. Dessutom ett senare steg, riktat till färdiga specialistkompetenta läkare, som fokuserar på den mer långsiktiga och individnära handledning som genomförs under specialisttjänstgöringen. Idag för läkarprogrammet vid Umeå universitet samtal med två landsting i regionen om möjligheten att bedriva den grundläggande handledarutbildningen.

Titel	Stanfordkonceptet förbättrar den kliniska handledningen för veterinärstudenter
Författare	Lena Ström, Sveriges Lantbruksuniversitet; Marja Tullberg, Sveriges Lantbruksuniversitet; Jakob Johansson, Akademiska sjukhuset, Uppsala universitet
Sammanfattning	<i>Stanfordkonceptet har utvecklats för fortbildning av läkare i kliniskt handledarskap. Kursen har nu modifierats för fortbildning av veterinärer vid Sveriges Lantbruksuniversitet. Utvärdering visar att kurskonceptet med gott resultat är tillämpligt även för handledare inom veterinärmedicin. Studentutvärderingar före och efter kursen indikerar en positiv inverkan på lärarnas pedagogiska kompetens.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/241
Tema	4. Handledning - med den lärande i fokus
Form	Föredragning
Beteckning	4G2
Bidrag	<i>Bakgrund:</i> Vid Stanford School of Medicine, USA, har ett kurskoncept utvecklats för fortbildning av läkare i kliniskt handledarskap, Stanford Faculty Development Program in Clinical Teaching (SFDP). Kurskonceptet har sedan många år med framgång använts för att fortbilda läkare som handleder läkarstudenter vid Akademiska sjukhuset, Uppsala. Kursen ges som en seminarierie och är

uppbyggd i sju moduler med olika pedagogiska teman; inlärningsklimat, lektionskontroll, målformulering, presentationsteknik, utvärdering, feedback och självstyrd inläring. Varje seminarium innehåller en kort föreläsning, träning i analys av lärarbeteenden samt rollspel.

Vid Sveriges Lantbruksuniversitet (SLU) finns landets enda utbildning för veterinärer. Under veterinärprogrammets senare årskurser ges klinikutbildning vid universitetets djursjukhus. Veterinärer i den kliniska verksamheten handleder veterinärstudenter på liknande sätt som läkare handleder läkarstudenter. Då SFDP visat positiva resultat vid fortbildning av läkare (Ref 1-4) väcktes frågan huruvida detta kurskoncept också går att tillämpa inom veterinärmedicinen.

Syfte: Syftet med denna studie var att utvärdera möjligheten att använda Stanfords kurskoncept för veterinärer, samt undersöka om handledarutbildningen har en positiv effekt på lärarnas pedagogiska kompetens baserat på studentutvärderingar samt självutvärderingar.

Metod: Under våren 2011 utbildades 10 veterinärer vid SLU i kliniskt handledarskap enligt en modifierad version av SFDP, där rollspelen skrivits om till veterinärmedicinska scenarier. Efter avslutad kurs genomförde deltagarna en självutvärdering enligt ett validerat utvärderingsverktyg utvecklat vid Stanforduniversitetet. Veterinärstudenter genomförde utvärderingar av sina kliniska handledare baserat på samma utvärderingsverktyg fyra veckor före och efter genomförd seminarierie. Studenterna kände inte till vilka veterinärer som exponerats för kursen och handledarna kände inte till att de utvärderades. Veterinärer som fick mindre än två studentutvärderingar före och/eller efter seminarierien exkluderades. Nio SFDP-utbildade veterinärer samt 14 veterinärer i en kontrollgrupp inkluderades.

Resultat: De SFDP-utbildade veterinärerna skattade kursens användbarhet till 4.9 ± 0.3 (medel \pm SD, Likert-skala 1-5). Självutvärderingar visade att de tillägnat sig positiva lärarbeteenden inom samtliga pedagogiska teman ($p < 0.001$). Studenternas utvärdering av SFDP-utbildade veterinärer var på en femgradig skala 3.47 ± 0.34 före och 3.80 ± 0.26 efter seminarierien ($p = 0.006$). Studenternas utvärdering av kontrollgruppen var 3.68 ± 0.34 före och 3.73 ± 0.46 efter kursen ($p = 0.63$).

Slutsatser: Stanfordskonceptet går utmärkt att tillämpa vid fortbildning av handledare även inom veterinärmedicin. Studentutvärderingar och självutvärderingar indikerade att utbildningen resulterade i positiv inverkan på handledarnas pedagogiska kompetens.

Titel	Kritiska vänner online - Kollegial observation av nätbaserade kurser inom högre utbildning
Författare	Jörgen Ivarsson, Umeå universitet
Sammanfattning	<i>Universitetspedagogiskt centrum vid Umeå universitet har utformat en observationsmodell inriktad mot nätbaserad undervisning kallad KVOL (Kritiska vänner online). Lärare vid Umeå universitet gavs i en serie verkstäder möjlighet att reflektera över och diskutera varandras nätbaserade undervisning. I denna presentation berättar vi om de lärdomar vi gjort under projektet.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/294
Tema	4.Handledning - med den lärande i fokus
Form	Föredragning
Beteckning	4G3
Bidrag	<i>Syfte och mål:</i> Genom att ta del av de erfarenheter som gjorts när det gäller Peer Observation i främst Storbritannien (Goldsmith & Roger-Wards, 2003, Bennet & Barp, 2008, Swingelhurst, 2006, Tonkin & Baker 2003, Bennett & Santy, 2009) och

begreppet "kritiska vänner" i Sverige och Norge (Handal, 1999, Dahlgren m.fl., 2006) har Universitetspedagogiskt centrum vid Umeå universitet utformat en observationsmodell direkt inriktad mot nätbaserad undervisning och s.k. Blended learning.

Vi har kallat modellen KVOL – Kritiska Vänner Online. Modellen är utformad för att ge både den som blir observerad och den som utför observationen möjlighet till reflektion, gemensam förståelse och konstruktiv feedback. Modellen utgick från erfarenheter gjorda vid University of Hull (Bennett, Lynch & Lee, 2009).

Många högskole- och universitetslärare är nya inför nätbaserade undervisning och kanske inte själva varit studenter i liknande miljöer eller är ovana vid webben gör att det finns ett behov av att få ta del av andras erfarenheter och råd när det gäller pedagogik, planering, genomförande och utvärdering av nätbaserad utbildning.

Nyfikenhet på hur kommunikation, samarbete och kritisk granskning mellan likar kan främja lärande har studerats när det gäller studenters lärande online (Hult, Liljeström & Stödborg, 2008). Inom detta projekt fokuserade vi hur kollegial observation upplevs av lärare som verktyg för reflektion och lärande när det gäller nätbaserad utbildning.

Metod: Lärare inbjöds att delta i en serie verkstäder där deltagarna tog med en kollega för att i par observera och ge feedback på varandras nätbaserade kurser. Efter en teoretisk genomgång av regler för observation och feedback presenterades, loggade lärarna in i varandras nätbaserade undervisningsmiljöer för att under några timmar studera och reflektera över sin kollegas problemområde. På eftermiddagen samlades deltagarna för diskussion och feedback på varandras kurser. Efter verkstäderna utfördes intervjuer med samtliga deltagare om deras upplevelser av kollegial observation på nätet.

Resultatet av projektet (så här långt): Kollegial granskning av nätbaserade kurser är en kraftfull modell för att uppmuntra till reflektion och lärande lärare emellan. Att få tillfälle att diskutera kursstruktur, pedagogiska strategier och val av verktyg uppskattades av deltagarna. Lärarna som deltog i verkstäderna tyckte att de fick relevant och användbar feedback tillbaka av observatören. Det visade sig att feedbackprocessens utformning var central för att möjliggöra positiv upplevelse av kollegial observation. Ytterligare fynd visar att modellen är minst lika givande för den som utför observationerna av undervisningen som för den som blir observerad. Möjliga hinder för en framgångsrik kollegial observation har också sammanställts.

Titel	Mentorskap en del av integrering av teori och praktik i högre utbildning
Författare	Kerstin Arnesson, Blekinge tekniska högskola; Gunilla Albinsson, Blekinge tekniska högskola
Sammanfattning	<i>Mentorskap är en metod för att stärka det ömsesidiga lärandet mellan adept/student och mentor. Ett lärande som fördjupas genom att de får ta del av varandras erfarenheter, frågor och perspektiv. Vidare bygger mentorskap på att studenten får vägledning i personlig och professionell utveckling samt ska kunna styra sitt lärande.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/93
Tema	4.Handledning - med den lärande i fokus
Form	Rundabordsamtal
Beteckning	4H1
Bidrag	Syftet med rundabordsamtalen är att utifrån ett konkret exempel dela erfarenheter och diskutera om mentorprogram är en möjlig väg för att integrera teori och praktik i högre utbildning.

Inom ramen för Samhällsvetarprogrammet för organisation och samhällsförvaltning, 180 hp, Blekinge tekniska högskola, har försöksprojektet "Mentorskap, en del av integrering av teori och praktik inom högre utbildning" genomförts. Projektet startade september 2011 och avslutades maj 2012. Studenter inom programmets tredje år deltog i projektet.

Mentorprogrammet ska ses som en del av det strategiska arbetet som bedrivs inom programmets samtliga kurser för att integrera teori och praktik. Under hela utbildningstiden har studenterna kontakt med samma fadderorganisation och kontaktperson. Inom mentorprogrammet fungerar dessa kontaktpersoner som mentorer.

Mentorskap är en metod för att stärka det ömsesidiga lärandet mellan student och mentor. Ett lärande som fördjupas genom att de får ta del av varandras erfarenheter, frågor och perspektiv. Vidare bygger mentorskap på idén att en student ska få vägledning i personlig och professionell utveckling samt ska kunna styra sitt lärande.

Mentorsprogrammet startade med att studenter och mentorer träffades i två separata grupper. Vid dessa tillfällen var utgångspunkten definition av mentor- och adeptrollen samt deltagarnas förväntningar på mentorprogrammet. I nästa steg var ett gemensamt seminarium där mål och förväntningar förtydligades och studenterna fick lämna en skriftlig personlig presentation. Utgångspunkten var att mentor och adept skulle träffas en gång i månaden, cirka en timma och att de tillsammans skulle välja ämnen som skulle diskuteras.

Rundabordssamtalet inleds med en presentation av mentorsprogrammets genomförande och en analys av studenternas och mentorens erfarenheter och upplevelser. Därefter ges möjlighet att utifrån egna erfarenheter diskutera mentorprogram som en del av integrering av teori och praktik i högre utbildning. Samtalet avslutas med en summering och utvärdering.

Titel	Kan man handleda studenter som styr sig själv?
Författare	Marie Lidskog, Örebro universitet; Helen Setterud, Örebro universitet
Sammanfattning	<i>Syftet med detta rundabordssamtal är att diskutera handledning i relation till det studentstyrda lärandet. Vi vänder oss till alla er som vill utveckla handledarskapet och som på olika sätt brottas med frågan hur man handleder på ett sätt som får studenterna att ta fullt ansvar för det egna lärandet.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/138
Tema	4.Handledning - med den lärande i fokus
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	4H2
Bidrag	<i>Bakgrund:</i> På läkarprogrammet i Örebro är den bärande pedagogiska idén att studenten lär bäst genom att utmanas att, utifrån givna förutsättningar i form av kursmålen, själv aktivt formulera sina frågor och utifrån dessa söka relevant kunskap. Programmet är uppbyggt med problembaserat lärande som pedagogisk modell. Vi arbetar som pedagoger på programmet och har bland annat som uppdrag att skapa möjlighet för våra handledare och andra lärare att utvecklas i sin pedagogiska roll. Den viktigaste funktionen som lärare i programmet är den handledande funktionen, att guida och stödja studenterna i deras eget aktiva kunskapssökande. Detta sker t.ex. i rollen som basgruppshandledare, VFU-handledare, seminarieledare, laborationshandledare eller handledare för självständiga arbeten. En viktig diskussion vi för med handledarna är den stora utmaning det innebär är att vara "passiv" på ett aktivt sätt. Handledarna ska utgå från att studenterna har kapaciteten att själva ta ansvar för sitt lärande men ändå finnas som ett stöd i deras lärande. Med detta menar vi att handledaren ska

lämna utrymme åt studenterna att ta initiativ och själva formulera hur de tänker kring en viss situation, utan att leda dem på "rätt" spår för tidigt.

Studentstyrt lärande, självstyrt lärande och studentaktiva lärandeformer är ledstjärnor inom den högre utbildningen, och dessa begrepp hittar man återkommande i de flesta kursplaner, utbildningsplaner och andra dokument som beskriver modern högskolepedagogisk verksamhet. . Med utgångspunkt i detta ska sedan olika lärsituationer iscensättas där studenten är aktiv och lärarens roll inte längre är att vara den allvetande experten, utan i stället att vara en handledare med coachande, stödjande funktion.[1]

Syfte: Syftet med detta rundabordssamtal är att diskutera handledning i relation till det studentstyrda lärandet.

Problemställning: Hur är man handledare på ett sätt som tillåter studenterna att ta eget fullt ansvar för sitt lärande? Vi vill problematisera en handledares funktioner med utgångspunkt i ytterligheterna en student som tar fullt ansvar, men som därmed kanske kommer lite snett utifrån de förväntade målen med lärandet och en passiv student som väntar på att få vägledning utan att ta egna initiativ.

Målgrupp: Vi vänder oss till alla er som vill utveckla handledarskapet och som på olika sätt brottas med frågan hur man handleder på ett sätt som får studenterna att ta fullt ansvar för det egna lärandet.

Titel	Att utveckla kritiskt tänkande inom teknisknaturvetenskapliga utbildningar
Författare	Felix Ho, Uppsala universitet; Daniel Brandell, Uppsala universitet
Sammanfattning	<i>Hur kan vi hjälpa studenterna inom teknisk-naturvetenskapliga utbildningar lära sig tänka kritiskt? Hur kan studenter lära sig att presentera och argumentera på nyanserade och evidensbaserade sätt? Detta rundabordssamtal är ett tillfälle för diskussion och utbyte av olika strategier och övningar för att träna studenter i kritiskt tänkande samt deras kommunikationsförmågor.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/289
Tema	6. Vetande och vetenskap
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	411
Bidrag	Kritiskt och analytiskt tänkande är en grundläggande byggsten för studenters utveckling och inläring vid universitetet. Dessutom är det viktigt för studenterna att kunna argumentera och formulera sig både skriftligt och muntligt på ett strukturerat sätt, samt diskutera och redogöra för sina kunskaper och slutsatser på ett kreativt men samtidigt vetenskapligt förhållningssätt. Det finns ett starkt samband mellan kritiskt tänkande och förmågan att analysera och använda språk (Halpern, 1989), och Barnett (1998) har argumenterat för att en konception av "kritiskt tänkande" utan aktiva handlingar är ofullständig. Det är därför viktigt att erbjuda studenter möjligheter att träna kritisk och analytisk läsning samt skriftliga och muntliga presentationer. Träning i sådana färdigheter och tankesätt sker mer eller mindre konsekvent inom humanistiska utbildningar, då PM- och uppsatsskrivningar samt diskussioner är kärnverktyg inom dessa områden (Lagerqvist 2010). Däremot kan det påstås att liknande färdighetsträningar ges mindre direkt utrymme inom teknisk-naturvetenskapliga utbildningar, där tekniska och matematiska kunskaper står i fokus. Men förmågan att granska, organisera och presentera information på ett kritiskt, övertygande och evidensbaserat sätt är lika viktigt i de teknisk-naturvetenskapliga studenternas framtida yrkesverksamma liv, vare sig det blir akademien, industrin eller näringslivet som studenterna arbetar i efter utbildningen. Särskilt med de

nya digitala och sociala mediernas ankomst har informationslandskapet förändrats totalt, och studenterna måste numera hantera och evaluera "kunskap" från en ständigt ökande mängd av informationskällor av varierande kvalitet. Det är mer angeläget än någonsin att studenter utvecklar sin förmåga i att tänka kritiskt och reflektera över vad det är att "veta" eller "kunna" något.

Hur kan lärare hjälpa studenter inom ämnen som traditionellt varit räkne- eller faktatunga att lära sig tänka kritiskt? Hur kan studenter lära sig att presentera och argumentera på nyanserade och evidensbaserade sätt? Detta Rundabordssamtal är ett tillfälle för lärare från olika lärosäten att diskutera och dela med sig olika strategier och övningar som kan användas för att träna studenter i kritiskt tänkande samt kommunikation inom teknisk-naturvetenskapliga utbildningar. Målet är att deltagarna ska få inspiration från varandra, och utöka sin egen repertoar av undervisningsmoment och didaktiska verktyg. Ett pågående projekt vid Uppsala universitet att skapa ett pedagogiskt "paket" som består av olika övningar med olika undervisnings- och utvärderingsformer (t.ex. skrivverkstad, rollspel, casemetodik, debatt, självrättning, kompisrättning...) presenteras kort som ett exempel. Därefter är ordet fritt för idéer och erfarenhetsutbyte!

Titel	Kritiskt tänkande och högskolans kritiska uppdrag
Författare	Petri Kajonius, Högskolan Väst
Sammanfattning	<i>Kan AIL-perspektivet stärka det kritiska tänkandet på landets högskolor?</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/121
Tema	6. Vetande och vetenskap
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	4I2
Bidrag	De högre lärosätena har av Sveriges riksdag och regering fått i uppgift att skola självständiga och kritiskt tänkande studenter för samhällets bästa. Det kritiska tänkandet är förutom en värdering i vår kultur också en förtjänstfull metodik som har visat sig gynna djupinlärandet hos studenter. Studien tar sin teoretiska utgångspunkt i Kolbs (1984) inlärningsmodell för att beskriva hur det kritiska tänkandet med hjälp av ett arbetsintegrerat lärande (AIL)-perspektiv kan utvecklas. Kritiken som riktas i detta arbete är att reflektionens väg och mål idag på förhand ofta är givet studenterna. Detta skulle kunna resultera i antitesen till högskoleverkets målsättningar och att studenterna i själva verket blir osjälvständiga och okritiskt tänkande. Studien pekar på att arbetssätt och metakognition kring kritiskt tänkande inom det högre lärandet bör medvetandegöras mer och den argumenterar för att AIL-perspektivet kan förbättra det kritiska tänkandet på Sveriges högre utbildningar.

Titel	ITakt med samtiden - att integrera digital kompetens i lärarutbildningen
Författare	Fredrik Oldsjö, Stockholms dramatiska högskola; Eva Fors, Stockholms universitet; Annika Käck, Stockholms universitet; Mats, Hanson, Kungliga tekniska högskolan; Christopher Sönerbrandt, Kungliga musikhögskolan i Stockholm
Sammanfattning	<i>Nyutbildade lärare i skolan ska kunna stödja eleverna att använda modern teknik som verktyg för kunskapssökande, kommunikation, skapande och lärande. Hur kan digital kompetens systematiskt integreras i lärarutbildningen? Workshopen syftar till att problematisera denna fråga genom att deltagarna får arbeta med modeller och filmer som utvecklats i LIKA-projektet.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/296
Tema	7. Professioner och kompetenser - vad sätter gränserna?

Form	Workshop
Beteckning	4J1
Bidrag	Skolan ska lära alla elever att använda modern teknik som verktyg för kunskapssökande, kommunikation, skapande och lärande, skriver regeringen i den digitala agendan för Sverige. (Näringsdepartementet, Rapport N2011:12). Samtidens och framtidens lärare behöver kunna använda IT-stöd i sin undervisning. Det har varit en viktig utgångspunkt i utvecklingen av den nya lärarutbildningen, där digital kompetens är ett examensmål för de olika inriktningarna (SOU 2008:109, SFS 1993:100). Detta ställer krav på hur lärarutbildare arbetar och vad lärarstudenter får öva under utbildningen. På vilka sätt kan integreringen av digital kompetens i lärarutbildningen främjas och vidareutvecklas? LIKA-projektets erfarenhet är att integrering av digital kompetens i lärarutbildningen kräver samverkan mellan många aktörer inom ett lärosäte och bygger på både strategiskt arbete och omedelbara ämnes- och allmändidaktiska insatser. Det handlar om att bygga upp en lärande organisation ur ett holistiskt perspektiv (D'Andrea & Gosling 2005, Larsson & Löwstedt 2010, OECD 2011). Syftet med workshoppen är att utifrån ett pedagogiskt perspektiv diskutera möjligheten att integrera digital kompetens i lärarutbildningen. Vilka hinder finns och vilka arbetssätt kan fungera? Vad krävs av ledningen och organisationen? Hur kan lärarutbildarna kompetensutvecklas? Hur säkerställs en långsiktigt hållbar förändring av kurser och program? Under workshoppen kommer olika verktyg att användas som arbetats fram inom LIKA-projektet för att stödja integrering av digital kompetens i kurser och program. Deltagarna får använda modeller och filmscenarios som underlag för diskussion. Målet är att pröva verktygen och gemensamt problematisera de ramar som finns för systematisk kvalitetsutveckling av en komplex utbildning. Workshoppen består av tre delar: 1) introduktion av kursutvecklingsmodeller och visning av filmscenarios; 2) gruppvisa diskussioner; 3) redovisning och sammanställning av resultat. Målgrupp: lärare, forskare och ledningspersonal inom lärarutbildningen, lärare verksamma inom andra professionsutbildningar och pedagogiska utvecklare. LIKA-projektet är ett samverkansprojekt mellan Gymnastik- och idrottshögskolan, Kungl. Tekniska högskolan, Kungl. musikhögskolan i Stockholm samt Stockholms universitet. Projektet har delfinansierats av KK-stiftelsen som ett led i deras satsning på IT i lärarutbildningen. LIKA står för Lärande, Kommunikation, Information och Administration och beskriver olika processer som ingår i digital kompetens. Arbetet i LIKA-projektet har inspirerats av CDIO-metodiken för kursutveckling (www.cdio.org). Slutdokumentationen av LIKA-projektet består av en bok och filmer om digital kompetens som lärarutbildare kan använda som stöd för integreringen av IT i lärarutbildningen.

Titel	To write about teaching and learning in higher education
Författare	Silwa Claesson, University of Gothenburg
Sammanfattning	<i>The aim is to identify themes of interest to 32 participants in a course in higher education. In the first theme the participants direct themselves towards own way of thinking and in particular their own development as teachers. The second focuses on students' learning and the third teaching methods.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/96
Tema	7. Professioner och kompetenser - vad sätter gränserna?
Form	Föredragning

Beteckning	4L3
Bidrag	When regarding the field of higher education there is no doubt the Swedish higher educational system has expanded enormously during the last 60 years and gone from being a privilege of the few to being within reach of many. This leads to that university teachers of today have to teach large groups of heterogeneous students. The lack of knowledge, especially of how theories and practice interact in teaching on an everyday and personal level is one of the greatest challenges for universities of today (Dall'Alba, 2009). In order to meet the new challenges many universities starts courses in for higher education. In this paper questions about what kind of knowledge the participants encounter in those courses is in focus. Another issue, perhaps more important; do they use that knowledge and if they do - in what way? The specific aim is to identify themes of interest to the participants in an assignment given to 32 participants in a course in higher education. The concept of 'direct oneself' is used to focus on the aspect of intentionality, and the concept of direct oneself emphasize the tension between bodily-situated actions and conceptions (Claesson 2004; 2007, Bengtsson, 1999). In the <i>first theme</i> there are participants directing themselves towards their own way of thinking and acting as teachers, and in particular their <i>own development as teachers</i>. The <i>second theme</i> focuses on <i>students' learning</i> and the <i>third theme</i> on teachers who direct themselves on <i>teaching methods</i>. The discussion will among other things emphasis the papers written by some participants were there are references on learning outside Ramsten (1992) and focus on deep- and surface learning. The issue of situated learning and the importance of language are brought up with reference to Lave & Wenger (1981), Dyste (1996) and Säljö (2000) among others. This can perhaps be expected because it might have been discussed in previous courses. More surprisingly, references like Derrida and phenomenological research is shown in the writing on students learning. It seems as if in social science, art, as well as in humanistic, theories used for studies in the own subject can as well be used in order to understand and develop teaching and learning in higher education.

Titel	Rankning av kvalitet i högre utbildning - vägledande eller vilseledande?
Författare	Brita Bergseth Linköpings universitet; Madeleine Abrandt Dahlgren, Linköpings universitet
Sammanfattning	<i>Två oberoende nationella bedömningar av kvaliteten i utbildningen vid 24 svenska lärosäten leder till skilda resultat. En jämförande undersökning indikerar att olika sätt att värdera ger olika utfall trots att den underliggande definitionen av kvalitet är densamma. Frågan är vilken relevans bedömningarna har som information till studenterna.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/316
Tema	8. Kärnvärden och kvalitetsutveckling i akademien - i skön förening?
Form	Föredragning
Beteckning	4K1
Bidrag	Tillströmningen till högre utbildning har internationellt sett aldrig varit större. I takt med det ökandet antalet studenter världen över etableras också nya universitet och högskolor. Universitetsstrukturen blir alltmer komplex och gränserna mellan olika typer av utbildnings- eller forskningsinstitutioner blir otydliga. Med den globala mobiliteten bland studenter och forskare ökar samtidigt efterfrågan på överskådlig, lättillgänglig, och framför allt tillförlitlig information om olika lärosäten och den akademiska utbildningens kvalitet. Sedan tidigt 1980-tal då rankningar av lärosäten mer systematiskt började genomföras i USA har det internationella intresset för kvalitetsbedömningar och ranking vuxit kraftigt. Också svenska universitet och högskolor bedöms och

rankas av olika aktörer, offentliga, kommersiella och av intresseorganisationer. Inte något lärosäte kan idag undgå att få sin utbildning bedömd och jämförd med andra.

Men går kvalitet i högre utbildning att mäta?

Metoderna att försöka mäta, bedöma och säkra kvalitet varierar med uppfattningen om vad som konstituerar kvalitet i högre utbildning och i vilka syften som bedömningarna görs. I kvalitetsrankningar, ofta redovisade som "league tables", bedöms och sammanfattas kvaliteten i verksamheten vid ett lärosäte i sin helhet. Vid utvärderingar och ackrediteringar däremot granskas som regel kvaliteten i varje enskilt utbildningsprogram. Men också här kan lärosätena rangordnas efter resultat. Oavsett metod för kvalitetsbedömningarna är det gemensamma syftet framför andra att ge information till blivande studenter om kvaliteten i utbildningen vid olika lärosäten.

I den här studien jämförs utfallet av två oberoende nationella bedömningar av kvaliteten i utbildningen vid 24 svenska lärosäten verksamhetsåret 2006. Jämförelsen bygger på resultaten från ett urval kvalitetsrankningar av lärosäten som genomförts av en förening kallad Urank och en nationell utvärdering av utbildningar inom medicin och vård genomförd av Högskoleverket. Sambandet mellan de två bedömningarna av lärosäte och utbildningskvalitet har undersökts med hjälp av Bland-Altman analys.

Urank och Högskoleverket grundar sina bedömningar på samma övergripande mål för högre utbildning. Utifrån denna gemensamma kvalitetsdefinition tillämpas sedan skilda metoder för bedömningen, kvantitativt alternativt kvalitativt. Med stöd av olika kvalitetsindikatorer och data, såväl kvantitativa och kvalitativa, hävdar de båda aktörerna att utfallet av bedömningarna ger ett mått på kvaliteten i utbildningen vid universitet och högskolor.

Vår undersökning indikerar att de olika sätten att värdera ger olika utfall trots att den underliggande definitionen av kvalitet är densamma. Resultaten av jämförelsen väcker frågor om vilken relevans bedömningarna har som information till blivande studenter. Likaså väcks frågor om kvalitetsbedömningar av detta slag bidrar till våra kunskaper om mätning, bedömning och säkring av kvaliteten i högre utbildning.

Titel	Svenska lärosätens hantering av internationella rankingar
Författare	Pontus Sundén, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>I en enkät till samtliga Sveriges rektorer undersöks för första gången hur svenska lärosäten hanterar internationella rankingar. Vilken verksamhet påverkas av rankingar? Vilken verksamhet ger rankingar betydelse? Är detta beroende av lärosätets typ? Rankingar diskuteras som styrredskap, som presentation av lärosäten, men framförallt hur rankingar hanteras av lärosäten.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/194
Tema	8. Kärnvärden och kvalitetsutveckling i akademien - i skön förening?
Form	Föredragning
Beteckning	4K2
Bidrag	Internationella rankingar är idag en del av diskussionen om kvalitet och resursfördelning i högre utbildning och forskning och ett återkommande inslag i nyhetsmedia. Med Lindblad och Cavallins (2011) analysmodell diskuteras tre olika aspekter av rankingar: (a) <i>Rankingar som styrredskap</i> . Styrning av högskolan utvecklas mot att vara mer marknadslik och att vara en del av en europeisk arena (Maasen & Olsen 2007). Internationella rankingar kan påverka lärosätenas verksamhet när de blir en del av förändringarna av styrningen. (b) <i>Rankingar som presentation</i> . Undersökningar av högre utbildning i Storbritannien och USA

(Hazelkorn 2011, Locke 2008, Usher & Savino 2006, Espeland & Sauder 2007) har visat att rankingar också kan påverka ett lärosätes verksamhet när lärosätet har uppfattningen att andra aktörer använder sig av rankingar, det blir då viktigt för lärosätet att agera utifrån rankingarnas resultat., vilket också ger rankingarna betydelse. (c) *Rankingar och lärosätena*. Rankingar kritiserar för brister i metodologi och hur de konstruerar kvalitet, trots bristerna argumenteras det för att rankingar är "här för att stanna" och att de är en "realitet" som lärosätena måste förhålla sig till (Lindblad & Cavallin 2006 och 2011). Detta kan vara sant för några, men lärosätena i Sverige skiljer sig åt i organisation, storlek, målgrupper etc., lärosätena påverkas på olika sätt.

Syftet är att undersöka hur lärosäten hanterar internationella rankingar, något som inte tidigare gjorts bland svenska lärosäten. Följande frågor ställs: (a) Vilken verksamhet upplever rektorerna påverkas av internationella rankingar? (b) Vilken verksamhet, som ger rankingar betydelse, uppger rektorerna att deras lärosäten genomför? (c) Finns det samband mellan hur olika typer av lärosäten uppger att de hanterar rankingarna? Undersökningen är gjord med webbenkät till rektorerna vid Sveriges lärosäten där de svarar på frågor om hur de upplever internationella rankingar i relation till sitt lärosäte och till omvärlden. Svarefrekvensen var god – 33 av 40 tillfrågade lärosäten svarade på enkäten.

Preliminära resultat: Rektorerna upplever att rankingar kan påverka lärosätena på vissa sätt, till exempel lärosätenas anseende. Deras eget lärosäte påverkas inte, men de tror att andra lärosäten påverkas. Rektorerna anser att rankingarna är betydelsefulla, de tror till exempel att aktörer som finansierar forskning använder sig av dem, för en del rektorer blir det viktigt att ha kännedom om rankingarna. Hur de hanteras av lärosätena påverkar vilken betydelse rankingarna får.

Undersökningens resultat setts i relation till tidigare undersökningar rankingars påverkan (Locke 2008, Hazelkorn 2011) och diskuteras utifrån teorier om looping och reflexivitet (Hacking 1999, Espeland & Sauder 2007) och inkomplett organisering (Ahrne & Brunsson 2009).

Titel	Hur ser lärare på undervisning och lärande?
Författare	Maja Elmgren, Uppsala universitet; Staffan Andersson Uppsala universitet; Arnold Pears, Uppsala universitet
Sammanfattning	<i>Vi har undersökt lärares syn på utbildning och lärande vid Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten genom användning av Trigwell och Prossers Approaches to Teaching Inventory. Undersökningen visade bland annat effekter av Bolognaprocessen, skillnader mellan lärare med och utan ämnesdidaktisk utbildning och gav grund för fortsatt utvecklingsarbete.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/312
Tema	8. Kärnvärden och kvalitetsutveckling i akademien - i skön förening?
Form	Föredragning
Beteckning	4L1
Bidrag	En ATI-undersökning (Approaches to Teaching Inventory, Triggwell & Prosser 2004) av lärares syn på utbildning och lärande har genomförts på Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten, Uppsala universitet. Undersökningen gav flera intressanta resultat. Lärare med didaktisk fortbildning med tydlig koppling till ämnet eller utbildningen stack ut positivt som de som arbetade studentcentrerat och försökte stödja en förändring av den konceptuella förståelsen (till skillnad från lärare som hade en mer lärarcentrerad praktik med informationsöverföring i fokus). Det går inte att säkerställa att det är utbildningen i sig som leder till detta, även om det finns skäl att tro att detta (Gibbs & Coffey). Alternativt lockar utbildningarna lärare med

detta synsätt, och då är det ännu mer positivt att konstatera att utbildningarna är mycket uppskattade.

Ett positivt resultat är att de flesta lärare så tydligt lyfter dialogen med studenterna som viktig. Detta är en viktig faktor för att fortsätta med utvecklingen av interaktionen mellan studenter och lärare. I andra enkätundersökningar ser vi att studenterna inte finner dialogen tillfredsställande (Andersson 2011). Vi får då dra slutsatsen att lärarna vill, men av olika skäl inte förmår, att arbeta med detta.

Bolognaprocessen har givit utslag i hur lärarna tänker; många lärare har en tydlig intention att arbeta med konstruktiv länkning mellan mål, undervisning och examination.

Lärarnas intentioner är inte alltid så lätta att omsätta i praktiken. Det är vanligt att intentionerna är mer inriktade mot studentfokuserad konceptuell förändring, än att den faktiska praktiken är det.

En faktoranalys styrker att den svenska versionen har samma struktur och kan analyseras och jämföras med resultat framtagna med den engelska versionen. En öppen analys gör det möjligt att identifiera fyra olika arketyper där olika aspekter av lärarrollen framhålls.

Dessa fyra roller (Faktaleverantören, Tentafixaren, Utmanaren och Coachen) med deras olika fokus på lärarens roll i utbildningsprocessen ger en intressant möjlighet att kontrastera olika lärarroller och resonera kring vad man vill uppmuntra lärare att fokusera på.

Undersökningen utfördes bland lärare på Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten där ett omfattande pedagogiskt utvecklingsarbete sker. Undersökningen ger en grund för att studera den fortsatta utvecklingen av synsätt och praktik, och därmed en viss möjlighet att se hur fakultetens arbete med universitetspedagogisk och didaktisk utveckling lyckas.

Titel	Bedömning av pedagogisk skicklighet - erfarenheter från en utbildning för pedagogiskt sakkunniga
Författare	Katarina Winka, Umeå universitet; Thomas Olsson, Lunds tekniska högskola; Åsa Ryegård, Uppsala universitet; Fredrik Oldsjö, Stockholms dramatiska högskola; Karin Apelgren, Uppsala universitet
Sammanfattning	<i>De flesta lärosäten har lokala definitioner av pedagogisk skicklighet och rutiner för sakkunnigbedömning. Här presenteras en nationell kurs för pedagogiskt sakkunniga som genomförts i samarbete mellan ett antal lärosäten. Kursen är ett steg i att involvera fler personer i bedömningsuppgiften och att öka kompetensen bland de som redan är bedömare.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/226
Tema	8. Kärnvärden och kvalitetsutveckling i akademien - i skön förening?
Form	Föredragning
Beteckning	4L2
Bidrag	En diskussion som uppkommit i kölvattnet av de nya anställningsordningar som tagits fram rör bedömning och kvalitetssäkring av pedagogisk skicklighet. De flesta lärosäten har nu lokala definitioner av pedagogisk skicklighet och egna rutiner för sakkunnigbedömning av denna. För de som anlitas som sakkunniga innebär alltså uppdraget olika saker beroende på vem som anlitat dem. Sakkunnigrollen och hanteringen av sakkunnigutlåtanden har nyligen problematiseras i rapporten "Darr på ribban" (Ris, Hartman & Levander, 2011). Där lyfts bland annat vikten av utbildning kring dessa frågor fram. I denna föredragning presenteras en nationell kurs för pedagogiskt sakkunniga som hittills

arrangerats två gånger. Syftet med kursen har varit att öka möjligheten att bedöma den pedagogiska skickligheten lokalt genom att erbjuda stöd och utbildning till pedagogiskt sakkunniga nationellt.

I de flesta fall utses sakkunniga inte från det egna lärosätet, utan från andra. Det finns därmed inga incitament att arrangera lokala utbildningar för sakkunniga eftersom detta inte kommer det egna lärosätet till godo. Genom att utbilda nationellt ökar därmed möjligheten att bedöma den pedagogiska skickligheten lokalt. Det finns även en utbredd uppfattning att pedagogisk sakkunnigbedömning är extra svår att göra och därför har namn på potentiella pedagogiskt sakkunniga efterfrågats av flera lärosäten. Kursen är ett steg i att involvera fler personer i bedömningsuppdragen och att öka kompetensen bland de som redan är bedömare. Sakkunnigutlåtanden har en potential att vara kvalitetsdrivande om de innehåller konstruktiv återkoppling på utvecklingsbara delar. Denna aspekt har varit en central del i kursen.

Sakkunnigkursen har genomförts som ett samarbete mellan 5-6 lärosäten som tidigare samarbetat i liknande frågor (Ryegård, Apelgren & Olsson, 2010). Detta innebär att den inte ägs av något enskilt lärosäte utan alla har bidragit med olika resurser. Under kurstiden, som motsvarar 1 veckas arbetstid, har varje deltagare bedömt fem pedagogiska meritportföljer och författat två pedagogiska utlåtanden var. Arbetet har skett både individuellt och i grupp med erfarna bedömare som mentorer för respektive grupp. Deltagande i kursen medför dock inte att man sedan är "godkänd" som bedömare, varje person ansvarar själv för sina framtida prestationer som pedagogiskt sakkunnig.

En röst bland de 40 personer som påbörjat kursen sammanfattar behovet av detta stöd: "Den synliggör varför det [pedagogisk skicklighet] är en kunskap som kan bedömas, hur och varför och att det finns ett lärande för den som blir bedömd. ... Vi kan hjälpas åt att lyfta den pedagogiska skickligheten på våra lärosäten."

Pass 5: Fredag 10:30 - 11:50

Konferensbidragen i tematisk ordning. Lokalförteckning, se slutet av katalogen. Form avser: F=Föredragning; R=Rundabordssamtal; W=Workshop. Beteckning utläses: "5A1"=Pass 5, Session A, Presenteras som nr 1.

Tema	Lokal	Form	Rubrik och medverkande	Beteckning
1	POST-5	R	Lärande seminariet, en metod för hållbart lärande <i>Arnesson, Kerstin</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/94	5A1
2	POST-5	R	Betydelsen av kommunikation och bemötande för en god virtuell lärandemiljö <i>Olsson, Johanna</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/200	5A2
2	DROTT-2	F	Hälsostödjande samtal i virtuell miljö <i>Englund, Claire</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/347	5B1
2	DROTT-2	F	Högskolepedagogik med interaktion online <i>Jonsson, Lars-Erik</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/111	5B2
2	DROTT-2	F	Att se med tandläkarens ögon: visningsseminarier med operationsmikroskop och video <i>Rystedt, Hans</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/265	5B3
2	POST-4	W	Inramning och stödstruktur för akademiskt ovana studenter som läser på distans <i>Henning Loeb, Ingrid</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/198	5C1
2	POST-MASTER	W	Aktivt lärande med verkstäder - Exempel från fysiken <i>Larsson, Johan</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/186	5D1
3	POST-1	R	The Global Education <i>Martin, Anneli</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/370	5E1

Tema	Lokal	Form	Rubrik och medverkande	Beteckning
4	DROTT-3	R	Interaktiv forskning - ett sätt att utveckla handledning och lärande? <i>Harju, Anne</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/191	5F1
4	DROTT-3	R	Från monografiavhandlingar till sammanläggnings- avhandlingar: vad innebär övergången för handledare, doktorander och utbildningen? <i>Nowé Hedvall, Karen</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/161	5F2
4	POST-6	W	Innovativa modeller för studentaktivt lärande i verksamhetsförlagd utbildning <i>Carlson, Elisabeth</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/88	5G1
6	BREV-3	W	Publicera i Högre utbildning! <i>Sonesson, Anders</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/356	5H1
6	BREV-2	W	Utbildning utan bildning? <i>Mark, Eva</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/217	5I1
7	DROTT-1	F	Kollektiv kompetensutveckling av yrkesverksamma lärare på avancerad nivå: Skola på vetenskaplig grund – forskande lärare <i>Kroksmark, Tomas</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/374	5J1
7	DROTT-1	F	Professionell utveckling (PU) under ögonkursen - möjligheter och utmaningar <i>Magnusson, Gunilla</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/183	5J2
7	DROTT-1	F	Högskolekurs om pedagogisk dokumentation med IT-stöd som verktyg för professions- och verksamhetsutveckling i förskolan <i>Karlsson, Mia</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/368	5J3

Tema	Lokal	Form	Rubrik och medverkande	Beteckning
7	DROTT-1	F	Akademiskt skrivande för professionalisering av speciallärarkyrket <i>Assarson, Inger</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/141	5J4
8	POST-1	R	Samverkan om genomströmning <i>Andersson, Staffan</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/298	5E2
8	POST-3	R	Gränslöst lärande: Högskolepedagogik och digital kompetens "i skön förening"? <i>Nygren, Åse</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/263	5K1
8	POST-3	R	Mötesplatser för dialog, erfarenhetsutbyte och förädling av goda idéer kring studenters webbaserade lärandemiljöer <i>Ljungqvist, Marita</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/238	5K2
8	BREV-1	F	Ledarskap i högre utbildning <i>Milsta, Margaretha</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/262	5L1
8	BREV-1	F	Uppsatsprocessen som en kvalitetsdrivare- en lärprocess för både studenter och handledare? <i>Barth, Henrik</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/285	5L2
8	BREV-1	F	Formativ kursutvärdering i högre utbildning. En studie av begreppet och dess tillämpning <i>Carlsson, Ninni</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/367	5L3

Det finns ofta flera författare till ett visst konferensbidrag. Det kan innebära att författargrupperingen av olika skäl och med kort varsel har valt att byta presentatör.

Använd gärna hyperlänkarna för att ta del av författarnas konferensbidrag i sin helhet. I konferensens databas finns även källhänvisningar och andra referenser angivna.

Pass 5: Konferensbidrag

Titel	Lärande seminariet, en metod för hållbart lärande
Författare	Kerstin Arnesson, Blekinge högskola; Gunilla Albinsson, Blekinge högskola
Sammanfattning	<i>Lärandeseminariet vilar på idén att lärprocessen startar när studenten medvetet och kritiskt reflekterar över lärandet och kunskap fördjupas när gruppen tillsammans analyserar och diskuterar en situation. I kursen "Hållbar jämställdhet" användes lärandeseminariet som metod för att utveckla både praktisk användbar och teoretiskt förankrad kunskap inom högre utbildning.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/94
Tema	1. Lärande för hållbar utveckling – grönt, gränslöst, gratis?
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	5A1
Bidrag	Syftet med rundabordssamtalet är att diskutera hur lärandeseminariet som metod, där observation, reflektion, analys och dialog är det centrala, kan bidra till att utveckla både praktisk användbar och teoretiskt förankrad kunskap inom högre utbildning. Lärandeseminariet har använts av oss, som en metod inom olika EU-projekt för att skapa en medveten strategi för hållbart lärande. Syftet var att vi även inom en specifik kurs, ville pröva och utveckla lärandeseminariet som metod för att integrera teori och praktik. Kursen benämndes "Hållbar jämställdhet" och genomfördes som en obligatorisk programkurs, under femte terminen inom Samhällsvetarprogrammet för organisation och samhällsförvaltning, 180 hp, vid Blekinge Tekniska Högskola. Lärandeseminariet som metod vilar på idén att reflexivt lärande sker i en dialektisk process. Lärprocessen startar när studenten medvetet och kritiskt reflekterar över vad som ska läras och kunskapen fördjupas när gruppen tillsammans analyserar och diskuterar en situation eller fenomen. Inför lärandeseminariet genomförde varje student en genusobservation. De valde att observera situationer som de själva varit en del av exempelvis parmiddagen, festen, balen, mötet inom idrottsföreningen, besök hos farfar på äldreboendet och det politiska mötet. Studenterna författade därefter en reflektionsrapport där den konkreta situationen analyseras i flera steg. Inledningsvis ställdes frågor som: Vad hände? Varför hände detta? Vad betyder det? Att överväga en situation på detta sätt leder till ny förståelse av hur orsak och samband hänger ihop. Nästa steg innefattar abstraktion, generalisering och tolkning utifrån teori och begrepp. Exempel på teoretiska perspektiv som studenterna tillförde var Hirdmans genusteori, Connells genushierarki, över- och underordning, patriarkat, köns-maktordning. Vid lärandeseminariet var vår roll att skapa en struktur för de diskussioner som fördes, samtidigt som det var viktigt att vara tillåtande och lyhörd. Ambitionen var även att problematisera och "störa" i syfte att främja reflektion och nytänkande hos studenterna. Rundabordssamtalet inleds med en presentation av en modell för hållbart lärande, där lärandeseminariet är ett medierande verktyg för ömsesidigt lärande. Därefter ges möjlighet att diskutera om lärandeseminariet som metod kan bidra till att utveckla både praktisk användbar och teoretisk förankrad kunskap inom högre utbildning. Samtalet avslutas med summering och utvärdering.

Titel	Betydelsen av kommunikation och bemötande för en god virtuell lärandemiljö
Författare	Johanna Olsson, Umeå universitet; Elinor Adenling, Umeå universitet
Sammanfattning	<i>Syftet med rundabordssamtalet är att diskutera och utbyta erfarenheter kring lärarrollen i den virtuella lärandemiljön. Tyngdpunkten kommer att ligga på kommunikationen mellan lärare och studenter. Deltagarna ges möjlighet att reflektera över sina kommunikativa handlingar. Rundabordssamtalet vänder sig till lärare med ett intresse för nätbaserad undervisning, oavsett erfarenhet av att undervisa på nätet.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/200
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	5A2
Bidrag	Syftet med rundabordssamtalet är att diskutera och utbyta erfarenheter kring lärarrollen i den virtuella lärandemiljön. Tyngdpunkten kommer att ligga på kommunikationen mellan lärare och studenter. Frågor som kan diskuteras är: Vad kan lärarrollen i en virtuell lärandemiljö innebära? Hur kan kommunikationen med studenter se ut? Hur kan kommunikation och bemötande bidra till en god lärandemiljö? I de virtuella lärandemiljöerna är kommunikationen med studenter av stor betydelse. Att det ges en tydlig och utförlig information kring kursupplägget är avgörande för att studenter ska kunna tillgodogöra sig en nätbaserad kurs. Samtidigt är detta inte tillräckligt för att skapa ett gott lärandeklimat, utan den sociala och kommunikativa miljön är också av stor vikt. Vikten av bemötande har även en aktualitet i relation till diskussionen om genomströmning och till kvalitetsaspekter, såsom kontakttid. Läraren är i sammanhanget en nyckelperson som både kan hjälpa och stjälpa. På Pedagogiska institutionen vid Umeå universitet har det under ett flertal år bedrivits nätundervisning där bemötande av studenter haft en stor roll och diskuterats flitigt bland lärarkollegiet. Samtalet tar sin utgångspunkt i dessa erfarenheter, men har relevans på många andra utbildningar som ges via nätet. Deltagarna ges möjlighet att reflektera över sina kommunikativa handlingar, utifrån de erfarenheter och tankar som lyfts under samtalet. Rundabordssamtalet vänder sig till lärare med ett intresse för nätbaserad undervisning, oavsett erfarenhet av att undervisa på nätet.

Titel	Hälsostödjande samtal i virtuell miljö
Författare	Claire Englund, Umeå universitet; Karl Idberger, Umeå universitet
Sammanfattning	<i>Presentationen beskriver ett projekt med syfte att utveckla en kurs på avancerad nivå där hälsostödjande samtal med familjer sker i virtuell miljö (Adobe Connect). Utmaningen var att genomföra det nätburna samtalet med fokus på sofistikerad interaktion och reflektion mellan flera aktörer som inte fysiskt sitter i samma rum.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/347
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Föredragning
Beteckning	5B1
Bidrag	Huvudsyfte med denna studie var att undersöka om en utbildning i hälsostödjande samtal med familjer kan bedrivas i virtuell miljö (Adobe

Connect).

Inom vården ökar användning av telemedicin och vårdpersonal förväntas ha kompetens att genomföra virtuella samtal med patienter och närstående samt vårdgivare på andra orter. Det är därför också önskvärt att kunna genomföra utbildning av dessa känsliga hälsostödjande samtal i en virtuell miljö.

Utbildningen ställer krav på att de medverkande ska kunna avläsa både verbal och icke-verbal kommunikation samt interaktionen mellan familjemedlemmarna även om personerna under det virtuella samtalet inte fysiskt sitter i samma rum. Då möjligheten att avläsa icke-verbala signaler och ansiktsuttryck är begränsad i virtuella miljöer som använder s.k. avatarrer har Adobe Connect (AC) testats i denna studie som virtuell samtalsmiljö.

Kursen "Hälsostödjande familjefokuserad omvårdnad" 7,5 hp utvecklades som en nätbaserad utbildning av lärare från Institutionen för Omvårdnad, Umeå universitet i kollaboration med pedagogiska och tekniska utvecklare från Universitetspedagogiskt centrum. Den pedagogiska ansatsen i utbildningen baseras på Case (familjer med ohälsoproblem) och situerat lärande där studenter genomför familjesamtalen i ett rollspel med ett reflekterande team som observatörer.

Under vårterminen 2011 genomförde 17 studenter kursen och utbildning i familjesamtal via Adobe Connect. Innan kursstart fick både studenter och lärare en introduktion till Adobe Connect och möjlighet att testa den egna utrustningen.

Kursen utvärderades genom enkätfrågor och fokusgrupps intervjuer med studenter. Intervjuer med lärarna genomfördes både innan och efter kursen.

Innan kursens början uttryckte många studenter en oro över tekniken. Trots detta visar utvärderingen att studenterna var mycket nöjda med utbildningen och positiva till att genomföra familjesamtal i Adobe Connect. I intervjun innan kursens början uttryckte lärarna också oro och betänksamheter vad gäller tekniken; det var viktigt att den skulle fungera smärtfritt och inte förta fokus från kursens innehåll. Men i intervjun efter kursen diskuterade lärarna främst kursens pedagogik, t ex att inspelning av familjesamtalen ger möjlighet för studenterna att titta på interaktionen i lugn och ro och reflektera över sina framsteg.

Att genomföra hälsostödjande samtal i en virtuell miljö har upplevts som framgångsrikt av både lärare och studenter i denna studie. Viss icke-verbal kommunikation saknas i AC men ansiktsuttryck och verbal kommunikation har fungerat bra. Utvärderingen visar att de negativa aspekterna av virtuella samtal övervägdes av möjligheten att träna familjesamtal oavsett geografisk läge och av att kunna spela in samtalen och kunna reflektera över den egna insatsen och se progression genom utbildningen.

Titel	Högskolepedagogik med interaktion online
Författare	Lars-Erik Jonsson, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>En högskolepedagogisk nätkurs som bygger på kontinuerlig samverkan mellan deltagare med olika erfarenheter beskrivs. Deltagares förväntningar om oberoende lärande kommer att utmanas kursupplägget. Syftet är att undersöka hur kursen fungerar i studerandegruppen. Hur beskriver deltagarna sina erfarenheter? Vilka är utmaningarna? Hur beskrivs kursens värde? Dataunderlag är utvärderingar från fem kursomgångar.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/111
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Föredragning
Beteckning	5B2

Bidrag En högskolepedagogisk baskurs ges som nätkurs. Deltagarna är doktorander, lärare och forskare.

Det pedagogiska upplägget bygger på samverkan mellan deltagare med olika erfarenheter och kunskapsområden. I praktiken läser deltagarna texter och skriver reflektioner som därefter diskuteras under seminarieliknande former (Jonsson & Säljö, 2009). Kursen kräver ett kontinuerligt engagemang.

Den teoretiska grunden är socialt lärande där man deltar i en praktik (Vygotskij, 1978; Wenger, 1998). Interaktionen i text balanserar mellan det kognitiva och det sociala. Vi eftersträvar såväl Vygotskijs dialektik som Bakhtins dialogism (Matusov, 2011; Ravenscroft, 2011).

Interaktionen bygger på, med en engelsk term, *rapport* (Murphy & Rodríguez-Manzanares, 2012), och på att deltagarna att inser värdet med att diskutera på nätet (Bain, 2011).

Tidigare generationers distansutbildning (Anderson & Dron, 2011) byggde i hög grad på individuellt deltagande med feedback enbart från lärare.

Många kommer därför till en nätkurs med uppfattningar om ett individuellt lärande och att man studerar på tider man själv väljer. Sådana föreställningar utmanas i hög grad i en kurs som denna.

Syftet med den här rapporten är därför att på en generell nivå undersöka hur kursens design och teoretiska fundament fungerar i relation till den aktuella studerandegruppen. Specifika frågor som skall besvaras är:

- Hur beskriver deltagarna sina erfarenheter?
- Vad ser de som utmaningar?
- Hur beskriver de kursens värde?

Som dataunderlag används de utvärderingar som gjorts under fem avslutade kursomgångar. I de första omgångarna gjordes kursspecifika utvärderingar; i de senare består utvärderingarna av institutionsgemensamma frågor. Därtill kommer några mindre utvärderingar med rubriken "utvärdering under pågående kurs".

Utvärderingarna har frågor av såväl kvantitativ- som kvalitativ karaktär. Analysen bygger i huvudsak på de kvalitativa svaren med viss komplettering från kvantitativa svar om deltagares bakgrund och studievillkor.

Resultatet beskriver persondata om gruppen. Utöver detta besvaras de frågor som ställdes: hur är det egentligen att studera på nätet, vad är svårt, vilket värde har kursen för deltagarna?

Avslutningsvis dras slutsatser av det som analysen visat tillsammans med vilka konsekvenser man lämpligen skulle kunna dra av det som framkommit.

Titel	Att se med tandläkarens ögon: visningsseminarier med operationsmikroskop och video
Författare	Hans Rystedt, Göteborgs universitet; Claes Reit, Göteborgs universitet; Elin Johansson, Göteborgs universitet; Lisbeth Dahlström, Göteborgs universitet; Thomas Kvist, Göteborgs universitet; Oskar Lindwall, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>Patientdemonstrationer är ett centralt inslag i många kliniska utbildningar. Genom att koppla en videokamera till ett operationsmikroskop kunde tandläkarstudenter följa rotbehandlingar på en bildskärm på en mycket detaljerad nivå. Resultaten visar att videon tillsammans med lärarnas instruktioner är avgörande för studenternas förståelse av sambandet mellan specifika fall och generell kunskap.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/265

Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Föredragning
Beteckning	5B3
Bidrag	Ett centralt problem i utbildning av tandläkare och andra kliniska professioner är svårigheten att skapa kontinuitet och progression mellan prekliniska och kliniska kurser. För studenter är det ofta svårt att förstå hur basal biomedicinsk kunskap och träning av praktiska moment på modeller ska relateras till den kliniska situationen. Ett sätt att försöka hantera detta är patientdemonstrationer. I många fall är det dock svårt att följa vad som sker på en tillräckligt detaljerad nivå. Detta är påtagligt inom tandläkarutbildning, särskilt vid utbildningen i endodonti (läran om rotfyllning), där små strukturer i tandens inre (pulpan) manipuleras med instrument i små dimensioner och där bråkdelar av en millimeter är av klinisk betydelse. Då studenterna inte kan se vad som sker har de hittills fått förlita sig på generell kunskap om tandens anatomi, instrumentens principiella konstruktion och den behandlande tandläkarens verbala beskrivning. Modern teknik erbjuder dock nya möjligheter. Genom att koppla en videokamera till ett operationsmikroskop blir det möjligt för studenter att följa behandlingen på en bildskärm. Denna teknik har undersökts i en kurs i endodonti på tandläkarprogrammet vid Göteborgs universitet. Via tre strategiskt placerade kameror i behandlingsrummet kunde studenterna i ett angränsande seminarierum följa en serie rotbehandlingar. Studenterna kunde också ta del av tandläkarens kommentarer via högtalare. En seminarieledare kunde i sin tur i dialog med den behandlande tandläkaren via headset/mikrofon vidarebefordra frågor och kommentarer. Ett antagande var att upplägget skulle bidra till att studenterna uppfattade kursen som kliniskt relevant, att de skulle förstå värdet av forskningsbaserad klinisk kunskap samt att de skulle uppleva upplägget som motiverande för både teoretiska studier och praktisk träning. Antagandet prövades genom enkätundersökningar i två på varandra följande kurser samt genom två fokusgruppsintervjuer. De två enkäterna visade att nyttan av demonstrationerna skattades högt av studenterna (5,4 respektive 5,6 på en 6-gradig skala); att de bidrog till deras förståelse av teori i hög grad (5,5 respektive 5,8); och att de var till nytta för de praktiska övningarna (5,0 i båda kurserna). Intervjuerna visade att tillgången till skeenden på en detaljerad nivå fungerar som en gemensam referenspunkt för diskussioner av teoretiskt och kliniskt relevanta frågeställningar. De visade också att seminarieledarens och den behandlande tandläkarens instruktion och interaktion är avgörande för att studenterna ska kunna a) se vad som är relevant i den projicerade bilden; och b) förstå sambandet med det specifika fallet och generell kunskap.

Titel	Inramning och stödstruktur för akademiskt ovana studenter som läser på distans
Författare	Ingrid Henning Loeb, Göteborgs universitet; Ingemar Andersson, Göteborgs universitet; Eva Andersson, Göteborgs universitet; May Fredriksson, Göteborgs universitet; Anette Wahlandt, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>Syftet med workshopen är tudelat: att visa hur vi organiserat utbildning för att stötta akademiskt studieovana studenter som läser på distans och att utifrån laborativt arbete med några konkreta exempel ur våra studieguider diskutera stödstrukturer. Exemplet i workshopen är Yrkesläroprogrammet vid Göteborgs universitet.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/198

Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Workshop
Beteckning	5C1
Bidrag	Syftet med workshopen är tudelat: att visa hur vi organiserat utbildning för att stötta akademiskt studieovana studenter som läser på distans och att utifrån laborativt arbete med några konkreta exempel ur våra studieguider diskutera stödstrukturer. Exemplet i workshopen är Yrkeslärarprogrammet vid Göteborgs universitet, med distansburna halvfartsstudier få campusträffar. Förutom grundläggande behörighet antas studenterna genom särskild prövning av kvalificerade och relevanta yrkeskunskaper tillägnade genom yrkeserfarenhet, högskoleutbildning eller annan eftergymnasial utbildning. Yrkeslärarprogrammet innefattar 90 hp så kallade utbildningsvetenskapliga kärnkurser. Flertalet studenter arbetar, som yrkesverksamma i sina branschområden eller som obehöriga lärare - oftast på heltid. Medelåldern är högre än i andra lärarprogram och många har inga erfarenheter av akademiska studier. Från tidigare yrkeslärarutbildningsåtgärder (som SÅL- och VAL-projekt), också distans- och halvfartsstudier, har våra slutsatser varit att vi dels behöver bygga ut distansburna stödstrukturer genom ökat samarbete med språkhandledare, dels behöver utforma mer distinkta, avgränsade uppgifter och instruktioner i studieguider. Bolognastrukturen med kursplaner med examinerbara lärandemål och konceptet 'constructive alignment' - som innebär att lärandemål, läraaktiviteter och examination skall hänga ihop på ett strukturerat sätt - har också inverkat på utbildningens upplägg. Studentkåren som representerar lärarutbildningarna har också drivit detta. Kursernas upplägg i programmet har tematiskt organiserade uppgifter kopplade till lärandemålen, men genomförs genom ett antal mindre väl avgränsade moment. Individuella uppgifter varvas med gruppuppgifter I den inledande delen av workshopen visas exempel från studieguider. Dessa diskuteras teoretiskt utifrån Bernsteins begrepp inramning (framing) (Bernstein, 1975). 'Stark inramning' av pedagogiska processer innebär att innehåll, arbetsformer och arbetstakt är reglerat på förhand, och kriterier för bedömning av uppgifter är tydliga. Språkhandledarens integrerande arbete i programmets kurser, och den språkportal som byggts upp visas också. Den teoretiska grunden här bygger på 'scaffolding' (stödstrukturer) ett begrepp från Vygotsky som satts i dagsaktuella utbildningssammanhang genom Dysthe m fl (2011). Vi visar olika exempel på stödstrukturer och lyfter fram vad utmaningarna är, utifrån hur långt vi har kommit Den andra delen av workshopen utgörs av aktivt, laborativt arbete utifrån några uppgifter i studieguiderna. Till dessa uppgifter finns exempeltexter som studenterna har fått som 'mallar' på hur inlämningsuppgifter kan se ut. Frågeställningar är: Hur stötts studieovana studenter genom uppgifter med exempeltexter? Vilka fördelar och nackdelar identifieras? Hur kan sådana uppgifter och exempeltexter utformas så att de främjar utvecklingen av akademiskt skrivande? Vilket slags återkoppling är nödvändig för att skapa progression? Workshopen avslutas med en gemensam diskussion.

Titel	Aktivt lärande med verkstäder - Exempel från fysiken
Författare	Johan Larsson, Uppsala universitet; Staffan Andersson, Uppsala universitet
Sammanfattning	<i>Under övningsverkstäder arbetar studenter fritt med förståelsefokuserade övningar om grundläggande modeller och koncept. Lekfullt och prövande arbete kring problemställningar med vardagsföremål tydliggör sambanden mellan vetenskapliga förklaringsmodeller och den värld som beskrivs för studenterna.</i>

Länk	<i>Det fria experimenterandet stimulerar till diskussioner och aktivt lärande.</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/186
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Workshop
Beteckning	5D1
Bidrag	Under övningsverkstäder arbetar studenter tillsammans med förståelsefokuserade övningar om grundläggande modeller och koncept. Övningarna handlar vanligen om vardagssituationer och de föremål som förekommer i övningarna, som t.ex. dricksglas, speglar och modellbilar, finns tillgängliga under verkstadsövningarna. Studenterna diskuterar övningarna i smågrupper omkring en gemensam skrivtavla i centrum där de för anteckningar. Lekfullt och prövande arbete kring problemställningar tydliggör sambanden mellan vetenskapliga förklaringsmodeller och den värld som beskrivs för studenterna. Fritt experimenterande stimulerar också till diskussioner och aktivt lärande. Denna workshop presenterar verkstadsövningarna och de bakomliggande pedagogiska idéerna. Deltagarna får själva pröva övningarna och diskutera dem ur ett lärandeperspektiv. Avslutningsvis diskuteras hur övningsformen kan vidareutvecklas, anpassas och användas även inom andra ämnesområden. Vårt utvecklingsarbete motiverades av att studenterna på inledande kurser saknade djupare förståelse för koncept och samband, även om de kunde lösa problem och klara stora delar av examinationen. Kommentarer från kursvärderingar, diskussioner med studenter och koppling till forskning, tydliggjorde ett särskilt problemområde. Många studenter upplevde att de saknade en möjlighet att tillämpa och diskutera kursernas innehåll praktiskt. Särskilt efterlystes alternativ till de formella och rätt styrda laborationer som förekommer på kurserna. Inspiration till övningsverkstäderna hämtades från det omfattande arbete kring studentaktivt lärande som redan gjorts. Olika studier har visat på ett övertygande sätt att aktivt lärande bidrar konstruktivt till studenternas konceptuella förståelse (se t.ex. Hake, 1996). Ett flertal olika studentaktiva undervisningsformer har utvecklats och prövats (Knight, 2002; Redish, 2003) och det finns en stor mängd resurser att utnyttja och anpassa för de egna behoven. Flera strategier har utvecklats för att vardagskoppla grundläggande fysikkurser samt ersätta traditionella föreläsningar, räkneövningar och lektioner med andra undervisningsformer. Ett initiativ som vi särskilt inspirerats av är <i>Workshop Physics</i> (Laws, 1997). Grundidén bakom denna undervisningsform är att lära genom att göra. Studenterna arbetar sig igenom hela kursen genom att utföra olika aktiva övningar. För våra kurser valde vi att inte byta ut något moment utan i stället låta övningsverkstäderna bli ett komplement till den övriga undervisningen. Tidigare försök med studentaktiv undervisning har visat att våra studenter gärna ser flera olika undervisningsmetoder som stödjer varandra (Andersson, 2011). Övningsverkstäderna uppskattas av både studenter och lärare. Vi tror att de kan utvecklas och användas på många olika sätt. Vår förhoppning är att denna workshop ska väcka nya pedagogiska idéer och inspirera till fortsatt utvecklingsarbete.

Titel	The Global Education
Författare	Anneli Martin, Högskolan Väst
Sammanfattning	<i>Questions concerning international and Swedish students meeting in University courses and the communication between lecturers and students will be discussed. Furthermore, questions of integration and how we can help students of different nationalities to integrate in workshops and lecture rooms. What experiences can we share and improve?</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/370
Tema	3. Den globala utbildningen - mervärden, merarbete?
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	5E1
Bidrag	The purpose of this contribution for the NU2012 Conference in Gothenburg is to propose “A round the table Discussion” where Global Higher Education (3. Den globala utbildningen) will be focused. The Topic for the discussions will cover various questions concerning how international students and Swedish students meet one another, mix, or not mix, in programs and courses. I naturally choose to present this abstract in English hoping that participants from Sweden and other nations will feel welcome to take part. <i>Introduction:</i> As the result of having designed international courses in multimedia, design and taught international students and Swedish students during the past years I have noticed the positive effects of the integration of different nationalities in higher education. One of the most prominent situations noticed is when Swedish and international students mix in different workshops using analogue and digital design techniques. A workshop of this kind entails collaborations with different elements and it may need a helping hand from the lecturer or a student colleague. This can be one of the best times for the students to communicate, to start a dialogue with one another. Another example is exercises and seminars where the students work in groups; another idea is to make two students write their exam report together. The Course Surveys from the International courses have shown positive outcomes. The students have pointed out the value of having worked and met “over the borders”, this has increased the standard of the course. They have learned from each other for instance. I have noticed a natural flow and an open attitude to the general language being English throughout lecturers, workshops and tutorials. I believe that the student here develops not only the course subject, but a foreign language and mix with international contemporaries. The task for the future in Global Higher Education will be to invite and inspire University programs and courses to open up further for international students but also to inspire teachers and lecturers to perform in English. <i>Around the table Discussions:</i> Several questions of integration ought to be discussed... how can we improve and go ahead? And how can we help students to meet “around the table” in the lecture room? What experiences can we share? And what can we learn from each other and this meeting?

Titel	Interaktiv forskning - ett sätt att utveckla handledning och lärande
Författare	Anne Harju, Malmö högskola
Sammanfattning	<i>Avsikten att undersöka om interaktiv handledning i examensarbeten på lärarutbildningen kan ge praktisk nytta i form av ökade kunskaper om verksamhetsfältet, samtidigt som vetenskapliga kriterier uppfylls. Syftet är att undersöka användandet av interaktiv forskning som metod i arbetet med handledning av examensarbeten. Ett annat är att tillsammans med studenter nå ökad förståelse för lärarprofessionens innehåll och utmaningar.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/191
Tema	4. Handledning - med den lärande i fokus
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	5F2
Bidrag	Projektet som presenteras rör examensarbeten på lärarutbildningen. En tanke med examensarbeten är att de ska förena teori och praktik, d.v.s. att studenter genom uppfyllande av vetenskapliga kriterier ska ges möjlighet att fördjupa sig i och få kunskap om sådant som är av relevans för det framtida yrket (Högskoleverket 2006b, Kursplan LL200G, LL6110G, Malmö högskola). Det vetenskapliga betonas samtidigt som också stor vikt läggs på lärande i förhållande till "praktiken". I projektet är avsikten att undersöka huruvida interaktiv handledning i examensarbeten kan ge praktisk nytta i form av ökade kunskaper om verksamhetsfältet, samtidigt som vetenskapliga kriterier uppfylls. Projektet har två syften. Det <i>första syftet</i> är att undersöka användandet av interaktiv forskning som metod i arbetet med handledning av examensarbeten. Fokus i handledningen ligger då på en kollektiv och interaktiv process där handledarens roll i hög grad är att understödja gemensamma reflektioner. Detta ställer krav på att närma sig studenterna med öppenhet och acceptans och med förmåga till tillit och känslighet (Svensson 2002). Det <i>andra syftet</i> är att tillsammans med studenter nå ökad förståelse för lärarprofessionens innehåll och utmaningar genom att vara involverad i studenternas examensarbeten. Som Linnér och Lundin (2011) påpekar kan processen i examensarbetet vara dubbelriktad, d.v.s. studenternas diskussioner och frågor till sitt eget material är något som också handledaren lär av. Detta gäller ännu mera om handledaren tillsammans med studenter undersöker "praktiken" för att skapa kunskap. <i>Frågan</i> som ställs är vilken typ av kunskap som genereras utifrån denna interaktiva process, i förhållande till handledning av examensarbeten, studenters lärande och kunskaper om "praktiken". Genom hela processen genomförs en parallell undersökning som inkluderar de moment som en forskningsprocess innebär: inläsning av tidigare forskning, insamling av empiriskt material, analysarbete och publicering av resultat. Projektet tar vetenskapsteoretiskt avstamp i interaktiv forskning som är en inriktning inom aktionsforskning, men som till viss del skiljer sig från denna. I stället för fokus på handling och förändring riktar sig interaktiv forskning mer mot gemensam kunskapsbildning (Svensson 2002). Forskningen knyter därmed an till en tradition kring lärande som handlar om att erbjuda miljöer och möjligheter som stimulerar till ett student aktivt lärande.

Titel	Från monografiavhandlingar till sammanläggningsavhandlingar: vad innebär övergången för handledare doktorander och utbildningen?
Författare	Karen Nowé Hedvall, Högskolan i Borås; Åsa Söderlind, Högskolan i Borås; Katarina Michnik, Högskolan i Borås

Sammanfattning	<i>Vi vill diskutera vad en snabb omställning från en monografitradition till en sammanläggningsavhandlingstradition ställer för krav på doktoranden, handledaren och forskarutbildningens struktur. Vad innebär själva omställningen för ett tvärvetenskapligt ämne? Hur utformas rutiner för forskarutbildningen som öppnar för utveckling inom vetenskaplig kommunikation samt tar vara på det bästa ur monografitraditionen?</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/161
Tema	4.Handledning - med den lärande i fokus
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	5F3
Bidrag	I forskarutbildningen vid vår tvärvetenskapliga institution har det på några år skett en omsvängning från traditionen att producera monografiavhandlingar till att istället skriva sammanläggningsavhandlingar. Denna utveckling ses som positiv av institutionen, bland annat för att det ökar institutionens publiceringstal. Fler fördelar är, enligt doktorander, att kunna sprida ut risker och arbetsinsatsen i avhandlingsarbetet, att kunna publicera resultat under utbildningen och att få möjlighet till samförfattande. Handledare påpekar också att dagens forskning till stor del handlar om att skriva artiklar, vilket bör avspeglas i forskarutbildningen. I detta rundabordssamtal vill vi ta upp frågan om vad denna omställning, som är en logisk följd av omvärldens betoning på publiceringsstatistik som ett kvalitetskriterium, ställer för krav på doktoranden, handledaren och forskarutbildningens struktur. Det kan krävas nya arbetssätt och fastare strukturer: som Handal och Lauvås (2008) påpekar kräver "artikelformatet ... precision, koncentration och uppstramning inom en strikt föreskriven struktur" (s.39), och tempot är ofta högre vid produktion av artiklar. Doktorandens möjlighet att "ta det långsamt" och utforma egna forskningsfrågor i monografitraditionen har påtalats som viktig för mognadsprocessen (se Colla & Corvellec 2003, s.86). En ändring kan kräva nya sätt för kvalitetssäkring: till interna seminarier och betygsnämndens granskning tillkommer den externa peer review processen hos de tidskrifter artiklarna publiceras i. Diskussioner behövs om former för samskrivning och om hur doktorandens insats framträder i samförfattade artiklar. Här finns det olika traditioner i olika discipliner (Lönn Svensson 2007, 154 ff.). Vi bör forma en egen tradition. I och med den snabba omställningen har förväntningar hos doktorander och hos handledare sannolikt ändrats. Tågerud (2005, s.38), Handal och Lauvås (2008, s. 186 ff.) tar upp att det krävs metakommunikation om dessa förväntningar. Flera doktorander upplever att det bland seniora forskare förekommer skepsis kring sammanläggningsavhandlingens status. Här kan det pågående arbetet med att skapa en policy, för sammanläggning och monografi, fungera som gränsöverskridande produkt för att diskutera vad som avgör kvalitet i avhandlingen och på vilka sätt processen och produkten kan skilja sig från det vi är vana vid. Vad en sådan policy bör omfatta och hur stödstrukturer och handledningsprocessen bör ändras är frågor vi vill ta upp under samtalet. Hur kan vi utforma rutiner för vår forskarutbildning som stödjer doktoranderna utan att vara alltför snäva, så att vi kan vara öppna för framtida utveckling inom den vetenskapliga kommunikationen, samt ta vara på det bästa ur monografitraditionen? Vad innebär själva omställningen för ämnet? Hur ser det ut i andra discipliner?

Titel	Innovativa modeller för studentaktivt lärande i verksamhetsförlagd utbildning
Författare	Elisabeth Carlson, Malmö högskola; Marie Stenberg, Malmö högskola; Mariette Bengtsson, Malmö högskola
Sammanfattning	<i>I sjuksköterskeprogrammet vid Malmö högskola är innovativa modeller för studentaktivt lärande implementerade under verksamhetsförlagd utbildning. Två modeller som kommer att diskuteras är Peer learning, en handledningsmodell som bygger på strategier där studenterna lär från och av varandra samt Patientfokuserad handledning vilken ger studenten möjlighet att följa patienters väg genom vården.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/88
Tema	4. Handledning - med den lärande i fokus
Form	Workshop
Beteckning	5G1
Bidrag	Lärande är inte enbart en kognitiv process utan innefattar även sociala, kulturella och emotionella aspekter där studenter ska ges möjlighet att skaffa sig kunskaper och färdigheter användbara i en kommande profession. I sjuksköterskeprogrammet vid Malmö högskola är innovativa modeller för studentaktivt lärande implementerade under verksamhetsförlagd utbildning (VFU). En förutsättning för implementeringen har varit det nära samarbetet mellan verksamheten och högskolan i den så kallade Malmömodellen. Malmömodellen startade 2001, utvärderades 2005 och är nu ett permanent samarbete mellan Skånes Universitets Sjukhus i Malmö samt sjukhusen i Ystad och Trelleborg. Modellen är uppbyggd kring ett kliniskt lärarpar som företräder lärosätet respektive den kliniska verksamheten. Paret fungerar som pedagogiskt stöd för handledare och studenter samt driver utvecklingsprojekt varav två kommer att presenteras under workshopen. Det första projektet är <i>Peer learning</i>, en handledningsmodell som bygger på strategier där studenterna lär från och av varandra. Strukturerade aktiviteter tas fram av beskrivna lärarpar i samarbete med handledarna för att främja det egna lärandet hos studenten men används också som ett pedagogiskt redskap för handledaren. Aktiviteterna bygger på att studenten självständigt ansvarar för att genomföra dessa med stöd av studentkollegan och/eller handledare. Det andra projektet, <i>Patientfokuserad handledning</i> ger studenten möjlighet att följa patienters väg genom vården. Under handledning ansvarar studenten till en början för en till två patienter och har då möjlighet att fördjupa sig i patienternas situation. Efterhand som studentens kompetens ökar kan antalet patienter omfatta hela patientgruppen. Studenten har en handledare som ansvarar för schema, utveckling och bedömning, men kan i det dagliga arbetet med patienten få handledning från andra i handledarteamet. Syftet med de pedagogiska modellerna är att studenten ska kunna skapa djupare vårdrelationer och förberedas inför den kommande yrkesrollen genom att träna reflektion, kritiskt tänkande och samarbete. Presentationerna kommer att ligga till grund för dialog mellan deltagarna ur såväl student som handledare- och lärarperspektiv. Teman att diskutera: • Vilka utmaningar innebär peer learning som pedagogisk modell? • Hur kan vi arbeta mot ett gemensamt synsätt på lärande när handledning sker med flera studenter av flera handledare? • Hur utvärderar vi pedagogiska modeller?

Titel	Publicera i Högre utbildning!
Författare	Anders Sonesson, Lunds universitet; Ann-Sofie Henriksson, Uppsala universitet; Katarina Mårtensson, Lunds universitet; Michael Christie, Stockholms universitet; Ulf Olsson, Stockholms universitet
Sammanfattning	<i>Vid denna workshop får du möjlighet att diskutera ditt uppslag till bidrag till tidskriften tillsammans med andra deltagare, granskare och redaktörer.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/356
Tema	6. Vetande och vetenskap
Form	Workshop
Beteckning	5H1
Bidrag	Vid denna workshop får du möjlighet att diskutera ditt uppslag till bidrag till tidskriften tillsammans med andra deltagare, granskare och redaktörer. <i>Workshopen inleds med:</i> • Råd från redaktionen: Vad krävs för att ett bidrag ska bli accepterat? • Hur kan mitt bidrag bli intressant för personer verksamma utanför min specifika kontext? • Hur kan typexempel på olika bidrag se ut? <i>Workshopen fortsätter med:</i> Gruppvisa kreativa diskussioner kring ditt uppslag. Vi försöker utveckla din idé och utgår bland annat från erfarenheter från de två första åren tidskriften getts ut. <i>Workshopen avslutas med:</i> • Uppsamling av idéer från diskussionerna. • Hur ser den redaktionella processen och publiceringsgången ut? • Vilka roller kan man ha om man vill arbeta mer aktivt med tidskriften Högre utbildning? <i>Bakgrund till tidskriften:</i> Högre utbildning är en vetenskaplig, kollegialt granskad e-tidskrift som är fritt tillgänglig enligt open access-principen. Tidskriftens övergripande syfte är att stödja framväxten av kunskap om lärande och undervisning inom högre utbildning och därigenom bidra till utvecklingen av högskolan. Tidskriften utgör ett praktiskt forum för idé- och kunskapsutbyte och debatt för alla som är engagerade i högre utbildning såsom lärare och handledare, studenter och doktorander, pedagogiska utvecklare och ledare samt forskare med inriktning mot lärande i högskolan. Tidskriften vill också stödja det akademiska lärarskap som är på framväxt inom svensk högskola. Detta lärarskap innefattar ett prövande förhållningssätt till lärande och undervisning och omnämns internationellt som scholarship of teaching and learning (se bl.a. Boyer 1990, Glassick 1997, Kreber 2002, 2005 eller se Elmgren & Henriksson 2010, s128 ff, för en sammanfattning). För att läsa mer om tidskriften eller ta del av tidigare publicerade bidrag, gå till www.hogreutbildning.se.

Titel	Utbildning utan bildning
Författare	Eva Mark, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>Workshopens syfte är att utifrån ett tvärvetenskapligt perspektiv utveckla tänkandet om hur en bildningsinriktad undervisning ser ut i praktiken. De ekonomiska kraven och marknadstänkandet inom undervisning har gjort att bildningsaspekter på undervisning har kommit på undantag. Workshopen söker stärka bildningsperspektiv i undervisning och arbetar med bildningens olika praktiker.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/217

Tema	6. Vetande och vetenskap
Form	Workshop
Beteckning	511
Bidrag	Workshopens syfte är att utifrån ett tvärvetenskapligt perspektiv utveckla tänkandet om hur en bildningsinriktad undervisning ser ut i praktiken. Den ekonomiska styrmodell som introducerades under första hälften av 1990-talet bidrog till ökat marknadstänkande inom högre utbildning. Ett motiv var att få ekonomi i verksamheten. Samtidigt skapade marknadsmodellen problem för viss typ av undervisning, exempelvis distansutbildning, kvällsundervisning och fristående kurser, alltså undervisning som har bildningsperspektiv eller är del av ett livslångt lärande. En fråga som aktualiserats är om dessa kurser kan betraktas som mindre lönsamma än yrkesinriktade program. De ekonomiska kraven och marknadstänkandet inom undervisning har gjort att bildningsaspekter på undervisning har kommit på undantag. Det gäller här att värna om akademisk identitet. Men samtidigt handlar det inte bara om de ekonomiska villkoren utan även om att utveckla tänkandet om hur en bildningsinriktad undervisning kan se ut. Det finns flera olika sätt att tala om bildning, och dessa olika synsätt ställs inte sällan mot varandra. Man kan till exempel fokusera på subjekt eller på objekt i bildningsprocesser. Om man utgår från bildningen som objekt är det centrala inte processen utan att ett visst mål uppnås, till exempel att studenten tillägnar sig ett visst givet stoff. Lyfter man fram själva bildningsprocessen som subjekt kommer istället individens fria utvecklingsprocess i fokus (Faure m fl 1972 Nussbaum 1997). Att bildning ingår i undervisning kan utifrån ovanstående skillnad mellan bildningsprocessers objekt och subjekt i praktiken betyda åtminstone två olika saker: 1. Undervisning sker inom ramen för ett specifikt bildningsämne, till exempel inom Göteborgs universitets nya utbildningsprogram Liberal Arts. 2. Det finns utrymme för bildningsprocesser i sättet att praktisera undervisning. Bildningsprocesser har karaktären av att man faktiskt gör något med den kunskap man har, till exempel kopplar den till den egna erfarenheten, skapar struktur eller sammanhang. Sådana processer skapar ett personligt förhållande till kunskap, en individs olika kunskaper integreras i den egna erfarenheten och det egna tänkandet. Det handlar om processperspektiv på bildning där förståelse finns i centrum (Gustavsson 2003 och 2007). De två sätten att betrakta bildning i undervisning kan naturligtvis kombineras. I workshopen kommer en tvärvetenskaplig forskargrupp (filosofi, arkeologi, zoologi, företagsekonomi och pedagogik) inledningsvis presentera hur bildning praktiseras i undervisning inom ramen för olika vetenskapliga praktiker. Den andra fasen i workshopen är att i tvärgrupper diskutera bildningens praktik utifrån olika frågeställningar och i den avslutande delen sedan samlas för en summering och sammanfattning.

Titel	Kollektiv kompetensutveckling av yrkesverksamma lärare på avancerad nivå: Skola på vetenskaplig grund – forskande lärare
Författare	Tomas Kroksmark, Högskolan i Jönköping; Cristina Robertson, Högskolan i Jönköping; Pia Åman, Högskolan i Jönköping; Anki Wennergren, Högskolan i Jönköping
Sammanfattning	<i>Saknas</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/374

Tema	7. Professioner och kompetenser - vad sätter gränserna?
Form	Föredragning
Beteckning	5J1
Bidrag	Studien syftar till att yrkesverksamma lärare i grundskolan, som följer högskolekurser på avancerad nivå, på kollektiv nivå integrerar en forskande kompetens inom ramen för den undervisande kompetensen. Genom att lärarna utvecklar vetenskapliga och forskande attityder i yrket förväntas kvaliteten i deras undervisning öka. Inom ramen för studien besvaras följande frågor: • Hur förändras grundskollärares undervisningskompetens genom att forskning och vetenskap integreras i yrket? • Vad sker i och hur påverkas ett yrke då yrkespraktiken akademiseras? Projektet är finansierat av EU, Regionförbundet och Länsstyrelsen i Jönköpings län, Jönköpings kommun samt Högskolan för lärande och kommunikation i Jönköping. Studien är indelad i delstudier där datainsamling sker via SWOT-analys, deltagande observation och kvalitativa forskningsintervjuer (Kvale, 1996; 1997, Lincoln & Guba, 2000). Observationerna och intervjuerna riktar sig till deltagande grundskollärare och görs vid olika tillfällen under projekttiden (5 år). Data analyseras bland annat via en kombination av fenomenografi och fenomenologi (livsvärldsfenomenografi) där resultatet presenteras i beskrivningskategorier. De resultat som hittills föreligger indikerar bland annat att deltagarna – utvecklar ny kunskap, nya tankar och annan medvetenhet om läraryrkets kärna • blir professionella i yrket genom att forskning och vetenskaplighet integreras i kompetensen • förstår och använder sig av forskningsresultat i den vardagliga yrkesverksamheten • förbättrar sin undervisning så att deras elevers kunskapsresultat förbättras Ett projekt av det här slaget, som pågår parallellt med att det sker andra omfattande och centralt styrda förändringar av yrket och där den mediala uppvaktningen också är stor, umgås ständigt med att säkert kunna säga att resultaten är en konsekvens av projektet och ingenting annat. Av det skälet är intentionaliteten i studien mycket viktig. När förändringsprocesser är kollektiva för det med sig effekter som är rent forskningstekniskt är svåra att hantera. Ett projekt som vara över 5 år och som är knutet till en och samma arbetsplats är också utsatt för personalförändringar, även om dessa inte är särskilt omfattande så kan de påverka resultaten. Detta till trots kan vi mejsla ut resultat som är tydliga konsekvenser av projektet.

Titel	Professionell utveckling (PU) under ögonkursen -möjligheter och utmaningar
Författare	Gunilla Magnusson, Göteborgs universitet; Madeleine Zetterberg, Göteborgs universitet; Silwa Claesson, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>Läkarprogrammet i Göteborg moderniseras och man ökar aktivt integrering av professionell utveckling, (PU). Prioriterade kärnområden är; kommunikation och självreflektion, ledarförmåga och samarbete, etiskt förhållningssätt, mänskliga rättigheter och genus samt vetenskapligt kritiskt förhållningssätt. Ögonkursens roll och studenternas uppfattning undersöktes och diskuteras utgående från enkätsvar och personliga erfarenheter från läkarutbildningen under 1990-talet.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/183
Tema	7. Professioner och kompetenser - vad sätter gränserna?

Form	Föredragning
Beteckning	5J2
Bidrag	<i>Bakgrund:</i> Läkarprogrammet i Göteborg moderniseras efter kritik från Högskoleverket 2007. Tre huvudområden har prioriterats; forskningsanknytning, internationellt utbyte och professionell utveckling (PU). PU ska resultera i ett förhållningssätt och en värderingsförmåga, en professionell attityd med kunskap för att kunna reflektera självständigt. Kärnområden är; kommunikation och självreflektion, ledarförmåga och samarbete, etiskt förhållningssätt, mänskliga rättigheter och genus samt vetenskapligt kritiskt förhållningssätt. Man vill åstadkomma en progression genom hela läkarprogrammet med målet att PU i någon form ska förekomma i samtliga kurser. Ögonkursens utgångsläge med avseende på PU-innehåll analyserades 2010 och konstaterades bristfällig. <i>Syfte:</i> Att diskutera och synliggöra de möjligheter och utmaningar som integrering av PU innebär i sitt sammanhang under ögonkursen. <i>Metod:</i> Ett frågeformulär konstruerades angående PU-inslagen på ögonkursen 2011. Totalt 42 formulär delades ut. Egna erfarenheter från läkarprogrammet i Göteborg under första hälften av 1990-talet användes. <i>Resultat:</i> Totalt 34/42 svarade (81%). Särskilt två ämnesområden utmärkte sig, etiskt förhållningssätt samt mänskliga rättigheter och genus, 70-80 % av studenterna saknar inslag av dessa ämnen. Vetenskaplig förhållningssätt saknades enligt 60% av svaranden. Cirka hälften av studenterna tyckte inte att inslagen av PU-områdena skulle ökas. Hälften som svarat på fria kommentarer, tre individer, uttryckte en rädsla för att missa viktig klinisk kunskap vid utökning av PU-ämnena. Någon uppskattar tanken på mer PU-undervisning och två vill uttrycka sin tacksamhet för ögonkursen i nuvarande utformning. <i>Konklusion:</i> PU-integrering utmanar traditionella undervisningsmetoder och kräver nytänkande hos både studenter och lärare. Utbildning av läkarkåren behövs samt resurser och en långsiktig plan för detta.

Titel	Högskolekurs om pedagogisk dokumentation med IT-stöd som verktyg för professions- och verksamhetsutveckling i förskolan
Författare	Mia Karlsson, Högskolan i Jönköping; Anita Kjellström, Högskolan i Skövde
Sammanfattning	<i>Studien syftar till att bilda kunskap kring relevant kursinnehåll för praktiserande förskolepersonal relaterat till deras utökade uppdrag om dokumentation för verksamhetsutveckling. Från kursen "Pedagogisk dokumentation med IT-stöd" har 79 texter analyserats. Resultatet visar att kunskap om pedagogisk dokumentation, som både metod och förhållningssätt, anses förändra verksamheten och förskolepersonalens yrkesidentitet.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/368
Tema	7. Professioner och kompetenser - vad sätter gränserna?
Form	Föredragning
Beteckning	5J3
Bidrag	Syftet med studien är att bilda kunskap kring relevant kursinnehåll där analysen relaterar till förskollärares utökade uppdrag, "Uppföljning, utvärdering och utveckling", ett helt nytt kapitel i förskolans reviderade läroplan. Läroplanstexten i kapitel 2.6, utgör nästan 1/5 av läroplanens totala textmassa, vilket tyder på att stor vikt läggs vid förskollärares dokumentationskompetens i syfte att utveckla förskoleverksamhet. Studiens forskningsfråga är: Vad uttrycker praktiserande förskolepersonal som värdeskapande kursinnehåll i en högskolekurs om "Pedagogisk dokumentation

med IT-stöd”, i relation till deras professions- och verksamhetsutveckling?

Under 2008 – 2009 erbjöds all förskolepersonal i en kommun att delta i en 7,5hp kurs vid Högskolan i Skövde. Kursen var ett delprojekt som genomfördes inom ramen för det femåriga KK-stödda projektet KompLIT (Kompetensutveckling Lärarutbildning IT) vilket avslutades 2010-12-31. Kursen innehöll workshops och föreläsningar. Uppgifterna bestod av att skriva reflekterande papers, göra inlägg på intranätet FirstClass, samt använda digitala verktyg för att dokumentera sin förskoleverksamhet. Såväl skriftliga uppgifter som diskussioner på nätet kommenterades av lärarna där en reflektiv kommentarsmodell användes. I flera fall deltog hela arbetslag. Kursutvärderingen visar att deltagarna i hög grad var nöjda med kursens innehåll och upplägg (sammanvägt betyg: 4,5/5.), vilket föranledde oss att undersöka vad deltagarna ansåg vara värdeskapande innehåll i kursupplägget.

Ett paper som deltagarna skriver i kursen har rubriken ”Mitt eget lärande under kurstiden” och 79 texter har analyserats utifrån det teoretiska ramverket ”Communities of Practice” (Wenger, 1998). Resultatet visar att deltagarna i liten utsträckning skriver om sitt eget lärande under kurstiden i relation till IT och workshops. Det som beskrivs som värdeskapande i kursen handlar mer om en förändrad syn på vad utökad kunskap om pedagogisk dokumentation innebär för deltagarnas praktik och hur den kunskapen leder till större meningsfullhet i förskolepersonalens yrkesutövande. En deltagare säger: ” Efter att jag läst litteraturen i kursen och varit på föreläsningarna så ser man på sitt arbete på ett annat sätt. Nu lägger man märke till barnens upptäckter och lärande istället för att stirra sig blind på att de producerar alster att visa upp och ta med sig hem. Jag (och även mina kolleger) frågar barnen mer vad de vill göra istället för att ha allt färdigplanerat i minsta detalj, jag försöker också tänka mig för så att jag inte avbryter barnen i en aktivitet för att börja med något annat”.

Dessutom visar resultatet att möjligheten att delta i kursen tillsammans med kolleger i arbetslaget, anses ha gynnat verksamhetsutvecklingen.

Titel	Akademiskt skrivande för professionalisering av speciallärarkyrket
Författare	Inger Assarson, Stockholms universitet
Sammanfattning	<i>Professionalisering och akademisering är två spår som måste vävas samman i lärarutbildningarna. I presentationen lyfts frågan om betydelsen av akademiskt skrivande för en professionsutbildning som speciallärarutbildningen. Examinationsuppgifter har analyserat i relation till akademiska krav och en grupp alumnistuderande har följts på sin väg ut i arbete.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/141
Tema	7. Professioner och kompetenser - vad sätter gränserna?
Form	Föredragning
Beteckning	5J4
Bidrag	Syftet med studien är att problematisera akademiskt skrivande i speciallärarutbildningen som professionsutbildning. Lärarutbildningen strävar efter såväl akademiska status som professionalisering (Goodson & Numan, 2003). Englund (1994) understryker vikten av att skilja på professionalism och professionalisering, där det förra står för den kompetens, som krävs för att framgångsrikt utöva sitt yrke medan professionalisering i stället inbegriper strävan efter position och status i samhället. Hos Colnerud och Granström (2002) löper dock dessa begrepp parallellt. Respekten för läraryrket upprätthålls enligt författarna, med hjälp av professionalitet men också med hjälp av professionalisering. Eftersom professionalisering förutsätter en vetenskaplig bas blir kopplingen till universitet och forskning viktig. Det som

enligt Ström (1999) skiljer professionalitet från ett icke-professionellt yrke är vissa kriterier som kvalificerad teoribaserad kunskap, hög samhällelig status, yrkesmässig autonomi, etiska regler, gemensamt yrkesspråk samt någon form av legitimering utifrån behörighetskrav. De lärare som söker vidareutbildning till speciallärare kommer från en "görandekultur" och har med sig en äldre utbildning som inriktats mot praxisnära behov. Den fråga som ställs i studien är hur det akademiska skrivande som de studerande nu ställs inför som en del av akademiseringen kan bidra till professionaliteten i speciallärarens yrke.

Studien bygger på analys av sex skriftliga examinationsuppgifter, varav fyra individuella och två på gruppnivå. Texterna är skrivna av två olika grupper om sammanlagt 90 studerande. Vidare ingår en uppföljning av en grupp om fjorton speciallärare under deras första två och ett halvt år i yrket efter examen. Dessa verkamma speciallärare har intervjuats om relationen mellan utbildningens akademiska inslag i relation till nuvarande yrkesutövning.

Examinationsuppgifterna har analyserats utifrån kvalitetsaspekter i examensförordningen där kritisk granskning, analys och problematisering lyfts som akademiska kriterier medan färdigheter och förtrogenhet relateras till professionen. Fokus för analysen av intervjuerna har lagts på talet om det akademiska i förhållande till verksamhetens krav.

Förmågan att problematisera ett område blir lidande om de studerande inte förmår uppfatta perspektiv eller teoribildningar och använda dem då de belyser ett fenomen. De studerande som lyckades bäst använde sig av en argumenterande röd tråd i sin text såväl i inledningen som i genomgång av litteratur. För flertalet studenter blir dock inledning och genomgång av litteratur eller forskning antingen ensidig eller en uppräkningslista av allt som skrivits. Vidare finns en motsägelsefullhet om egna erfarenheterna och åsikterna i relation till objektivitet. För de utexaminerade lärarna har den vetenskapliga grunden främst haft betydelse för deras status och förmåga att argumentera för att genomdriva förändringar.

Titel	Samverkan om genomströmning
Författare	Staffan Andersson, Uppsala universitet; Jannika Andersson Chronholm, Uppsala universitet; Jonas Forsman, Uppsala universitet; Marie Magnell, Kungliga tekniska högskolan; Björn Marklund, Kungliga tekniska högskolan
Sammanfattning	<i>Utifrån erfarenheter från flera samarbetsprojekt för förstå och förbättra genomströmning på utbildningsprogram vill vi diskutera erfarenheter och möjligheter för framtida samverkan med andra som delar vårt intresse. Hur mäts och visualiseras genomströmning? Hur utforskas och beskrivs faktorer som påverkar genomströmningen? Vad kan göras för att förbättra genomströmningen?</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/298
Tema	8. Kärnvärden och kvalitetsutveckling i akademin - i skön förening?
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	5E2
Bidrag	Avhopp och genomströmning är viktiga faktorer för högre utbildning. Studenter som börjar en utbildning bör också känna sig motiverade att fortsätta, lyckas och nå sina mål. Olika mått på avhopp och genomströmning kan också ses som indikatorer på utbildningens kvalitet (Högskoleverket, 2009). Detta är mycket viktigt för hela högre utbildningssystemet, men ses som kritiskt inom naturvetenskaplig och teknisk utbildning (Teknikdelegationen, 2010). Det finns ett uttalat behov av fler personer med civilingenjörsexamen, men andelen studenter som når examen har minskat under många år (Andersson, 2011). Denna trend har också observerats för flera andra programutbildningar

(Högskoleverket & SCB, 2011).

Vi har medverkat i flera olika samarbetsprojekt med mål att bland annat förstå och förbättra genomströmningen på utbildningsprogram (Marklund, 2009; Andersson, Gelin och Marklund, 2011; Andersson Chronholm och Andersson, 2011). Utifrån våra erfarenheter från dessa projekt vill vi diskutera erfarenheter och möjligheter för framtida samverkan med andra som delar vårt intresse för denna viktiga fråga. Inom de olika projekten har vi särskilt intresserat oss för tre områden:

- Att mäta och visualisera genomströmning

Hur mäter vi genomströmning på bästa sätt? Vilka mått är viktiga? Hur kan vi visualisera genomströmning? Hur kan visualiseringen hjälpa utvecklingsarbete?

- Att utforska och beskriva faktorer som påverkar genomströmning

Vilka verktyg använder vi för att utforska de faktorer som kan påverka genomströmning? Vilka beskrivningsmodeller finns kring genomströmning? Vilka möjligheter och begränsningar finns med dessa modeller?

- Att genomföra framgångsrika insatser för att förbättra genomströmning

Vad kan man göra för att förbättra genomströmning på utbildningar? Hur kan insatser förbättras utifrån forskning och annan information?

Vår förhoppning är att en diskussion kring dessa områden kan leda till värdefullt erfarenhetsutbyte. Vi vill också lyfta den övergripande frågan om hur olika lärosäten kan samverka kring dessa frågor och vad vi kan lära av varandra.

Titel	Gränslöst lärande: Högskolepedagogik och digital kompetens ”i skön förening”?
Författare	Åse Nygren, Blekinge tekniska högskola
Sammanfattning	<i>Hur arbetar vi för att ge vår undervisande personal förutsättningar för att skapa stimulerande virtuella lärandemiljöer för studenter? Vi utgår ifrån att pedagogisk kompetens och digital kompetens måste harmoniera, och att vi idag har alla möjligheter att ta tillvara på det mervärde som digitala verktyg kan medföra för lärandet.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/263
Tema	8. Kärnvärden och kvalitetsutveckling i akademien - i skön förening?
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	5K1
Bidrag	Målgrupp: Detta rundabordssamtal vänder sig till högskolepedagoger, IKT-pedagoger och undervisande personal. Dialog: Gruppdiskussioner, online twitter, återkoppling via e-post I takt med att användningen av nätbaserade verktyg blir alltmer vanligt också på campusutbildningar inom högre utbildning ökar också behovet av pedagogisk digital kompetens bland undervisande personal. En central fråga är hur vi ska ge personalen möjlighet att utveckla denna kompetens så att de i sin tur kan skapa stimulerande virtuella lärandemiljöer för våra studenter. På Blekinge tekniska högskola har vi i utvecklingssyfte valt att införa pedagogisk digital kompetens som ett tema i den högskolepedagogiska introduktionskursen. Tanken med detta är att vi anser att användningen av digitala verktyg bör ta sin utgångspunkt i pedagogiken. Stefan Hrastinski (2011) poängterar i sitt resonemang kring nätundervisning nödvändigheten av två kategorier av kompetenser för lärare; dels digital kompetens och dels förmågan att använda lämpliga pedagogiska metoder inom det egna ämnesområdet. Vårt mål är att dessa kompetenser ska gå hand i hand hos vår undervisande personal, och att

våra lärare ska reflektera över konsekvenserna av olika typer av undervisningsmetoder, samt att de redan i planeringen av en utbildning tänker igenom användandet av digitala verktyg. Detta är också vad Price och Kirkwood (2008) betonar. Vi vill också att lärarna ska få en ökad förståelse för det mervärde som digitala verktyg kan medföra för lärandet. McKeachie (2011) menar bl.a. att digitala resurser som är väl integrerade i kursstrukturen kan stimulera studenters kritiska tänkande.

I vår modell har vi börjat med att utveckla ett tema inom högskolepedagogik som särskilt berör digital kompetens. De högskolepedagogiska kurserna är en viktig arena för kunskapsöverföring mellan lärare som har större vana av användningen av digitala verktyg i undervisningen och de som har mindre erfarenhet. I tidigare upplägg av de högskolepedagogiska kurserna har Sokratiansk retorik och klassrumsdidaktik varit en underliggande modell för diskussioner kring pedagogisk utveckling.

Utbildning inom digital kompetens låg utanför dessa kurser i workshoppar med huvudsaklig fokus på tekniken. Den tekniska kompetensen är i och för sig väldigt viktigt, men med den krävs även en ökad förståelse för vad det innebär pedagogiskt att använda ny teknik i en undervisningssituation. Hur kompetensutvecklar vi vår undervisande personal så att dessa kompetenser integreras? Vilka modeller är produktiva för att integrera teknisk kompetens med pedagogisk insikt?

Temat fokuserar på vilka metoder som kan användas när undervisning sker digitalt. I ett moment som innefattar införandet av digital undervisning i en campuskurs betonar vi tre kriterier som vi reflekterar kring, kommunikation, samarbete och gruptillhörighet samt hur kursinnehållet presenteras.

Titel	Mötesplatser för dialog, erfarenhetsutbyte och förädling av goda idéer kring studenters webbaserade lärandemiljöer
Författare	Marita Ljungqvist, Lunds universitet; Ebba Ossiannilsson, Lunds universitet; Lena Landgren, Lunds universitet; Åsa Forsberg, Lunds universitet
Sammanfattning	<i>Under detta Rundabordssamtal vill vi utbyta erfarenheter kring att utveckla och sprida e-lärande och digitala resurser vid ett lärosäte. Vår utgångspunkt är ett projekt som pågår vid Lunds universitet i syfte att skapa mötesplatser för dialog och erfarenhetsutbyte kring studenters webbaserade lärandemiljöer.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/238
Tema	8. Kärnvärden och kvalitetsutveckling i akademien - i skön förening?
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	5K2
Bidrag	Under vårt Rundabordssamtal vill vi utbyta erfarenheter kring att utveckla och sprida e-lärande och digitala resurser vid ett lärosäte. Vår utgångspunkt är ett projekt som pågår vid Lunds universitet i syfte att skapa mötesplatser för dialog och erfarenhetsutbyte kring studenters webbaserade lärandemiljöer. <i>Bakgrund:</i> Utvecklingsprojektet EQ11 genomfördes under 2009-2011 vid Lunds universitet med syfte att höja kvaliteten på utbildningarna vid universitetet. En viktig del i processen bestod i självreflektioner, i vilka fakulteterna fick förhålla sig till ett antal framgångsfaktorer och till dessa hörande kvalitetsindikatorer. En av kvalitetsindikatorerna för framgångsfaktorn Innovation var "IKT som stöd för lärande och kommunikation i yrkeslivet". I sina reflektioner har fakulteterna valt att i en relativt låg utsträckning kommentera olika aspekter av webbaserat lärande. Detta står i anmärkningsvärd kontrast till en lång rad initiativ och verksamheter som pågår inom detta område runt om på universitetet. De externa rådgivarna inom EQ11 rekommenderade i sin slutrapport Lunds

universitet att förbättra infrastrukturen för IT och investera i e-lärande. Man lyfter även spridandet av goda exempel och initiativ från fakultetsnivå inom området pedagogisk utveckling i universitetsgemensamma seminarier och nätverk. I diskussioner kring implementeringsfasen av EQ11 har också framkommit önskemål om en universitetsgemensam mötesplats för dialog och erfarenhetsutbyte gällande webbaserat lärande och digitala.

Projektet: Syftet med det projekt som ligger till grund för vårt rundabordssamtal är att i samverkan med fakulteterna och studentkårerna utveckla universitetsgemensamma fysiska och digitala mötesplatser för dialog, erfarenhetsutbyte och förädling av goda idéer kring webbaserat lärande och digitala resurser. Projektets syfte är också att få en mer samlad bild av små och stora utvecklingsprojekt inom området nätbaserad undervisning och lärande som pågår vid universitetet.

Aktiviteter som kommer att genomföras är:

- Seminarier och workshopar för lärare som dels kan inbjuda till samtal kring relationen mellan självreflektionernas bild av aktiviteter som rör e-lärande och IKT i den egna verksamheten och den faktiska situationen, dels kan användas för att sprida goda exempel och inspiration om utvecklingsprojekt som pågår.
- Skapa en webbaserad plattform för att forma nätverk och sprida information om goda exempel med möjlighet för diskussionsforum, bollplank och tankesmedja för lärare.

Titel	Ledarskap i högre utbildning
Författare	Margaretha Milsta, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>Denna studie handlar om distribuerat ledarskap och om förutsättningar för ett pedagogiskt ledarskap på mellannivå inom högre utbildning. Syftet är att förstå innebörden i och utvecklingsmöjligheter för ledarskap och pedagogisk ledning på mellannivå inom akademisk verksamhet. Målgruppen är operativa ledare på institutionsnivå.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/262
Tema	8. Kärnvärden och kvalitetsutveckling i akademien - i skön förening?
Form	Föredragning
Beteckning	5L1
Bidrag	Detta abstract handlar om en studie av distribuerat ledarskap och om förutsättningar för ett pedagogiskt ledarskap på mellannivå inom högre utbildning. Förändringar i omvärlden har påverkat förutsättningarna för ledarskap inom högre utbildning (Vetenskapsrådet 9:2007). Såväl inom Norden och Europa som i delar av övriga världen pågår långtgående reformarbeten för att anpassa verksamheten vid universitet och högskolor till nya förutsättningar och villkor som den globala utvecklingen för med sig. Alvesson & Svenningsson (2008) beskriver att internationaliseringen medför växande krav på organisationer att centralisera och standardisera och göra sin verksamhet transparent. Målet för många omorganisationer inom svenska universitet och högskolor är både ett delegerat ledningsansvar samt att personal med ansvar för pedagogisk ledning har kvalifikationer och kompetens för att utöva ett pedagogiskt ledarskap. Akademiskt ledarskap ses ofta som ett kollektivt fenomen präglad av samarbete och kollegialitet vilket innebär delaktighet från många individer och att ledarskap ofta är distribuerat (Spellane, 2006; Harris, 2009). Det distribuerade perspektivet drar uppmärksamheten till ledarskap i praxis och fokuserar speciellt den

situerade delen i ledarskapet.

Forskning på akademiskt ledarskap har visat på svårigheter med att balansera mellan top-down, bottom-up och laterala kommunikations och inflytande processer. Ett antal spänningar har visats mellan t ex kollegialitet – ledarskap, individuell autonomi – kollektivt engagemang, akademiskt ledarskap – administrativt ledarskap etc (Haikola, 2000).

Syftet med föreliggande projekt är att förstå innebörden i och utvecklingsmöjligheter för ledarskap och pedagogisk ledning på mellannivå inom akademisk verksamhet. Konkreta frågeställningar kan beskrivas som:

- Hur gestaltas ett akademiskt ledarskap på mellannivå inom universitet/högskola?
- Hur uppfattas ett pedagogiskt ledarskap på mellannivå inom akademien?
- Hur kan ett pedagogiskt ledarskap utvecklas?

Målgruppen för denna studie är operativa ledare på mellan/institutionsnivå inom högre utbildning. Fokus för studien är hur ledarskap har distribuerats, vad som distribuerats samt hur ett pedagogiskt ledarskap uppfattas på denna nivå och hur man samarbetar med andra nivåer inom organisationen.

Metoden för insamling av data har utgjorts av intervjuer med ett antal studierektorer kring följande teman

- Vad ingår i en studierektors uppdrag?
- Vad gör jag som studierektor?
- Vad innebär pedagogisk ledning inom studierektorsuppdraget?
- Hur kan rollen som framför allt pedagogisk ledare utvecklas?

De resultat som hittills kan anas handlar om att uppdraget som studierektor kan se mycket olika ut, att ansvar för att kvalitetsarbetet inom utbildningen vilar starkt på denna nivå samt att utvecklingsinsatser för akademiska ledare på mellannivå bör förstärkas.

Titel	Uppsatsprocessen som en kvalitetsdrivare - en läroprocess för både studenter och handledare
Författare	Henrik Barth, Högskolan i Halmstad; Jenny Ståhl, Högskolan i Halmstad
Sammanfattning	<i>Syftet med detta konferensbidrag är att presentera utmaningar och erfarenheter från uppsatsprocessen som utvecklats inom ekonomikollegiet vid Högskolan i Halmstad. Vidare syftar detta bidrag till att ge förslag på hur lärande utvärdering kan utvecklas för både handledare och student.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/285
Tema	8. Kärnvärden och kvalitetsutveckling i akademien - i skön förening?
Form	Föredragning
Beteckning	5L2
Bidrag	Från och med den 1 januari 2011 infördes ett nytt system för kvalitetsutvärdering, där Högskoleverket bedömer studenternas faktiska studieresultat. Studenternas självständiga arbeten utgör en viktig del i omdömet av utbildningen. De självständiga arbetena anses ge en god bild av hur väl studenterna uppfyller flera av målen i examensbeskrivningarna. Ekonomikollegiet vid Högskolan i Halmstad har, i likhet med andra lärosäten, arbetat med att utveckla uppsatsprocessen för både handledare och student. Under de senaste fem åren har uppsatsprocessen utvecklats med fokus på lärande genom kollegial förankring. Arbetet innefattar ett antal årliga aktiviteter. Syftet med arbetssättet är att genom systematik och erfarenhetsutbyte eftersträva en hög kvalitet både för studenternas och för

handledarnas lärprocess under uppsatsarbetet.

Under uppsatsprocessen är det en uttalad strategi att arbeta med lärande i både student- och lärarroll. Praktiskt innebär det till exempel att handledare och examinatorer oftast arbetar i grupp, där de gemensamt diskuterar uppsatserna. Syftet med detta är att i dialog, medvetengöra egna och andras föreställningar. Genom att utveckla ett transformativt lärande (Mezirow, 1997), menar vi att det skapas förutsättningar till att lära av varandra för att utveckla en uppsatsprocess som tillvaratar goda erfarenheter från flera olika ämnesområden.

På motsvarande sätt finns lärandemoment för studenter, vilket realiserar under seminarierna där studenterna tränas i att kritiskt granska både egen och andras text för att medvetliggöra sina egna förgivettagande och därmed sin verklighetsuppfattning.

För att tillgodogöra sig denna kunskap, både för handledare och för student, är det viktigt att utvärdera vilka aktiviteter och åtgärder som ger mervärde (positivt lärande) för processen och individen/gruppen. Genom att koppla lärande till utvärdering, kan processen anses utgöra en växelverkan mellan utveckling och anpassning. Lärande utvärdering syftar till att bryta produktionslogikens dominans genom reflektion och ifrågasättande (Svensson, Brulin, Jansson & Sjöberg, 2009).

Syftet med detta konferensbidrag är att presentera erfarenheter från uppsatsprocessen som utvecklats inom ekonomikollegiet vid Högskolan i Halmstad. Vidare syftar detta bidrag till att ge förslag på hur lärandet kan utvecklas för både handledare/examinator samt student i en integrerad modell som tar utgångspunkt i tranformellt lärande och lärande utvärdering.

Titel	Formativ kursutvärdering i högre utbildning - En studie av begreppet och dess tillämpning
Författare	Ninni Carlsson, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>Med bakgrund i utvecklingen av ett nytt socionomprogram vid GU genomfördes en litteraturstudie av formativ kursutvärdering i högre utbildning. Syftet var att undersöka begreppet och dess tillämpning i högskolepedagogisk forskning och metod. Föredraget presenterar hur studenters lärande i är i fokus för dominerande förståelse och tillämpning och ger metodrekommendationer.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/367
Tema	8. Kärnvärden och kvalitetsutveckling i akademien - i skön förening?
Form	Föredragning
Beteckning	5L3
Bidrag	Med bakgrund i utvecklingen av ett nytt socionomprogram och kursutvärderingssystem vid GU, genomfördes en litteraturstudie av formativ kursutvärdering i högre utbildning. Syftet var att undersöka begreppet och dess tillämpning i högskolepedagogisk forskning och metod, för att precisera metodrekommendationer. Frågeställningarna var: • Vad innebär formativ kursutvärdering uttryckt i definitioner, syften och tillämpningar?• Hur är litteraturen explicit och implicit förankrad i teorier om lärande?• Kan någon av de studerade metoderna rekommenderas för Socialt arbete? Granskning av vetenskapliga artiklar och metodböcker gjordes 2010-2011 efter databassökningar i CSA Illumina. Innehållet och de språkliga framställningarna tolkades inom ett socialkonstruktivistiskt perspektiv (Burr 2007) med hjälp av konstruktivistiska och sociokulturella perspektiv på lärande, och metaforer för

undervisning (Biggs & Tang 2009:16ff) och kunskap (Pettersens 2008:79ff). Resultatet visar att formativ kursutvärdering kan förstås på två olika sätt. Den dominerande innebörden är att studenter och lärare bedömer och för dialoger om *studenters lärande* för att, genom anpassning av läraktiviteter, stödja en process mot bestämda lärandemål. Den följer idén om constructive alignment (Biggs 1999) och är teoretiskt situerad inom både konstruktivistisk och sociokulturell teori. En annan innebörd är att studenter bedömer och betygssätter *lärare*. Här är syftet antingen att förbättra undervisning och lärande, eller att bidra till lärares professionella utveckling. Dessa två senare varianter är visserligen båda explicit förankrade i konstruktivistisk teori men skiljer sig åt genom att de antingen omfattar, eller saknar, dialoger mellan studenter och lärare. Den sistnämnda tolkas som uttryck för organisatorisk kontroll och styrning. För kursutvärderingar i Socialt arbete rekommenderas en metod (Angelo & Cross 1993) förankrad inom den dominerande betydelsen, då ämnesområdet genom dess anknytning till socialpedagogik har flera teoretiska och metodmässiga paralleller till sociokulturell teori (se exempelvis Gustavsson 2008).

Pass 6: Fredag 13:00 - 14:20

Konferensbidragen i tematisk ordning. Lokalförteckning, se slutet av katalogen. Form avser: F=Föredragning; R=Rundabordssamtal; W=Workshop. Beteckning utläses: "6A1"=Pass 6, Session A, Presenteras som nr 1

Tema	Lokal	Form	Rubrik och medverkande	Beteckning
1	POST-5	W	Hur kan studenterna bli effektiva förändringsagenter för hållbar utveckling? <i>Boman, Johan</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/248	6A1
2	DROTT-2	F	Vilka faktorer påverkar användningen av video i nätbaserad högre utbildning? <i>Dafgård, Lena</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/329	6B1
2	DROTT-2	F	Salutis - ny metod att träna generella förmågor hos studenterna <i>Bourelius, Lasse</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/234	6B2
2	DROTT-2	F	Blivande svensklärare och sociala medier <i>Svensson, Anders</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/299	6B3
2	POST-4	R	Att utveckla nätverk för IKT-pedagogik inom högre utbildning <i>Sunnerstam, Maria</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/209	6C1
2	POST-4	R	Att motivera studenter <i>Andersson, Maria</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/120	6C2
4	DROTT-3	F	Främjar handledning din hälsa? - Handledning som medarbetarskap: introduktion av hälsofrämjande som grund för forskarhandledning <i>Eriksson, Monica</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/166	6D1
4	DROTT-3	F	Peer-review-based examination of the PhD course "Introduction to Research" at the Sahlgrenska Academy <i>Karlsson, Anna</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/271	6D2

Tema	Lokal	Form	Rubrik och medverkande	Beteckning
4	DROTT-3	F	Handledningsrelationen utifrån etiskt perspektiv: Forskarhandledares råd till en tänkt doktorand <i>Tornberg, Gunbritt</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/348	6D3
5	POST-3	R	Entreprenöriella kompetenser inom konstnärlig utbildning <i>Dalnäs, Ulf</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/75	6E1
5	POST-3	R	Produktion(göra) - Perception(se) - Reflektion(förstå), dimensioner vid bedömning av kreativa och konstnärliga lärandeprocesser <i>Fjällman, Elisabeth</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/295	6E2
5	POST-MASTER	F	1+1 =3: Learning through In-between Spaces of Theory and Practice <i>Melin, Margareta</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/317	6F1
5	POST-MASTER	F	Ungas livsvärldar - Möten kring kulturarv i ett multimodalt lärande <i>Synnestvedt, Anita</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/253	6F2
5	POST-MASTER	F	"Scrapbook, blogg och digital portfolio som estetisk läroprocess- hur bedöma det?" <i>Andersson, Mats</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/129	6F3
6	DROTT-1	F	Fem framgångsfaktorer för utveckling av pedagogisk digital kompetens för nätbaserat lärande inom högre utbildning <i>Lindblom, Jessica</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/310	6G2
6	BREV-3	W	Forskning om IT i högre utbildning <i>Olsson, Ulf</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/227	6H1
7	POST-1	R	Studenter reflekterar över sin kunskapsutveckling inom området specialpedagogik <i>Siljehag, Eva</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/319	6I1

Tema	Lokal	Form	Rubrik och medverkande	Beteckning
7	POST-1	R	Att utbilda den professionella beslutsfattaren <i>Lundgren, Per</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/108	6I2
7	POST-6	R	Betydelsen av studentcentrerat lärande vid förmedling av professionsutbildning på distans <i>Albrecht, Nina</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/314	6J1
7	POST-6	R	Handlingsinriktad pedagogik i distansundervisning <i>Lindh, Maria</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/291	6J2
7	BREV-2	F	Ny karriärväg för att tillvarata och utveckla forskarkompetens: Pilotprojekt om handledning i att starta forskningsföretag inom hum/sam <i>Rönn, Milda</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/137	6K1
7	BREV-2	F	Att arbeta problembaserat i förskolläroretutbildningen – Ett utvecklingsprojekt i naturvetenskap <i>Nilsson, Pernilla</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/290	6K2
7	BREV-2	F	Institutionaliseringsprocessen av ett kursvärderingsinstrument <i>Carlsson, Laura</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/303	6K3
8	DROTT-1	F	Nationellt kvalitetsutvärderingssystem av utbildningar på grundnivå och avancerad nivå <i>Sundkvist, Maria</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/101	6G1
8	DROTT-1	F	Studenter om studier på distans - Resultat från studentenkäter vid Karlstads universitet 2007, 2010 och 2011. <i>Haglund, Lars</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/229	6G3

Tema	Lokal	Form	Rubrik och medverkande	Beteckning
8	BREV-1	F	Hur påverkas examinatorers bedömning och sättet de förhåller sig till styrning och formella kriterier när de blir mer erfarna? En studie av bedömningsprotokoll vid Göteborgs universitet. <i>Jansson, Maria</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tthe/nu2012/paper/view/140	6L1
8	BREV-1	F	SOLO taxonomi och Hierarkisk komplexitetsanalys - En jämförande studie <i>Stålné, Kristian</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tthe/nu2012/paper/view/341	6L2

Det finns ofta flera författare till ett visst konferensbidrag. Det kan innebära att författargrupperingen av olika skäl och med kort varsel har valt att byta presentatör.

Använd gärna hyperlänkarna för att ta del av författarnas konferensbidrag i sin helhet. I konferensens databas finns även källhänvisningar och andra referenser angivna.

Pass 6: Konferensbidrag

Titel	Hur kan studenterna bli effektiva förändringsagenter för hållbar utveckling?
Författare	Johan Boman, Göteborgs universitet; Ulf Andersson, Göteborgs universitet; Barbro Robertsson, Göteborgs universitet; Inger Björneloo, Göteborgs universitet; Mikael Olsson, Göteborgs universitet; Ulrika Lundqvist, Chalmers tekniska högskola; Ingela Bursjö, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>Göteborgs miljövetenskapliga centrum ordnar en workshop kring utmaningen att med fokus på hållbar utveckling ge en utbildning som gör att utexaminerade studenter blir effektiva förändringsagenter för hållbar utveckling. Hur kan vi lyckas med det? Räcker det med Constructive alignment? Frågorna är många och dessa vill vi diskutera i denna workshop.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/248
Tema	1. Lärande för hållbar utveckling - grönt, gränslöst, gratis?
Form	Workshop
Beteckning	6A1
Bidrag	Som universitetslärare har vi att följa Högskolelagen (Högskoleverket, 2010) där det i dess 1 kapitel 5§ står "Högskolorna skall i sin verksamhet främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö, ekonomisk och social välfärd och rättvisa". Hur kan detta åstadkommas om vi vill ha en förståelse för hållbar utveckling inom all utbildning vid högskolan? Det är en utmaning, men också en möjlighet, att arbeta med det komplexa begreppet hållbar utveckling (Anderberg et al., 2009; Axelsson et al., 2008). En utmaning om man vill täcka allt som hållbar utveckling står för inom t ex en kurs eller ett program. En möjlighet om man i en kurs eller på ett program ser potential med att belysa ekologiska, ekonomiska och sociala aspekter av en hållbar utveckling utifrån de speciella krav som inriktningen av kursen eller programmet ställer. Universitetet har ett generellt bildningsuppdrag som ska kombineras med de specifika förmågor som människor som verkar inom olika yrkeskategorier behöver förvärva. Vilken kedja av händelser behövs för att väva in hållbar utveckling i denna kombination? Här är UNECE:s core competences/förmågor (UNECE, 2011) viktiga, men de behöver formuleras som mätbara förmågor som går att bedöma. Inom Göteborgs universitet har man sedan några år arbetat med Constructive alignment (Biggs, 2003) genom att skriva tydliga lärandemål. Till dessa försöker man sedan knyta tydliga bedömningskriterier och genomföra en examination som passar det komplexa innehållet i hållbar utveckling. Samtidigt eftersträvas ett djup i lärandet som är nödvändigt i den komplexitet som hållbar utveckling utgör. När lärandemålen är satta så blir frågan hur lärare kan kompetensutveckla sig så de kan formulera läraaktiviteter och ta fram examinationsformer som ger studenterna möjlighet att nå målen. Lärarna behöver inte alltid vara aktiva i genomförandet. Här kan studenterna göra mycket själva med relevanta uppgifter. Hur mycket behöver högskolans lärare själva kunna? Kan det vara lämpligt att formulera något relevant i alla kursplaner? Kan vi få förståelse för hållbar utveckling inom all utbildning vid högskolan? Frågorna är många att diskutera i denna workshop, men huvudfrågan är hur vi kan utbilda effektiva förändringsagenter för hållbar utveckling . Både Göteborgs universitet och Chalmers tekniska högskola arbetar sedan länge med att få hållbar utveckling integrerad i utbildningen. Arbetet sker på olika sätt och med skilda resultat men samarbetet och kunskapsutbytet genom Göteborgs miljövetenskapliga centrum är en viktig del i arbetet.

Titel	Vilka faktorer påverkar användningen av video i nätbaserad högre utbildning?
Författare	Lena Dafgård, Chalmers tekniska högskola och Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>Begreppet video innefattar många olika former och därför behövs en modell för kategorisering. En sådan har utvecklats för en nationell studie om olika typer av video i nätbaserade kurser inom högre utbildning i Sverige. Undersökningen besvarar även frågor beträffande vilka faktorer som påverkar användningen av video i nätbaserad högre utbildning.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/329
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Föredragning
Beteckning	6B1
Bidrag	Video har använts inom utbildning sedan länge, men digital video kombinerat med tillgång till internet ger helt nya möjligheter, t.ex. i form av ökad tillgänglighet, som distansöverbyggande verktyg för att ersätta föreläsningar och seminarier vid fysiska möten samt större möjligheter till en mer varierad lärandesituation för studenter, inte minst för distansstudenter. Varje dag publiceras 100.000 nya videoklipp och 425 lärosäten från olika länder har egna videokanaler på EDU på YouTube. Inte minst inom nätbaserad högre utbildning, kan användningen av video tillföra mycket och eftersom antalet distansstuderande ökar dramatiskt, t.ex. från 36.000 läsåret 2000/01 till 134.000 läsåret 2009/10, är det viktigt att forska om hur video används och vilka faktorer som skulle kunna öka användningen av video. Det blir också allt vanligare att undervisningsmetoder, t.ex. inspelade undervisningssituationer, som tidigare har använts inom nätbaserat lärande, också implementeras i campusutbildning. Eftersom video förutspås öka till att utgöra 90 % av internettrafiken år 2013, är detta ett viktigt forskningsområde. För forskningen, men också för utvecklingen av video för lärande, är det nödvändigt att olika typer av video definieras och avgränsningar mellan dessa typer tydliggörs. Med utgångspunkt i pedagogiska användningsområden, förslås följande klassificeringssystem av video för lärande: 1) envägskommunikation; a) video som läromedel, b) video som inte är producerat för pedagogiska syften men ändå används i undervisningen, c) inspelade undervisningssituationer, 2) tvåvägskommunikation; a) videokonferens/telebild och b) desktopkonferens/webbkonferens, samt 3) video som verktyg för lärande, dvs. att studenter gör videoproduktioner eller att deras agerande spelas in för att utgöra underlag för diskussion. Denna klassificering har använts i en nationell studie som jag genomförde hösten 2009 med syfte att kartlägga användningen av video i nätbaserad högre utbildning i Sverige. Samtliga 1.450 kursansvariga lärare, som hade distanskurser registrerade på www.studera.nu under vårterminen 2009, har fått en webbaserad enkät beträffande användning av video. En svarsfrekvens på 50 % innebär att resultatet omfattar 746 kursansvariga lärare med totalt ca 850 kurser/program fördelade på 26 lärosäten. Resultatet visar att viktiga orsaker till varför lärarna inte använder video är tidsbrist, bristande erfarenhet och kunskaper om hur video kan användas i undervisningen, att lärarna inte ser vinster med video, svårigheter att hitta lämpligt videomaterial, osäkerhet betr. den upphovsrättsliga lagstiftningen samt att efterfrågan för video saknas. Faktorer som skulle öka videoanvändning är: fortbildning i hur video kan användas på ett pedagogiskt sätt, bättre sökmöjligheter för videomaterial, bättre planering av undervisningsmiljön, mer tid för planering av undervisning och utbildning i lagstiftning för upphovsrätt.

Titel	Salutis - ny metod att träna generella förmågor hos studenterna
Författare	Lasse Bourelius, Blekinge tekniska högskola; Lena Kransberg, Blekinge tekniska högskola
Sammanfattning	<i>Webbtidningen www.salutis.se skapades för att träna studenternas generella förmågor genom ett aktivt skrivande. Sedan hösten 2009 när BTH och sektionen för hälsa startade sitt kandidatprogram Folkhälsovetenskap med inriktning mot samhällsplanering ingår att skriva artiklar och debattinlägg samt kommentera varandras texter som en röd tråd genom hela utbildningen.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/234
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Föredragning
Beteckning	6B2
Bidrag	Hösten 2009 startade på BTH och Sektionen för hälsa ett nytt kandidatprogram "Folkhälsovetenskap med inriktning mot samhällsplanering". När programmet planerades fanns förutom kursernas mål och innehåll även en fokus på generella förmågor. För att lyfta fram och träna några av de generella förmågorna skapades webbtidningen Salutis. På BTH är generella förmågor en del i varje kursplan. De generella förmågorna är inget som examineras men används för att nå kursernas mål. En generell förmåga är de delar i kursen som behöver tränas som exempelvis skrivande, källkritik och IKT-kompetens. I webbtidningen Salutis.se skriver studenterna om något som ingår i kursens mål. När de ska skriva sin artikel måste de söka efter källor som tar upp det område som de vill skriva om. De måste värdera källan och presentera det på ett sätt som uppgiften kräver. Webbtidningen är programmets tidning och det är enbart studenter som skriver i den, men den ligger helt öppen för alla som vill läsa. Antal läsare ökar stadigt och de första månaderna 2012 är det närmare 6 000 unika besökare per månad som läser i snitt 20 000 sidor. I kurserna som ingår i programmet finns kursmoment inlagda där studenterna ska skriva en artikel. Själva skrivandet är en förmåga som tränas liksom källkritik, etiska ställningstaganden m.m. I en uppgift kan det vara att beskriva ett område som är intressant, i en annan uppgift kan det vara att recensera en debattartikel eller att skriva en egen debattartikel och i en tredje kan det vara att presentera en samhällsförändring för befolkningen. Samtidigt som de tränar sitt skrivande och andra generella förmågor skaffar de kunskap inom olika folkhälsovetenskapliga områden. Genom att granska och kommentera andras artiklar tränas de också att vara kritiska och även att se hur andra kurskamrater tänker och skriver sina artiklar. Studenterna lägger själva ut sina artiklar men de ska godkännas av läraren innan publicering. Läraren läser artiklarna, granskar innehållet i artikeln och granskar källan. Studenten får feedback på artikeln och korrigerar eventuella felaktigheter. När artikeln är korrigerad lägger studenten ut den igen och läraren publicerar artikeln. I vår är första gången vi har studenter som använt Salutis från programmets start. Resultat från en utvärdering presenteras på NU2012. Lärarna har upplevt att studenterna har utvecklat sitt skrivande med Salutis och att de utvecklar den egna kritiken till källor och hur man kommunicerar ett budskap. Arbetet med www.salutis.se resulterade i BTHs pedagogiska pris 2010.

Titel	Blivande svensklärare och sociala medier
Författare	Anders Svensson, Högskolan i Jönköping; Ylva Lindberg, Högskolan i Jönköping
Sammanfattning	<i>Föredragningen är en delundersökning som baseras på en enkät om studenters medieanvändning vid högskolan i Jönköping HT 2011. Undersökningen fokuserar på blivande svensklärares uppfattningar om och användning av vissa specifika sociala medier. Analysen problematiserar begreppet sociala medier och deras särdrag. Resultaten syftar till utveckling av svenskämnet inom lärarprogrammet.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/299
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Föredragning
Beteckning	6B3
Bidrag	Läroplanen för grundskola och gymnasium i svenska 2011 talar om integrering av olika former av medieteknologi. Språk ska läras i olika situationer, genom skilda genrer och eleverna ges möjlighet att reflektera över olika typer av språk som medierna genererar. Det framgår således att medier inte bara är ett kommunikationsverktyg. Hur ser det då ut för blivande svensklärare i deras utbildning? Den senaste forskningen (Pearson Social Media Survey 2010, Hrastinski 2011) visar att sociala medier används just som kommunikationsverktyg mellan lärare och studenter, i syfte att organisera och informera. Men målet med dessa medier är mer ambitiöst ställt, då styrdokumentet visar att de ska vara en del av svenskämnet. Som ett första led i utvecklandet av tvärvetenskaplig didaktisk forskning vid högskolan i Jönköping, har därför en enkät genomförts i syfte att ta reda på villkoren för studenters medieanvändning. Frågor har ställts om studenters: • uppfattningar om medier • användning av medier och medieutbud • samt, uppfattningar om mediernas påverkan på språket Av de ca 700 respondenterna, som återstår efter bortfall, är 60 blivande svensklärare. En del av undersökningen fokuserar på sociala medier då dessa idag är väl integrerade i unga människors livsvärldar och informella lärande. Aktuell forskning visar att svenskundervisningen därför kräver matchning mellan elevernas erfarenheter och undervisningens innehåll (Olin-Scheller 2006). Ur detta perspektiv är det betydelsefullt att undersöka förutsättningarna för hur blivande svensklärare integrerar sociala medier i sin undervisning. I vår föredragning kommer vi att diskutera två viktiga förutsättningar för integration av sociala medier i, såväl högre som mer grundläggande, undervisning. Vi vill, för det första, problematisera förståelsen av begreppet sociala medier, för det andra, problematisera användandet av sociala medier i undervisning. När vi använder begreppet sociala medier, menar vi webbaserade applikationer på nätet som gör det möjligt för användarna att ta del av, producera och distribuera information. Vår undersökning visar att vi måste gå från att oreflekterat använda begreppet sociala medier till analys av varje applikations särdrag och användbarhet (Dawson 2007), samt i skolans fall hur de ska förstås i ljuset av ämnesdidaktisk forskning. Vår undersökning visar också att man vid integrering av sociala medier i undervisning måste ta hänsyn till olika kategorier bland användarna, i detta fall studenter och elever. Resultaten visar på gruppskillnader och därmed olika förutsättningar hos studenterna, som kan vara av betydelse för integreringen av sociala medier i undervisningen. Resultaten har vidare betydelse för utvecklingen av svenskämnet

Titel	Att utveckla nätverk för IKTpedagogik inom högre utbildning
Författare	Maria Sunnerstam, Göteborgs universitet; Gunnar Bergh, Göteborgs universitet; Andrea Castro, Göteborgs universitet;; Thommy Eriksson, Göteborgs universitet; Torbjörn Fraenckel, Göteborgs universitet; Maria Jervelycke Belfrage, Göteborgs universitet; Erik Jonasson, Göteborgs universitet; Thorbjörn Magnusson, Göteborgs universitet; Birgitta Roos Haraldsson, Göteborgs universitet; Angela Wulff, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>Vid Göteborgs universitet bildades 2011 ett nätverk för IKT som pedagogiskt redskap i utbildningen, nätverket Samverkande IT-pedagoger (SIP). En bärande tanke med nätverket är att det ska vara fakultetsöverskridande och verka utvecklande för samarbetet mellan olika fakulteter och institutioner. I detta rundabordssamtal vill vi diskutera erfarenheter från andra lärosäten.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/209
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	6C1
Bidrag	Inom högskoleundervisningen finns ett brett spektrum av olika undervisningsformer där IT ingår som ett naturligt inslag (Lundin et al., 2011; Pareto & Leric, 2011). Pedagogiska funktioner kan vara tätt sammanvävda med administrativa funktioner. Utvecklingen inom IT-området gör att kravet på att i lärarrollen behärska olika system och funktioner, ständigt ökar. Samtidigt varierar satsning på utrustning och kompetensutveckling stort. Mycket forskning bedrivs inom området IKT men konsensus råder knappast om vad som är pedagogiskt "bra" eller "dåligt". Laurillard (2002) pekar på vikten av att förstå vad digitala redskap kan tillföra i undervisningen och Cuban (2001) varnar för en teknikoptimism där det pedagogiska perspektivet glöms bort (2001). Nya frågor runt juridiska aspekter och säkerhet uppstår löpande. IT-relaterade frågor kan i det sammanhanget upplevas som mycket kontroversiella inom lärarkåren. En lärplattform kan till exempel uppfattas såväl som ett hjälpmedel som en ålagd skyldighet. Utifrån dessa förutsättningar bildades vid Göteborgs universitet i januari 2011 ett nätverk för lärare som aktivt arbetar för IT som pedagogiskt redskap i utbildningen, nätverket Samverkande IT-pedagoger (SIP). Nätverket drivs som ett projekt under 2011-2012 men förhoppningen är att verksamheten ska kunna permanentas inför 2013. En bärande tanke med nätverket är att det ska vara fakultetsöverskridande och verka utvecklande för samarbetet mellan olika fakulteter och institutioner. Deltagarna har, via sin fakultetstillhörighet och professionella kunskap, med sig olika kompetenser och förutsättningar vilket är både berikande och utvecklande för samarbetet. Nätverkets aktiviteter ska bygga på deltagarnas egna initiativ i motsats till mer formella grupperingar och enheter inom universitetet där verksamheten bygger på organisationens uppdrag och direktiv. Många universitet och högskolor har experimenterat med liknande nätverksbyggande och det finns olika frågeställningar att ta ställning till om man vill förankra och permanenta ett nätverk brett i verksamheten. I detta rundabordssamtal vill vi diskutera erfarenheter och samla idéer och upplägg från olika lärosäten. Vi välkomnar såväl deltagare med egen erfarenhet som deltagare med intresse för området. <i>Frågeställningar:</i> • Legitimitet - vad har nätverket för syfte? Hur förankras nätverket i verksamheten, på lokal nivå och centralt? Var ligger ansvaret för

nätverket?

- Vad har nätverket för reellt inflytande, inom vilka områden? Inom ramen för vilka forum kan representanter nå ut inom fakultet och institution?
- Hur ser formen för nätverket ut? Förväntas deltagarna arbeta med nätverkets frågor inom ordinarie tjänst eller utgår ersättning?
- Input, vilken typ av kunskap/kompetens/erfarenhet vill deltagare tillföra nätverket? Vad vill nätverket förmedla vidare?

Titel	Att motivera studenter
Författare	Maria Andersson, Sveriges Lantbruksuniversitet; Anna Lundberg, Sveriges Lantbruksuniversitet
Sammanfattning	<i>Motiverade studenter lägger ned mer tid på sina kurser och lär sig mer. Detta vet vi idag. Högskolan idag måste ta hänsyn till vad studenter motiveras av och hur dessa motivationsfaktorer kan utvecklas och synliggöras.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/120
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	6C2
Bidrag	Man vet idag att människor tror mer på den kunskap man själv har skaffat sig på egen hand än den kunskap som någon annan person beskriver (Struyven et al., 2010). När det gäller motivation i inlärningssituationer har man också kunnat visa att motiverade studenter lägger ned mer tid på sina kurser och lär sig mer (Wijnia et al., 2011). Studenter är inget undantag. Det är i högsta grad min uppfattning att högskolan idag måste ta hänsyn till vad studenter motiveras av och hur dessa motivationsfaktorer kan utvecklas och synliggöras. Undervisningsformer och moment där studenter får reflektera över vad man faktiskt har lärt sig bidrar i större grad till ett livslångt lärande (Sambell et al., 1997; Marton och Booth, 2000). Ovanstående författare visar också att verklighetsanknutna läraaktiviteter med ett syfte som studenten tydligt förstår, också bidrar till en motivation att lära mer. Pettersen (2008) lyfter fram "fem C:n" från den engelska litteraturen som de mest motiverande i lärsituationer: Curiosity (nyfikenhet, intresse), Challenge (utmaning), Choice (valmöjlighet, självstyrning), Control (kontroll, självreglering), Collaboration (samarbete, delaktighet) och ger exempel på hur det problembaserade lärandet uppfyller dessa. Undervisningsmoment som innehåller moment av eget ansvar och där studenter får frihet att fundera och diskutera över egna formulerade frågor och problem som är viktiga inom sin utbildning ger studenter ökad motivation för sina studier (Biggs 1999). Om vi kan använda den kunskap som vi idag har om hur studenter motiveras betyder det att vi kan designa lärandemiljöer som i större utsträckning ger det långsiktiga resultat som högskoleutbildning eftersträvar. Några exempel på läraaktiviteter och examinationsformer som direkt är tagna ur verkligheten, kräver eget ansvar och eget arbete samt är utmanande ur min egen lärarsituation, är tex att studenterna ska genomföra en presentation på grundskola inom något biologiämne, studenterna ska svara på remisser som är aktuella, studenterna ska svara på frågor från allmänheten och att studenterna ska skriva råd till en djurägare. I denna workshop ska vi lyfta upp tankar om hur vi skapar en motiverande miljö för våra studenter utifrån den forskning som finns om vilka motivationsfaktorer som är viktiga.

Titel	Främjar handledning din hälsa? - Handledning som medarbetarskap: introduktion av hälsofrämjande som grund för forskarhandledning
Författare	Monica Eriksson, Högskolan Väst; Lena Nilsson, Högskolan Väst och Uppsala universitet
Sammanfattning	<i>Syftet är att introducera "medarbetarmodellen", en ny modell för forskarhandledning, där hälsofrämjande teori (salutogenes) förenas med pedagogisk forskning. Forskning där hälsofrämjande perspektiv förenas med högskolepedagogik är sparsam. Resultatet blir en syntes av forskning om hälsofrämjande teori och forskning om handledning ur ett högskolepedagogiskt perspektiv och ger fördjupad kunskap om framgångsfaktorer.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/166
Tema	4. Handledning - med den lärande i fokus
Form	Föredragning
Beteckning	6D1
Bidrag	<i>Syfte och frågeställning:</i> Syftet är att introducera hälsofrämjande teori (salutogenes) i en ny modell för forskarhandledning, "medarbetarmodellen", som exempel på tillämpning. Postgraduala studier i allmänhet och arbetet med en doktorsavhandling i synnerhet är en stimulerande tid för lärande och personlig utveckling. Samtidigt kan arbetet vara förenat med hög grad av stress. Främjar handledning hälsa? Vilka faktorer blir viktiga för att upprätthålla hälsa och lärande? Hur skapar vi meningsfulla och sammanhängande handlednings-situationer? Kan sättet på vilket handledningen genomförs stärka studentens begriplighet av ämnet? <i>Förankring i forskning:</i> Forskning om faktorer som främjar hälsan är omfattande och tydlig, en stark känsla av sammanhang främjar hälsa (Eriksson 2007; Eriksson & Lindström, 2005, 2006, 2007; Lindström & Eriksson, 2011). Den salutogena teorin fokuserar på människors resurser, förmågor, styrkor och kompetenser, dvs. resursfaktorer för hälsa istället för orsaker till sjukdom (Antonovsky, 1979, 1987). Forskning där man förenar hälsofrämjande perspektiv med högskolepedagogik är sparsam, i synnerhet inom forskarhandledning. Vissa försök har gjorts, man talar idag om pedagogiskt välbefinnande (Lappalainen, Kuittinen & Meriläinen, 2008) och hälsofrämjande lärande (Lindström & Eriksson, 2011). Pedagogisk forskning lyfter fram vissa grundläggande faktorer för ett framgångsrikt och hälsofrämjande lärande, dvs. lärandet blir mest effektivt då fokus ligger på personliga styrkor och när lärandeprocessen är meningsfull, sammanhängande och demokratisk (Nilsson, 2003; Knoop, 2008). Baserat på tidigare forskning inom handledning (Handal & Lauvås 2008, 2010; Sondenå 2010) avser "Medarbetarmodellen" att svara på frågeställningarna genom att fokusera på vissa grundläggande karaktäristika såsom relationer, kommunikation, människosyn, process, ömsesidighet, reflektion, begriplighet, hanterbarhet, meningsfullhet och sammanhang. <i>Metod:</i> Systematisk forskningsyntes (Cooper, 1998) över den salutogena teorin 1992-2003 (Eriksson, 2007) samt en fortsättning 2004-2011 och dess samband med hälsa (ca 1500 artiklar). Detta relateras här till relevant litteratur kring hälsofrämjande pedagogik och lärande i form av forskarhandledning. <i>Resultat:</i> Resultatet blir en översikt och syntes av forskning om hälsofrämjande teori och forskning om handledning ur ett högskolepedagogiskt perspektiv. Detta är ett första steg att introducera och diskutera hälsofrämjande teori inom högskolepedagogik. Fortsatt forskning behövs där modellen tillämpas i praktisk verksamhet och där processer för hälsa och lärande följs och vetenskapligt utvärderas. <i>Diskussion och reflektion:</i> Vi har idag en omfattande kunskap om vilka faktorer som främjar hälsa. Likaså har vi kunskap om att god hälsa hänger samman med

ett framgångsrikt lärande. Det är angeläget att ta tillvara denna kunskap genom att förena hälsofrämjande teori med pedagogik, här exemplifierat i en modell för forskarhandledning. Då skapas förutsättningar för lärandeprocesser som främjar hälsa.

Titel	Peer review based examination of the PhD course "Introduction to Research" at the Sahlgrenska Academy
Författare	Anna Karlsson, Sahlgrenska akademien, Göteborgs universitet; Magnus Gustafsson, Chalmers tekniska högskola
Sammanfattning	<i>This study evaluates the outcome of a novel examination assignment during the PhD course "Introduction to Research" at the Sahlgrenska Academy. In groups of 4, students conduct a peer-review process comprising each student's research plan with a commentary. Analysis is performed on the PhD students' written reflections throughout the assignment.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/271
Tema	4.Handledning - med den lärande i fokus
Form	Föredragning
Beteckning	6D2
Bidrag	<i>Background:</i> The Sahlgrenska Academy accepts around 90 new PhD students in medicine, odontology, health care sciences, and pharmacology, each semester. Early during PhD education, the students take the course "Introduction to Research". During spring of 2012, part of this course is given in a new format, with the goals to i) integrate the teaching of Theory of Science, Research Ethics, Research Methodology, Scientific Communication, and Information Retrieval, using one, integrated examination assignment, and ii) utilize the different backgrounds and research areas of the students for peer development. <i>Aim:</i> We aim to evaluate the outcome of the new examination assignment, primarily by analysis of the PhD students' written reflections that are part of the assignment. <i>Approach:</i> The PhD students are divided into groups of four, mixing students of different educations, occupations, research cultures, and methodological knowledge. The groups conduct a peer-review process comprising each student's research plan with a commentary reflecting on the course subjects (above) in relation to the student's own project. Workshops are provided to support the writing and peer-review processes. Initially, the students read each other's original research plans within the group, give oral feedback, and write a reflection. After the classroom-based teaching (three weeks), students update their research plan and write their commentary. Each student peer-reviews the documents of their group peers, giving feedback on content, style, and organization. For the final revision, students have to consider feedback of three peers. They also write a reflection on their given feedback. Finally, each student evaluates her/his own performance and learning, received feedback, research plan improvements, and the group's work. <i>Preliminary results:</i> Student reflections from the initial oral feedback suggest that they appreciate the opportunity to reevaluate their research plan, they get other comments and suggestions than expected due to varying student backgrounds, and they feel secure and confident within their groups. The research plans and commentaries are not all submitted yet, but early submissions suggest that the students find writing the commentary challenging and that the research plans get more realistic and structured. The course evaluation data to date suggest that students either enjoy the novel format and the challenge thereof or find it too time consuming and irrelevant.

Discussion: The literature on peer response as a learning activity is substantial but there is less work published on PhD-peer processes to promote learning and we hope this presentation offers a venue to explore such a discussion.

Titel	Handledningsrelationen utifrån etiskt perspektiv: Forskarhandledares råd till en tänkt doktorand
Författare	Gunbritt Tornberg, Högskolan i Skövde
Sammanfattning	<i>Studien diskuterar etikens bidrag till förståelse kring hur doktoranders upplevda brister i handledningsrelationer kan reduceras. Utgångspunkten för diskussionen är en text innehållande en forskarhandledares råd till en doktorand. Analysen av texten tar stöd i fyra etiska tankefigurer och avgränsas till handledarens tänkta förhållningssätt till doktoranden under forskarutbildningens olika faser.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/348
Tema	4.Handledning - med den lärande i fokus
Form	Föredragning
Beteckning	6D3
Bidrag	Studien riktar ljuset mot relationen forskarhandledare-doktorand. Relationen handledare-den handledde kan diskuteras ur flera aspekter, men avgränsas här till handledarens förhållningssätt till doktoranden under utbildningens olika faser. Flera undersökningar pekar på doktoranders upplevda brister i handledningsrelationen (Lindén, 2005). Einhorn (2008) lyfter fram sociala aspekter i forskarutbildningen och menar att etiska värden alltid skall genomsyra relationerna. Handledarens kompetens och excellens betonas. Vad kännetecknar en handledningsrelation med doktorandens lärande i centrum? Frågan innehåller en etisk dimension. Syftet i studien är att belysa och diskutera handledningsrelationen ur ett etiskt perspektiv. Studien vilar på begrepp hämtade från den normativa etiken: <i>dygdetik</i>, <i>diskursetik</i>, <i>pliktetik</i> och <i>konsekvensetik</i> (Bexell & Grenholm, 1997; Henriksen & Vetlesen, 1998). Orlienius och Bigsten (2006) menar att <i>etik</i> kan förstås som det teoretiska tänkesättet och <i>moral</i> det praktiska handlandet. Begreppen kan alltså skiljas åt. Relaterat till handledningsrelationen kan etik handla om det teoretiska tänkandet över frågor som berör handledningsrelationen och moral det som kommer till uttryck i konkret handling. För att besvara syftet analyseras kvalitativt en text innehållande råd till en doktorand utifrån fyra etiska tankefigurer (Irisdotter Aldenmyr, Paulin & Grønlien Zetterqvist, 2009). En tankefigur är: "ett specifikt sätt att ställa frågan vad som är etisk gott och även ge förslag på hur människan bör förhålla sig och handla utifrån denna grund" (s. 24). Texten handlar om en forskarhandledares konkreta råd till en tänkt doktorand (Lilja, 2008). Hur kan det som forskarhandledaren kommunicerar i den specifika texten förstås som uttryck för etiska prioriteringar i handledningsrelationen? Det som fokuseras är handledarens ansvar i handledningsrelationen. Här avses det teoretiska tänkandet som kommer till uttryck i ovan nämnda text. Resultatet av analysen pekar på att när forskarhandledaren i text beskriver sitt förhållningssätt till doktoranden i handledningssituationen kommuniceras etiska prioriteringar, huvudsakligen utifrån dygdetiska och diskursetiska utgångspunkter. Handledarens yrkesmässiga karaktärsegenskaper kan förstås som ett förhållningssätt där handledarens stöd till doktoranden prioriteras genom forskarutbildningen. En framträdande ambition handlar om att inbjuda doktoranden till dialog med handledaren. Tillsammans skall de komma fram till förståelse av olika aspekter under utbildningens olika faser. "En professionell handledarroll" (Schnaas, 2011, s. 44) kan relateras till ett

intresse att "investera i och utveckla relationen" (Lindén, 2008, s.157). Franke (2002) diskuterar relationsinriktad doktorandhandledning som avsaknad av ett gemensamt forskningsprojekt. En relationsorienterad doktorandhandledning byggd på etiska prioriteringar torde kunna bidra till doktorandens upplevelse av ett gemensamt projekt och därmed reducera upplevelser av brister i handledningsrelationen?

Titel	Entreprenöriella kompetenser inom konstnärlig utbildning
Författare	Ulf Dalnäs, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>De entreprenöriella kompetenserna ökar i betydelse för konstnärliga utbildningar idag samband med dagens kulturpolitiska förändringar, globalisering, avinstitutionalisering osv vilket ställer nya krav på högskolepedagogiken. Samtalet kommer att kretsa kring dessa utmaningar och visa på exempel från olika lärosäten, nationellt och internationellt?</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/75
Tema	5. Kreativa och konstnärliga kompetenser
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	6E1
Bidrag	<i>Målgrupp:</i> förutom samtliga inblandade i konstnärlig utbildning även andra akademiska ämnen med anknytning till kulturella och kreativa sektorn <i>Abstract:</i> Vårt tänkande bygger på att konstnärskapet är en form av handlande som traditionellt har entreprenöriella drag. Konstnärer har i alla tider verkat på marknader. Att förverkliga en konstnärlig intention är ett sätt att vara entreprenöriell. De entreprenöriella kompetenserna ökar emellertid i betydelse idag samband med kulturpolitiska förändringar, globalisering, avinstitutionalisering osv och detta är en viktig utmaning för de högre konstutbildningarna att ta sig an. Det är viktigt att konstnärerna själva arbetar med dessa frågor, eftersom den konstnärliga kompetensen i hög grad är en förtrogenhetskunskap där konstnärliga och entreprenöriella strategier är kombinerade på unika och individuella sätt. Högskolan för scen och musik, via Ole Lützow Holm, Nätverkstan och Jean Prime från Goldsmith, University of London har utvecklat möjliga vägar för att överbrygga de motsättningar som traditionellt finns mellan konstnärliga studenters huvudsakliga syssla (konsten) och de överlevnadskurser som ofta klämts in i konstnärliga program (ekonomi, marknadsföring, ansökningsförfarande, juridik etc i enskilt företagande). Denna motsättning kan beskrivas som den mellan de konstnärliga friheterna och de entreprenöriella friheterna (Hagoort, 2007). Genom att göra så kan också själva motsättningen bli mindre framträdande. Det går att hitta synergier och en fördjupad studie av entreprenörsbegreppet kan till och med visa på nästan synonyma sidor med konstnärsbegreppet. Exempelvis Ylva Mühlenbock (2004) definierar entreprenörskap som att, "det handlar om att ta initiativ och att genomföra saker där ingen skulle efterfråga eller anklaga någon om det specifika handlandet uteblir". Hagoort förklarar vidare att det i kulturella och kreativa näringar handlar om att integrera de kulturella och kreativa friheterna. Runda bordssamtalet tar avstamp i ovanstående beskrivning för att utbyta erfarenheter mellan konstnärliga utbildningar och andra kulturella och kreativa utbildningar. <i>Frågeställningar:</i> vilka högskolepedagogiska utmaningar ställs konstnärlig utbildning inför i det nya kulturlandskapet? Hur hanterar utbildningar inom olika konstarter begreppet entreprenörskap? Samtalet kommer att kretsa kring dessa frågeställningar och visa på exempel från olika lärosäten, nationellt och

Titel	Produktiongöra - Perceptionse - Reflektionförstå - dimensioner vid bedömning av kreativa och konstnärliga lärandeprocesser
Författare	Elisabeth Fjällman, Högskolan i Borås
Sammanfattning	<i>Inom konstnärlig utbildning använder man sig ofta av begrepp som intuition, materialkänsla, färgkänsla "det sitter i fingrarna" vilket blir väldigt otydligt vid bedömningar av ett utfört arbete. Syftet med bidraget är att, vid ett rundabordssamtal, utifrån olika erfarenheter och perspektiv diskutera frågeställningar om dimensioner vid bedömning av kreativa och konstnärliga lärandeprocesser.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/295
Tema	5. Kreativa och konstnärliga kompetenser
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	6E2
Bidrag	Syftet med bidraget är att, vid ett rundabordssamtal, utifrån olika erfarenheter och perspektiv diskutera frågeställningar om dimensioner vid bedömning av kreativa och konstnärliga lärandeprocesser. I utbildning inom design, är många kurser inriktade på att det tas fram produkter och vid bedömning av dessa produkter blir det oftast fokus på att bedöma utifrån ett användarfokus, anpassningsbart för marknaden, estetiskt tilltalande m.m. vilket stämmer bra med att vi utbildar designers till professionen och att de förbereds för sin kommande yrkesutövning. För att kunna utvecklas, krävs däremot en genomgående analys och reflektion av arbetssättet, hur designprocessen ser ut och för att kunna tydliggöra en progression Inom konstnärlig utbildning använder man sig ofta av begrepp som intuition, materialkänsla, färgkänsla "det sitter i fingrarna" vilket blir väldigt otydligt vid bedömningar av ett utfört arbete. Under flera års tid har vi i vårt arbete med undervisning inom designämnen använt oss av att göra bedömning av studenters arbetsdagbok/workbook. Inom designkurser liknar arbetsprocessen den designprocess som man använder sig av inom professionen. Vår metod har varit att studenterna, med sin kurs i Designprojekt, arbetat med att reflektera över sin egen designprocess. De har då kunnat jämföra den med den designprocess som läroboken/den vedertagna designprocessen/förespråkar. De har haft en arbetsdagbok som följt genom hela kursen. Kursen innehåller både föreläsningar seminarier, studiebesök och eget projektarbete. Efter kursen slut har vi läst deras arbetsdagbok och sedan gett kritik på deras arbetsprocess utifrån olika dimensioner vid bedömning. Dessa olika dimensioner vid bedömning av ett studentarbete ligger närmre det urval och metoder man använder sig utav inom ett designarbete. Vi har utgått från Schön(Schön, 1984) när vi byggt upp de dimensioner som vi arbetar efter: Produktion(göra), tex: behärska grundläggande tekniker och principer, hantverksskicklighet, pröva och ändra på ett fruktbart sätt, undersöka ett problem på djupet Perception (se), tex: Förmåga att urskilja detaljer som påverkar helheten, materialkänsla – att se materialet i sitt rätta sammanhang Reflektion (förstå) tex: formulera och ge argument, svaga/starka sidor, samtala om arbetet, förmåga att ge och ta kritik, förmåga att söka inspiration, förmåga

att sätta mål för det egna skapandet

Arbetsätt tex: Engagemang, intresse, planeringsförmåga, självständighet, förmåga att dra nytta av egna erfarenheter, förmåga att arbeta i designprocessens olika steg, förmåga att problematisera och ställa nya frågor som är relevanta för valt område.

- Kan olika bedömningsdimensioner utveckla ett kreativt/ konstnärligt arbete.

- Kan man utifrån en arbetsdagbok som följer en designprocess göra rättvisa bedömningar

Titel	1+1 =3: Learning through In-between Spaces of Theory and Practice
Författare	Margareta Melin, Malmö högskola
Sammanfattning	<i>In this paper-presentation I will discuss the in-between space between theory-and-practice in higher education. Based on results from a three-year research-project I aim to show how the integration of the seemingly divergent practices of academic and artistic work has increased the quality of exam-projects and strengthened alumni-student's professional roles.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/317
Tema	5. Kreativa och konstnärliga kompetenser
Form	Föredragning
Beteckning	6F1
Bidrag	The art world and the academic world have lived side by side for centuries. We are now at a point in time when these two worlds meet, where arts and art are found in academic institutions, and where artistic research and visual methodologies make headway into the protected sphere of scientific knowledge. In this paper-presentation I am drawing on some results of a Research Council project "Performing Knowledge. A Project to Improve Knowledge in Higher Education through a Double Perspective; Theory and Performance". The aim of which is to examine how different kinds of knowledge appear in learning processes and student's BA-dissertations when focus is on integration of theory and practice. Specifically, I will discuss a three-year case-study at the School of Arts and Communication, (K3), Malmö University, which has been striving towards giving students threefold competence: critical-reflexive, craftsmanship and aesthetic. A semester-long exam-project is meant to make students integrate a traditional academic dissertation with a (equally traditional) practiced-based work in arts or design. <i>I will in this paper-presentation discuss the nature of this "integration", the in-between space between theory and practice; the "and".</i> I aim to show how the integration of the seemingly divergent practices of academic <i>and</i> artistic work has increased the quality of exam-projects and strengthened alumni-student's professional roles. I want, thus, to discuss what happens when students experience the <i>and</i>. My theoretical point of departure is thoughts on learning by doing (Dewey; 1916; 1927), the reflexive practitioner (Schön, 1987), research on visual culture (eg Pink, 2007), and Bourdieu's (1988; 1999) concepts doxa and hexis. The methods I used were questionnaires and interviews made with three cohorts of media-students, alumni-students and lectures, as well as textual-analysis of the finished exam-works, and assessment-criteria. The result of the study show that there are gaps between idealised educational policies and how they work in reality, gaps which creates cultural conflicts between members of staff from different disciplines. These lectures, furthermore, have little actual understanding and experience of working in the in-between-spaces. Results further show that students, on the other hand, have

clear understandings and embodied knowledge of what integration of these practices is, and the usefulness of them in their future work-situations. Students learn by doing; they have worked with double perspective and thus have a greater understanding of how and why. Indeed, alumni-students argue that learning to work in-between, with the *and*, has been imperative for their professional roles.

Titel	Ungas livsvärldar - Möten kring kulturarv i ett multimodalt lärande
Författare	Anita Synnestvedt, Göteborgs universitet; Margaretha Häggström, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>Lärande innefattar flera komplicerade och komplexa processer där ett tvärvetenskapligt arbetssätt kan underlätta i läroprocessen. I vårt projekt har vi arbetat med frågor kring identitet, kulturarv, lärandeprocesser, tvärvetenskap och multimodalitet. Vi har skapat möten mellan gymnasieelever och universitetsstuderanden där vi har kunnat diskutera och praktisera frågeställningarna.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/253
Tema	5. Kreativa och konstnärliga kompetenser
Form	Föredragning
Beteckning	6F2
Bidrag	Lärande innefattar flera komplicerade och komplexa processer. I en vid definition av lärande täcks ett stort antal betydelsefulla perspektiv in, som pedagogik, psykologi, sociologi, socialpsykologi och biologi. Hänsyn tas till lärandets förhållande till kroppslighet, självuppfattning, motivation, lärande i olika miljöer, modern hjärnforskning m.m. (Illeris 2001). De olika disciplinerna bidrar till en helhetsförståelse av lärande. Hur vi iscensätter lärande får betydelse för om vi upplever lärande situationen som meningsfull eller ej, och om situationen leder till lärande (Selander & Rostvall 2010). I undervisning är det därför viktigt att eleverna förstår varför de arbetar med ett ämnesområde, och förstår den metod som används, och vad som förväntas av dem. I vårt projekt har vi utgått från begreppet livsvärld (Merleau-Ponty 1995), och arbetat med identitet, kulturarv och möten som ledord, med syfte att skapa möten mellan gymnasieelever och universitetsstuderanden. Kulturarv och historiebruk innefattar materiella såväl som immateriella värden och kan ses som en ständig pågående komplex, öppen och dynamisk process (Aronsson 2004; Riksantikvarieämbetet 2007; Smith 2006). I mötet mellan gymnasiekulturen och universitetskulturen iscensatte vi ett multimodalt lärande (ex. Kress & van Leeuwen 2001), alltså ett lärande där flera kommunikativa representationsformer ingick. Deltagarna arbetade på varsitt håll med kulturarvsbegreppet, teoretiskt såväl som praktiskt genom att skapa artefakter. Dessa artefakter utgjordes av en personlig kulturarvsväska, i vilken de visualiserade det de ansåg vara sitt kulturarv. I ett möte fick de sedan presentera, visuellt och verbalt, innehållet i sina väskor. Därefter diskuterades de personliga kulturarven gruppvis. Varje grupp bestod av representanter från gymnasieskolan och universitetet. Genom att arbeta med skapande läroprocesser med estetiska förtecken ges individen möjlighet att förena en inre upplevelse av världen med den yttre kontextuella verkligheten (Austring & Sørensen 2006), och på så sätt utveckla sin identitet (Drotner 1991). Identitetsarbetet involverar känslor, vilket är en förutsättning för lärande. Kulturarvsuppgiften fick därmed en existentiell dimension, något som synliggjordes i mötet mellan dessa två grupper. Kulturarv kom för de här unga människorna till största delen att handla om immateriella värden och om samtida fenomen, som exempelvis det moderna samhällets dolda krav på hur man ska vara för att duga. Inom projektet designade vi en social

inramning för lärande, men deltagarna designade själva sin väg och förståelse av de betingelser som erbjudits. De har visat *vad* de förstår genom att visa *hur* de förstått, genom sina kulturarvsväskor.

Titel	"Scrapbook blogg och digital portfolio som estetisk lärprocess - hur bedöma det?"
Författare	Mats Andersson, Högskolan i Borås
Sammanfattning	<i>Föredragningen har för avsikt att visa en metod för bedömning av det "omätbara", hur studenterna bedöms på, och arbetat med, estetisk lärprocess.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/129
Tema	5. Kreativa och konstnärliga kompetenser
Form	Föredragning
Beteckning	6F3
Bidrag	På Institutionen för Pedagogik, lärarutbildningen i Borås, omsätter jag aktuella läroplanskrav om estetiska lärprocesser, dokumentation, analys och reflektion genom praktiskt arbete. Analoga scrapbooks, digitala power-points och personliga bloggar används och bedöms som examinerande del av kurs. Mål med denna arbetsmetod är bland annat att synliggöra studentens egen lärprocess kopplat till aktuell läroplan. Med hjälp av kamera, analogt och digitalt fotografi, scrapbooking, bloggande, reflektions- och analysfrågor, tydliggörs i portfolion vad studenter i lärarutbildningen processat under en specialiseringstermin, samt vad studenterna själva ser som lärprocess och kunskapande i varje enskilt moment som dokumenterats. Arbetet knyts tydlig fast i de kursmål som gäller för till exempel studenternas termin 5, samt i läroplansmål. Dagens läroplan för skolan, Lgr 11, och reviderad läroplan för förskolan, Lpfö 98/10, är i många stycken tydliga med vikten av att arbeta med bild, musik, drama, dans etc. som en självklar ingång till lärandeprocesser i det vardagliga arbetet och kopplas därför ständigt på både i reflektionsfrågor och pågående arbete samt i analystext i portfolion. Exempel på kursmål: • analysera bild ur ett kulturellt och historiskt perspektiv• redogöra för och använda sig av teorier, tekniker och metoder om både analog och digital bild• självständigt och i grupp tolka, analysera och gestalta bilder• redogöra för användningsområden inom IT i bild Vid samtliga kurstillfällen förväntas studenten dokumentera sin dag och det arbete som pågår, oavsett om det handlar om workshop, studiebesök eller annat innehåll, och varje dag avslutas med ca.10 minuters egen reflektionstid, skrivande i loggbok, baserat på ett antal specifika frågeställningar som undervisande lärare format utifrån det innehåll, material, struktur som dagen haft. Kursens samtliga moment skall dokumenteras. Samtidsforskningens "Visual literacy" är del av den grund kursinslag om estetisk lärprocess tar avstamp i och som för processandet framåt i fråga om bildens betydelse i lärandesituationer och tankar om egenskaper som i framtiden kommer att behövas hos varje enskild individ.

Titel	Fem framgångsfaktorer för utveckling av pedagogisk digital kompetens för nätbaserat lärande inom högre utbildning
Författare	Jessica Lindblom, Högskolan i Skövde; Anna-Sofia Alklind Taylor, Högskolan i Skövde; Jana Rambusch, Högskolan i Skövde; Henrik Svensson, Högskolan i Skövde
Sammanfattning	<i>Utvecklingen av informationsteknologi och Internet har tydliga implikationer för nätundervisningen inom högre utbildning. Fem framgångsfaktorer för nätbaserad undervisning har identifierats genom en fallstudie och diskuteras med utgångspunkt utifrån pedagogisk digital kompetens. Framgångsfaktorerna och diskussionen baseras på författarnas egna exempel och kopplas till relaterad litteratur.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/310
Tema	6. Vetande och vetenskap
Form	Föredragning
Beteckning	6G2
Bidrag	Utbredningen av kommunikations- och IT-verktyg (IKT) i samhället influerar även undervisningen inom högre utbildning (se t.ex., Ala-Mutka, Punie & Redecker, 2008; Glenn, 2008). Olika lärplattformar har utvecklats som möjliggör skilda former av interaktion mellan lärare och studenter. En konsekvens av detta är att andelen distansstudenter kraftigt ökat de senaste åren. Förutom de möjligheter och begränsningar som de nya tekniska verktygen erbjuder för nätbaserat lärande, behövs det även nya kunskaper hos den undervisande universitetsläraren och behovet av en god pedagogisk digital kompetens blir därmed aktuellt (EUT, 2006; Glenn, 2008; Krumsvik, 2008). Syftet med detta bidrag är att delge andra universitetslärare som vill börja med eller vidareutveckla nätbaserad undervisning våra praktiska erfarenheter och kunskaper för hur detta kan genomföras med utgångspunkt utifrån pedagogisk digital kompetens. Utifrån en fallstudie (Patton, 2002) har vi genom ett aktionsforskningsperspektiv identifierat fem framgångsfaktorer för utveckling av pedagogisk digital kompetens vid högre studier: • En gemensam pedagogisk grundsyn • Teamwork • Undervisningskultur • Positiv inställning till teknik • Administrativa, pedagogiska och tekniska stödresurser De identifierade framgångsfaktorerna presenteras med ett abduktivt upplägg. Vi utgår utifrån våra praktiska erfarenheter och kopplar samman dessa med teorier och relevant litteratur inom området för varje framgångsfaktor. För att aktivt arbeta med att utveckla den digitala pedagogiska kompetensen är det viktigt att inte enbart fokusera på de tillgängliga tekniska verktygen, utan det är viktigt att framhäva i vilket sammanhang ett visst undervisningsmoment ingår i. Det är väldigt lätt att se läraren som en ensam individ som ska stödja studentens kunskapsutveckling under en kurs, men verkligheten är något helt annat. En bra lärare, enligt oss, är en lärare som kan se sin egen undervisning i ett större sammanhang, t.ex. hur en kurs hänger ihop med andra kurser inom utbildningen eller hur den kopplar till en framtida yrkesroll. På så sätt har man större möjlighet att motivera sina studenter till lärande och i det större perspektivet till ett kontinuerligt lärande som fortgår under hela livet i dagens kunskapssamhälle. En fara med informationsamhället är att den tolkande och värderande förmågan underskattas (Gärdenfors, 2005) vilket vi anser har konsekvenser för högre utbildning, som bör undvika att begå detta misstag

genom att fokusera i alltför stor grad på IKT-lösningar i sig, utan satsa större resurser på att stödja och utveckla studenternas lärande och tolkande förmåga av olika former av information och källor. Med andra ord, fokusera mer på innehållet än på formen, och detta ökar vikten av en god pedagogisk digital kompetens.

Titel	Forskning om IT i högre utbildning
Författare	Ulf Olsson, Stockholms universitet; Christina Keller, Internationella handelshögskolan; Stefan Hrastinski, Kungliga tekniska högskolan
Sammanfattning	<i>Under denna workshop, på temat aktuella högskolepedagogiska frågor, får deltagarna möjlighet att tillsammans diskutera idéer och förslag till gemensamma forskningsprojekt kring IT i högre utbildning. Både forskare och praktiker i och utanför forskarnätverket informationsteknik i högre utbildning (ForskarITHU) är välkomna till workshopen.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/227
Tema	6. Vetande och vetenskap
Form	Workshop
Beteckning	6H1
Bidrag	Syftet med denna workshop är att ge forskare från olika lärosäten möjlighet att samverka och att främja framväxten av nya forskningssamarbeten inom området IT och lärande i högre utbildning. Nätverket forskning om IT i högre utbildning bildades 2010 med syfte att underlätta kontakter mellan forskare inom Sverige. Flera projekt och ansökningar blev resultatet av nätverkets kontakter. NU2012 innebär en förnyad möjlighet att lära om andras forskningsområden och en möjlighet till att initiera nya grupperingar som kan mynna ut i större forskningssamarbeten, gemensamma ansökningar och ett stärkt nätverk. Som forskare är du välkommen att delta i workshopen oavsett om du är medlem i nätverket eller inte. Även praktiker som är intresserade av forskning är välkomna att delta i workshopen. Den pågående nationella forskningen om IT och lärande inom högre utbildning karaktäriseras inte enbart av att vara geografisk spridd utan även av att vara splittrad mellan olika vetenskapliga discipliner, som t ex pedagogik, informatik, datavetenskap och medie- och kommunikationsvetenskap. Detta innebär att miljöerna för forskning och utveckling är små och ofta bestående av enskilda personer (Högskoleverket, 2011; KK-stiftelsen, 2006). Samarbetet mellan enskilda forskare kan försvåras till och med inom samma lärosäte, eftersom forskarna ofta tillhör olika institutioner och fakulteter. Mot denna bakgrund saknas gemensamma arenor för forskare att möta andra forskare och för praktiker att möta forskare. Workshopen är i sig en sådan arena och kan också hjälpa till att skapa fler arenor. Workshopen inleds med en kort presentation av nätverket. Deltagarna får därefter presentera sig själva, sina intresseområden och sina forskningsidéer. Genereringen av forskningsidéerna sker genom en brainstorming där deltagarna skriver ner sina idéer på post-it-lappar. Idéerna grupperas sedan i olika kluster gemensamt av workshopens ledare och deltagare. Med ledning av resultatet av klustringen grupperas deltagarna sedan för att diskutera gemensamma idéer till forskningsstudier och forskningsansökningar. Under den sista delen av workshopen summerar deltagarna vad diskussionerna har lett fram till.

Titel	Studenter reflekterar över sin kunskapsutveckling inom området specialpedagogik
Författare	Eva Siljehag, Stockholms universitet
Sammanfattning	<i>Blivande specialpedagoger och speciallärare reflekterar under sin utbildningstid över svårigheter och möjligheter att nå sina förväntade studieresultat. Syftet med studien är att problematisera erfarenheter från ett utvecklingsprojekt rörande studenters reflektionsarbete och dess betydelse för en individuell och kollektiv kunskapsutveckling i förhållande till förväntade studieresultat.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/319
Tema	7. Professioner och kompetenser - vad sätter gränserna?
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	6I1
Bidrag	Blivande specialpedagoger och speciallärare reflekterar under sin utbildningstid över svårigheter och möjligheter att nå sina förväntade studieresultat utifrån utbildningsplanens definitioner av specialpedagogik på specialpedagogiska institutionen vid Stockholms universitet. Syftet med mitt paper är att problematisera en grupp studenters erfarenheter av sitt reflektionsarbete i relation till deras kunskapsutveckling. Förutom den individuella kunskapsutvecklingen är jag också intresserad av hur studenterna beskriver sin kollektiva kunskapsutveckling i sitt studentarbetslag. Undersökningen bygger på studenternas kollektiva reflektionsskrivande vid fyra tillfällen ht 2011 och vt 2012. Under vt 2012 besvarar studenterna (72 personer) en enkät som följs upp med ett antal intervjuer. För att kunna använda sin erfarenhet behöver vi förstå vad erfarenheten har att säga oss (Haug 1999; Widerberg, 1995, 2002) som något mer än "bara upplevt". Betydelsen av att kunna reflektera över erfarenheter menar flera forskare innebär att reflektionen kan ses som en kritisk prövning av våra föreställningar som på olika sätt styr vårt handlande i olika situationer (Alvesson & Sköldberg, 1994; Moon, 2004; Härnsten & Wingård, 2007; Mattsson m fl., 2011). Wenestam och Lendahls Rosendahl (2005) framhåller att ett fördjupat arbete med reflektion innebär att våra kunskaper förädlas och fördjupas. Reflektera innebär att medvetandegöra det egna tänkandet om kunskapsutvecklingen på olika nivåer (a.a.). Uppmärksamheten riktas mot själva erfarenheten men också till att försöka förstå egna och kollektiva förgivet taganden (Jfr, Haug, 1999; Widerberg, 1995, 2002). Det innebar att få syn på att om och i så fall hur man förstått. Rundabordssamtalet avser att utbyta erfarenheter av kunskaper om hur studenter följer och formulerar sin egen och en kollektiv kunskapsutveckling inom högre utbildning.

Titel	Att utbilda den professionella beslutsfattaren
Författare	Per Lundgren, Chalmers tekniska högskola
Sammanfattning	<i>Jag ser fram emot en rundabordsdiskussion om hur vi tränar beslutsfattande i olika professionsutbildningar i Sverige idag.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/108
Tema	7. Professioner och kompetenser - vad sätter gränserna?
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	6I2
Bidrag	Individuell kompetens spelar en avgörande roll när betydelsefulla beslut behöver fattas under knappa omständigheter: en kirurg under en operation, en polis vid

ett omhändertagande, en lärare som konstruerar en examination - utan rätt kompetens riskerar utfallet att bli högst problematiskt. Erfarenheter av beslutsfattande och förmågan att lära från dessa erfarenheter är viktiga ingredienser i en individs långvariga kompetensbyggande. Att anamma en rutin, att följa ett etablerat protokoll, kan ses som ett sätt att omsätta en professions explicita kollektiva erfarenheter i handling, men det är i situationer som kräver ett individuellt ställningstagande som ens förmåga att agera professionellt verkligen sätts på prov. Jag ser fram emot en rundabordsdiskussion om hur vi tränar beslutsfattande i olika professionsutbildningar i Sverige idag.

Titel	Betydelsen av studentcentrerat lärande vid förmedling av professionsutbildning på distans
Författare	Nina Albrecht, Linnéuniversitetet; Erika Olofsson, Linnéuniversitetet
Sammanfattning	<i>Under workshopen diskuteras betydelsen av studentcentrerat lärande i professionsutbildning på distans. Utgångspunkten är såväl workshopdeltagarnas erfarenheter som exempel från en av Linnéuniversitetets utbildningar inom skog och trä. Vidare lyfts frågan hur vi kan systematisera arbetssätt för god professionsutbildning och förbereda distansstudenter för det kommande arbetslivet.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/314
Tema	7. Professioner och kompetenser - vad sätter gränserna?
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	6J1
Bidrag	Former för flexibelt lärande har öppnat möjligheter för fler studenter att utbilda sig under andra former än de traditionella. Vid avdelningen för Skog och trä på Linnéuniversitetet i Växjö har distansutbildningarna vuxit fram successivt under de senaste tio åren, och i dagsläget finns det ca 600 studenter knutna till verksamheten. Majoriteten av dem läser på distans. Sedan fyra år tillbaka finns professionsutbildningen Skogs- och träprogrammet med ca 200 studenter som alla läser på distans. Under programmets första år har de programansvariga strävat efter att utveckla utbildningen och att vara lyhörda för branschens behov och önskemål. En farhåga som ibland dyker upp bland potentiella arbetsgivare är hur och om studenterna kan tillgodogöra sig praktiska kunskaper när de läser på distans. Distansmöjligheten gör att fler äldre studenter nappar på idén att läsa vidare utan att behöva flytta från jobb och familj. Gruppen är således en blandning av studenter som kommer direkt från gymnasiet och studenter som kompletterar studier eller kompetensväxlar i ett senare skede i livet. Många studenter (men inte alla) har skogliga erfarenheter sedan tidigare. En del i verksamheten är att fånga upp och integrera studenternas erfarenheter (såväl i som utanför utbildningen), ta tillvara på dem och låta dem möta utbildningsstoff. God utbildning handlar om fackkunskaper och klok tillämpning av dessa, men också om att skapa sig en yrkesidentitet och branschkännedom. Sociokulturella perspektiv på inläring understryker vikten av samspel och att delta sociala sammanhang i inläringssituationer. Inläringsteorier som har studentcentrerat lärande i fokus betonar vikten av dialoger och flerstämmighet som en naturlig del av undervisningen. Med hjälp av workshopdeltagarnas erfarenheter och exempel från Linnéuniversitetet diskuteras vilken betydelse studentcentrerat lärande (reflektion och flerstämmighet) har i professionsutbildning på distans. Vidare lyfts frågan hur vi kan systematisera arbetssätt för god professionsutbildning som förbereder distansstudenter för det kommande arbetslivet.

Aktiviteter: Workshopen inleds med en presentation som beskriver teori och rådande förutsättningar. Deltagarna får sedan med utgångspunkt i sina erfarenheter fundera över hur man skulle kunna utveckla upplägg och arbetssätt för att stärka studenternas professionskunnande. Sessionen avslutas med en sammanfattande diskussion.

Målgrupp: Alla som arbetar med utbildning och flexibla lärformer.

Titel	Handlingsinriktad pedagogik i distansundervisning
Författare	Maria Lindh, Högskolan i Borås; Annica Ahlholm, Högskolan i Borås; Birgitta Wallin, Högskolan i Borås; Ingrid Johansson, Högskolan i Borås
Sammanfattning	<i>Hur utformar man en utbildning som innebär att studenterna ska gå från idé till handling? På magisterprogrammet Strategisk information och kommunikation är målet att implementera entreprenöriellt lärande i undervisningen, inspirerad av forskning av Kirketerp och Sarasvathy. Syftet med workshopen är att diskutera hur en handlingsinriktad pedagogik kan utformas i distansundervisning.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/291
Tema	7. Professioner och kompetenser - vad sätter gränserna?
Form	Rundabordssamtal
Beteckning	6J2
Bidrag	Högskolan i Borås strävar efter att vara ett lärosäte, där undervisning och de kunskaper studenterna får med sig är avgörande för möjligheten till sysselsättning. Entreprenöriellt lärande är en viktig aspekt som kan utveckla högskolans mål med professionsanknuten utbildning. På distansprogrammet Strategisk information och kommunikation (vid Institutionen biblioteks- och informationsvetenskap vid Högskolan i Borås) har vi valt att prova en annorlunda strategi för att utveckla kompetenser hos studenter, där vi strävar efter att fokus ska ligga på att omsätta idéer till handling. Pedagogik och metodik i programmet har förankring i forskning gjord av Anne Kirketerp och Saras Sarasvathy. Kirketerp lyfter fram individens möjligheter att tillgodogöra sig utbildning genom handling och Sarasvathys teori utgår från att individens problemlösande/entreprenöriella förmåga är något samhällsnyttigt. Genom att varje student på programmet har en kontaktorganisation får studenten både teoretisk förankring och praktisk erfarenhet inom ramen för sin utbildning. Anne Kirketerp (2010) skriver, i sin avhandling, att det krävs handlingsmål och nya examinationsformer för att främja företagsamhet i undervisning och att man då ska ta utgångspunkt i psykologiska och pedagogiska förutsättningar. Europeiska unionens yttrande från Europeiska ekonomiska och sociala kommittén (2006) framhåller vikten av lärarens roll vid utvecklandet av entreprenöriellt tänkande hos studenter: "De [lärarna] bör få tillräcklig information om fördelarna med utbildning i entreprenörskap och om hur sådana program skall genomföras [...] Lärarna bör stödjas så att de blir medvetna om att utbildningen också kan innebära en personlig utveckling." Hur gör man som pedagog för att skapa en utbildning som är handlingsinriktad och som fokuseras på entreprenöriellt lärande? Kursansvariga på programmet Strategisk information och kommunikation har genom kursutvärderingar och kompetensutvecklingsinsatser fått möjlighet att utveckla sitt arbetssätt. Utformningen av programmets pedagogik är en pågående process. Denna workshop vill vi använda som en del av den pågående processen. Syftet med workshopen är att skapa möjlighet till erfarenhetsutbyte och genom brainstorming utröna om hur en handlingsinriktad pedagogik kan utformas och vad det kan innebära för såväl lärare som studenter.

Titel	Ny karriärväg för att tillvarata och utveckla forskarkompetens: Pilotprojekt om handledning i att starta forskningsföretag inom hum/sam
Författare	Milda Rönn, Stockholms universitet; Mona Blåsjö, Stockholms universitet; Mona Wilcke, Stockholms universitet
Sammanfattning	<i>Presentation av ett pågående pilotprojekt vid SU Innovation som undersöker möjligheten att erbjuda en alternativ karriärväg för forskare inom humaniora och samhällsvetenskap, genom så kallade "samverkande" forskningsföretag, för att på så sätt öka förutsättningarna att ta tillvara och utveckla viss forskarkompetens (finansier: Stockholms universitet och VINNOVA).</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/137
Tema	7. Professioner och kompetenser - vad sätter gränserna?
Form	Föredragning
Beteckning	6K1
Bidrag	Forskarutbildningar är en form av professionsutbildningar, vilka framförallt ger en grundläggande forskarkompetens och i vissa fall även lärarkompetens inför högre undervisning. För forskarstudenter vid humanistiska och samhällsvetenskapliga institutioner presenteras i regel endast en möjlig karriärväg om hon eller han vill fortsätta forska och undervisa efter examen, nämligen att meritera sig för att kunna söka en lektorstjänst och därefter eventuellt bli docent och slutligen professor. Detta innebär naturligtvis att man riskerar att missa viktig forskarkompetens, eftersom det finns fler forskarstudenter än lektorstjänster. Men den enda karriärvägen kan också bidra till att en del personer självmant lämnar forskarkarriären eller hoppar av forskarutbildningen – eller inte ens söker till forskarutbildningen. Bara för att man vill och passar för att forska och undervisa, så betyder det inte att man är intresserad av den typ av forskning och undervisning som det akademiska meriteringssystemet idag premierar. Något som ofta inte premieras är till exempel forskning och undervisning som ansluter vad som brukar beskrivas som "tredje uppgiften" och uppgiften att "samverka med det omgivande samhället". Vi ska berätta om ett pågående pilotprojekt vid SU Innovation (finansierat av Stockholms universitet och VINNOVA) där vi undersöker möjligheten att erbjuda en alternativ karriärväg för forskare inom humaniora och samhällsvetenskap. Metoden vi testar är att handleda doktorander och forskare i att starta vad vi kallar "samverkande" forskningsföretag. Modellen för den här typen av forskningsföretag är att forskaren startar ett företag, istället för att söka en tjänst, men bedriver verksamheter både inom och utanför akademi. Å ena sidan bedriver forskaren forskning (t.ex. genomför FoU-projekt, presenterar projekt på seminarier och konferenser m.m.) och undervisar vid olika universitet och högskolor. Å andra sidan utför forskaren uppdrag för organisationer och företag: undersöknings- och utvecklingsprojekt och fortbildning. Forskaren strävar efter att dels samverka med avnämarna inom dessa verksamheter i så hög utsträckning som möjligt, dels att korsbefrukta kunskaper, erfarenheter och kontakter mellan verksamheterna. Forskningsföretaget blir på så sätt en intermediär mellan akademi och omgivande samhälle och bidrar till att integrera samverkan i forskning och undervisning. Pilotprojektet innebär att vi utformar, genomför och analyserar ett pilotprogram där tio doktorander och forskare från sju discipliner inom humaniora och samhällsvetenskap får inspiration och hjälp att starta samverkande forskningsföretag. Programmet innebär att de deltar vid sex seminarier utspridda över ett år och däremellan gör ett antal uppgifter (själva och gemensamt) samt

får enskild handledning.

Vi kommer att berätta om såväl forskningsföretagets modell som det pågående testet av programmet.

Titel	Att arbeta problembaserat i förskolläraryrket – Ett utvecklingsprojekt i naturvetenskap
Författare	Pernilla Nilsson, Högskolan i Halmstad; Per-Erik Holmén, Helsingborgs kommun; Charlotte Sandström, Högskolan i Halmstad
Sammanfattning	<i>Hur kan man i de naturvetenskapliga kurserna på lärarutbildningen designa lärmiljöer som bidrar till att utveckla såväl studenters ämneskunskaper och ämnesdidaktiska kunskaper? I denna presentation delger tre lärare från högskolan i Halmstad lärare sina erfarenheter av ett PBL-projekt i en grundkurs i naturvetenskap på förskolläraryrket.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/290
Tema	7. Professioner och kompetenser - vad sätter gränserna?
Form	Föredragning
Beteckning	6K2
Bidrag	Ett vanligt förekommande problem i förskolläraryrket är att studenterna inte alltid ser relationen mellan den naturvetenskapliga ämnesteorin och den kunskap de behöver i förskolan för att kunna utmana barnens tankar och frågor. Lärarstudenterna känner ofta en viss osäkerhet inför den egna ämneskunskapen vilket gör att de inte alltid kan möta barnens frågor och stimulera deras intresse (Thulin, 2008). Hur kan då studenter på förskolläraryrket bli mer delaktiga i sitt lärande i naturvetenskap? För att utveckla blivande förskollärares ämneskunskaper och samtidigt göra dem mer delaktiga i sitt eget lärande designades en grundkurs i naturvetenskap för blivande förskollärare vid Högskolan i Halmstad enligt metoden problembaserat lärande (PBL). I PBL utgår man från olika problemställningar som ett sätt att starta elevers/studenters läroprocess. Metoden bygger på ett studentaktivt sätt att arbeta ämnesövergripande och bidrar till att stimulera studenterna ställa frågor som är relevanta för det egna lärandet. PBL tar sin utgångspunkt i ett problem som kräver logiskt tänkande och systematisk kunskapssökning för att man ska kunna förklara respektive hantera det. I PBL startar och slutar läroprocessen i en och samma grupp. Gruppen består av 8 personer och har en handledare knuten till sig. Gruppen samlas vid två möten om cirka 90 min vardera. Under det första genomförs metodens första fem steg (examination av problemet, identifikation av problemet, inventering av tidigare kunskap, en första förklaring utvärderas, kunskapsmål formuleras) och under det sista mötet genomförs steg 7 (fördjupad diskussion). Steg 6 utgörs av studentens individuella läroprocess. Kursen på 15 hp bestod av tre naturvetenskapliga problem (brustabletten, mikrovågsugnen och sinnen) och ett ämnesdidaktiskt projektarbete med syftet att knyta de naturvetenskapliga fenomenen till förskolan. Utöver arbetet med problemen fick studenterna individuellt skriva en lärlogg. Denna hade två övergripande syften: 1) att utveckla studentens kompetens i att lära om lärande (meta-kognition), 2) ge lärarna på kursen viktig feedback om studentens tankar om naturvetenskap och hur de såg på sitt eget lärande. Arbetsättet visade sig upplevas konstruktivt både av studenterna och av de medverkande lärarna. I presentationen delger tre av lärarna i kursen sina positiva erfarenheter med att arbeta problembaserat i lärarutbildningen. För att visa hur studenternas lärande utvecklades i kursen kommer också förskolläraryrket studenternas lärloggar att presenteras och problematiseras.

Titel	Institutionaliseringprocessen av ett kursvärderingsinstrument
Författare	Laura Carlson, Stockholms universitet; Ulf Färjare, Stockholms universitet; Moa Kindström Dahlin, Stockholms universitet; Hrafn Steiner, Stockholms universitet; Tony Burden, Stockholms universitet
Sammanfattning	<i>Vid Juridiska institutionen, Stockholms universitet, har en enhetlig kursvärdering utvecklats som en del av ett system för kursanalys, studentinflytande, kvalitetssäkring och pedagogisk utveckling. Bidraget beskriver processen fram till implementering och förankring i programmet.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/303
Tema	7. Professioner och kompetenser - vad sätter gränserna?
Form	Föredragning
Beteckning	6K3
Bidrag	Denna artikel gäller processen som har genomgåts vid Juridiska institutionen, Stockholms universitet, när det gäller upprättandet av en enhetlig kursvärdering som en del av ett system för kursanalys, studentinflytande, kvalitetssäkring och pedagogisk utveckling. Utgångsläget var att av 23 olika moment i den 4,5 år långa juristutbildningen hade institutionen åtminstone 23 olika sätt att utvärdera momenten. Det saknades därmed en gemensam röd tråd både avseende kursvärderingarnas utformning och hur feedback från studenterna påverkade kursernas utformning. Denna process, som fortfarande pågår, kan anses bestå av fyra olika moment. Första momentet var att identifiera behovet av någon slags gemensam kursvärdering som kunde köras via institutionens datasystem. Nästa steg var att samla kompetens för att hantera frågan. Detta var i sig en process i vilken kunskap hämtades från individer som representerar kursföreståndare/lärare, doktorander/lärare, dataexpert/lärare. Denna kärngrupp förstod omedelbart att kompetens också måste hämtas utifrån. Särskilt behövdes pedagogisk kompetens och därför kontaktades Universitetspedagogiskt centrum (UPC). Slutligen insåg gruppen att studenternas perspektiv saknades varför ordföranden för en studentorganisation kontaktades och inkluderades. Även nästa fas bestod av flera moment. Ett första utkast av ett utvärderingsinstrument, baserat på en del-mängd av CEQ, (på både svenska och engelska) utformades och prövades med papperskopior i flera studentgrupper. En fråga som inkluderades i utkastet var: "Saknas något för er studenter när det gäller kursvärderingen?" Med feedback från detta första utkast gjordes ett andra, följt av samma process, ett tredje med samma process och så småningom en fjärde version som gruppen kände sig nöjda med. En mer formell utvärdering av frågorna planeras nu bland studenterna och den pedagogiska experten. För närvarande befinner vi oss i den tredje fasen i processen. Det innebär att kursvärderingen ska förankras hos institutionen. Den fjärde och sista fasen består av två parallella spår. Enkäten ska implementeras i det web-baserade verktyget "fastreg" och ett system för analys av en kursomgång, studentinflytande, åter-förande och upp-följning ska förankras och implementeras hos både programmets ledning och dess lärarkollegium. Artikeln kommer att diskutera dessa fyra olika faser i detalj men också ta upp frågor om motstånd och stöd som processen har mött längs vägen och presentera förslag till andra institutioner om hur en sådan institutionaliseringsprocess av ett kursvärderingsinstrument kan göras och hur viss problematik kan undvikas i framtiden.

Titel	Nationellt kvalitetsutvärderingssystem av utbildningar på grundnivå och avancerad nivå
Författare	Maria Sundkvist, Högskoleverket
Sammanfattning	<i>Erfarenheter från Högskoleverkets mål- och resultatnriktade kvalitetsutvärderingar behandlas genom frågorna: På vilka sätt mäts kvaliteten i högre utbildning och vad menas med resultat? Vad innebär det att de nationella examensmålen används som måttstock för att mäta kvaliteten på utbildningar som till form och innehåll kan och bör se olika ut?</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/101
Tema	8. Kärnvärden och kvalitetsutveckling i akademien - i skön förening?
Form	Föredragning
Beteckning	6G1
Bidrag	Sedan 1990-talet har Sverige haft ett nationellt, eller om man så vill, externt kvalitetssäkringssystem för högre utbildning. Med det menas att en myndighet har som sin uppgift att besluta om utbildningsanordnare ska få examenstillstånd för att anordna nya utbildningar samt om de uppfyller kraven för de utbildningar som de ger. Kvalitetssäkring kan gå till på olika sätt och på olika nivåer. En i Europa vanlig metod är att den externa granskaren granskar lärosätets eget kvalitetssäkringssystem. Ett annat sätt är att utvärdera själva utbildningarna. Båda formerna har förekommit i Sverige. Tidigare har den svenska programutvärderingen varit inriktad på förutsättningar och processer. Exempelvis granskades lärarkompetens och lärarkapacitet samt styrdokument. Den 8 juli 2010 fick Högskoleverket i uppdrag av regeringen att utveckla och ta fram ett nytt system för kvalitetsutvärdering av utbildning på grundnivå och avancerad nivå. Istället för förutsättningar och processer, är resultat objektet för utvärderingen. De genomförs av externa sakkunniga. Högskoleverket håller samman utvärderingarna och ansvarar för att bedömningarna görs på ett transparent och likvärdigt sätt. De ligger liksom tidigare till grund för omprövning av examenstillstånd men utgör också underlag till regeringen för en mindre del av resurstilldelningen. Högskoleverket bedömer alltså utbildningars resultat. Det sker genom att verket granskar i vilken grad studenterna (och därmed utbildningarna) uppnår målen i examensbeskrivningarna.[1] Högskoleverket granskar i vilken utsträckning studenternas <i>faktiska</i> studieresultat motsvarar de <i>förväntade</i> studieresultaten. I varje utvärdering görs ett urval av målen för respektive utbildning, mot vilka bedömningen av underlagen sker. Urvalet ska beakta de krav på högre utbildning som uttrycks i 1 kap. 2, 8-9 §§ högskolelagen och vidare göras så att det säkerställs att de mål som valts ut tillsammans speglar utbildningens helhet och särart samt användbarhet på arbetsmarknaden. Under våren 2012 kom de första resultaten. På vilka sätt mäts kvaliteten i högre utbildning och vad menas med resultat? Vad innebär det att de nationella examensmålen används som måttstock för att mäta kvaliteten på utbildningar som till form och innehåll kan och bör se olika ut? Dessa och liknande frågor behandlas i konferensbidraget. Det ges också konkreta exempel från de senaste utvärderingarna.

Titel	Studenter om studier på distans. Resultat från studentenkäter vid Karlstads universitet 2007 2010 och 2011
Författare	Lars Haglund, Karlstads universitet; Lena E Johansson, Karlstads universitet
Sammanfattning	<i>En nyckel till att utveckla den högre utbildningen är att lyssna på studenterna. Vi analyserar resultatet från tre studier med fokus på distansstudenter och jämför med resultat från studenter på campus. Nätenkäter till distansstudenter har genomförts 2007, 2010 och 2011. Totalt har 2896 studenter svarat.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/229
Tema	8. Kärnvärden och kvalitetsutveckling i akademien - i skön förening?
Form	Föredragning
Beteckning	6G3
Bidrag	Vi vill redovisa resultatet från tre studier med fokus på distansstudenter och jämföra med resultat från studenter på campus. Rapporterna ingår i en serie av studier där vi analyserar studenters syn på sin utbildning vid Karlstads universitet. Datainsamling har sedan våren 2000 genomförts i enkäter bland studenter på campus, på Musikhögskolan Ingesund och bland distansstudenter. Resultat från tidigare studier finns redovisade i ett antal rapporter. <i>Att lyssna på studenterna:</i> En viktig nyckel till att utveckla den högre utbildningen är att lyssna på nuvarande och f d studenter/kunder. Av särskild vikt är det att studenter på distans blir hörda och lyssnade på eftersom de inte i lika stor utsträckning tar plats i de fora för studentmedverkan som finns på campus. <i>Studentundersökningarnas uppläggning och genomförande:</i> Nätenkäter med frågor till alla distansstudenter har genomförts 2007, 2010 och 2011, (totalt 2896 studenter har svarat). Enkätformuläret i distansstudien har utvecklats från ett antal studier på Campus i Karlstad. Vissa frågor bygger på de frågor som ställdes i högskoleverkets Studentspeglar 2002 och 2007. <i>Nöjda studenter:</i> Fyra av fem av våra studenter instämmer helt eller delvis i påståendet att vår distansutbildning håller en hög kvalitet. Denna andel är i stort oförändrad mellan våra två mätningar 2007 och 2010, resultatet för 2011 är under bearbetning. <i>Skillnader mellan Campus och distans:</i> Om vi jämför resultaten från vår distansenkät med motsvarande från enkäten på Campus hösten 2010 finner vi genomgående att distansstudenter verkar något mer nöjda med sin utbildning. En direkt jämförelse ger följande resultat: • Studietempo - ganska lika • Stress – distansstudenter är något mer stressade • Balans mellan teori och praktik – distansstudenter mer nöjda • Kunniga lärare – distansstudenter mer nöjda • Allmänbildning – distansstudenter mer nöjda • Kritiskt och analytiskt tänkande – ganska lika • Forskningsanknytning – distansstudenter mer nöjda • Nöjdhet med sin utbildning som helhet – ganska lika • Rekommenderar Karlstads universitet – ganska lika Självfallet är det en mängd faktorer som påverkar hur nöjd en student är utöver just om utbildningen ges på Campus eller på distans. Det är delvis olika studentgrupper som går utbildningarna och det är dessutom delvis olika typer av utbildningar som ges på distans och på Campus. <i>Diskussion/reflektion:</i> Hur kan man göra datainsamlingen och hur utforma man frågor på ett relevant sätt? Hur använder vi resultaten? Hur kan vi göra jämförelser med andra universitet? Kan studentenkäter bidra till att utveckla kvaliteten utbildningen? <i>Frågeområden i enkäten: Se bifogad fil</i>

Titel	Hur påverkas examinatorers bedömning och sättet de förhåller sig till styrning och formella kriterier när de blir mer erfarna? En studie av bedömningsprotokoll vid Göteborgs universitet.
Författare	Maria Jansson, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>Föredraget ger en inblick i hur erfarenhet av att agera som examinator påverkar sättet att förhålla sig till de formella krav som ställs vid bedömning. Studien bygger på en analys av ca 120 bedömningsprotokoll författade av de mest erfarna examinatorerna inom lärarutbildningens examensarbetskurs vid Göteborgs universitet under åren 2004-2010.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/140
Tema	8. Kärnvärden och kvalitetsutveckling i akademien - i skön förening?
Form	Föredragning
Beteckning	6L1
Bidrag	Syftet med föredraget är att redovisa hur examinatorer argumenterar och motiverar betyg på uppsatser samt hur denna bedömning formas av examinatorernas erfarenhet och de formella bedömningskriterier som formulerats centralt. Hur förhåller sig examinatorerna till de formella ramarna när de skriver sitt bedömningsprotokoll? Hur förändras den skriftliga motiveringen allteftersom en examinator blir mer erfaren? Undersökningen tar sin utgångspunkt i samtida bedömningsforskning. Examinatorer har tidigare haft mycket stor frihet att själva avgöra vad som är viktigt när uppsatser bedöms. Under senare år har denna frihet problematiserats både internationellt och nationellt. I Sverige är det inte ovanligt att högskolor presenterar ett antal bedömningskriterier bland de formella regler som gäller för examination. Således har utrymmet för examinatorer att tillämpa sitt eget omdöme under senare år alltmer begränsats genom införandet av formella kriterier. I denna studie undersöks hur examinatorerna i praktiken förhåller sig till dessa formella krav på bedömningen. Internationell forskning visar på stor variation gällande examinatorers bedömningar, bland annat tenderar en novis examinator att vara mer osäker och att tydligare följa kriterielistor och instruktioner än en erfaren examinator (Hansford & Maxwell 1993, Hornby 2003, Johnston 1997, Saunders & Davis 1998, Yorke 2010). Föredraget bygger på en studie av totalt 2085 bedömningsprotokoll inom lärarutbildningens examensarbetskurs vid GU med totalt 243 examinatorer under åren 2004-2010. De tolv mest erfarna examinatorernas bedömningsprotokoll har valts ut. Examinatorernas tidiga respektive sena bedömningsprotokoll har jämförts i syfte att analysera om erfarenheten av att ha examinerat många uppsatser påverkar utformningen av bedömningsprotokollen. För studien har ca 120 examinationsprotokoll analyserats. Studiens övergripande tema knyter dels an till diskussionen om styrning kontra frihet, dels till diskussionen om erfarenhet och rättvis bedömning.

Titel	SOLO taxonomi och Hierarkisk komplexitetsanalys - En jämförande studie
Författare	Kristian Stålné, Lunds tekniska högskola; Sofia Kjellström, Högskolan i Jönköping
Sammanfattning	<i>SOLO taxonomi består av fem nivåer som upprepas i lärandecykler. Det gör det problematiskt att säga att ett kursinnehåll befinner sig vid en viss nivå. Genom att jämföra SOLO taxonomi med Model of hierarchical complexity förtydligas SOLO taxonomi och vi får ett stringent och bättre alternativ till komplexitet i</i>

Länk	<i>kursinnehåll.</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/341
Tema	8. Kärnvärden och kvalitetsutveckling i akademien - i skön förening?
Form	Föredragning
Beteckning	6L2
Bidrag	Den modell eller taxonomi som oftast används för att beskriva progression i kursinnehåll såväl som djup och komplexitet i läranderesultat i högre utbildning är SOLO taxonomi. Den definierar de fem nivåerna <i>prestructural</i>, <i>unistructural</i>, <i>multistructural</i>, <i>relational</i> samt <i>extendedAbstract</i>. Dessa nivåer är dock inte entydigt definierad utan används vid alla former av lärande, från sådan som sker tidigt i livet som inläring av motoriska färdigheter eller att utföra operationer på konkreta entiteter till senare inläring av abstrakta samband och system. I SOLO taxonomi talar man då om lärandecykler eller "mode" vilket innebär att SOLO-nivåerna upprepar sig i cykler, eller hierarkiskt, så att nivån <i>extendedAbstract</i> i en cykel motsvarar <i>prestructural</i> i nästa högre cykel. Lärandecyklerna motsvarar Piagets stadier <i>sensomotorisk</i>, <i>preoperationell</i>, <i>konkret-operationell</i>, <i>formal-operationell</i>, samt en föreslagen <i>postformell</i> cykel som handlar om att metareflektera kring teorier. Därmed blir det problematiskt att säga att ett kursinnehåll är t.ex. <i>relational</i> utan att specificera i vilken lärandecykel eller mode man avser. I detta bidrag används MHC, Model of Hierarchical Complexity, eller hierarkisk komplexitetsanalys, som ett verktyg och utgångspunkt för att belysa SOLO taxonomi. MHC är en modell som de senaste åren fått allt starkare fäste i Sverige, den har presenterats vid NU2010, introduceras i det inledande numret av Högre utbildning, samt används som grund inom kurser och forskning inom ämnet vuxenutvecklingspsykologi som också det är på frammarsch. MHC är en formell, stringent och matematiskt grundad modell som beskriver hur ett stadie av en viss komplexitet byggs upp av att flera byggstenar från närmast föregående stadie koordineras ihop enligt modellens axiom. Utifrån detta kan 14 stadier av växande komplexitet i struktur härledas fram, oavsett ämnesområde. Modellen som räknas till den neopiagetianska skolan kan ses som en vidareutveckling av Piagets stadieteori, men med fyra s.k. postformella stadier som sträcker sig över Piagets formaloperationella stadie. Idag används MHC framför allt inom utvecklingspsykologin och vuxenutvecklingspsykologin men också som analysverktyg inom så vitt skilda områden som samhällsvetenskaper och inom politisk utveckling, hållbarhets- och klimatfrågor, resonerande inom etikfrågor och moraliskt resonerande, integrationsfrågor samt inom akustikdidaktiken. Vid en jämförelse visar sig MHC vara helt kompatibel med SOLO taxonomi vilket inte är så konstigt då båda kommer från samma idétradition. MHC kan därmed ge ett stöd till SOLO taxonomi och förtydliga nivåerna och transitionen mellan olika nivåer. Vi argumenterar för att MHC är ett bättre alternativ till att ange såväl komplexiteten i kursinnehållet som studentens förmåga till komplext tänkande och förståelse i ämnet.

Posterutställning

Posterutställningen är en del av det Öppna torget. Bidrag för posterpresentationerna finns beskrivna längre fram i katalogen.

Författare som valt att presentera sina bidrag i form av posterutställning finns på plats enligt följande schema.

Onsdag 17 oktober

Tema	Tid	Form	Rubrik och medverkande	Beteckning
1	14:30	P	Problem i undervisningen? Ja tack! <i>Boman, Johan</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/114	1M1
4	14:30	P	Progression i skrivfärdigheter hos studenter i datavetenskap <i>Nylén, Aletta</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/339	1M2
1	15:30	P	ESDAN – Lärande för hållbar utveckling inom den akademiska världen i de nordiska länderna <i>Boman, Johan</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/275	2M1
2	15:30	P	Mobilt lärandestöd vid Institutionen Biblioteks- och informationsvetenskap/-Bibliotekshögskolan <i>Johansson, Ingrid</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/345	2M2

Torsdag 18 oktober

Tema	Tid	Form	Rubrik och medverkande	Beteckning
1	13:30	P	Startnycklar – sätter igång processen med lärande för hållbar utveckling <i>Olsson, Mikael</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/178	3M1
2	13:30	P	SNH – Samverkan för nätbaserad högskoleutbildning utvecklar "Verktyg för lärande" i samverkan <i>Lindberg, Ola</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/243	3M2
7	15:30	P	Learning in workplace environment – Development and psychometric evaluation of an instrument to measure educational climate in workplace settings <i>Strand, Pia</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/164	4M1
2	15:30	P	Lärosalsgruppen fixar salarna åt lärarna! <i>Kann, Viggo</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/301	4M2

Fredag 19 oktober

Tema	Tid	Form	Rubrik och medverkande	Beteckning
4	10:30	P	Feedback to supervisors - Psychometric evaluation of an instrument for feedback based on the cognitive apprenticeship model <i>Strand, Pia</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/155	5M1
2	10:30	P	Information med kvalitet - Öppna sidor i lärplattform <i>Eklöf, Anita</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/352	5M2
2	10:30	P	The significance of student's evaluation in order to improve teaching quality <i>Gruner Sveälv, Bente Elisabeth</i> http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/80	5M3

Konferensbidrag - posterutställning

Titel	Problem i undervisningen? Ja tack!
Författare	Johan Boman, Göteborgs universitet; Evert Ljungström, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>Som du frågar får du svar. Våga lämna katederföreläsningar för interaktiva former, t ex problembaserat lärande (PBL) i undervisning för hållbar utveckling. Vi diskuterar och problematiserar PBL som ett sätt att få studenter med olika bakgrund att arbeta ihop mot ett gemensamt mål och lägga grunden för fördjupade lärprocesser.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/114
Tema	1. Lärande för hållbar utveckling - grönt, gränslöst, gratis?
Form	Poster
Beteckning	1M1
Bidrag	Som du frågar får du svar. Detta gäller givetvis även i undervisningssituationer. Om vi som lärare baserar vår undervisning på katederföreläsningar med liten feedbackmöjlighet är risken stor att vi får passiva studenter som inte ser någon mening i att fråga och därmed går miste om stora egna utvecklingsmöjligheter. Att använda alternativa undervisningsformer är speciellt viktigt när det gäller undervisning för hållbar utveckling (UHU) på grund av dess komplexitet. Det gäller även examinationsformerna eftersom memorerande av tidigare fakta fungerar dåligt på komplexa frågeställningar inom det vida ämnesområdet hållbar utveckling (HU). Samtidigt som Brundtlandkommissionen presenterade sin vid det här laget klassiska definition av hållbar utveckling (Brundtlandkommissionen, 1987) startades ett internationellt mastersprogram på Chalmers tekniska högskola kallat Applied Environmental Measurement Techniques (AEMT). Programmet var av flera anledningar helt baserat på problembaserat lärande (PBL). Vi hade studenter från hela världen och PBL var ett sätt att få ett grupparbete inom olika ämnen att fungera, för studenter från olika kulturer och med olika bakgrund att arbeta ihop mot ett gemensamt mål och ge grunden för en fördjupad lärprocess (Yeo, 2005). I kursen Applied Atmospheric Measurement Techniques (AAMT), fokuserad på atmosfärvetenskap, behandlades ett komplext problemområde – typiskt HU – som inbegrep tillämpade mätmetoder för luftföroreningar, dess vetenskapliga grunder och tekniker, matematik och även samhällsaspekter och krav. Det kändes därför naturligt att basera undervisningen på PBL. Vi utvecklade initiala gruppuppgifter centrerade kring bilder av ren och förorenad luft, interaktiva rollspel med aktiv studentmedverkan, analys av falska och äkta luftkvalitetsscenarier och stora mätkampanjer. Alla uppgifter ordnade i ökande komplexitet i enlighet med Blooms taxonomi. Vi presenterar och diskuterar erfarenheterna av arbetet med PBL och hur detta kan vidareutvecklas inom andra ämnesområden inom HU.

Titel	Progression i skriftfärdigheter hos studenter i datavetenskap
Författare	Aletta Nylén, Uppsala universitet
Sammanfattning	<i>Högskoleverkets examensmål kräver att studenter ska ha färdigheter i akademiskt skrivande inom sin disciplin vid examen, men hur kan lärare arbeta för att hjälpa studenterna att uppnå detta mål? Vid Uppsala Universitet har ett projekt med syfte att ge lärare stöd i detta arbete startats.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/329
Tema	4.Handledning - med den lärande i fokus
Form	Poster

Beteckning	1M2
Bidrag	Högskoleverkets examensmål kräver att studenter efter sin utbildning ska kunna redogöra för och diskutera slutsatser, kunskap och argument i skrift. Studenter inom tekniska ämnen, såsom datavetenskap, får ofta alltför lite träning i att uttrycka sig skriftligt och den feedback de får inriktar sig ofta enbart på innehållet och inte på hur det framställts. Att träna skrivande har en positiv inverkan på studenters prestation då kommunikation och skrivande har en stor betydelse för begreppsbyggnad och inläring (Emig, 1988). Baserat på ett stort antal studentintervjuer presenteras att arbeta med skrivande och att ta vara på feedback från lärare som viktigt för att lyckas med sin utbildning (Light, 2004). Det är särskilt viktigt att skrivträningen utförs inom ämnet för studierna (Hoffman, Dansdill & Herscovici, 2006; Hooper & Butler, 2008), men kursmål och riktlinjer som ger lärare stöd för hur skrivande ska bedömas på mer tekniska kurser saknas ofta. För att ge studenterna bättre förutsättningar att förbättra sin skrivförmåga har ett projekt startats med syfte att se till att studenter i datavetenskap vid Uppsala Universitet regelbundet får träna skrivande och att de får såväl språklig som ämnesmässig feedback på skriftliga inlämningsuppgifter och uppsatser. Projektet bygger vidare på idéer bakom DiaNa-projektet (DiaNa) som tidigare implementerats vid Uppsala Universitet, men fokuserar främst på skrivande inom ämnet datavetenskap. I DiaNa-projektet sker textgranskning endast i form av peer-reviewing, ingen kunskap och erfarenhet från högre nivå tillförs alltså (Moore, 1993). De utvärderingar som gjorts av DiaNa-projektet visar dock att varken studenter eller lärare upplevt någon större progression inom skriftlig framställning (DiaNa, 2005-2006). I detta projekt är målsättningen därför att textgranskning även ska utföras av lärare eller av studenter som kommit längre i utvecklingen av sitt eget skrivande. På ett antal kurser har skriftlig kommunikation inom kursens ämne lagts till som kursmål och mål för skrivande på olika utbildningsnivåer har formulerats. Dessutom har lärarresurser i form av modelluppgifter och rättningsstödj utformats. I samband med projektet finns möjligheter att studera en rad aspekter som påverkar lärarens arbete med att skapa förutsättningar för att studenters skrivande ska kunna utvecklas. Studenters syn på det egna skrivandet och på skrivandets roll i utbildning och yrkesroll, hur de upplever att skrivträning och olika typer av feedback påverkar deras utveckling, hur progressionsmål för skrivande och andra s.k. professionella färdigheter kan uttryckas, och vad som menas med progression i dessa sammanhang är några exempel.

Titel	ESDAN – Lärande för hållbar utveckling inom den akademiska världen i de nordiska länderna
Författare	Johan Boman, Göteborgs universitet; Ulrika Lundqvist, Chalmers tekniska högskola; Ulf Andersson, Göteborgs universitet; Magdalena Svanström, Chalmers tekniska högskola; Tove Holm, Yrkeshögskolan Novia
Sammanfattning	<i>ESDAN är ett nordiskt projekt för att utveckla lärande för hållbar utveckling inom den högre utbildningen genom samarbete mellan elva universitet och högskolor. Projektet vill samtidigt göra denna utvecklingsprocess till ett stöd för universitetens kvalitetsarbete.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/275
Tema	1. Lärande för hållbar utveckling - grönt, gränslöst, gratis?
Form	Poster

Beteckning	2M1
Bidrag	Syftet med denna presentation är att introducera ESDAN som är ett nordiskt samarbetsprojekt inom Lärande för hållbar utveckling inom den akademiska världen i de nordiska länderna. Totalt medverkar elva universitet från Finland, Sverige och Danmark i projektet. Genom Göteborgs miljövetenskapliga centrum (GMV) medverkar Göteborgs universitet och Chalmers tekniska högskola från Göteborg. Projektet som finansieras av Nordiska ministerrådet och de medverkande universiteten leds av Yrkeshögskolan Novia i Finland och löper under två år från mars 2011. Projektets mål är att utveckla vägledning för hur kunskap för en hållbar utveckling kan ingå i läroplaner och identifiera och publicera exempel på relevanta hållbarhetsfrågor i olika utbildningsprogram inom den högre utbildningen i de nordiska länderna. Under projekttiden ordnas fyra internationella seminarier där ett verktyg för att öka utbildningen för hållbar utveckling kommer att utvecklas. Avsikten är också att verktyget skall provas på de medverkande universiteten samt att det dessutom skall bidra till en utveckling av universitetens miljöledningssystem. Arbetet är processinriktat och börjar med en inventering av läget vid universiteten och högskolorna, identifiering av processer för hur utbildning för hållbar utveckling kan stärkas med hjälp av olika skeenden vid projektuniversiteten. Processen för att involvera hållbar utveckling i läroplaner kommer att innehålla riktlinjer för kompetensutveckling för lärare och identifiera relevanta aspekter av utbildning för hållbar utveckling, användbara checklistor och frågor för självvärdering och revisioner, en lista över virtuella kurser och annat relevant material. Projektet har också som mål att processen kan användas för att stärka kvalitetsarbetet vid universiteten. Genom samarbetet mellan de medverkande högskolorna och universitet kommer processen att vara tidseffektiv och i praktiken användbar vid universiteten. Arbetet dokumenteras och resultatet kommer att publiceras i vetenskapliga artiklar. Projektet är kopplat till den nordiska hållbarhetsstrategin för att utveckla riktlinjer hur utbildning för hållbar utveckling kan ingå i läroplanerna inom den högre utbildning, med slutmål att de nordiska länderna kommer att vara ledande i arbetet med FN: s dekad för Utbildning för hållbar utveckling (UNESCO, 2004). Projektet ökar innovativt samarbete för utbildning och forskning för hållbar utveckling. Vetenskaplig forskning om utbildning för hållbar utveckling är ganska ny, både internationellt och nationellt. Ny kunskap och forskning samarbetet är viktigt för att bygga upp kunskap och applicering av den i praktiken. Det finns ingen utbildning som har alla svaren, varför detta projekt är det viktigt att få området belyst från så många discipliner som möjligt.

Titel	Mobilt lärandestöd vid Institutionen Biblioteks- och informationsvetenskap/-Bibliotekshögskolan
Författare	Ingrid Johansson, Högskolan i Borås; Rolf Hasslöv, Högskolan i Borås; Carina Waldén, Högskolan i Borås; Linda Borglund, Högskolan i Borås
Sammanfattning	<i>Att stödja undervisningen och studenternas läroprocess med hjälp av mobila applikationer ger en ökad flexibilitet då studenterna kan befinna sig nästan var som helst för att ta del av inspelade föreläsningar. Vi vill hjälpa till att skifta fokus från verktyget till människan och att det är den lärande människan som blir mobil genom sitt användande av mobila verktyg.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/345
Tema	2. Design av lärandemiljöer

Form	Poster
Beteckning	2M2
Bidrag	Samtliga studenter vid Högskolan i Borås (HB) har tillgång till sina kurser via lärplattformen PING PONG. Denna är dock inte mobilanpassad och för att ta del av materialet krävs att man använder en dator. Distansstudenter upplever oftast att de har en sämre studiesituation jämfört med campusstudenter och att de har betydligt mindre tid att ägna åt studierna (i de flesta fall pga. arbete vid sidan av studierna). Forskning visar dock på att distansstudier kräver lika mycket tid som campusstudier. Institutionen Biblioteks- och informationsvetenskap/Bibliotekshögskolan (BHS) ger ett flertal kurser/program på distans och vi intresserade oss tidigt för hur vi skulle kunna utveckla dagens mobila teknik (i enlighet med "Handlingsplan för fortsatt utveckling av det flexibla lärandet på Högskolan Borås för år 2011-2013"). Vi vill erbjuda våra studenter, främst distansstudenterna, nya flexibla lärandeformer. BHS utvecklade för ändamålet applikationen <i>AppAndGo</i> tillsammans med InnovationLab (som byggde applikationen) och Centrum för lärande och undervisning vid HB (som hjälpte till att mobilanpassa kurserna). AppAndGo är en plattformsoberoende webbapplikation och med hjälp av denna kan studenter få åtkomst till undervisningsmaterial såsom föreläsningssanteckningar, video- och ljudfiler m.m. via sina smartphones och läsplattor (iPhone/Android/iPad). Studenterna kan kommunicera med studenter/lärare i kursen via <i>AppAndGo</i>, lärare kan snabbt få ut meddelande om t.ex. lokaländring/schemaändring till pendlande studenter m.m. Målet har hela tiden varit att förbättra och förenkla stödet för distansundervisning med hjälp av mobila enheter. Webbapplikationen är åtkomlig från HB:s egen "app" eller från vilken dator och/eller mobil enhet som helst oberoende av operativsystem och är betydligt enklare och billigare att underhålla än motsvarande "nativa appar". Tekniken möjliggör att vi på ett enkelt sätt kan överföra befintliga PING PONG-kurser till webbapplikationen. Initiellt gavs kursen Patent, varumärke och design – information som inspiration via den mobila webbapplikationen och under vt 2012 gavs kursen Bilddigitalisering av kulturarvet. Ytterligare kurser kan enkelt appliceras på denna befintliga webbapplikation och studentregister (via Ladok) kan kopplas till varje kurs. Syftet med utvecklingen av AppAndGo är/var: • Att stödja undervisning på distans, • Att stödja kommunikation mellan lärare och studenter med hjälp av mobila enheter, • Att stödja kommunikation mellan studenter med hjälp av mobila enheter, • Att stödja åtkomst av undervisningsmaterial med hjälp av mobila enheter.

Titel	Startnycklar – sätter igång processen med lärande för hållbar utveckling
Författare	Mikael Olsson, Göteborgs universitet; Johan Boman, Göteborgs universitet; Inger Björneloo, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>Hur kan man få 1000 studenter per läsår att förstå och arbeta med lärande för hållbar utveckling? Vid Göteborgs universitet fick studenterna på lärarprogrammet framgångsrikt arbeta med temat "lärande för hållbar utveckling i skolan" utifrån begreppet Startnycklar. Det är enkelt att implementera i all undervisning. Utfall och erfarenheter diskuteras.</i>

Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/178
Tema	1. Lärande för hållbar utveckling - grönt, gränslöst, gratis?
Form	Poster
Beteckning	3M1
Bidrag	Hur kan man få 1000 studenter per läsår att förstå och arbeta med lärande för hållbar utveckling? Vid Göteborgs universitet fick studenterna på lärarprogrammet framgångsrikt arbeta med temat "lärande för hållbar utveckling i skolan" utifrån begreppet Startnycklar. Det är ett koncept av flera som går att implementera i all undervisning (Anderberg et al., 2009; Henze, 2000). Bakgrunden, användningen, utfall och erfarenheter av arbetet med Startnycklar diskuteras. Startnycklar är som namnet antyder en metod att sätta igång arbetet med ett visst tema. I detta fall gäller det temat lärande för hållbar utveckling i skolan. Utgångspunkten är att studenterna på lärarprogrammet ska ta fram Startnycklar för hållbar utveckling riktade mot den åldersgrupp, från förskola till gymnasium, där de efter avslutad utbildning ska jobba. De måste själva sätta sig in i hur de ska definiera hållbar utveckling för att det ska passa åldersgruppen. Startnycklarna som studenterna gör är ett bildspel eller en liten film som med hjälp av bilder, ljud och text ska väcka elevernas intresse för arbetet med hållbar utveckling. Det gäller även att transponera startnyckelinnehållet från att fokusera på den utvalda skol-åldersgruppen till att utgöra en förklaring av bakgrunden till bildspelet, vad studenterna vill framföra och hur det är tänkt att implementeras i klassen eller skolan. Denna senare del skall rapporteras skriftligt på en nivå som passar akademiskt utbildad personal. I Startnyckel-projektet kombinerar lärarstudenterna förståelse för hållbar utveckling med sitt arbete med lärande för hållbar utveckling. Projektet innehåller också delar där studenterna måste ta ställning till legala aspekter av källhantering av sitt material, källkritik, estetiska reflektioner liksom praktiskt arbete med IKT för att skapa ett fungerande bildspel. För att finnas tillgängliga för många intresserade ligger bildspelen på webben, med en sökfunktion (http://www2.dpes.gu.se/education/lau160/). Kursen har tagits fram och implementerats i enlighet med Bologna-processen vilket innebär att kursen har lärandemål, bedömningskriterier och examinationsformer som följer Constructive alignment-upplägget. Eftersom lärarutbildningen vid Göteborgs universitet är en angelägenhet för hela universitet har detta sätt att arbeta med lärande för hållbar utveckling inneburit en möjlighet att låta de olika tolkningar av lärande för hållbar utveckling som finns vid universitetets åtta fakulteter komma till tals utan att program- och kursledning påtvingar alla en specifik tolkning av begreppet. Denna mångfald rymms inom kursplanen. En diskussion som ofta kom upp rörde just mångfalden och brist på ETT sätt att arbeta med lärande för hållbar utveckling. Utifrån det diskuterar vi huruvida utbildningen ska vara normerande eller inte.

Titel	SNH – Samverkan för nätbaserad högskoleutbildning utvecklar "Verktyg för lärande" i samverkan
Författare	Ola Lindberg, Högskolan i Gävle; Per Lind, Högskolan i Gävle; Marie Nyberg, Högskolan i Gävle; Göran Lindgren, Högskolan i Gävle
Sammanfattning	<i>SNH - Samverkan för nätbaserad högskoleutbildning har utvecklat en webbplatsen "Verktyg för lärande" Här finns ett antal läroobjekt som visar vilka möjligheter som internet, film och ljud skapar för högre studier. Vi visar och diskuterar hur dessa teman/läroobjekt kan användas</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/243
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Poster

Beteckning	3M2
Bidrag	SNH - Samverkan för nätbaserad högskoleutbildning har utvecklat en webbplatsen "Verktyg för lärande". Här finns ett antal lärobjekt som visar vilka möjligheter som internet, film och ljud skapar för högre studier. Vi visar och diskuterar hur dessa teman/lärobjekt kan användas. Syftet med bidraget är att ge exempel på och sprida kännedom om lärobjekt och verktyg för lärande och hur de kan användas och återanvändas i den egna undervisningen. SNH, Samverkan för nätbaserad högskoleutbildning, är en samverkansorganisation mellan Högskolan i Gävle, Luleå tekniska universitet, Mittuniversitetet och Utbildningsradion. Huvuduppgiften är att gemensamt utveckla nätbaserade kurser på högskolenivå samt pröva och utvärdera pedagogiska och tekniska metoder för nätbaserad utbildning. Genom UR:s medverkan kan TV- och radiomedierna användas för kursinslag, rekrytering och marknadsföring. SNH strävar mot flexibla lösningar där studenternas lärande sätts i centrum. Webbplatsen "Verktyg för lärande" är utvecklad inom ramen för SNH. "Verktyg för lärande" är en satsning för att ge fler en inblick i de möjligheter som Internet, datorer, film, ljud och interaktivitet kan skapa för högre studier. För närvarande finns sex olika teman tillgängliga; Podcast, Ljud i multimedia, OER (öppna lärresor), Att göra TV, Att undervisa på engelska och Sociala medier. Materialet finns även tillgängligt i en egen Youtube-kanal – SNH-kanalen. Användaren väljer att titta på alla lärobjekt i temat eller endast de delar som är av intresse. Allt material på webbplatsen är licensierat under Creative Commons, som underlättar användning och anpassning. I stort sett alla lärobjekten kan laddas ner till mobiltelefon eller dator. Det är även möjligt att bädda in lärobjekten på valfri webbplats. Oftast består ett lärobjekt av en enskild film eller annan typ av media. Webbplatsen innehåller ett flertal lärobjekt vilket innebär att om man väljer att ta del av alla lärobjekten blir det som en liten kurs i ämnet. Vill man istället bara lyfta ut till exempel introduktionen går det utmärkt. Det går också bra att välja vissa delar och komplettera med eget material. Genom att bygga upp teman med flera ingående lärobjekt är det också lättare att byta ut delar som blivit inaktuella och ersätta med nya. Verktyg för lärande nås via www.larverktyg-snh.se Vi kommer att, via dator, visa de olika teman som finns med ingående lärobjekt. Vi visar även hur man kan bädda in lärobjekt på andra webbplatser och hur de kan laddas ner till mobiltelefon. Information om SNH finns på en skärm.

Titel	Learning in workplace environment – Development and psychometric evaluation of an instrument to measure educational climate in workplace settings
Författare	Pia Strand, Lunds universitet; Karolina Sjöborg; Skånes universitets sjukhus; Ulf Jakobsson, Lunds universitet; Gitte Wichmann-Hansen, Århus universitet; Stefan Lindgren, Lunds universitet; Gudrun Edgren, Lunds universitet
Sammanfattning	<i>An instrument to evaluate how undergraduate medical students perceive educational climate in the clinical workplace (Undergraduate Clinical Education Environment Measure-UCEEM) was developed and tested for psychometric properties. Analyses of a pilot-study support construct validity and reliability. Results of the psychometric evaluation of the major study (465 students, 76% response rate) will be presented.</i>

Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/164
Tema	7. Professioner och kompetenser - vad sätter gränserna?
Form	Workshop
Beteckning	4M1
Bidrag	<i>Background:</i> Crucial to the design of favourable learning environments is the understanding of how students perceive various dimensions of education environments and sub-environments (1-4). The use of questionnaires to evaluate environments is methodologically problematic and under debate (5). However, such instruments can suggest areas for further exploration and development and be combined with other methods. An instrument that has been identified as a valid and reliable instrument for measuring educational environments in medical education is the Postgraduate Hospital Educational Environment Measure (PHEEM) (6). The instrument has also been used in undergraduate clerkships across countries. However, attempts to evaluate educational environments for undergraduate students in clinical rotations with PHEEM in Sweden indicate that these settings require measurements of additional and different aspects of the environment. The aim of our study was to develop an instrument suitable for undergraduate clinical settings, and to evaluate the psychometric properties of this instrument. The ultimate aim was a quality assessment tool that could be combined with qualitative methods in action research projects. <i>Method:</i> A 38-item inventory was developed based on original and revised PHEEM items, on a student focus group-discussion and current research on work-based learning and medical students learning in clinical workplace (7-9). To determine content validity we used a combination of ratings of item-relevance, written comments on content and wordings from students and 15 other stakeholders (clinical teachers, health professionals and educational developers) and additional focus-group discussions. The inventory was distributed in a pilot-study including 77 students followed by a major study including 465 students (response rate 76%). In agreement with the authors of PHEEM, we named the questionnaire: Undergraduate Clinical Education Environment Measure (UCEEM). <i>Results:</i> The instrument is currently being tested for construct validity and reliability through analyses of item response rate, floor and ceiling effect, corrected item-total correlations, factor structure and tests for internal consistency. Analyses of the pilot support construct validity and reliability. Final results of the major study will be presented.

Titel	Lärosalsgruppen fixar salarna åt lärarna!
Författare	Viggo, Kann, Kungliga tekniska högskolan
Sammanfattning	<i>En lärosalsgrupp bestående av lärare och studenter som varje år synar alla lärosalar, mötesrum och grupprum kan vara den lilla åtgärd som behövs för att få ett slitet salsbestånd att fortsätta fungera och till och med bli mer användbart i undervisningen än tidigare.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/301
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Poster
Beteckning	4M2
Bidrag	Lärosalarnas skick och funktion är något som påverkar studenternas lärande. Fleming och Storr (1999) fann i en undersökning att nästan 80 procent av respondenterna menade att lärosalens kvalitet påverkade inläringen. Framstående utbildningsmiljöer har funktionella läromiljöer som kännetecken (Kann 2010).

På KTH finns det många lärosalar av skiftande storlek, utrustning och ålder. KTHs huvudbyggnad byggdes 1917 och totalrenoverades 1993. Det betyder att lärosalarna i byggnaden i allmänhet är nästan 20 år gamla. När salarna skulle renoveras las ett stort arbete ner på att ge dem den funktionalitet som lärarna och teknologerna då efterfrågade. Många av behoven är tidlösa, men nya pedagogiska metoder och ny teknik har gjort att vissa krav på salarna har ändrats. Dessutom har lokalerna och inventarierna åldrats. Hur kan man utan en ny renovering få bukt med detta problem?

Skolan för datavetenskap och kommunikations lösning var att inrätta en grupp kallad lärosalsgruppen, bestående av lärare och studenter, med uppdrag att göra en årlig syn av alla husets lärosalar, mötesrum och grupprum. Vid syningen upprättas ett protokoll för varje sal, där det framgår vad som fungerar och vad som brister i salen, med avseende på ett antal pedagogiska krav. Fleming och Storr (1999) har också undersökt vilka funktioner som är viktigast i en lärosal. Deras studie visar att de tio högst rankade designvariablerna (i fallande skala) är kvaliteten på AV-utrustning, bordsutrymme, tavlors och projektdukars synlighet, akustik, sittkomfort, naturligt ljus, ventilation, användningsgrad, belysning, störande ljud. Vårt lärosalsprotokoll tar upp dessa variabler och ytterligare några.

Efter syningen åtgärdar gruppen själv vissa brister och felanmäler övriga brister till lokalvården, KTHs hantverkargrupp, eller hyresvärden Akademiska Hus, beroende på var bristen finns.

I skolans seminarierum och labbsalar har lärosalsgruppen installerat projektorer och ljudanläggningar och låtit förbättra belysningen och installera fler eluttag. I övriga salar som undervisningen hyr per timme av KTH har vi felanmält klimatproblem och trasig utrustning. Vi har också lämnat förslag till KTHs arkitekt på funktionella förbättringar av salar, till exempel titthål i dörrarna, nya eluttag och flyttning av tavelupphängningsskenor.

För att lärarna enkelt ska kunna se vilken utrustning och möjligheter varje sal har har gruppen fotograferat varje sal från tavlan (lärary) och från andra sidan av salen (elevvy) och lagt upp på en webbsida.

Lärosalsgruppens arbete har varit uppskattat bland lärarna och gjort att salarna fungerar bättre i undervisningen. Det har gett upphov till en påtaglig kvalitetsförbättring till en minimal kostnad.

Titel	Feedback to supervisors - Psychometric evaluation of an instrument for feedback based on the cognitive apprenticeship model
Författare	Pia Strand, Lunds universitet; Karolina Sjöborg; Skånes universitets sjukhus; Ulf Jakobsson, Lunds universitet; Gitte Wichmann-Hansen, Århus universitet; Stefan Lindgren, Lunds universitet; Gudrun Edgren, Lunds universitet; Renée Stalmeijer, Maastricht University
Sammanfattning	<i>A Swedish version of an instrument for feedback to clinical supervisors (the Maastricht Clinical Teacher Questionnaire) based on the cognitive apprenticeship model was tested for psychometric properties. Analyses of a pilot-study support construct validity and reliability. Results of the psychometric evaluation of the major study (465 students, 76% response rate) will be presented.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/155
Tema	4.Handledning - med den lärande i fokus
Form	Poster
Beteckning	5M1
Bidrag	<i>Background:</i> In medical education, clinical supervision has a crucial impact on

medical students' learning in clinical rotations (1,2). The development of supervisory practices that make a difference to the quality of students' learning requires assessment of the quality of supervision and systematic feedback to clinical supervisors. The Maastricht Clinical Teaching Questionnaire, (MCTQ), has been found to be a valid and reliable theory based instrument for evaluating individual clinical supervisors' performance at the workplace. (3) It has been used in several countries for providing feedback to clinical supervisors on how they supervise students in clinical practice (4). The theoretical framework of the instrument is the cognitive apprenticeship model, a meta-cognitive approach to students' learning, advocating principles for teaching and making explicit the often tacit processes involved in experts' handling of complex cognitive tasks (5). The questionnaire has been translated to Swedish and used in faculty development activities for clinical teachers and supervisors across educational levels. The purpose is to stimulate feedback exchange and dialogue between students and supervisors on supervision strategies and learning. In combination with a self-assessment form the instrument is currently being used in an action research study at Lund and Malmö University hospitals. In short, the aim is to study the process and effects of workplace based education involving groups of clinical supervisors in action research projects. The aim of the present study was to evaluate the psychometric properties of the Swedish version.

Method: The MCTQ-instrument was translated from English to Swedish and back-translated by a professional translator. Discrepancies was discussed and adjusted for and a final version was compared with the original Dutch instrument. To further determine the clarity and intelligibility of items we used student focus-group discussions which resulted in minor corrections of wordings. As suggested in previous psychometric evaluations we added a question on whether the supervisor was considered better than average, average or below and a question on whether the supervisor was a resident, specialist, "other" or "do not know". The final version was distributed in a pilot-study including 77 students followed by a major study including 465 students (response rate 76%). The students were asked to fill in the questionnaire thinking of one supervisor they currently were working with but without naming the supervisor.

Results: The instrument is currently being tested for construct validity and reliability through analyses of item response rate, floor and ceiling effect, corrected item-total correlations, factor structure and tests for internal consistency. Analyses of the pilot support construct validity and reliability. Final results of the major study will be presented.

Titel	Information med kvalitet - Öppna sidor i lärplattform
Författare	Anita Eklöf, Högskolan i Borås; Carina Waldén, Högskolan i Borås; Annelie Sallander, Högskolan i Borås; Sofie Larsson, Högskolan i Borås
Sammanfattning	<i>Öppna sidor i en lärplattform kan användas för att höja tillgängligheten och kvaliteten på information om utbildningen till studenterna från antagningstillfället till registrering och under själva utbildningen. Studenter, lärare och administratörer är mycket nöjda med införandet som även gett positiva sidoeffekter. Vi visar och diskuterar vår process och vårt resultat.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/352
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Poster
Beteckning	5M2
Bidrag	I samband med att studenten får sitt antagningsbesked kommer också ett behov av mer information om kursstart, schema, utbildningsplan, kursplan, litteratur

mm. Hittills har information om alla utbildningar funnits samlad på en institutionsgemensam hemsida med många listade utbildningar, var och en med ett antal länkar. Enligt studenterna är lärplattformen PING PONG bästa vägen för att nå dem med information. Som förbättringsförslag från studenterna kom önskemål om att publicera information öppet via PING PONG så att den finns tillgänglig innan de registrerat sig. Vid Högskolan i Borås fanns tillgång till en systemlösning via en tilläggsfunktion i PING PONG för hur information kan tillgängliggöras för studenterna både före och under utbildningstiden. Vid lärosätet har prövats att samla utbildnings- och kursinformation på en öppen sida i lärplattformen. Vi kommer att visa hur vi gått till väga och vilka erfarenheter vi gjort.

Öppna sidor i lärplattformen är webbsidor som är tillgängliga för vem som helst och sökbara i Google. Det innebär att det blir högskolans ansikte utåt och därmed ställs högre krav på innehåll och utseende. Frågor som vi arbetat med: Vem får publicera på öppna sidor? Vad och hur ska innehållet se ut? Vilka påverkas och hur?

Hela processen har genomstrukturerats av förankring i alla led och av ett högt kvalitetstänkande. I arbetsgruppen har ingått representanter från olika enheter och befattningar, liksom studentrepresentation. I början av processen togs kontakter med Göteborgs universitet och Karolinska institutet och för att ta del av deras erfarenheter av en öppen kurswebb men Högskolan i Borås har valt en annan variant av öppna sidor i PING PONG. Införandet har skett stegvis på högskolan. Ett antal mallar, lathundar och riktlinjer har tagits fram och utbildningar har getts för att skapa en väl fungerande organisation kring att publicera öppna sidor med bra kvalitet. Rätt information på rätt plats och vid rätt tillfälle har varit ledstjärnor.

Öppna sidor i PING PONG är uppskattat av studenterna. Lärare och administratörer upplever att de fått betydligt färre förfrågningar från studenter inför kursstart. Införandet har medfört positiva sidoeffekter. Upphovsrätten har blivit mera belyst. Ansvarsförhållanden om vem som publicerar vad har tydliggjorts. Lärplattformens utseende anpassas efter högskolans grafiska profil.

Titel	The significance of student's evaluation in order to improve teaching quality
Författare	Bente Elisabeth, Grüner Sveälv, Göteborgs universitet
Sammanfattning	<i>This study aimed to assess use of student's evaluation in order to improve teaching quality. Could implemented changes based on student's evaluation and comments in 2010 improve the quality of active teaching in 2011? Sufficient time, clear instructions, team work and fruitful discussions improve teaching quality significantly.</i>
Länk	http://conferences.chalmers.se/index.php/tlhe/nu2012/paper/view/80
Tema	2. Design av lärandemiljöer
Form	Poster
Beteckning	5M3
Bidrag	<i>Background:</i> Although surface understanding, such as anatomy, often is performed in lectures based upon textbooks, it is possible to build up didactic content through learning by doing. One approach is to give the students opportunity to work together in small groups with human body model (torso). By taking out organs from the torso, anatomical knowledge is facilitated. Additional, in order to check their understanding after a new topic, questions were to be discussed in seminars.

Aim: This study aimed to assess use of student's evaluation in order to improve teaching quality. Could implemented changes based on student's evaluation and comments in 2010 improve the quality of active teaching significantly in 2011?

Methods: First year biomedical scientist students completed a questionnaire. The evaluation response was 80% in 2010 (66 students) and 71% in 2011 (55 students).

Performed changes were to give a more understandable instruction about the active learning with the torso, create an unruffled climate giving the student opportunity to be a good team worker. They were given more time with fewer organs to present.

In seminars, they got questions ahead of a new subject instead of after. To provide a fruitful discussion between the students and the teachers, students were clearly informed that everybody should check their understanding ahead of the seminar.

Results: We could not observe significant differences in the evaluation of the lectures, which reach high score level both in 2010 and 2011.

Nevertheless, the active teaching improved significantly in 2011 as 82% of the students gave the highest score, as to be compared with 52% in 2010 ($p < 0.01$).

Regarding the seminars, maximum score was given by 65% of the students in 2010, however this improved significantly in 2011 as the maximum score was given by 82% of the students, ($p < 0.001$).

Conclusion: Implemented changes based on student's evaluation and comments significantly improve teaching quality.

Företagspresentationer

Det finns möjlighet att ta del av utställningen i Vinterträdgården samtliga konferensdagar. Alla presentationer av företag och organisationer kommer att ske i rum Glennville på plan 3 enligt följande schema:

Onsdag 17 oktober

Tid	Presentationer
14:30 – 15:00	itslearning: Blended learning – att kombinera fördelarna med den fysiska och virtuella lärandemiljön
15:10 – 15:40	ITHU: IT i högre utbildning
16:00 – 16:30	UR: Didaktikens verktyg – om att lära och undervisa multimedialt
16:40 – 17:10	STINT: Internationalisering av högre utbildning

Torsdag 18 oktober

Tid	Presentationer
13:00 – 13:45	PingPong: Kamratbedömning, Samarbetskrivande och Öppna sidor i PINGPONG
13:50 – 14:20	Ilona IT Oy: Turnitin: Improve the student writing cycle by preventing plagiarism and providing rich feedback to students
15:00 – 15:45	Blackboard: Blackboard, Moodle, Sakai, Mobile, Social Learning, och OER... Hur hänger det samman?

Fredag 19 oktober

Tid	Presentationer
10:30 – 11:00	Swednet: Svenskt nätverk för pedagogisk utveckling inom högre utbildning
11:10 – 11:40	SVERD: Svenska Riksorganisationen för Distansutbildning

Blackboard

Blackboard, Moodle, Sakai, Mobile, Social Learning, och OER... Hur hänger det samman?

Blackboard, Moodle, Sakai, Mobile, Social Learning, och OER... Hur hänger det samman? Educational IT (IT stöd för utbildning) utvecklas i en rasande takt och med en bredd som gör det svårt att förstå vad som möter faktiska behov idag och i morgon, kommer att bestå och är framtidsvänligt samt i linje med lärosätets övergripande strategi. Under den här sessionen kommer Blackboard berätta om deras investeringar och initiativ inom öppen källkod (Moodle och Sakai), varför det är en så självklar väg framåt och vilka fördelar som lärosätena får ut av att världens ledande kommersiella leverantör inom IT stöd för utbildning (Blackboard) satsar stort i de två största Open Source plattformarna. Dvs på vilket sätt detta möter de tre stora trenderna inom Mobilt lärande, "Social Learning" och OER. Sessionen kommer hållas på engelska.

Presentatör: Mr Dan Peters

Dan Peters är Senior Solutions Engineer på Blackboard där han under de senaste sex åren arbetat med över 400 organisationer runt om i världen för att förbättra deras införande och effektivisera deras användning av pedagogiska system. Dan tillbringade över sex år vid University of Texas at Austin som Senior Systems Analyst där han inom fakulteten Innovation Center utformade och underhöll flera system inklusive en ePortfolio för ingenjörer, "trådlösa klassrum", mobil databehandling, matematisk sanering för att förbättra och behålla studenter i hybrida lärmiljöer. Han spelade också en nyckelroll i skapandet av "Stanford Online", som var det första online-programmet i världen att använda video med ljud, text och grafik i inom distansutbildning.

Kontakt och information:

Dan Nygren, Regional Manager, Scandinavia, Blackboard International B.V.
Tel: +46 8 585 00 286
Mobil: +46 76 015 83 43
E-post: dan.nygren@blackboard.com
Hemsida: www.blackboard.com

Ping Pong

Kamratbedömning, Samarbetskrivande och Öppna sidor i PINGPONG

Seminarier kommer att belysa funktioner och arbetssätt för kollaborativt lärande i lärplattformen PING PONG. Idag ställs allt högre krav på att lärplattformar skall kunna stödja kollaborativt lärande. Under seminariet kommer vi utifrån några verkliga fall att redovisa de möjligheter som redan idag finns i lärplattformen PING PONG. Efter en kort genomgång av företaget Ping Pong AB och produkten PING PONG kommer lösningar inom områdena kamratbedömning, samarbetskrivande och öppna sidor att redovisas. Seminariedeltagarnas synpunkter på existerande och framtida funktionalitet är viktiga för Ping Pong AB. Därför kommer seminarieledaren att uppmana till dialog, dels i anslutning till demonstrationerna och dels avslutningsvis. Ping Pong AB har även bjudit in några existerande universitet- och högskolekunder att medverka under seminariet.

Kontakt och information:

Ping Pong AB
Magnus Ladulåsgatan 63 A, 8 tr
118 66 Stockholm, Sweden
Tel. office: +46 8 566 280 00
Fax: +46 8 566 280 20

Ilona IT Oy

Turnitin: Improve the student writing cycle by preventing plagiarism and providing rich feedback to students.

Turnitin är en Web-baserad lösning för mångsidig bedömning och återkoppling av skriftliga uppgifter. Programmet baseras på tre integrerade moduler som tillsammans, eller enskilt, underlättar lärarens arbete = mer tid för undervisning.

Turnitin Originality Checking jämför inlämnade uppgifter med texter från Turnitins mångsidiga kontinuerligt uppdaterade databaser. Läraren/handledaren kan därmed kontrollera direkta citat samt eventuell kopierad text. Detta säkerställer elevens akademiska rättsskydd samt fungerar bl.a. som referens för korrekt citering av källor.

PeerMark. Studenter lär sig inte bara av instruktörer utan även av varandra. PeerMark möjliggör detta genom studentrecensioner där studenterna kan utvärdera varandras arbeten och lära sig av sina klasskamrater.

GradeMark - ett on-line verktyg för genomgång, feed-back och evaluering av skriftliga arbeten. Jämfört med det traditionella sättet att korrigerar tentor, inlämningsuppgifter och uppsatser möjliggör GradeMark en både snabbare och mångsidigare process, utan att ge avkall på kvaliteten.

Kontakt och information:

Christian Alopaeus, Ilona IT Oy
Tel: +358 400 412 158
E-post: christian@ilonait.fi

ITHU

Nätverket för IT i högre utbildning

Nätverket för IT i högre utbildning (ITHU) har som sitt främsta syfte att främja och stimulera undervisning och lärande genom användning av IT. Syftet är även att utgöra ett forum för erfarenhets- och kunskapsutbyte inom praktik, utvecklingsarbete och forskning. Nätverket är öppet för alla som är intresserade av dessa frågor.

ITHU arbetar främst genom sina arbetsgrupper, om e-möten, högskolepedagogik, information, LMS-utveckling, media, OER och studentportal. Vi kommer att informera om nätverket och arbetsgrupperna och hur man kan gå med.

Kontakt och information:

Åsa Forsberg, ordförande i ITHUs styrgrupp
Tel: 046-222 9831
E-post: Asa.forsberg@ub.lu.se
Hemsida: www.ithu.se

itslearning

Blended Learning – att kombinera fördelarna med den fysiska och virtuella lärandemiljön

Att kombinera det fysiska klassrummet med det virtuella, så kallad Blended Learning, har visat sig vara en framgångsfaktor för många universitet och högskolor. Under en halvtimme berättar vi mer om hur virtuella verktyg kan användas som stöd för kommunikation, skrivande, simulering och laboration, vilka utmaningar man kan stöta på, samt ger praktiska exempel på universitet som kommit långt i sitt användande av virtuella verktyg. Presentatör är Mikael Götesson, Senior Executive Officer, Högskolan i Trondheim.

Kontakt och information:

Fredrik Hylsten, VD, itslearning AB

Tel: 070 341 46 11

E-post: fredrik.hylsten@itslearning.com

Hemsida: www.itslearning.se

STINT

Internationalisering av högre utbildning

Stiftelsen STINT verkar för ökad internationell samverkan mellan svenska och utländska lärosäten och institutioner. Sedan 1994 har stiftelsen beviljat medel till svenska och utländska akademiker från olika delar av världen inom alla vetenskapsområden.

Mattias Löwhagen och Hanna Begler från STINT informerar om stiftelsens olika program och möjligheter till internationella samarbeten inom forskning och högre utbildning. Bland annat presenteras stipendieprogrammet Excellence in Teaching som erbjuder deltagande svenska lärare att tillbringa en termin vid ett lärosäte i USA eller Asien.

Under presentationen kommer möjligheten finnas att ställa frågor om STINTs olika program samt stiftelsens övergripande arbete med internationalisering.

Kontakt och information:

Hanna Begler, tel: 08-671 19 97

E-post: hanna.begler@stint.se

Hemsida: www.stint.se

SVERD

SVERD - Intresseorganisationen för alla som är verksamma inom distansutbildning i Sverige.

Svenska riksorganisationen för distansutbildning (SVERD) är en intresseorganisation för alla verksamma inom distansutbildning och flexibelt lärande i Sverige. Inom SVERD möts människor från hela utbildningsvärlden – från skolor och universitet, organisationer och företag. Genom SVERD kan du bygga upp ett personligt nätverk och knyta viktiga kontakter. SVERD, som bildades 1984, har som syfte att vidga kunskapen om och medverka i utvecklingen av flexibel utbildning på distans.

Detta gör vi i SVERD genom att:

- initiera erfarenhetsutbyte och samverkan mellan våra medlemmar,
- skapa öppna mötesplatser genom att bli anordna konferenser och seminarier,
- främja internationellt utbyte och samarbete,
- stimulera kunskapsuppbyggnad inom områdena distansutbildning och flexibelt lärande och
- medverka till att områdets utveckling bevakas i beslutande organ

Kontakt och information:

SVERDs kansli, Box 3033, 871 03 Härnösand

Hemsida: www.sverd.se

Swednet

Swednet - ett nätverk för alla som är intresserade av och involverade i pedagogisk utveckling inom högre utbildning

Swednet är ett nätverk som bildades den 26 oktober 1997, efter att under många år ha varit ett informellt nätverk inom pedagogiskt utvecklingsarbete. 2003 formaliserades nätverket till en organiserad förening.

Föreningens syfte är att:

- stimulera pedagogisk utveckling inom högre utbildning
- främja samverkan och erfarenhetsutbyte kring pedagogisk utveckling inom högre utbildning
- stärka identiteten och främja professionell utveckling bland personer engagerade i utvecklingsinriktat arbete på det högskolepedagogiska området

Föreningen skall bejaka mångfalden av olika professionella och vetenskapliga perspektiv samt olika förhållningssätt på utbildningsområdet. Är du nyfiken? Kom och prata med oss under vår presentation!

Kontakt och information:

Ann-Sofie Henriksson (ordf.) ashen@kth.se; Lars Uhlin (styrelseledamot) lars.uhlin@ki.se; Ole Olsson (sekreterare) ole.olsson@hh.se; Tomas Grysell (kassör) tomas.grysell@uadm.uu.se; Anne-Charlotte Ek (styrelseledamot) anne-charlotte.ek@mah.se; Thomas Fritz (webbredaktör) thomas.fritz@upc.umu.se
Hemsida: www.swednetwork.se

UR

Didaktikens verktyg – om att lära och undervisa multimodalt

Välkommen till en introduktion av webbplatsen Didaktikens verktyg - en kunskapssajt där UR samlar pedagogiska program och forskning som motiverar användandet av de digitala verktygen. Professorerna Staffan Selander och Ulf P. Lundgren har tillsammans med UR arbetat fram sidan.

Kontakt och information:

E-post: Carl.Sahlin@ur.se

E-post: Fatima.Khayari@ur.se

E-post: kundtjanst@ur.se

Hemsida: www.ur.se

Författare - index

FÖRFATTARE OCH LÄROSÄTE	SIDA
1. Abelin, Åsa, Göteborgs universitet	51
2. Abrandt Dahlgren, Madeleine, Linköpings universitet.....	139
3. Adawi, Tom, Chalmers tekniska högskola.....	41
4. Adenling, Elinor, Umeå universitet	148
5. Ahlholm, Annica, Högskolan i Borås.....	192
6. Akramy, Sara, Lunds universitet	39
7. Albinsson, Gunilla, Blekinge tekniska högskola.....	134, 147
8. Albrecht, Nina, Linnéuniversitetet	71, 191
9. Aldrin, Viktor, Göteborgs universitet	117
10. Alexandersson, Mikael, Högskolan i Halmstad	11
11. Alklind Taylor, Anna-Sofia, Högskolan i Skövde	188
12. Almers Ellen, Högskolan i Jönköping.....	64
13. Amhag, Lisbeth, Malmö högskola	95
14. Amnér, Gunilla, Lunds universitet.....	81
15. Andersson Chronholm, Jannika, Uppsala universitet.....	54, 163
16. Andersson, Eva, Göteborgs universitet.....	151
17. Andersson, Ingemar, Göteborgs universitet	151
18. Andersson, Maria, Sveriges Lantbruksuniversitet.....	179
19. Andersson, Mats, Högskolan i Borås.....	187
20. Andersson, Staffan, Uppsala universitet.....	54, 57, 106, 141, 152, 163
21. Andersson, Ulf, Göteborgs universitet.....	26, 27, 174, 203
22. Apelgren, Karin, Uppsala universitet	142
23. Arnesson, Kerstin, Blekinge tekniska högskola	134, 147
24. Aspengren, Peter, Sveriges Lantbruksuniversitet	93
25. Assarson, Inger, Stockholms universitet	162
26. Avery, Helen, Högskolan i Jönköping	107
27. Avril, Chloé, Göteborgs universitet	37
28. Axelsson, Svante, Uppsala universitet	46
29. Badersten, Björn, Lunds universitet.....	81
30. Baldwin, Richard, Högskolan i Borås.....	84
31. Barman, Linda, Karolinska institutet	82
32. Barth, Henrik, Högskolan i Halmstad	167
33. Behrns, Ingrid, Göteborgs universitet.....	51
34. Bengtsson, Mariette, Malmö högskola	157
35. Bengtsson, Staffan, Högskolan i Jönköping.....	99
36. Berg, Marie, Göteborgs universitet.....	98
37. Bergenheim, Åsa, Karlstads universitet	12
38. Bergh, Gunnar, Göteborgs universitet	178
39. Berglund, Anders, Uppsala universitet	49, 106, 110, 113, 130
40. Bergseth, Brita, Linköpings universitet	139
41. Bergström, Erik, Högskolan i Skövde.....	53
42. Berthén, Diana, Stockholms universitet.....	47
43. Beusch, Peter, Göteborgs universitet	27
44. Björkdahl Ordell, Susanne, Högskolan i Borås	104
45. Björneloo, Inger, Göteborgs universitet	91, 174, 205
46. Bladini, Kerstin, Karlstads universitet	73
47. Blåsjö, Mona, Stockholms universitet.....	193
48. Bolander Laksov, Klara, Karolinska institutet.....	82
49. Boman, Johan, Göteborgs universitet.....	91, 174, 202, 203, 205
50. Borglund, Linda, Högskolan i Borås.....	204
51. Boud, David, University of Technology, Sydney.....	13, 21
52. Bourelius, Lasse, Blekinge tekniska högskola.....	70, 176
53. Brandell, Daniel, Uppsala universitet.....	136
54. Brodin, Eva, Lunds universitet	107
55. Brunner, Wolfgang, Högskolan på Gotland.....	92

56. Burden, Tony, Stockholms universitet	195
57. Bursjö, Ingela, Göteborgs universitet	28, 174
58. Buskqvist, Ulf, Karlstads universitet	124
59. Cajander, Åsa, Uppsala universitet	35
60. Carle, Jan, Göteborgs universitet	51
61. Carlén, Urban, Högskolan i Skövde	53
62. Carlson, Elisabeth, Malmö högskola	157
63. Carlson, Laura, Stockholms universitet	195
64. Carlsson, Ninni, Göteborgs universitet	168
65. Castro, Andrea, Göteborgs universitet	178
66. Christie, Michael, Stockholms universitet	158
67. Claesson, Silwa, Göteborgs universitet	112, 138, 160
68. Creelman, Alastair, Linnéuniversitetet	114, 125
69. Dafgård, Lena, Chalmers tekniska högskola och Göteborgs universitet	175
70. Dahlqvist, Eva, Högskolan i Jönköping	73
71. Dahlström, Lisbeth, Göteborgs universitet	150
72. Dahlström, Tove, Uppsala universitet	106
73. Dalnäs, Ulf, Göteborgs universitet	183
74. Daniels, Mats, Uppsala universitet	35
75. Dimenäs, Jörgen, Högskolan i Borås	78, 111
76. Edgren, Gudrun, Lunds universitet	83, 116, 207, 209
77. Ehrling, Sara, Göteborgs universitet	37
78. Ek, Anne-Charlotte, Malmö högskola	36
79. Ekbrand, Hans, Göteborgs universitet	108
80. Eklöf, Anita, Högskolan i Borås	100, 210
81. Elmgren, Maja, Uppsala universitet	32, 57, 106, 141
82. Emsheimer, Peter, Stockholms universitet	40
83. Englund, Claire, Umeå universitet	65, 148
84. Eriksson, Anita, Högskolan i Borås	40
85. Eriksson, Moa, Uppsala universitet	130
86. Eriksson, Monika, Högskolan Väst	180
87. Eriksson, Tommy, Göteborgs universitet	178
88. Falkerby, Julia, Kungliga tekniska högskolan	121
89. Fick, Jerker, Umeå universitet	65
90. Filipsson, Helena, Lunds universitet	34
91. Fjellström, Mona, Umeå universitet	131
92. Fjällman, Elisabeth, Högskolan i Borås	184
93. Fors, Eva, Stockholms universitet	137
94. Forsberg, Åsa, Lunds universitet	70, 165
95. Forsell, Lena, Uppsala universitet	106
96. Forsman, Jonas, Uppsala universitet	57, 163
97. Fraenckel, Torbjörn, Göteborgs universitet	178
98. Fredman, Pam, Göteborgs universitet	11
99. Fredriksson, May, Göteborgs universitet	151
100. Frohm, Anna, Umeå universitet	31
101. Frost, Ingela, Uppsala universitet	106
102. Färjare, Ulf, Stockholms universitet	195
103. Gahnberg, Anna, Lunds universitet	126
104. Gembert, Björn, Uppsala universitet	106
105. Grüner Sveälv, Bente Elisabeth, Göteborgs universitet	211
106. Gullö, Jan-Olof, Södertörns högskola	43, 105
107. Gummesson, Christina, Lunds universitet	126
108. Gunnarsson, Andreas, Göteborgs universitet	50
109. Gustafsson, Magnus, Chalmers tekniska högskola	41, 109, 181
110. Gustavsson, Susanne, Högskolan i Skövde	40
111. Gärdebo, Johan, Uppsala universitet	55, 80
112. Haapamäki, Markku, Umeå universitet	131
113. Haglund, Lars, Karlstads universitet	197
114. Hallberg, David, Stockholms universitet	77
115. Hammarström, Helena, Högskolan i Gävle	45
116. Hanson, Mats, Kungliga tekniska högskolan	137
117. Hanssen, Brit, Universitetet i Stavanger	103
118. Hansson, Henrik, Stockholms universitet	46

119. Harju, Anne, Malmö högskola.....	155
120. Hasslöv, Rolf, Högskolan i Borås	204
121. Hattinger, Monika, Högskolan Väst	46, 66
122. Hedström, Lars-Göran, Högskolan i Halmstad	100
123. Henning Loeb, Ingrid, Göteborgs universitet	151
124. Henriksson, Ann-Sofie, Uppsala universitet	158
125. Ho, Felix, Uppsala universitet	136
126. Holgersson, Per-Henrik, Kungliga musikhögskolan i Stockholm	105
127. Holm, Tove, Yrkehögskolan Novia	203
128. Holmén, Per-Erik, Helsingborgs kommun	194
129. Hrastinski, Stefan, Kungliga tekniska högskolan	122, 189
130. Husebø, Dag, Universitetet i Stavanger	42, 103
131. Häggström, Margaretha, Göteborgs universitet	186
132. Härlin, Fredrik, Uppsala universitet	55, 80, 106
133. Idberger, Karl, Umeå universitet.....	148
134. Irhammar, Malin, Lunds universitet.....	71
135. Ivarsson, Jörgen, Umeå universitet.....	133
136. Jakobsson, Rikard, Linnéuniversitetet.....	71
137. Jakobsson, Ulf, Lunds universitet.....	207, 209
138. Jansson, Maria, Göteborgs universitet	198
139. Jers Olsson, Cecilia, Malmö högskola.....	75
140. Jervelycke Belfrage, Maria, Göteborgs universitet	178
141. Johansson, Elin, Göteborgs universitet	150
142. Johansson, Ingrid, Högskolan i Borås	192, 204
143. Johansson, Jakob, Uppsala universitet.....	132
144. Johansson, Lena E, Karlstads universitet.....	100, 197
145. Johansson, Sören, Högskolan Dalarna	105
146. Johnson, Owe, Umeå universitet	31, 131
147. Jonasson, Erik, Göteborgs universitet.....	178
148. Jons, Lotta, Stockholms universitet.....	82
149. Jonsson, Lars-Erik, Göteborgs universitet	126
150. Jämsvi, Susanne, Högskolan i Borås	127
151. Kajonius, Petri, Högskolan Väst.....	137
152. Kann, Viggo, Kungliga tekniska högskolan	208
153. Karlsson, Anna, Göteborgs universitet.....	181
154. Karlsson, Ann-Sofie, Högskolan i Borås.....	45
155. Karlsson, Hans, Uppsala universitet	32
156. Karlsson, Jonas, Högskolan i Borås.....	74
157. Karlsson, Mia, Högskolan i Jönköping	161
158. Karonen, Johani, Högskolan i Skövde.....	100
159. Karst, Nicolette, Sveriges Lantbruksuniversitet	85
160. Keller, Christina, Högskolan i Jönköping	38, 189
161. Kindström Dahlin, Moa, Stockholms universitet.....	195
162. Kjellström, Anita, Högskolan i Skövde.....	161
163. Kjellström, Sofia, Högskolan i Jönköping.....	198
164. Kolback, Kerstin, Högskolan i Borås	78, 111
165. Korsgaard Sorensen, Elsebeth, Aarhus University	12, 19
166. Kransberg, Lena, Blekinge tekniska högskola.....	176
167. Kroksmark, Tomas, Högskolan i Jönköping	159
168. Kvist, Thomas, Göteborgs universitet	150
169. Käck, Annika, Stockholms universitet	137
170. Laakso, Kajta, Göteborgs universitet	51
171. Lampe Persson, Jonas, Umeå universitet.....	65
172. Landgren, Lena, Lunds universitet	165
173. Lantz-Andersson, Annika, Göteborgs universitet.....	69
174. Larsen, Even, Universitetet i Agder.....	67
175. Larsson, Johan, Uppsala universitet.....	152
176. Larsson, Malin, Umeå universitet	31
177. Larsson, Sofie, Högskolan i Borås.....	210
178. Lavelle, Thomas, Handelshögskolan i Stockholm.....	72
179. Leijon, Marie, Malmö högskola.....	28
180. Lidskog, Marie, Örebro universitet	135
181. Lind, Per, Högskolan i Gävle.....	206

182. Lindberg, Ola, Högskolan i Gävle	122, 206
183. Lindberg, Ylva, Högskolan i Jönköping	177
184. Lindberg-Sand, Åsa, Lunds universitet	83
185. Lindblom, Jessica, Högskolan i Skövde.....	188
186. Lindgren, Göran, Högskolan i Gävle	206
187. Lindgren, Stefan, Lunds universitet.....	207, 209
188. Lindh, Maria, Högskolan i Borås.....	192
189. Lindwall, Oskar, Göteborgs universitet	150
190. Ljungqvist, Marita, Lunds universitet.....	165
191. Ljungström, Evert, Göteborgs universitet	202
192. Lundberg, Anna, Sveriges Lantbruksuniversitet.....	179
193. Lundgren, Ib, Malmö högskola.....	76
194. Lundgren, Per, Chalmers tekniska högskola	190
195. Lundin, Johan, Göteborgs universitet	114
196. Lundqvist, Ulrika, Chalmers tekniska högskola	63, 174, 203
197. Lyng, Reidar, Kungliga tekniska högskolan.....	62
198. Lyngvær Engelién, Kirsti, Oslo universitet.....	46
199. Magnell, Marie, Kungliga tekniska högskolan.....	163
200. Magnusson, Gunilla, Göteborgs universitet.....	160
201. Magnusson, Jan, Chalmers tekniska högskola	68
202. Magnusson, Jenny, Södertörns högskola	43
203. Magnusson, Thorbjörn, Göteborgs universitet	178
204. Mark, Eva, Göteborgs universitet	128, 158
205. Marklund, Björn, Kungliga tekniska högskolan	163
206. Martin, Anneli, Högskolan Väst.....	154
207. Mathisen, Petter, Universitetet i Agder	42, 102
208. Mattsson, Peter, Högskolan i Skövde.....	97, 123
209. Melin, Margareta, Malmö högskola.....	185
210. Michnik, Katarina, Högskolan i Borås.....	155
211. Milsta, Margaretha, Göteborgs universitet	166
212. Moen, Vegard, Universitetet i Stavanger.....	103
213. Mollberg, Margareta, Göteborgs universitet	98
214. Mårtensson, Katarina, Lunds universitet	82, 158
215. Mårtensson, Pär, Handelshögskolan i Stockholm	72
216. Möller, Åsa, Göteborgs universitet	129
217. Naredi, Silvana, Umeå universitet.....	31, 131
218. Nehls, Eddy, Högskolan Väst.....	121
219. Nilsen, Hallgeir, Universitetet i Agder	67
220. Nilsen, Mona, Göteborgs universitet	69
221. Nilsson, Charlotta, Södertörns högskola	44
222. Nilsson, Lena, Högskolan Väst och Uppsala universitet	180
223. Nilsson, Pernilla, Högskolan i Halmstad	194
224. Nilsson, Stefan, Högskolan Väst.....	66
225. Nordmark, Eva, Lunds universitet	126
226. Nordström, Ingrid, Mittuniversitetet	33
227. Norén, Kerstin, Högskolan Väst	13
228. Norlund, Anita, Högskolan i Borås	78, 111
229. Nowé Hedvall, Karen, Högskolan i Borås	155
230. Nyberg, Marie, Högskolan i Gävle.....	206
231. Nygren, Åse, Blekinge tekniska högskola	164
232. Nylén, Aletta, Uppsala universitet	202
233. Offerlind, Fredrik, Lunds universitet	39
234. Ohlsson, Ann-Christine, Göteborgs universitet.....	112
235. Ohlsson, Claes, Chalmers tekniska högskola och Göteborgs universitet	62
236. Oldsjö, Fredrik, Stockholms dramatiska högskola.....	137, 142
237. Olofsson, Erika, Linnéuniversitetet	71, 191
238. Olsson, Johanna, Umeå universitet.....	31, 148
239. Olsson, Mikael, Göteborgs universitet	91, 174, 205
240. Olsson, Monika, Kungliga tekniska högskolan	121
241. Olsson, Thomas, Lunds tekniska högskola	142
242. Olsson, Ulf, Stockholms universitet	77, 122, 158, 189
243. Ossiannilsson, Ebba, Lunds universitet	125, 165
244. Pears, Arnold, Uppsala universitet.....	106, 113, 141

245. Pelger, Susanne, Lunds universitet	37
246. Peters, Anne-Kathrin, Uppsala universitet.....	113
247. Peterson, Gunnar, Högskolan Väst	100
248. Peterson, Louise, Göteborgs universitet.....	69
249. Petersson, Bengt, Göteborgs universitet	100
250. Pongolini, Malin, Högskolan Väst.....	66
251. Pålsson, Stefan, Uppsala universitet.....	106
252. Rambusch, Jana, Högskolan i Skövde.....	188
253. Rankin, William, Abilene Christian University	12, 18
254. Rehn, Jöran, Uppsala universitet	93
255. Reit, Claes, Göteborgs universitet.....	150
256. Riveiro, Maria, Högskolan i Skövde.....	53
257. Robertson, Cristina, Högskolan i Jönköping	159
258. Robertsson, Barbro, Göteborgs universitet	92, 174
259. Rodin, Jonny, Södertörns högskola.....	44
260. Roos Haraldsson, Birgitta, Göteborgs universitet	178
261. Roxå, Torgny, Lunds tekniska högskola.....	82
262. Ruhtenberg, Tobias, Högskolan i Borås.....	94
263. Ryegård, Åsa, Uppsala universitet	142
264. Rystedt, Hans, Göteborgs universitet	150
265. Rådström, Eva, Göteborgs universitet	98
266. Rönn, Milda, Stockholms universitet	193
267. Saalman, Elisabeth, Chalmers tekniska högskola.....	100, 122
268. Safrankova, Camilla, Malmö högskolan	36
269. Sallander, Annelie, Högskolan i Borås.....	210
270. Samuelsson, Bo, Göteborgs universitet	26
271. Sandström, Charlotte, Högskolan i Halmstad	194
272. Santesson, Sara, Lunds universitet	37
273. Sawert, Bertil, Umeå universitet.....	131
274. Schnaas, Ulrike, Uppsala universitet.....	79
275. Setterud, Helen, Örebro universitet	135
276. Siljehag Eva, Stockholms universitet.....	190
277. Sjöborg, Karolina, Skånes universitets sjukhus	207, 209
278. Sjöström, Siv, Högskolan i Jönköping	100
279. Sköldvall, Kajsa, Södertörns högskola	44
280. Sonesson, Anders, Lunds universitet	158
281. Stagell, Ulrica, Högskolan i Jönköping.....	64
282. Stalmeijer, Renée, Maastricht University	209
283. Steiner, Hrafn, Stockholms universitet	195
284. Stenberg, Marie, Malmö högskola.....	157
285. Stigmar, Martin, Linnéuniversitet	116
286. Stockfors, Jan, Sveriges Lantbruksuniversitet	93
287. Strand, Pia, Lunds universitet	207, 209
288. Ström, Lena, Sveriges Lantbruksuniversitet	132
289. Ståhl, Jenny, Högskolan i Halmstad.....	167
290. Stålné, Kristian, Lunds tekniska högskola.....	198
291. Sundén, Pontus, Göteborgs universitet	140
292. Sundkvist, Maria, Högskoleverket.....	196
293. Sunnerstam, Maria, Göteborgs universitet.....	178
294. Svanström, Magdalena, Chalmers tekniska högskola	203
295. Sveen, Hanna, Södertörns högskola	43
296. Svensson, Anders, Högskolan i Jönköping.....	177
297. Svensson, Henrik, Högskolan i Skövde	188
298. Svensson, Lars, Högskolan Väst	66, 99, 114
299. Svensson, Peter, Lunds universitet	81
300. Synnestvedt, Anita, Göteborgs universitet	186
301. Söderlind, Åsa, Högskolan i Borås	155
302. Sönnnerbrandt, Christopher, Kungliga musikhögskolan i Stockholm	137
303. Thorbiörnson, Johan, Kungliga tekniska högskolan	46
304. Thota, Neena, Uppsala universitet.....	49, 110
305. Thuné, Michael, Uppsala universitet	130
306. Tornberg, Gunbritt, Högskolan i Skövde	182
307. Tornberg, Håkan, Högskolan i Jönköping.....	96

308. Tullberg, Marja, Sveriges Lantbruksuniversitet.....	132
309. Uhlin, Lars, Karolinska institutet	82
310. Wahlandt, Anette, Göteborgs universitet.....	151
311. Waldén, Carina, Högskolan i Borås	204, 210
312. Wallin, Birgitta, Högskolan i Borås	192
313. Valtonen, Anna, Umeå universitet.....	11, 18
314. Wede, Christer, Högskolan i Borås.....	78, 111
315. Wennergren, Anki, Högskolan i Jönköping	159
316. Westlin, Maj-Britt, Högskolan i Gävle	45
317. Westlund, Anneli, Göteborgs universitet.....	98
318. Wichmann-Hansen, Gitte, Århus universitet	207, 209
319. Wickström, Johan, Uppsala universitet.....	79
320. Wijk, Helle, Göteborgs universitet	46
321. Wilcke, Mona, Stockholms universitet.....	193
322. Winka, Katarina, Umeå universitet	142
323. Wisker, Gina, University of Brighton.....	13, 20
324. von Feilitzen, Mattias, Göteborgs universitet och Chalmers tekniska högskola	51
325. Wulff, Angela, Göteborgs universitet	178
326. Wärnestål, Pontus, Högskolan i Halmstad	29
327. Zetterberg, Madeleine, Göteborgs universitet	160
328. Zetterlind, Madelene, Högskolan i Jönköping	38
329. Åberg, Karin, Högskolan i Jönköping.....	73
330. Åman, Pia, Högskolan i Jönköping	159
331. Öberg, Hans, Högskolan i Skövde.....	123

Konferensbidrag - index

TITEL PÅ KONFERENSBIDRAG	SIDA
Bortom dekadern.....	26
Interdisciplinary curriculums and crossing institutional boundaries as part of the solution to actually teach sustainable capitalism at business schools	27
Att utbilda lärarutbildarna så att lärarna kan utbilda för hållbar utveckling.....	28
Rummet i högre utbildning - en plats för lärande	28
Kan man föreläsa på ett bibliotek - Kombinerad lärande och designmiljö på fältet	29
Hur designas en akademisk lärandemiljö för en Läkarutbildning som regionaliseras till Länssjukhus? Ett samarbete kring Regionaliserad Läkarutbildning mellan Pedagogiska institutionen och Medicinska Fakulteten vid Umeå universitet.	31
Datorstödd eller datorstörd undervisning - hur uppnås konceptuell förståelse?	32
Faktorer som kan inverka på genomströmning - en studie av distanskurser vid MiUn 2010	33
Twittrande på en masterkurs i geologi - vad ska det vara bra för?	34
Studenters användande av IKT i ett globalt distribuerat samarbete.....	35
Det transformativa akademiska rummet - att förstå social omvandling genom personliga erfarenheter	36
Att samarbeta pedagogiskt över språkgränserna	37
Skrivträning som fördjupar lärandet	37
Interaktiv AntiPlagieringsguide	38
Användarperspektiv av referenshanteringssystem i en kontextuell lärandesituation	39
De "andras" perspektiv - en studie om handleddas uppfattning om och av handledning	40
MSc and MEng thesis supervision for enhanced learning and disciplinary discourse - making generic criteria meaningful in specific contexts	41
Utprovning och utformning av pedagogisk mentorskap för nyansatte - mellan relation och ordning.....	42
Muntlig och skriftlig respons - möjligheter och begränsningar i handledning av självständiga arbeten	43
Att integrera lärande av akademiskt skrivande i grundutbildningen	44
Studenters skrivkompetens- villkor och utmaningar för texthandledare och bedömande lärare	45
Hur kan handledning och administration av examensarbeten förbättras? Erfarenheter, system och planer från sex lärosäten	46
"Trodde att jag kunde läsa" - studenters läsning av vetenskaplig text.....	47
What do Master level students in computer science think about plagiarism?	49
På gränsen till godkänt - vetenskaplig kvalitet och gränsarbete i bedömningen av examensarbeten i lärarutbildning.....	50
Att styra över disciplinärgränser - Erfarenheter från att skapa gemensamma examinationskriterier vid lärarutbildningen vid Göteborgs universitet	51
Etiska aspekter på möjligheten att använda patientbaserade inspelningar i undervisning	51
Inför en ökad jämställdhet i datavetenskapliga utbildningsprogram.....	53
Centrala teman för studenters relationer till utbildningsprogram	54
Aktiv studentmedverkan - hur kan dina studenter ta ansvar för varandras och det egna lärandet	55
Upplevelser av första studieåret	57
Hållbar undervisning - En undersökning av hur hållbar utveckling kommer till uttryck i svensk ingenjörsutbildning	62

Lärande för hållbar utveckling som bidrar till att uppfylla examensordningens mål värderingsförmåga och förhållningssätt för civil och högskoleingenjörer med exempel från Chalmers tekniska högskola	63
Convenient conflicts - Ecoschool teachers' reasoning about sustainability promoting actions in teaching	64
Virtuella läkemedelsanalyser - ett projekt om nätbaserad kemiundervisning.....	65
Evaluation of Web based Tools as Support for Online Learning in Master's Engineering Education	66
Keller Plan learning in own pace	67
Utveckling av surfplattors användningsområden inom högskole- och kommunbiblioteken	68
Upp till IT - Digitala utmaningar i lärarutbildning	69
Hur hittar och utvärderar man relevanta lärresorser och vad får man lov att göra med dem?.....	70
Examinationsformer med anställningsbarhet som mål.....	71
Undervisning och lärande på engelska - hur höjer vi nivån nationellt?.....	71
Hur hantera det lokala sammanhanget i den globala utbildningen?	72
Lärande i handledning grupphandledning som del i ett kollektivt kompetensutvecklingsprojekt.....	73
Att erfara lärande En pilotstudie om hur specialistsjuksköterskestudenter med inriktning mot intensivvård erfar det egna lärandet under verksamhetsförlagd utbildning.....	74
Kommunikation mot profession - Muntlighet som en del av den kommunikativa kompetensen i utbildning	75
Högskolebiblioteket och handledning på studentens initiativ	76
Responsibility and self-regulated learning in the supervision of bachelor and master students' thesis writing.....	77
Hur lärare och lärarstuderande kommunicerar relationen mellan värdefrågor och ämnesspecifikt innehåll under verksamhetsförlagd utbildning	78
Vad innebär inkluderande handledning?	79
Studenter som ledare - Hur kan studenter utnyttjas som resurs i undervisningen	80
Dilemman som instrument för utveckling och lärande	81
Att identifiera kompetensbehov	82
Något har förändrats. Frågan är bara vad? Om Bolognaprocessens inverkan på läroplanskulturen i två svenska yrkesprogram.	83
Recontextualisation of the Bologna process into pedagogic communication and pedagogic practice within teacher education	84
Curriculum design + educational development =true - An ongoing development project at the Faculty of ForestSciences SLU Umeå	85
Hållbar lärarutbildning	91
Lärarutbildning och hållbar utveckling	92
Sahlgrenska akademins förändringsprocess för hållbar utveckling?	92
Utbildning för hållbar utveckling - anställningsbarhet bildning eller irrvägar?	93
Videorespons vid skriftliga studentexaminationer.....	94
Kvaliteten i distansstudenters kamratresponser och självvärdering.....	95
Utveckling av undervisning genom att använda testfunktionen i Pingpong	96
Användandet av inspelade läroobjekt inom nätbaserad utbildning.....	97
En pedagogisk process från tanke till färdig instruktionsfilm vid handläggning av utdrivningsskedet vid normal förlossning.....	98
Lärcenterbaserad utbildning i relation till hur lärosäten kan organisera lärande för hållbar utveckling	99
Flexible Learning for regional development within the EARLALL network in Europe	100
Låt den handledde leda samtalen med hjälp av fotoelicitering	101
Hva kjennetegner den skandinaviske mentor?	102
"Å forelese er en ensom affære. Jeg er sikker på at de fleste går inn i klasserommet med en sommerfugl eller tusen i magen [...]"	103

Praktisk-estetiska perspektiv på lärande som utgångspunkt för tvärdisciplinära arbetssätt	104
På konstnärlig eller vetenskaplig grund - Olika förutsättningar för studenters lärande	105
TUR och skicklighet - Strategisk samverkan för utbildningsexcellens	106
Gränsöverskridande lärande i tvärvetenskapliga forskarskolor: Gränslöst eller begränsande	107
Bedömningar av vetenskaplig kvalitet i examensarbeten	108
Integrating content and language for enhanced learning: Challenges of scale sustainability and evaluation	109
Computing education research course	110
Bildning som blev kvar när lärarstudenterna glömt vad de lärt sig - ett kritiskt perspektiv på lärarutbildning	111
Lärarstudenter som blivande professionella röstanvändare.....	112
What are students' experiences that lead to engagement in or rejection of learning Computer Science?.....	113
Lärares IT-användning i högre utbildning	114
EFQUEL European Foundation for Quality in E-learning	114
Uppdrag för och organisation av pedagogiska utvecklingsenheter	116
Kursguider, kursinstruktion och kursbeskrivning - Ett rundabordssamtal om kursguidepraktiker i högre utbildning	117
Mot bättre vetande	121
Hur skapar vi kompetens för integrering av hållbar utveckling.....	121
Mer om nätbaserad utbildning: presentation av en bok.....	122
VNU-modellen för framtagning av kurser i nätbaserade lärmiljöer	123
Slutna rum och porösa nätverk: föreställningar om forskningsanknytning IKT och sociala medier	124
OER-spelet: inspireras och lär dig mer om öppna läresurser genom sällskapsspel	125
Nätet och Akademin - lyckligt par eller omöjlig förening	126
Hur stimulerar vi lärare att stimulera studenters lärande - design av lärandemiljöer med digitalt stöd	126
Internationalisering - för vem och varför då? En textanalys av internationaliseringsbegreppet i nationella policydokument	127
Vad är global bildning?.....	128
Cultural Branding - A poor excuse that blames diversity and conceals social practices in learning	129
För en ökad studentdemokrati på internationella masterprogram	130
En bro mellan högre utbildning och profession - Utbildning för kliniska handledare i läkarutbildning	131
Stanfordkonceptet förbättrar den kliniska handledningen för veterinärstudenter	132
Kritiska vänner online - Kollegial observation av nätbaserade kurser inom högre utbildning	133
Mentorskap en del av integrering av teori och praktik i högre utbildning	134
Kan man handleda studenter som styr sig själv?	135
Att utveckla kritiskt tänkande inom teknisknaturvetenskapliga utbildningar	136
Kritiskt tänkande och högskolans kritiska uppdrag	137
ITakt med samtiden - att integrera digital kompetens i lärarutbildningen	137
To write about teaching and learning in higher education	138
Rankning av kvalitet i högre utbildning - vägledande eller vilseledande?	139
Svenska lärosätens hantering av internationella rankingar	140
Hur ser lärare på undervisning och lärande?	141
Bedömning av pedagogisk skicklighet - erfarenheter från en utbildning för pedagogiskt sakkunniga	142
Lärande seminariet, en metod för hållbart lärande	147
Betydelsen av kommunikation och bemötande för en god virtuell lärandemiljö	148
Hälsostödjande samtal i virtuell miljö	148
Högskolepedagogik med interaktion online.....	149

Att se med tandläkarens ögon: visningsseminarier med operationsmikroskop och video	150
Inramning och stödstruktur för akademiskt ovana studenter som läser på distans	151
Aktivt lärande med verkstäder - Exempel från fysiken.....	152
The Global Education	154
Interaktiv forskning - ett sätt att utveckla handledning och lärande	155
Från monografiavhandlingar till sammanläggningsavhandlingar: vad innebär övergången för handledare doktorander och utbildningen?	155
Innovativa modeller för studentaktivt lärande i verksamhetsförlagd utbildning.....	157
Publicera i Högre utbildning!.....	158
Utbildning utan bildning.....	158
Kollektiv kompetensutveckling av yrkesverksamma lärare på avancerad nivå: Skola på vetenskaplig grund – forskande lärare	159
Professionell utveckling (PU) under ögonkursen -möjligheter och utmaningar.....	160
Högskolekurs om pedagogisk dokumentation med IT-stöd som verktyg för professions- och verksamhetsutveckling i förskolan.....	161
Akademiskt skrivande för professionalisering av speciallärarkyrket.....	162
Samverkan om genomströmning	163
Gränslöst lärande: Högskolepedagogik och digital kompetens "i skön förening"?	164
Mötesplatser för dialog, erfarenhetsutbyte och förädling av goda idéer kring studenters webbaserade lärandemiljöer.....	165
Ledarskap i högre utbildning.....	166
Uppsatsprocessen som en kvalitetsdrivare - en lärprocess för både studenter och handledare.....	167
Formativ kursutvärdering i högre utbildning - En studie av begreppet och dess tillämpning.....	168
Hur kan studenterna bli effektiva förändringsagenter för hållbar utveckling?	174
Vilka faktorer påverkar användningen av video i nätbaserad högre utbildning?.....	175
Salutis - ny metod att träna generella förmågor hos studenterna	176
Blivande svensklärare och sociala medier	177
Att utveckla nätverk för IKTpedagogik inom högre utbildning.....	178
Att motivera studenter.....	179
Främjar handledning din hälsa? - Handledning som medarbetarskap: introduktion av hälsofrämjande som grund för forskarhandledning.....	180
Peer review based examination of the PhD course "Introduction to Research" at the Sahlgrenska Academy.....	181
Handledningsrelationen utifrån etiskt perspektiv: Forskarhandledares råd till en tänkt doktorand	182
Entreprenöriella kompetenser inom konstnärlig utbildning	183
Produktion göra - Perceptionse - Reflektionförstå - dimensioner vid bedömning av kreativa och konstnärliga lärandeprocesser.....	184
1+1 =3: Learning through In-between Spaces of Theory and Practice.....	185
Ungas livsvärldar - Möten kring kulturarv i ett multimodalt lärande	186
"Scrapbook blogg och digital portfolio som estetisk lärprocess - hur bedöma det?"	187
Fem framgångsfaktorer för utveckling av pedagogisk digital kompetens för nätbaserat lärande inom högre utbildning	188
Forskning om IT i högre utbildning.....	189
Studenter reflekterar över sin kunskapsutveckling inom området specialpedagogik.....	190
Att utbilda den professionella beslutsfattaren.....	190
Betydelsen av studentcentrerat lärande vid förmedling av professionsutbildning på distans	191
Handlingsinriktad pedagogik i distansundervisning	192

Ny karriärväg för att tillvarata och utveckla forskarkompetens: Pilotprojekt om handledning i att starta forskningsföretag inom hum/sam.....	193
Att arbeta problembaserat i förskolläraryrket – Ett utvecklingsprojekt i naturvetenskap.....	194
Institutionaliseringsprocessen av ett kursvärderingsinstrument	195
Nationellt kvalitetsutvärderingssystem av utbildningar på grundnivå och avancerad nivå	196
Studenter om studier på distans. Resultat från studentenkäter vid Karlstads universitet 2007 2010 och 2011	197
Hur påverkas examinatorers bedömning och sättet de förhåller sig till styrning och formella kriterier när de blir mer erfarna? En studie av bedömningsprotokoll vid Göteborgs universitet.	198
SOLO taxonomi och Hierarkisk komplexitetsanalys - En jämförande studie	198
Problem i undervisningen? Ja tack!.....	202
Progression i skrivfärdigheter hos studenter i datavetenskap	202
ESDAN – Lärande för hållbar utveckling inom den akademiska världen i de nordiska länderna.....	203
Mobilt lärandestöd vid Institutionen Biblioteks- och informationsvetenskap/-Bibliotekshögskolan	204
Startnycklar – sätter igång processen med lärande för hållbar utveckling	205
SNH – Samverkan för nätbaserad högschoolutbildning utvecklar ”Verktyg för lärande” i samverkan	206
Learning in workplace environment – Development and psychometric evaluation of an instrument to measure educational climate in workplace settings	207
Lärosalsgruppen fixar salarna åt lärarna!	208
Feedback to supervisors - Psychometric evaluation of an instrument for feedback based on the cognitive apprenticeship model	209
Information med kvalitet - Öppna sidor i lärplattform.....	210
The significance of student’s evaluation in order to improve teaching quality	211

Instruktion för presentatörer

Vänligen läs noggrant instruktioner nedan för presentationen.

1. Sänd in ditt presentationsmaterial, t.ex. PPT, via e-post till konferensledningen. Använd följande e-postadress: nu2012-minpresentation@gu.se. Vi behöver den digitala versionen senast 14 oktober. Din presentation kommer då att finnas tillgänglig på presentationsdatorn.
2. Tänk på upphovsrätten och att du har rätt att använda alla dina bilder i ett offentligt sammanhang eftersom delar av din föredragning kan komma att publiceras på Internet.
3. Om du använder pappersversion av ditt bidrag måste du själv ordna med upptryckning och ta med tillräckligt antal exemplar till konferensen. Ingen kopiering av presentationsmaterial sker på konferensstället.
4. Checka, gärna förmiddagen samma dag som du ska presentera ditt bidrag, att passet inte flyttats till alternativ lokal. Orientera dig gärna så att du inte kommer för sent till rummet. Det aktuella programmet finner du här: <http://www.nu2012.se/>
5. I rummet finns en rumsvärd som har i uppgift att hjälpa dig med dator, videoprojektor etc samt en moderator som introducerar, håller koll på tiden och avslutar sessionen.
6. Samtliga presentationsdatorer är en standardmodell av PC med operativsystem Windows 7 samt Microsoft Office mm. Teknikrelaterade frågor kan ställas till: svante.eriksson@gu.se
7. Vid sessioner med föredragningar är det moderator som håller i den avslutande frågestunden.
8. Vid rundabordssamtal och workshops är det vanligen du själv som presentatör som ansvarar för att dialogen kommer igång.
9. Var noga med att starta och sluta i rätt tid. Det är många som ska hinna komma till tals!
10. Det finns möjlighet att komplettera bidraget och publicera i proceedings. Detta görs efter konferensen och är möjligt fram till mitten av december 2012.

Vi ser fram emot din medverkan!

Granskare av konferensbidrag

De drygt 240 bidrag som insänts har bedömts av 46 granskare. Varje bidrag har bedömts av tre personer i kretsen av sakkunniga utifrån de bedömningskriterier som funnits publicerade på konferensens webbplats. Kriterierna utarbetades i kollegial samverkan hösten 2011.

Stellan Arvidsson Hyving	SU	Gunnar Jonsson	LTU
Linda Barman	KI	Lars-Erik Jonsson	GU
Annika Bergviken-Rensfeldt	GU	Christina Keller	HJ
Klara Bolander Laksov	KI	Åsa Lindberg-Sand	LU
Lasse Bourelius	BTH	Leif Lindberg	Linné
Bo Dahlin	KaU	Anngerd Lönn Svensson	HB
Ulf Dalnäs	GU	Pernilla Nilsson	HH
Gudrun Edgren	LU	Fredrik Oldsjö	SDH
Elinor Edvardsson Stiwne	LiU	Ulf Olsson	SU
Maja Elmgren	UU	Ole Olsson	HH
Peter Erlandsson	HB	Ebba Ossiannilsson	LU
Mona Fjellström	UU	Jan-Erik Perneman	HV
Per Flensburg	HV	Bengt Petersson	GU
Stefan Gelfgren	UMU	Roger Pettersson	SLU
Tomas Grysell	UU	Anders Sonesson	LU
Bertil Gustafsson	HH	Magdalena Svanström	Chalmers
Magnus Gustafsson	Chalmers	Ingrid Toshach Gustafsson	GU
Patrik Hernwall	Södertörn	Sylvi Vigmo	GU
Ulla Högberg	KaU	Gudrun Wicander	KaU
Malin Irhammar	LU	Ulf Wilhelmsson	HiS
Jimmy Jaldemark	MIUN	Katarina Winka	UmU
Anna Johansson	HV	Madelene Zetterlind	HJ
Peter Johansson	GU	Karin Ågren	UmU

Det är ofta en rejäl utmaning att avsätta tid för granskningsarbete i anslutning till konferenser, dvs en arbetsinsats som inte omedelbart och alltid kan räknas in ordinarie arbetstid.

Vi är mycket tacksamma för det arbete granskarna har bidragit med!

Planering av NU2012

Konferensen har planerats i samverkan mellan kollegor från åtta lärosäten. Planeringsgruppen har varit ganska stor. Den har träffats fysiskt och på nätet under perioden 2011-2012. Följande kollegor har engagerat sig i både förberedelser och genomförande av konferensen.

- Marie Arehag Chalmers tekniska högskola
- Anita Eklöf Högskolan i Borås
- Bertil Gustafsson Högskolan i Halmstad
- Ulla Högberg Karlstads universitet
- Lars Johansson Högskolan Väst
- Lena E. Johansson Karlstads universitet
- Johani Karonen Högskolan i Skövde
- Anita Kjellström Högskolan i Skövde
- Anngerd Lönn Svensson Högskolan i Borås
- Jan-Erik Perneman Högskolan Väst
- Gunnar Petersson Högskolan Väst
- Siv Sjöström Högskolan i Jönköping
- Magdalena Svanström Chalmers tekniska högskola
- Madelene Zetterlind Högskolan i Jönköping

Biblioteket vid Chalmers tekniska högskola har varit konferensen behjälplig med administrativ hantering av konferensbidrag mm.

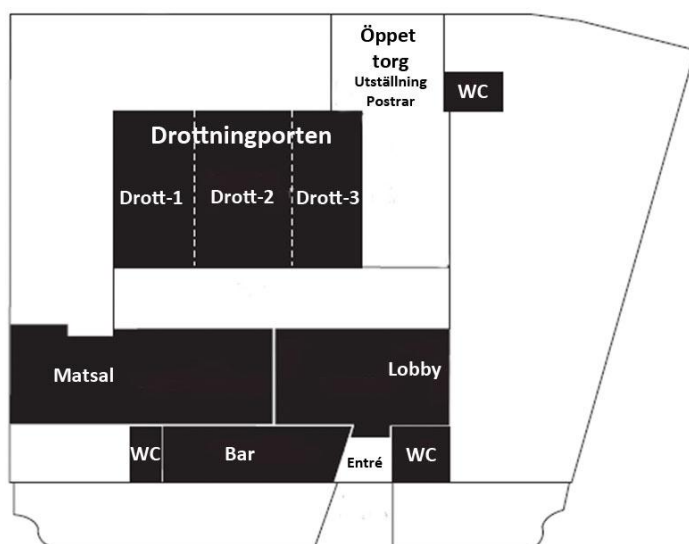
- Kristina Graner
- Urban Andersson

På Göteborgs universitet har medarbetare vid enheten för pedagogisk utveckling och interaktivt lärande (PIL) arbetat med konferensen:

- Annika Bergviken Rensfeldt Konferensbidrag och huvudtalare
- Svante Eriksson IT/AV-teknik och support
- Susanne Pedersen Administration
- Bengt Petersson Samordning
- Olof Siverbo Information

Kartor över lokaler

Temasessionerna genomförs på våningsplan 1 och 2. Rumsbeteckningarna finns angivna för respektive session. Ändring av lokal kan komma att ske. Kontrollera gärna varje förmiddag att programmet inte har förändrats. Gå till: www.nu2012.se/

Drottningporten

Indelas med vikhväggar

- Drott-1 (200 platser)
- Drott-2 (200 platser)
- Drott-3 (200 platser)

Öppet torg med utställning mm

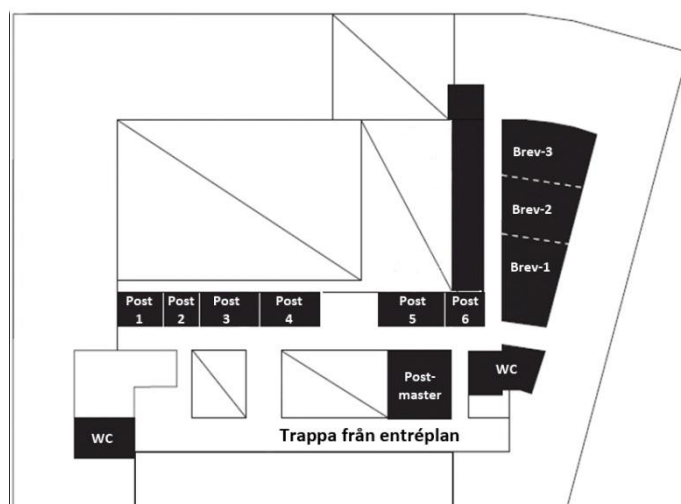
Lobby

Matsal

Bar (öppen för allmänheten)

Entré till hotellet

Våningsplan 1 - entréplan

Brevsorterarsalen

Indelas med vikhväggar

- Brev-1 (56 platser)
- Brev-2 (60 platser)
- Brev-3 (68 platser)

Övriga konferensrum

- Post 1 (30 platser)
- Post 2 (8 platser)
- Post 3 (30 platser)
- Post 4 (20 platser)
- Post 5 (30 platser)
- Post 6 (10 platser)
- Postmaster (22 platser)

Våningsplan 2

Utställares presentationer genomförs i konferenslokal **Glennville** på vån 3 (20 platser).

Toaletter på entréplan finns i anslutning till Vinterträdgården samt vid matsal/bar. På vån 2 finns toaletter till vänster när man kommer upp via trappan samt i konferensrummens korridor.

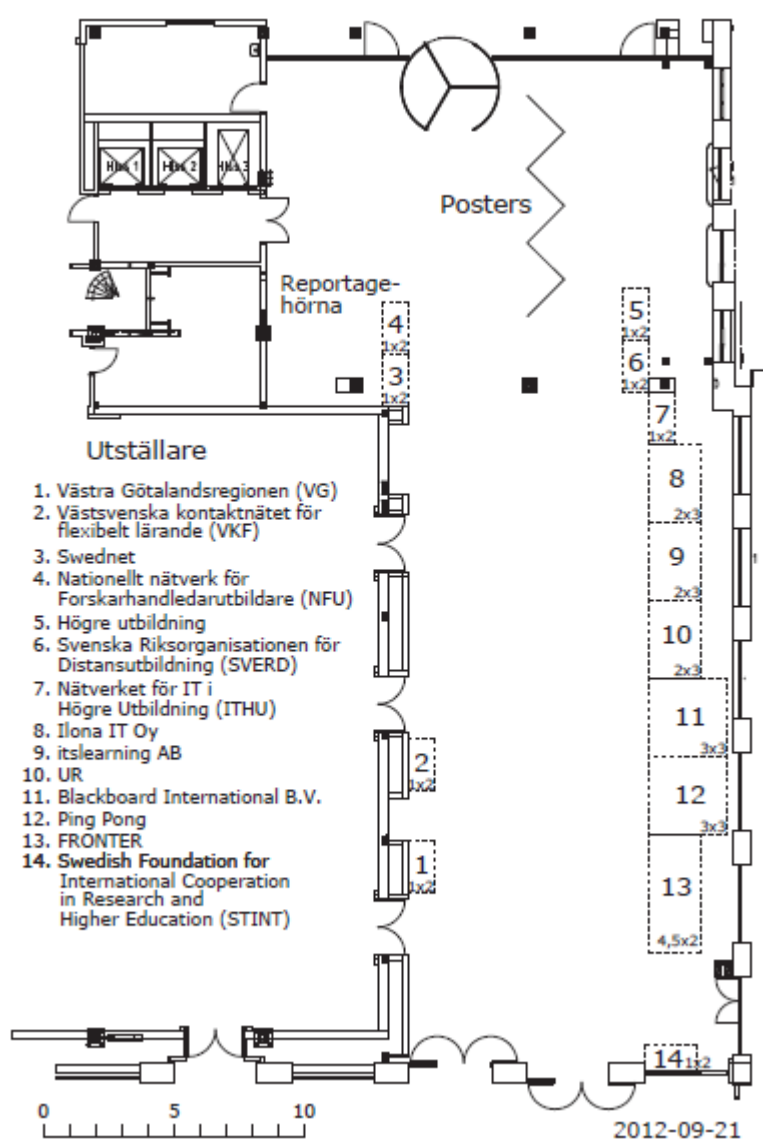
Fika serveras utanför Drottningporten och i Vinterträdgården. Lunch serveras på entréplan (vån 1).

Öppet torg

Under konferensens öppettider har du möjlighet att besöka utställningen i Vinterträdgården, titta på posters samt mingla med kollegor.

Ett antal utställare kommer även att ge en företagspresentation under konferensen. Dessa presentationer sker enligt företagspresentationernas schema i lokal Glennville, våning 3.

Posterförfattare finns på plats enligt posterutställningens schema för att svara på frågor och diskutera.

Vägbeskrivningar

På torsdag kväll möts vi för buffé och mingel på Världskulturmuseet, Södra vägen 54, vid Universeum och Liseberg. Närmaste hållplats är Korsvägen. Deltagarna ansvarar själva för resan till och från Världskulturmuseet.

Promenera till museet

Till Världskulturmuseet promenerar du på dryga 20 minuter i sällskap med våra vägvisare. Klockan 17:30 samlas vi i entrén på hotellet för att om vädret tillåter gå tillsammans till Världskulturmuseet. Vägbeskrivning finns på Google: <http://goo.gl/maps/3AidZ>

Ta spårvagn till museet

Om du hellre vill åka spårvagn väljer du linje 2 (mot Mölndal) eller 13 (mot Sahlgrenska) utanför hotellet och åker till Korsvägen via Skånegatan. Du kan också åka linje 4 (mot Mölndal) via Avenyn. Med spårvagn är det ca 10 min färdväg. Du betalar resan innan du kliver ombord genom att skicka ett SMS med texten GV till 72450. (Några sekunder senare har du din biljett i mobilen.) Har du fler frågor se <http://www.vasttrafik.se> . Museet ligger sedan ca 300 meters promenadväg från Korsvägen.

NU2012-konferensen planerades av åtta lärosäten i samverkan

I samarbete med Göteborgs stad och Västra Götalandsregionen

NU2012 | Gränslöst lärande | Göteborg 17-19 oktober 2012
www.nu2012.se